

CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

Memoria 2019

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL

Memoria 2019

© Xunta de Galicia. 2020. Consellería de Política Social. Memoria 2019

Elaboración:

Xunta de Galicia, Consellería de Política Social, 2020

Coordinación

Consellería de Política Social, Secretaría Xeral Técnica, Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, Sección de Publicacións e Estatísticas

Revisión

Pepa Dabán Royo

Maquetación

Antonio Lameiro Ces

ISSN: 2529-9875

URL: https://libraria.xunta.gal/gl/memoria_cps_2019.pdf

Esta obra distribúese cunha licenza CC-Atribución.CompartirIgual 4.0

España de Creative Commons. Para ver unha copia de licenza, visite:

https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.es_ES

Índice

	11	Presentación
CÁPITULO 1	12	Contorno e recursos
	13	1.1 Contorno
	13	1.1.1 Información demográfica
	19	1.1.2 Información socioeconómica
	26	1.2 Recursos
	26	1.2.1 Estrutura orgánica
	28	1.2.2 Recursos humanos
	28	1.2.3 Recursos económicos
	30	1.2.4 Rede de centros
	34	1.3 Normativa
	34	1.4 Publicacións e estatísticas
	35	1.4.1 Área de Publicacións
	41	1.4.2 Área de Estatísticas
	41	1.5 Autorización e inspección de servizos sociais
	41	1.5.1 Área de Rexistro e Autorización
	42	1.5.2 Área de Inspección
	44	1.6 As fundacións de interese galego

CÁPITULO 2	46	Familia, infancia e dinamización demográfica
	47	2.1 Familia
	51	2.1.1 Familias numerosas
	51	2.1.2 Carné familiar
	51	2.1.3 Transporte metropolitano de Galicia. Aplicación social para as familias numerosas
	52	2.1.4 Portal www.familiasgalegas.org
	53	2.1.5 Prestación económica de pagamento único por fillo/a menor de 3 anos
	53	2.1.6 Gabinetes de orientación familiar (GOF)
	56	2.1.7 Programa de puntos de encontro familiar
	58	2.1.8 Programa de apoio a familias monoparentais
	58	2.1.9 Programa de apoio psicolóxico-terapéutico
	58	2.1.10 Programa promociona
	58	2.1.11 Programa de mediación familiar
	62	2.1.12 Residencias de tempo libre
	62	2.1.13 Certificado da Dirección Xeral de Familia Infancia e Dinamización Demográfica da condición de familia monoparental
	63	2.2 Menores
	64	2.2.1 Atención a menores en situación de desprotección social
	76	2.2.2 Xustiza penal xuvenil
	82	2.3 Conciliación
	82	2.3.1 Rede galega de escolas infantís 0-3
	91	2.3.2 Programas e servizos
	98	2.4 Demografía
	98	2.4.1 Observatorio Galego de Dinamización Demográfica
	99	2.4.2 Foro de Rexións Españolas con Desafíos Demográficos

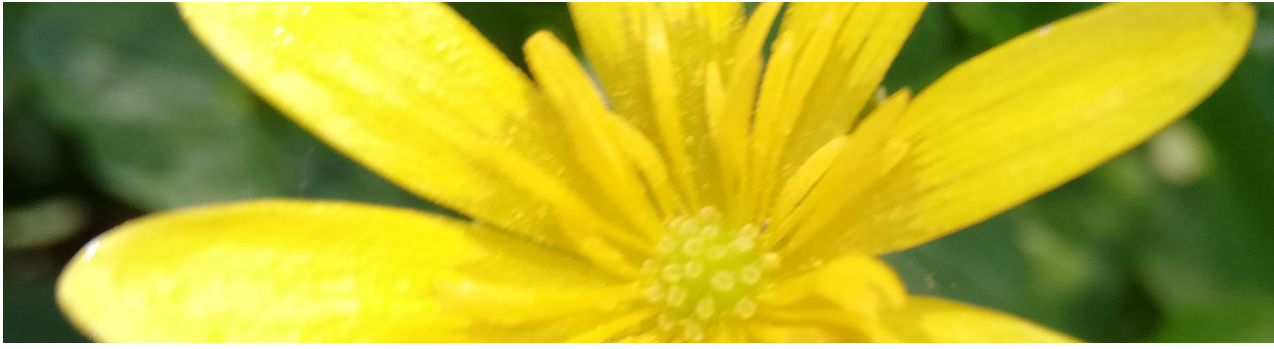
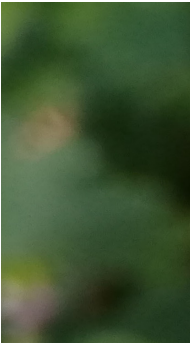
Índice

	99	2.4.3 RESOE
	101	2.4.4 Elaboración de normativa. Proxecto de Lei de impulso demográfico de Galicia
CÁPITULO 3	102	Inclusión social
	103	3.1 Inclusión e integración social
	103	3.1.1 Prestacións e acción social
	111	3.1.2 Programas de inclusión social
	119	3.1.3 Inmigración
	122	3.2 Servizos sociais e xestión económica
	122	3.2.1 Coordinación de servizos sociais comunitarios
	128	3.2.2 Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar
	130	3.2.3 Accións en materia de desafiuzamentos
	132	3.2.4. Participación e representación
CÁPITULO 4	134	Maiores e persoas con dependencia
	135	4.1 Dependencia
	135	4.1.1 Descrición da área de actuación
	140	4.1.2 Proxectos normativos
	142	4.1.3 Planificación e melloras
	146	4.1.4 Balance de xestión
	148	4.2 Recursos residenciais e de atención diúrna
	148	4.2.1 Procedemento de acceso ás prazas públicas
	148	4.2.2 Recursos comúns e de atención ao alzhéimer
	152	4.2.3 Recursos especializados para a discapacidade
	156	4.3 Recursos económicos
	156	4.3.1 Descrición e área de actuación
	157	4.3.2 Balance de xestión

160	4.4 Programas, axudas e subvencións
160	4.4.1 Programas de ocio e tempo libre
163	4.4.2 Programas de apoio a familias con persoas maiores, persoas con discapacidade e/ ou en situación de dependencia
170	4.4.3 Subvencións
173	4.5 Liñas de colaboración
173	4.5.1 Convenios na área de maiores
178	4.5.2 Convenios na área de persoas con discapacidade
184	4.6 Fundación Pública Galega para a Tutela de Persoas Adultas (FUNGA)
186	4.7 Actividades formativas e informativas
186	4.7.1 Actividades formativas
187	4.7.2 Información ao cidadán
CÁPITULO 5	Xuventude e voluntariado
194	5.1 Programas e actuacións no ámbito da xuventude
194	5.1.1 Plan de formación
195	5.1.2 Tipos de carnés
197	5.1.3 Actividades programadas

índice

204	5.1.4 Residencias xuvenís
205	5.1.5 Rede galega de dinamización xuvenil.
207	5.1.6 Difusión cultural
209	5.1.7 Programas europeos
217	5.1.8 Programas de mobilidade
219	5.1.9 Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil
222	5.1.10 Ordes de subvencións no ámbito da xuventude
224	5.2 Voluntariado e participación
224	5.2.1 Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria
224	5.2.2 Subvencións no ámbito do voluntariado (voluntariado xuvenil)
227	5.2.3 Programas de voluntariado 2019

PRESENTACIÓN

Resulta complicado facer un resumo do ano 2019 sen pararnos a pensar na transformación que sufrimos neste 2020. O pasado mes de decembro deixamos unha Galicia en alza, que se enfrontaba a unha nova década cargada de iniciativas e cada vez máis centrada nas familias. Coa chegada da covid-19 os retos da nosa comunidade mudaron e as proxeccións de futuro miran cara a reconstrución e a recuperación. Con todo, o foco segue sendo o mesmo. As familias seguen a ocupar o centro da nosa atención e os nosos obxectivos son os mesmos que naquel mes de decembro: conseguir unha Galicia máis integradora, máis familiar e máis acollidora.

Se nos centramos na Galicia do 2019 veremos que é moi distinta á Galicia de hai dez anos. Proba diso é que as galegas e galegos teñen máis opcións para conciliar a súa vida laboral coa familiar. O número de prazas públicas en escolas infantís duplicouse ata chegar ás 25.000 e a rede de casas niño continúa medrando para ofrecer un servizo de conciliación nos núcleos de poboación de menos de 5.000 habitantes. Ademais, o 80% das nais e pais que tiveron os seus fillos neste último ano recibiron unha axuda directa para a crianza dos seus pequenos a través da Tarxeta Benvida, que tamén ampliou a súa capacidade para atender con especial atención ás persoas que viven no rural.

O 2019 déixanos unha Galicia máis solidaria, con máis de 7.700 voluntarios activos que desenvolven o seu labor no ámbito social, cultural e medioambiental. A nosa Comunidade tamén se converteu en pioneira a nivel nacional na acreditación da acción voluntaria a través dun certificado homologado e con validez en toda Europa. As nosas mozas e mozos teñen máis incentivos e conforman un tecido cada vez máis amplo de participación e proactividade.

Unha das premisas que rexen todas as actuacións do Goberno galego é precisamente que ningunha persoa se queda atrás. A Xunta de Galicia incrementou desde o 2009 nun 67% o investimento para loitar contra a pobreza. No 2019 aprobouse o Decreto que desenvolve a Lei de inclusión social, que introduce importantes incentivos para que as persoas que perciben a Risga se formen e se introduzan no mercado laboral.

Por último, pero ocupando unha das liñas de actuación prioritarias da nosa Consellería, as persoas de máis idade tamén teñen máis opcións para vivir como e onde elixan. O Servizo de Axuda no Fogar multiplicou por 16 a súa extensión ao pasar a beneficiar a preto de 24.000 persoas. O autobús de coidados porta a porta achegou servizos de optiometría, podoloxía e obradoiros de memoria aos maiores residentes nas áreas de influencia de 20 pequenos concellos de Galicia, e a Comunidade conseguiu multiplicar por catro o número de persoas dependentes atendidas, ata chegar ás 61.000.

No campo da discapacidade, continuamos mellorando a accesibilidade de moitos edificios que dependen da Xunta, lanzouse a primeira oferta de emprego público autonómico da historia dirixida de maneira específica ás persoas con discapacidade e axiláronse os procesos de valoración.

En múltiples ocasións téñome referido á Consellería de Política Social como a Consellería das persoas. A importancia desta frase é que detrás de cada un dos datos e cifras aquí resumidas hai vidas, familias e persoas que recibiron apoio por parte da Xunta de Galicia con servizos, atencións e coidados. Este é o verdadeiro motor que nos axuda a seguir crendo que unha Galicia mellor é posible.

Fabiola García Martínez

Conselleira de Política Social

01

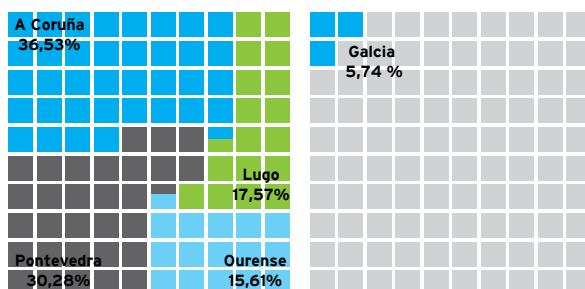
Contorno e recursos

1.1 CONTORNO

1.1.1 Información demográfica

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2019* do Instituto Nacional de Estadística, o número de persoas empadroadas en Galicia é de 2.699.499, coa seguinte distribución provincial: A Coruña, 1.119.596 habitantes; Lugo, 329.587; Ourense, 307.651; e Pontevedra, 942.665. As cidades con máis poboación son Vigo, A Coruña, Ourense, Lugo, Santiago de Compostela, Pontevedra e Ferrol.

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	536.470	583.126	1.119.596
Lugo	159.686	169.901	329.587
Ourense	147.522	160.129	307.651
Pontevedra	455.286	487.379	942.665
Galicia	1.298.964	1.400.535	2.699.499
España	23.042.428	23.983.780	47.026.208

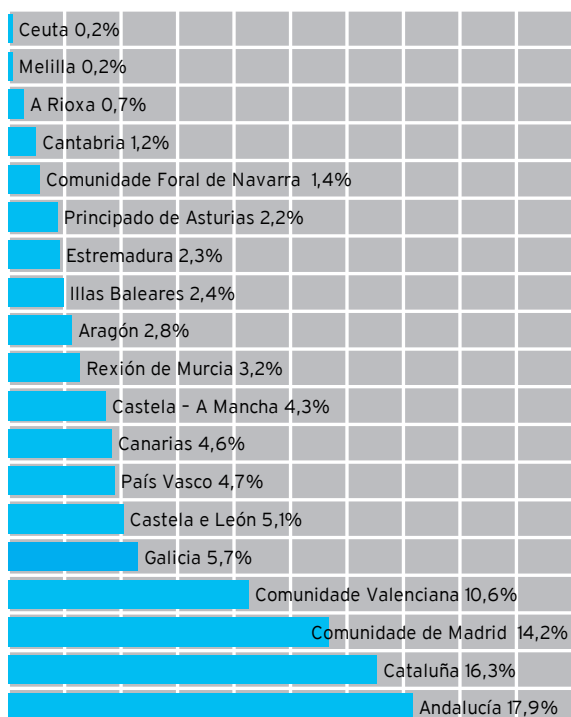
O Padrón municipal é o rexistro administrativo onde constan os veciños do municipio. A súa formación, mantemento, revisión e custodia corresponde aos respectivos concellos e da súa actualización obtense a revisión do Padrón municipal con referencia ao 1 de xaneiro de cada ano

Cidades con máis poboación a 1 de xaneiro de 2019

	Homes	Mulleres	Total
Vigo	139.699	155.665	295.364
A Coruña	113.900	131.811	245.711
Ourense	47.695	57.538	105.233
Lugo	45.508	52.768	98.276
Santiago de Compostela	45.179	52.081	97.260
Pontevedra	39.300	43.729	83.029
Ferrol	31.027	35.038	66.065

Cifras oficiais de poboación a 1 de xaneiro de 2019

España	47.026.208	
Andalucía	8.414.240	17,89 %
Aragón	1.319.291	2,81 %
Principado de Asturias	1.022.800	2,17 %
Illas Baleares	1.149.460	2,44 %
Canarias	2.153.389	4,58 %
Cantabria	581.078	1,24 %
Castela e León	2.399.548	5,10 %
Castela - A Mancha	2.032.863	4,32 %
Cataluña	7.675.217	16,32 %
Comunidade Valenciana	5.003.769	10,64 %
Estremadura	1.067.710	2,27 %
Galicia	2.699.499	5,74 %
Comunidade de Madrid	6.663.394	14,17 %
Rexión de Murcia	1.493.898	3,18 %
Comunidade Foral de Navarra	654.214	1,39 %
País Vasco	2.207.776	4,69 %
A Ríoxa	316.798	0,67 %
Ceuta	84.777	0,18 %
Melilla	86.487	0,18 %

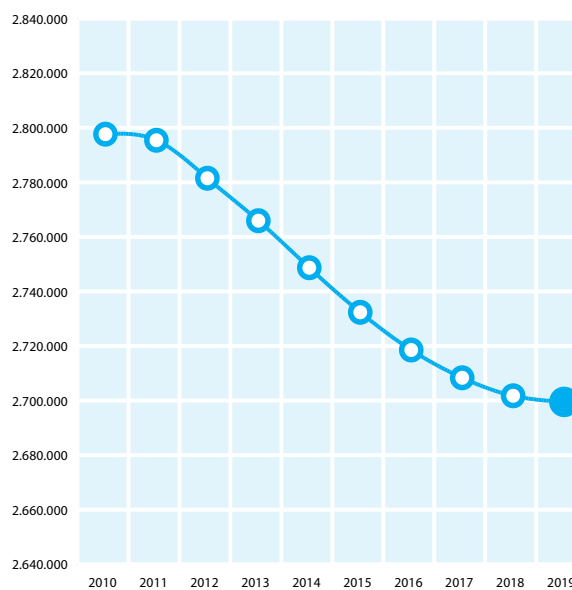

Evolución da poboación

A poboación de Galicia diminuíu un 3,51% en 2019 con respecto ao Padrón de 2010 e a participación no total nacional diminuíu en 0,21 puntos (5,74% en 2019). Ademais, nas provincias de Lugo e Ourense producíronse perdas de poboación do 6,77% e o 8,22% respectivamente con respecto ao padrón de 2010.

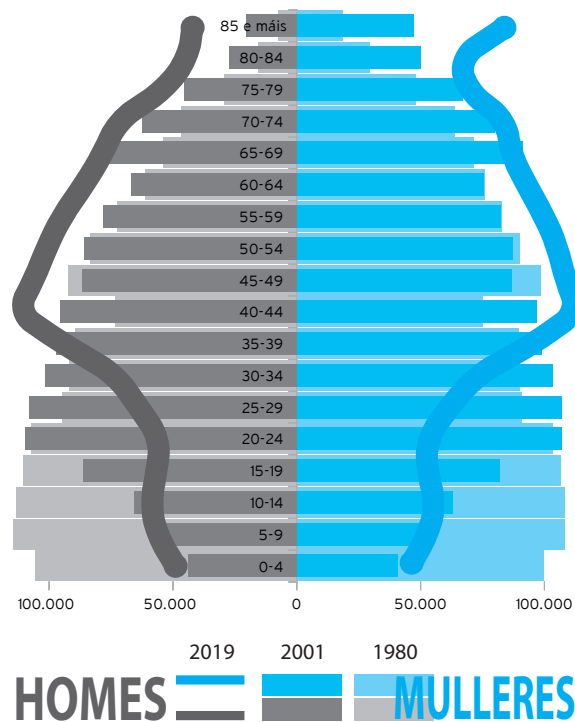
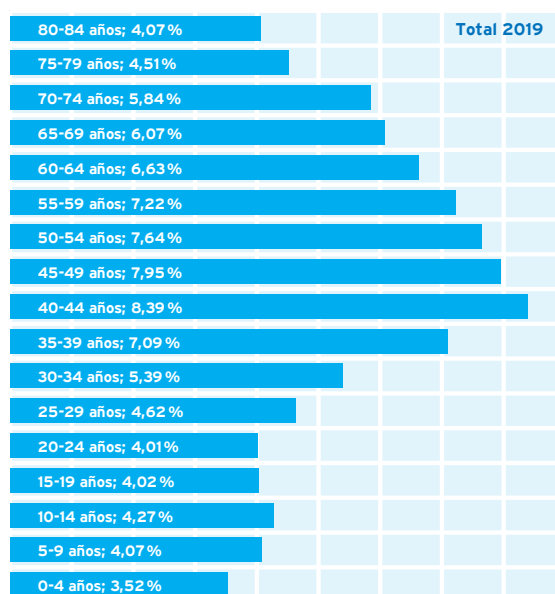
A evolución da poboación de Galicia dende 2010 é a seguinte:

Idade	Homes	Mulleres	TOTAL
2010	1.350.547	1.447.106	2.797.653
2011	1.349.591	1.445.831	2.795.422
2012	1.343.328	1.438.170	2.781.498
2013	1.335.122	1.430.818	2.765.940
2014	1.325.657	1.423.038	2.748.695
2015	1.317.054	1.415.293	2.732.347
2016	1.309.809	1.408.716	2.718.525
2017	1.304.392	1.403.947	2.708.339
2018	1.300.609	1.401.134	2.701.743
2019	1.298.964	1.400.535	2.699.499

Pirámide de poboación galega 1982-2001-2019

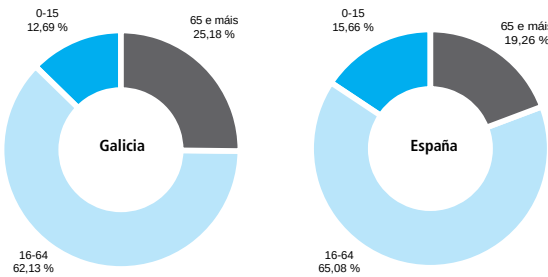
Idade	1982			2001			2019		
	Homes	Mulleres	TOTAL	Homes	Mulleres	TOTAL	Homes	Mulleres	TOTAL
0-4	105.502	99.896	205.399	43.883	40.975	84.858	49.013	46.022	95.035
5-9	114.411	108.192	222.604	55.077	52.181	107.257	56.689	53.190	109.879
10-14	113.404	108.295	221.697	65.718	62.909	128.628	59.048	56.129	115.177
15-19	110.521	106.521	217.041	86.265	82.080	168.346	55.898	52.664	108.562
20-24	107.274	103.269	210.541	109.750	107.114	216.865	55.230	52.898	108.128
25-29	94.874	90.688	185.562	108.131	106.779	214.911	63.273	61.493	124.766
30-34	91.996	90.146	182.143	101.728	103.394	205.122	72.933	72.693	145.626
35-39	89.354	89.567	178.922	97.142	99.040	196.182	95.830	95.488	191.318
40-44	73.219	75.196	148.414	95.565	97.062	192.627	113.020	113.565	226.585
45-49	92.226	98.527	190.753	86.617	86.929	173.547	106.154	108.491	214.645
50-54	83.542	90.134	173.676	85.852	87.271	173.123	101.157	105.106	206.263
55-59	72.586	82.706	155.293	78.087	82.220	160.307	94.932	99.924	194.856
60-64	61.060	76.017	137.078	66.898	75.474	142.372	86.077	92.798	178.875
65-69	54.008	71.450	125.457	77.355	91.299	168.653	77.967	85.970	163.937
70-74	46.486	63.822	110.306	62.583	79.779	142.362	72.506	85.015	157.521
75-79	29.468	48.106	77.574	45.427	67.181	112.608	53.316	68.444	121.760
80-84	15.724	29.484	45.209	27.428	49.956	77.384	43.868	65.893	109.761
85 e máis	7.554	18.665	26.219	20.571	47.205	67.776	42.053	84.752	126.805

A poboación por grupos de idade

En Galicia e España a distribución por tramos de idade da poboación residente é a seguinte:

	Total	0-15	16-64	> 64
A Coruña	1.119.596	144.895	699.337	275.364
Lugo	329.587	35.667	197.916	96.004
Ourense	307.651	32.557	178.550	96.544
Pontevedra	942.665	129.375	601.418	211.872
Galicia	2.699.499	342.494	1.677.221	679.784
España	47.026.208	7.364.092	30.604.923	9.057.193

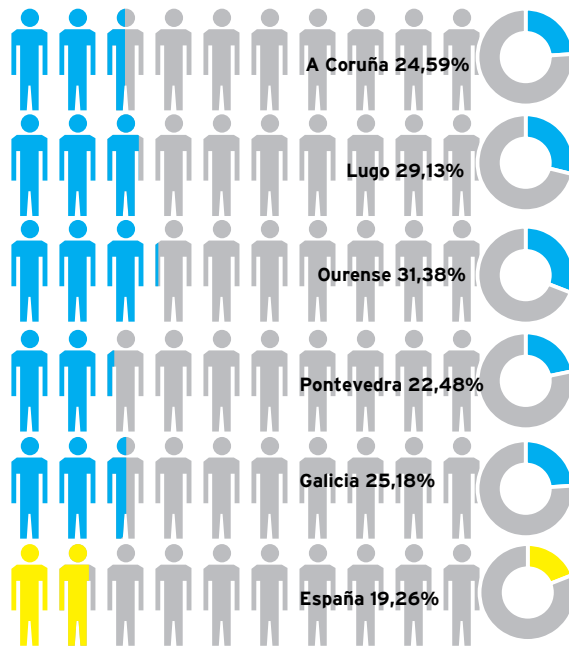
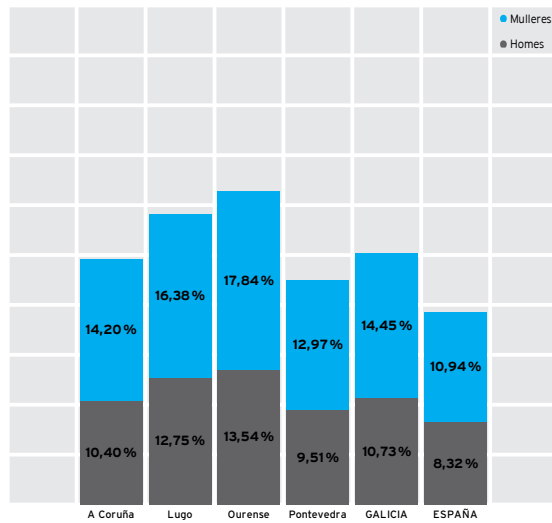

Envellecemento da poboación

Galicia é, sen dúbida, unha comunidade moi envellecida, que presenta unha proporción de maiores de 65 anos do 24,91% (a española, sendo das máis vellas do mundo, sitúase no 19,07%). As provincias de Lugo e Ourense presentan unha situación preocupante, con taxas do 28,92% e 31,16% respectivamente.

	Total	> 64		
		Homes	Mulleres	Total > 64
A Coruña	1.119.351	115.120	157.284	272.404
Lugo	331.327	41.838	53.993	95.831
Ourense	309.293	41.560	54.830	96.390
Pontevedra	941.772	87.795	120.510	208.305
Galicia	2.701.743	286.313	386.617	672.930
España	46.722.980	3.839.711	5.068.440	8.908.151

As porcentaxes das persoas maiores en Galicia e España por sexos son as seguintes:

Estas porcentaxes foron en aumento ao longo dos anos, así, desde 2009 a evolución das persoas maiores en Galicia e en España é a seguinte:

Ano	España	Porcentaxe	Galicia	Porcentaxe
2010	7.931.164	16,87 %	619.708	22,15 %
2011	8.093.557	17,15 %	629.477	22,52 %
2012	8.222.196	17,40 %	635.879	22,86 %
2013	8.335.861	17,69 %	640.263	23,15 %
2014	8.442.427	18,05 %	648.045	23,58 %
2015	8.573.985	18,39 %	655.907	24,01 %
2016	8.657.705	18,60 %	661.310	24,33 %
2017	8.764.204	18,82 %	665.939	24,59 %
2018	8.908.151	19,07 %	672.930	24,91 %
2019	9.055.580	19,26 %	679.730	25,18 %

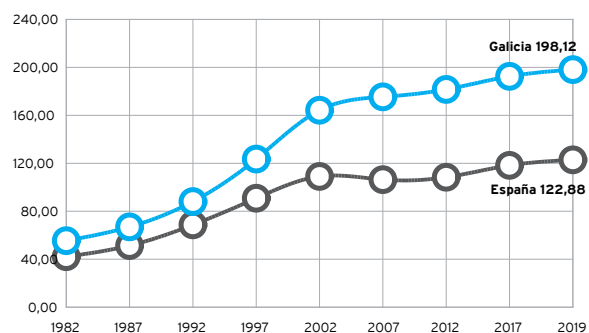
Fonte: Revisión do Padrón municipal de habitantes 2019 do INE

Índice de envellecemento

Defínese como a porcentaxe que representa a poboación maior de 64 anos sobre a poboación menor de 16 anos a 1 de xaneiro de cada ano. Como se pode observar, en Galicia no ano 2019 por cada menor de 16 anos hai dous maiores de 65 anos, en 1982 a proporción era a inversa.

Ano	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1982	42,09	55,42	50,48	93,80	80,98	39,92
1987	51,35	66,93	60,45	110,59	105,93	48,39
1992	68,63	88,04	80,75	139,10	141,56	63,85
1997	90,81	123,53	115,41	187,49	192,18	91,26
2002	109,03	164,25	157,03	247,83	254,20	121,06
2007	106,34	175,40	167,68	275,04	277,55	129,53
2012	108,34	181,60	173,47	275,63	286,70	139,24
2017	118,26	192,51	184,17	270,76	294,66	155,39
2019	122,88	198,12	189,43	268,43	297,79	163,58

Fonte: Elaboración propia. Indicadores de Estructura da Población do INE

Proxeccións de poboación 2018-2033

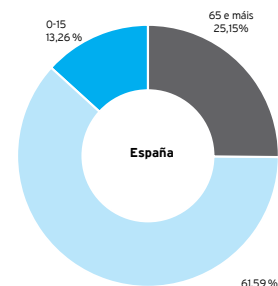
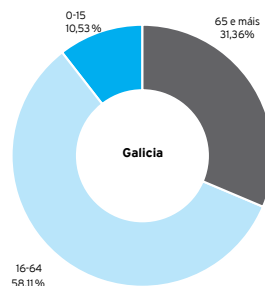
Segundo as proxeccións de poboación, 2018-2033 do INE, a poboación maior de 65 anos en Galicia superará as 800 mil persoas no ano 2033, cun crecemento global do 19,5%.

Ano	España	Porcentaxe	Galicia	Porcentaxe
2018	8.960.678	19,20 %	672.904	24,89 %
2019	9.112.849	19,44 %	679.282	25,19 %
2020	9.260.094	19,67 %	685.448	25,49 %
2021	9.426.879	19,93 %	691.764	25,79 %
2022	9.604.990	20,22 %	699.430	26,15 %
2023	9.816.629	20,59 %	707.736	26,54 %
2024	10.037.313	20,97 %	716.538	26,96 %
2025	10.266.497	21,37 %	725.667	27,39 %
2026	10.507.316	21,80 %	735.755	27,87 %
2027	10.740.447	22,21 %	745.094	28,33 %
2028	10.981.805	22,65 %	754.095	28,78 %
2029	11.238.510	23,12 %	763.141	29,24 %
2030	11.521.256	23,64 %	773.134	29,75 %
2031	11.788.976	24,14 %	783.040	30,26 %
2032	12.054.834	24,64 %	793.373	30,79 %
2033	12.329.504	25,15 %	804.384	31,36 %

Fonte: Proxeccións de poboación. 2018-2033 do INE

En Galicia e España a distribución por tramos de idade da poboación proxectada en 2031 é a seguinte:

	Total	0-15	16-64	> 64
Galicia	2.489.946	249.495	1.460.440	780.009
España	45.886.177	5.871.912	28.289.058	11.725.209

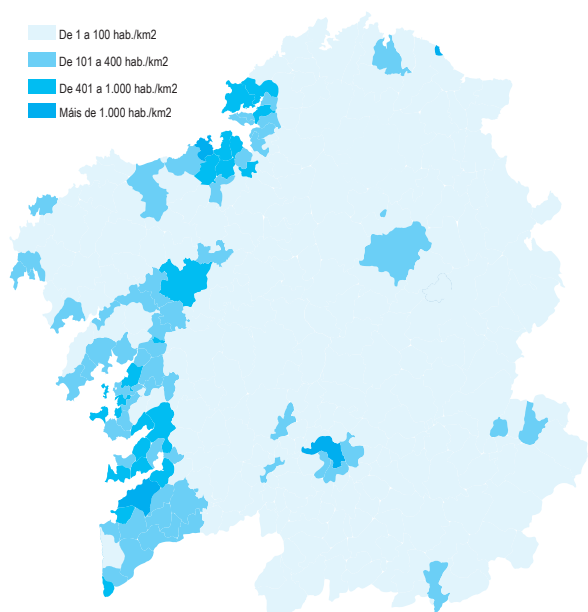

Dispersión da poboación

Entre as peculiaridades que caracterizan a nosa comunidade autónoma destaca a desigualdade na densidade de poboación, que é de 91'3 habitantes/km² de media. Esta concéntrase principalmente na costa e, especialmente, ao longo do eixo A Coruña-Santiago-Vigo.

Outra das peculiaridades que caracterizan a nosa comunidade autónoma é o elevado número de entidades singulares de poboación situadas no seu territorio cun total de 30.347 en 2019 (61.818 en España). Consecuencia directa desta atomización é a baixa densidade de poboación por núcleo poboacional, que na comunidade autónoma galega supón unha media de 88,95 habitantes. O total nacional é de 760,72 habitantes.

A esta dispersión únese unha orografía que dificulta o acceso e as comunicacións e que, polo tanto, incide na ordenación, planificación e desenvolvemento das políticas sociais dun xeito moi importante.

Poboación estranxeira

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2019* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas estranxeiras empadroadas en Galicia é de 100.868 (un 8,98% de incremento con respecto aos 92.558 empadroados en 2018 e un decrecemento de -8,3% con respecto aos 109.670 empadroados en 2010) o que representa unha porcentaxe do 3,74%, a segunda máis baixa do Estado.

Poboación estranxeira a 1 de xaneiro de 2019

España	5.036.878	10,71 %
Andalucía	655.555	7,79 %
Aragón	149.299	11,32 %
Principado de Asturias	41.626	4,07 %
Illas Baleares	204.987	17,83 %
Canarias	277.034	12,87 %
Cantabria	32.783	5,64 %
Castela e León	129.794	5,41 %
Castela - A Mancha	172.096	8,47 %
Cataluña	1.159.427	15,11 %
Comunidade Valenciana	703.413	14,06 %
Estremadura	32.623	3,06 %
Galicia	100.868	3,74 %
A Coruña	38.107	3,40 %
Lugo	14.584	4,42 %
Ourense	14.171	4,61 %
Pontevedra	34.006	3,61 %
Comunidade de Madrid	881.819	13,23 %
Rexión de Murcia	211.239	14,14 %
Comunidade Foral de Navarra	64.219	9,82 %
País Vasco	163.808	7,42 %
A Rioxa	37.230	11,75 %
Ceuta	5.792	6,83 %
Melilla	13.266	15,34 %

Fonte: Revisión do Padrón municipal de habitantes 2019 do INE

1.1.2 Información socioeconómica

Enquisa de poboación activa (EPA)

A Enquisa de poboación activa (EPA) é unha investigación continua e de periodicidade trimestral dirixida ás familias, realizada polo INE dende 1964. A súa finalidade principal é obter datos da forza de traballo e das súas diversas categorías (ocupados, parados), así como da poboación allea ao mercado laboral (inactivos). Tamaño muestral: ao redor de 65.000 vivendas e 160.000 persoas

A metodoloxía da enquisa modificouse no primeiro trimestre de 2005 por varias causas: a necesidade de adecuarse á nova realidade demográfica e laboral do noso país, debida especialmente ao aumento do número de estranxeiros residentes; a incorporación da nova normativa europea seguindo as normas da Oficina Estatística da Unión Europea (EUROSTAT); e por último, a introdución de melloras no método de recollida.

A base poboacional utilizada a partir do primeiro trimestre de 2005 (base poboacional censo 2001) é a mesma coa que se calculou a serie 1996-2004 (revisada o 30 de marzo de 2005), existindo, polo tanto, continuidade na serie.

Os datos correspondentes á poboación activa, ocupada, parada e inactiva en Galicia e España, expresados en miles de persoas, son os seguintes:

	Total	Activos	Ocupados	Parados
A Coruña	970,2	531,2	476,5	54,7
Lugo	289,2	150,7	135,9	14,8
Ourense	269,8	128,8	112,2	16,6
Pontevedra	808,0	431,1	371,3	59,8
Galicia	2.337,1	1.241,7	1.096,0	145,8
España	39.427,2	23.158,8	19.966,9	3.191,9

Fonte: EPA 4º trimestre 2019 do INE

Termos empregados:

Activos = ocupados + parados

Ocupados: persoas de 16 ou máis anos que durante a semana de referencia traballaron a cambio dunha retribución, ou tendo traballado estiveron ausentes temporalmente del por enfermidade, vacacións, etc.

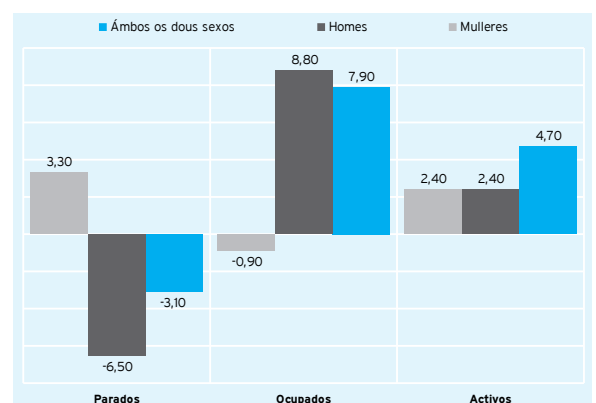
Parados: persoas de 16 ou máis anos que na semana de referencia non tiñan traballo, estaban dispoñibles para traballar e buscaban activamente un emprego.

Variación interanual

Poboación de 16 anos e máis segundo a súa relación coa actividade laboral e sexo. EPA 4º trimestre 2019 con respecto á EPA 4º trimestre 2017 (miles de persoas).

	Total	Activos	Ocupados	Parados
Ambos os dous sexos				
2018T4	2.334,3	1.237,0	1.088,1	148,9
2019T4	2.337,1	1.241,7	1.096,0	145,8
Homes				
2018T4	1.116,3	641,0	568,3	72,7
2019T4	1.117,4	643,4	577,1	66,2
Mulleres				
2018T4	1.218,1	596,0	519,8	76,2
2019T4	1.219,7	598,4	518,9	79,5

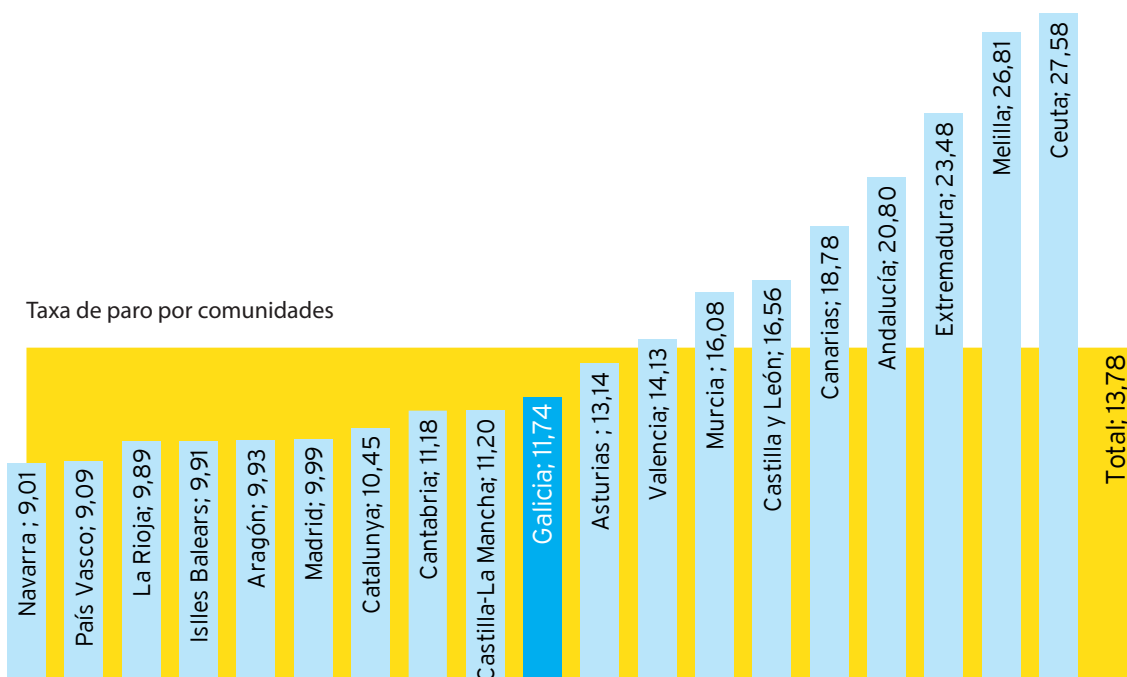
Fonte: EPA 4º trimestre 2019 do INE

Distribución por Comunidades Autónomas

	Total	Activos	Ocupados	Parados	Taxa de empleo	Taxa de paro
Andalucía	6.992,3	3.959,9	3.136,0	823,9	44,85	20,80
Aragón	1.106,8	656,4	591,2	65,2	53,42	9,93
Principado de Asturias	888,9	451,3	392,0	59,3	44,10	13,14
Illas Baleares	1.014,6	632,8	570,1	62,7	56,19	9,91
Canarias	1.908,9	1.157,7	940,3	217,4	49,26	18,78
Cantabria	494,3	275,5	244,7	30,8	49,50	11,18
Castela e León	2.043,3	1.130,6	1.003,9	126,6	49,13	11,20
Castela - A Mancha	1.687,3	987,8	824,2	163,6	48,85	16,56
Cataluña	6.307,7	3.883,9	3.478,1	405,8	55,14	10,45
Comunidade Valenciana	4.194,4	2.453,1	2.106,4	346,7	50,22	14,13
Extremadura	894,3	497,8	380,9	116,9	42,59	23,48
Galicia	2.337,1	1.241,7	1.096,0	145,8	46,89	11,74
Madrid	5.563,3	3.526,9	3.174,5	352,3	57,06	9,99
Rexión de Murcia	1.222,5	729,2	611,9	117,2	50,06	16,08
Navarra	539,3	316,2	287,7	28,5	53,35	9,01
País Vasco	1.839,8	1.026,6	933,3	93,3	50,73	9,09
A Ríoxa	263,7	156,1	140,6	15,4	53,34	9,89
Ceuta	65,7	38,6	28,0	10,7	42,59	27,58
Melilla	63,2	36,7	26,9	9,8	42,51	26,81
Total	39.427,2	23.158,8	19.966,9	3.191,9	50,64	13,78

Taxa de paro por comunidades

Actividade

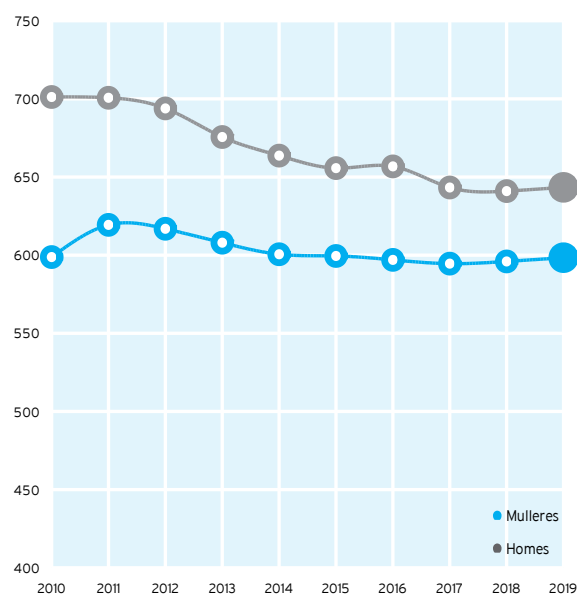
A poboación activa en Galicia sitúase no 4º trimestre de 2019 en 1.241,7 miles de persoas, o que representa unha taxa xeral de actividade do 53%.

É destacable o incremento sobre o total experimentado polo colectivo de mulleres activas, cun incremento do 2,13 puntos dende 2010.

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2010	701,2	598,8	1.300,1
2011	700,7	619,4	1.320,2
2012	693,9	616,9	1.310,7
2013	675,6	608	1.283,5
2014	663,7	600,6	1.264,3
2015	655,7	599,5	1.255,2
2016	656,8	597	1.253,8
2017	643,3	594,6	1.237,9
2018	641,0	596,0	1.237,0
2019	643,4	598,4	1.241,7

En miles de persoas

Evolución da poboación activa
Galicia 2010-2019

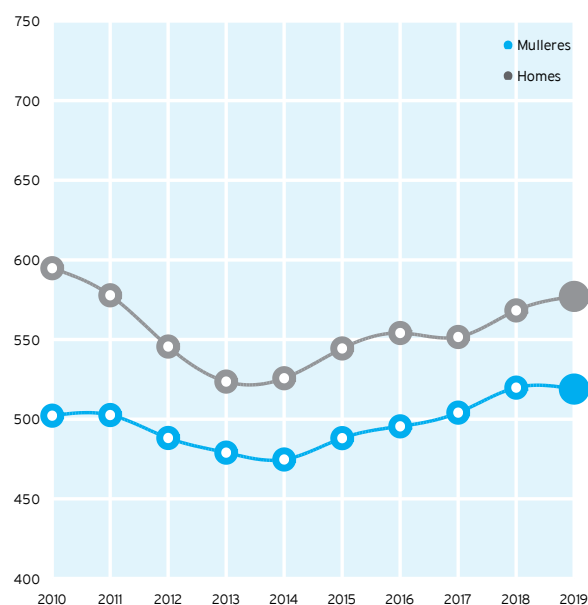
Poboación ocupada en Galicia

A poboación ocupada en Galicia, segundo a EPA do 4º trimestre de 2019 é de 1.096 miles de persoas (52,66% homes e do 47,34% en mulleres), o que representa unha taxa xeral de emprego (porcentaxe de ocupados respecto á poboación total do 46,90%), cun incremento de 0,73% de ocupados en relación a EPA do 4º trimestre de 2018.

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2010	594,8	502,2	1.097,0
2011	577,8	502,6	1.080,4
2012	545,6	488,2	1.033,8
2013	523,6	479	1.002,6
2014	525,7	474,7	1.000,4
2015	544,4	488,1	1.032,5
2016	554,1	495,5	1.049,6
2017	551,6	504,1	1.055,8
2018	568,3	519,8	1.088,1
2019	577,1	518,9	1.096,0

En miles de persoas

Evolución da poboación ocupada
Galicia 2010-2019

Poboación parada en Galicia

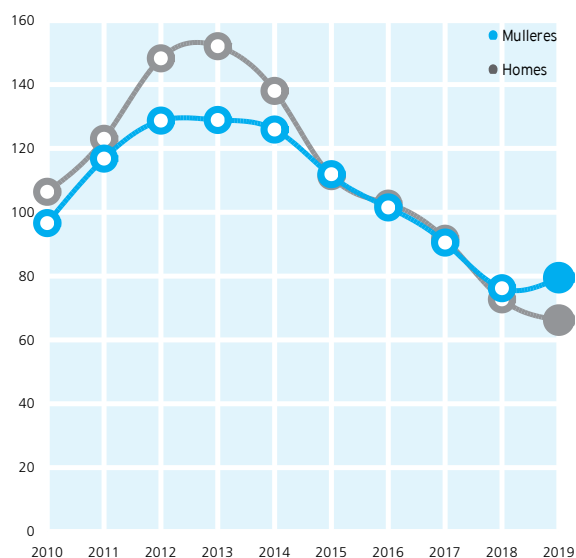
A poboación parada en Galicia, segundo a Enquisa de poboación activa do 4º trimestre de 2019 do INE, é de 145,7 miles de persoas, 79,5 mulleres (54,6%) e 66,2 homes (45,4%).

A evolución da poboación parada por sexos é a seguinte:

Ano	Homes	Mulleres	TOTAL
2010	106,4	96,6	203,0
2011	123	116,8	239,8
2012	148,2	128,7	276,9
2013	152	128,9	280,9
2014	138	125,9	263,8
2015	111,3	111,4	222,7
2016	102,7	101,5	204,2
2017	91,7	90,5	182,1
2018	72,7	76,2	148,9
2019	66,2	79,5	145,7

En miles de persoas

**Evolución da poboación parada
Galicia 2010-2019**

A distribución da poboación parada por sexos é a seguinte:

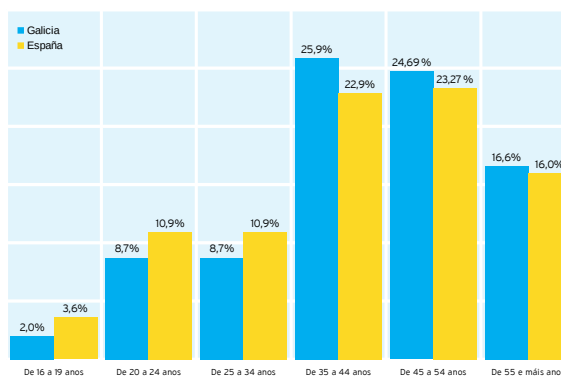
	Homes	Mulleres	TOTAL
A Coruña	24,7	30,0	54,7
Lugo	6,2	8,5	14,7
Ourense	7,6	9,0	16,6
Pontevedra	27,7	32,0	59,7
Galicia	66,2	79,5	145,7
España	1.506,1	1.685,8	3.191,9

Poboación parada por idade

A poboación parada por idade, cunha distribución por tramos de idade en miles de persoas en Galicia e España é a seguinte:

	Galicia	España
De 16 a 19 anos	2,9	114,7
De 20 a 24 anos	12,7	348,1
De 25 a 34 anos	32,3	746,3
De 35 a 44 anos	37,7	729,4
De 45 a 54 anos	36,0	742,9
De 55 y más anos	24,2	510,5
Total	145,8	3.191,9

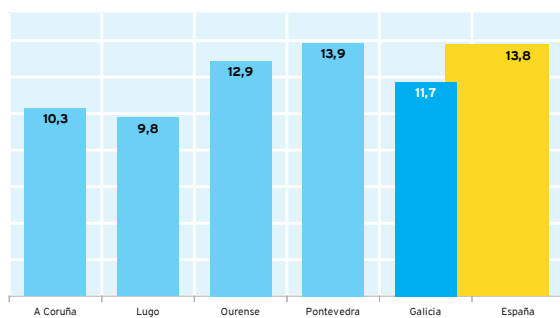
Porcentaxes da poboación parada por tramos de idade

Taxas de paro

En Galicia hai 145,7 mil parados, o que representa unha taxa de paro de 11,74 cunha taxa do 10,30 para os homes e 13,29 para mulleres. As taxas de paro por provincias son as seguintes:

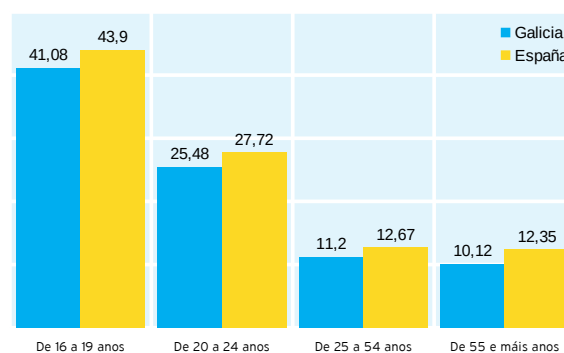
	Homes	Mulleres	TOTAL
A Coruña	8,99	11,68	10,29
Lugo	7,93	11,81	9,79
Ourense	11,62	14,20	12,88
Pontevedra	12,33	15,54	13,86
Galicia	10,30	13,29	11,74
España	12,23	15,55	13,78

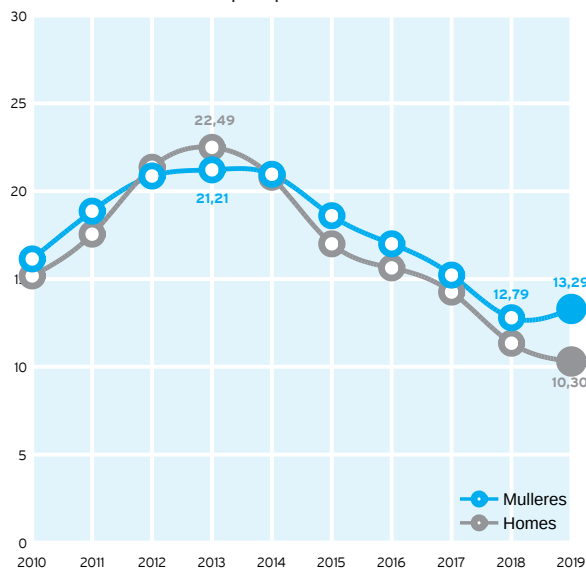
Taxas de paro por idade

A distribución das taxas de paro por tramos de idade en Galicia e España é a seguinte:

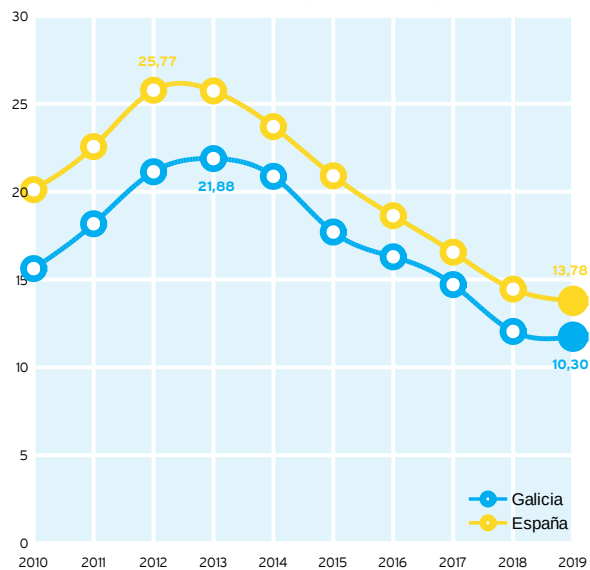
	Galicia	España
De 16 a 19 anos	41,08	43,90
De 20 a 24 anos	25,48	27,72
De 25 a 54 anos	11,20	12,67
De 55 e máis anos	10,12	12,35
Total	11,74	13,78

Evolución das taxas de paro por sexo Galicia 2010-2019

Evolución das taxas de paro Galicia-España 2010-2019

Seguridade Social

Que é o Sistema da Seguridade Social?

O Sistema da Seguridade Social é un conxunto de réximes a través dos cales o Estado garante ás persoas comprendidas no seu campo de aplicación, por realizar unha actividade profesional, ou por cumprir os requisitos esixidos na modalidade non contributiva, así como aos familiares ou asimilados que tivesen ao seu cargo, a protección adecuada nas continxencias e situacións que a lei define.

Poboación afiliada por comunidades autónomas. 30 de decembro de 2019

España	19.261.636	
Andalucía	3.160.228	16,41 %
Aragón	573.703	2,98 %
Principado de Asturias	366.020	1,90 %
Illas Baleares	431.023	2,24 %
Canarias	824.869	4,28 %
Cantabria	216.173	1,12 %
Castela e León	914.150	4,75 %
Castela - A Mancha	707.896	3,68 %
Cataluña	3.430.796	17,81 %
Comunidade Valenciana	1.933.989	10,04 %
Estremadura	388.731	2,02 %
Galicia	1.007.732	5,23 %
Comunidade de Madrid	3.281.028	17,03 %
Rexión de Murcia	588.485	3,06 %
Comunidade Foral de Navarra	285.971	1,48 %
País Vasco	974.154	5,06 %
A Rioxa	128.770	0,67 %
Ceuta	23.299	0,12 %
Melilla	24.619	0,13 %

Fonte: Seguridad Social

O Sistema de Seguridade Social está composto polo réxime xeral e réximes especiais. Dentro do réxime xeral tamén se inclúen os sistemas especiais, entre outros, agrario e de empregados do fogar.

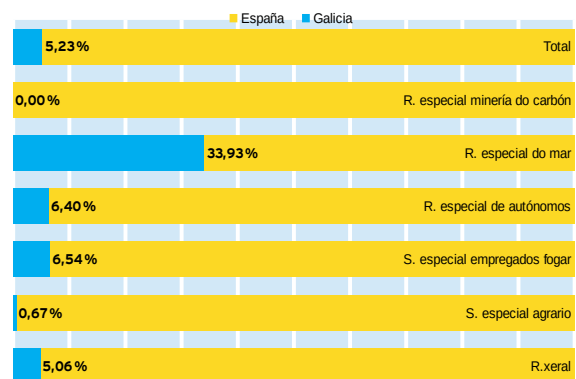
Os réximes especiais son o réxime especial de traballadores autónomos, o réxime especial de minaría do carbón e o Réxime especial de traballadores do mar.

En Galicia e España, o número de traballadores afiliados á Seguridade Social, segundo réximes, a 30 decembro de 2019 foi o seguinte:

	Galicia	España
Réxime Xeral		
R. xeral (1)	746.969	14.758.870
S. especial agrario	5.215	777.793
S. especial empregados fogar	25.877	395.683
Réximes especiais		
R. especial de autónomos	209.113	3.267.428
R. especial do mar	20.558	60.586
R. especial da minaría do carbón	0	1.276
Total	1.007.732	19.261.636

(1) Incluídos no réxime xeral os datos de cuidadores non profesionais, excluídos datos dos sistemas especiais agrario e de empregados do fogar

Fonte: Seguridad Social

Pensionistas

Pensións contributivas

Son prestacións económicas e de duración indefinida, aínda que non sempre, cuxa concesión está xeralmente supeditada a unha previa relación xurídica coa Seguridade Social (acreditar un período mínimo de cotización en determinados casos), sempre que se cumpran os demais requisitos esixidos.

- ▶ Dentro da acción protectora do réxime xeral e dos réximes especiais da Seguridade Social, coas excepcións que, en cada caso e para cada modalidade, se indican no respectivo réxime especial, inclúense as pensións seguintes:
 - Por xubilación.
 - Por incapacidade permanente: total, absoluta e grande invalidez.
 - Por falecemento: viuvez, orfandade e en favor de familiares.
- ▶ Dentro da acción protectora do seguro obrigatorio de velez e invalidez (SOVI), inclúense as pensións de: velez, invalidez e viuvez.

Pensións non contributivas

Son prestacións económicas que se recoñecen a aqueles cidadáns que, atopándose en situación de necesidade protexible, carezan de recursos suficientes para a súa subsistencia nos termos legalmente establecidos, aínda cando non cotizasen nunca ou o tempo suficiente para alcanzar as prestacións do nivel contributivo. Dentro desta modalidade, atópanse as pensións de invalidez e xubilación.

Destas prestacións dáse conta no apartado 3.1 do capítulo 3 Inclusión, inmigración e acción social.

Pensións en vigor a 1 de decembro de 2019

Total sistema

	Número	P.media
España	9.801.379	995,76
Andalucía	1.580.464	892,12
Aragón	305.434	1.049,45
Principado de Asturias	302.532	1.173,82
Illas Baleares	194.181	921,67
Canarias	329.860	913,10
Cantabria	141.936	1.050,07
Castela e León	616.309	984,94
Castela - A Mancha	376.113	919,38
Cataluña	1.744.373	1.032,18
Comunidade Valenciana	999.149	917,51
Extremadura	229.655	829,30
Galicia	767.634	845,90
Comunidade de Madrid	1.177.538	1.170,43
Rexión de Murcia	249.614	877,45
Comunidade Foral de Navarra	137.634	1.144,70
País Vasco	561.863	1.237,68
A Rioxa	70.282	974,56
Ceuta	8.732	1.008,29
Melilla	8.076	942,49

Fonte: Seguridade Social

A distribución por clases é a seguinte:

	Galicia		España	
	Número	P.media	Número	P.media
Incapacidade permanente	70.009	884,22	962.035	978,40
Xubilación	480.469	961,04	6.089.294	1143,55
Viuvez	186.968	603,40	2.366.788	714,98
Orfandade	23.552	400,55	340.106	405,54
Favor de familiares	6.636	517,53	43.156	579,25
Total pensións	767.634	845,90	9.801.379	995,76

1.2 RECURSOS

1.2.1 Estrutura orgánica

A Consellería de Política Social é o departamento da Administración autonómica ao cal, ademais daquelas competencias e funcións establecidas pola Lei 1/1983, do 22 de febreiro, de normas reguladoras da Xunta e da súa Presidencia, lle corresponde, de conformidade co Estatuto de autonomía e coa Constitución española, propoñer e executar as directrices xerais do Goberno no ámbito social. Engloban, xa que logo, as competencias en materia de servizos sociais, incluíndo as políticas de familia, infancia e menores, dinamización demográfica, benestar social, inclusión social, servizos comunitarios, atención aos discapacitados e ás persoas maiores, a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia; tamén atende as políticas de xuventude e voluntariado. Todo o anterior na forma establecida no Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 322, do 04.12.2015) (corrección de erros, DOG núm. 4 do 08.01.2016)

A configuración da nova estrutura orgánica da Xunta de Galicia e da Vicepresidencia e as consellerías foi publicada no Decreto 146/2016 do 13 de novembro (DOG nº. 217 do 14.11.2016) e no Decreto 177/2016 do 15 de decembro (DOG nº. 239 do 16.12.2016) respectivamente.

O Decreto 176/2015, do 3 de decembro, no seu artigo 2 establece que para o exercicio das súas funcións, a Consellería de Política Social se estrutura nos seguintes órganos: O/a Conselleiro/a, Secretaría Xeral Técnica, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Xeográfica, Dirección Xeral de Inclusión Social, Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e xefaturas territoriais.

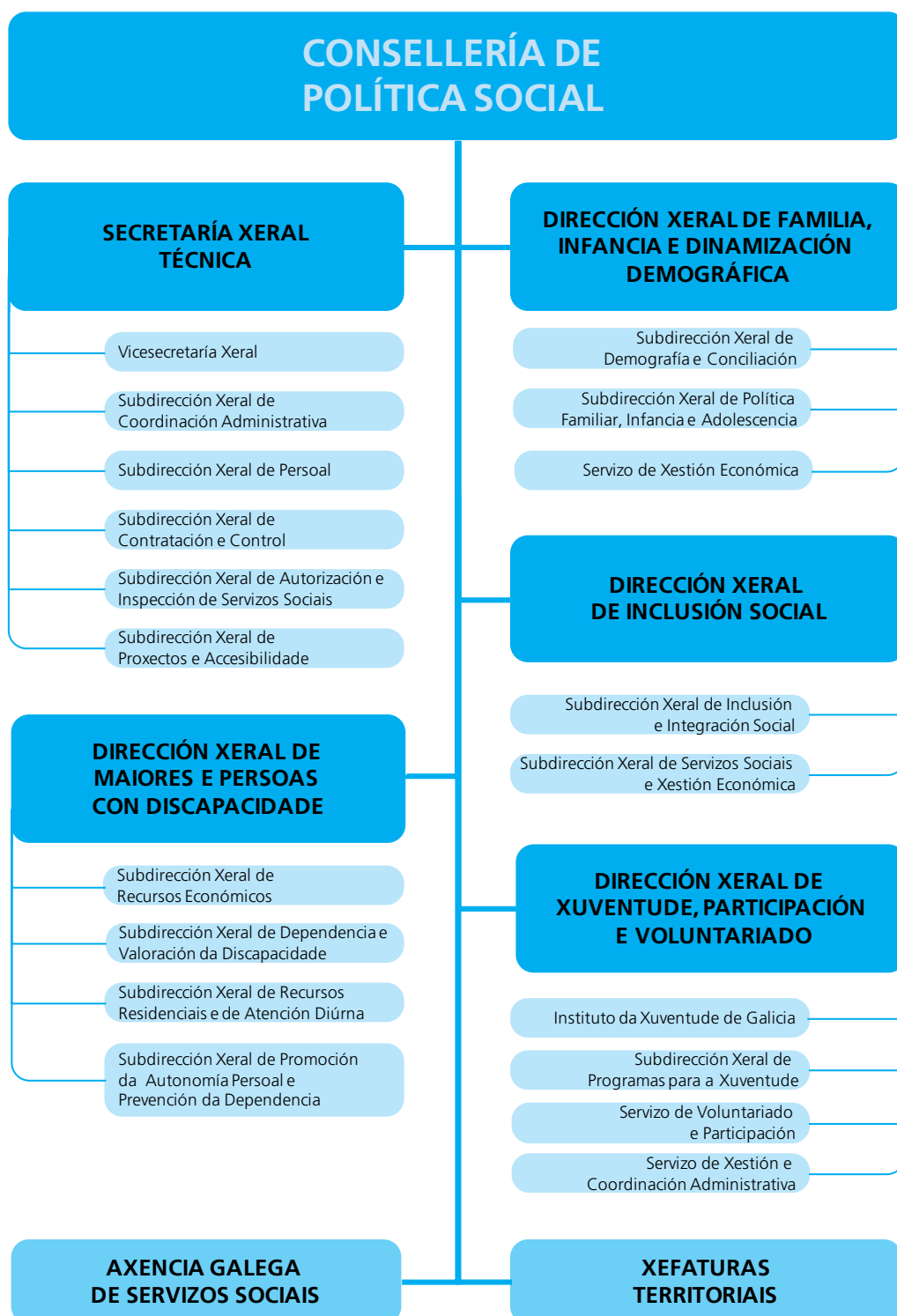
No seu art. 3 establece que quedan adscritos a esta consellería: A Axencia Galega de Servizos Sociais, creada

polo Decreto 40/2014, do 20 de marzo, que, como entidade instrumental de dereito público, asumirá de xeito progresivo as competencias en materia de servizos sociais; está dotada de personalidade xurídica pública, patrimonio propio e autonomía na súa xestión.

► Outros órganos

Así mesmo, quedan adscritos a esta consellería os órganos colexiados seguintes con carácter e funcións establecidos nas súas respectivas normas reguladoras:

- a) A Comisión Interdepartamental de Servizos Sociais e Inclusión Social, creada pola Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia.
- b) O Consello Galego de Benestar Social, creado pola Lei 13/2008, do 3 de decembro.
- c) A Comisión Técnica de Accesibilidade e o Consello Galego para a Promoción da Accesibilidade e a Supresión de Barreiras, creados pola Lei 8/1997, do 20 de agosto, de accesibilidade e supresión de barreiras na Comunidade Autónoma de Galicia.
- d) O Consello Galego da Familia e o Observatorio Galego de Familia e da Infancia, creados pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia
- e) O Consello Autonómico de Atención Temperá e a súa Comisión Técnica, creados polo Decreto 183/2013, do 5 de decembro, polo que se crea a Rede galega de atención temperá.
- f) O Consello Galego de Acción Voluntaria e o Observatorio Galego de Acción Voluntaria, creados pola Lei 10/2011, do 28 de novembro, de acción voluntaria.
- g) O Comité Galego de Políticas de Xuventude, creado pola Lei 6/2012, do 19 de xuño, de xuventude de Galicia
- h) O Consello Asesor e Consultivo da Xuventude de Galicia e o seu Observatorio da Xuventude, creados pola Lei 6/2012, do 19 de xuño.

1.2.2 Recursos humanos

Para a xestión das competencias en 2019, a consellería contou con 4.167 postos. A distribución por área territorial é a seguinte:

	Total	Porcentaxe
A Coruña	1.410	33,84 %
Lugo	716	17,18 %
Ourense	501	12,02 %
Pontevedra	1.235	29,64 %
Servizos centrais	305	7,32 %
Total	4.167	100,00 %

Distribución por áreas de actuación

En canto á distribución por áreas de actuación pódese subliñar que máis do 72% da relación de postos de traballo está destinado nos centros dos que é titular a Consellería de Política Social:

	Total	Administración	Centros propios
A Coruña	1.410	298	1.112
Lugo	716	149	567
Ourense	501	147	354
Pontevedra	1.235	244	991
Servizos centrais	305	305	0
Total	4.167	1.143	3.024

Outro persoal

Ademais dos 4.167 postos de traballo, a Consellería de Política Social contou en 2019 con 170 persoas non incluídas nas RPT (acumulación de tarefas, gabinete,e persoal á disposición da conselleira).

1.2.3 Recursos económicos

O orzamento da Consellería de Política Social ascendeu no ano 2019 a 731.544.968 euros. A distribución por capítulos do orzamento de 2019 foi a seguinte:

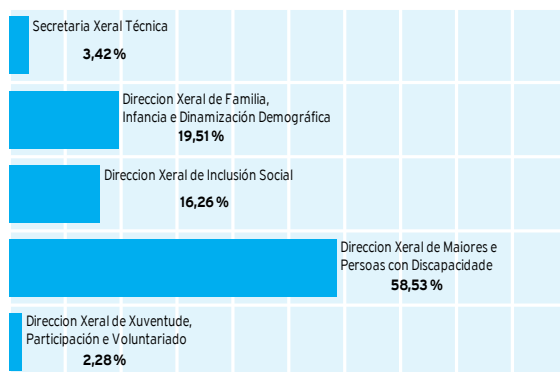
Capítulo I	Gastos de persoal	25.001.253
Capítulo II	Gastos correntes bens e servizos	142.741.338
Capítulo IV	Transferencias correntes	118.977.805
Capítulo VI	Investimentos reais	428.157.215
Capítulo VII	Transferencias de capital	16.667.357
Total		731.544.968

A distribución dos créditos por programas foi a seguinte:

Dirección e servizos xerais de promoción social	43.144.338
Protección e inserción social	78.500.072
Programas de prestacións ás familias e á infancia	142.116.338
Servizos sociais relativos ás migracións	876.883
Programa de atención á dependencia	382.872.359
Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia para Persoas con Discapacidade	36.465.864
Programas de Solidariedade	1.408.672
Servizos á Xuventude	15.258.685
Servizos sociais comunitarios	30.901.757
Total	731.544.968

En canto á distribución por servizos foi a seguinte:

Secretaría Xeral Técnica	25.001.253
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	142.741.338
Dirección Xeral de Inclusión Social	118.977.805
Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade	428.157.215
Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado	16.667.357
Total	731.544.968

Contratación

Os contratos (agás contratos menores) iniciados no ámbito desta consellería no ano 2019, a través de procedementos de contratación administrativa son os seguintes:

▸ Contratos que xeraron gasto para a consellería

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	79	29.640.866,07	24.798.618,67
Negociado	2	1.173.624,36	1.072.343,00
Total	81	30.814.490,43	25.870.961,67

A porcentaxe por procedemento de tramitación do importe de adjudicación é dun 4,14% para o negociado e 95,86% para o aberto. A porcentaxe do importe de adjudicación sobre o licitado é do 83,96%.

Adicionalmente, licitáronse os seguintes contratos que quedaron desertos:

	Nº	Importe de licitación
Aberto	4	1.910.288,16
Negociado	1	64.000,01
Total	5	1.974.288,17

E os seguintes contratos, nos que non se compara o importe de licitación co de adjudicación ao non ser magnitudes comparables (a adjudicación realizouse en función de prezos unitarios):

	Nº	Importe de licitación
Aberto	19	16.484.581,79
Negociado	0	0,00
Total	19	16.484.581,79

Finalmente, o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	88	103.154.133,43
Negociado	72	21.620.708,30
Total	160	124.774.841,73

▸ Contratos que xeraron ingresos para a consellería

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	6	2.400	4.560
Negociado	1	1.200	1.200
Total	7	3.600,00	5.760,00

E o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	11	27.374,59
Negociado	32	15.059,06
Total	43	42.433,65

1.2.4 Rede de centros

A Consellería de Política Social dispón dunha rede de 44 centros sociais, 46 centros para maiores, 10 centros para persoas con discapacidade, 12 centros de menores, 27 centros para a infancia, 9 centros de familia (2 residencias de tempo libre) e 27 centros para a xuventude. A descrición das distintas tipoloxías é a seguinte:

► Centros sociais

Terán a consideración de centros de servizos sociais todos aqueles equipamentos regulamentariamente tipificados nos que se desenvolvan dun modo estable e continuado servizos, programas e actividades de servizos sociais nas distintas áreas sociais.

► Centros de atención ás persoas maiores

Son centros de atención ás persoas maiores todos aqueles equipamentos, establecementos ou instalacións nos que se preste, dun xeito estable e continuado, atención directa a un mínimo de 6 persoas con idade igual ou superior a 65 anos, ou, excepcionalmente, maiores de 60 que pola súa situación persoal ou social precisen destes centros.

► Centros para persoas con discapacidade

Son centros destinados á atención de persoas con discapacidade, nos que se lles presta unha atención integral, especializada e terapéutica para o seu axuste persoal, así como unha oferta de actividades rehabilitadoras, ocupacionais, culturais, recreativas e de convivencia para a súa inclusión social e fomento da súa autonomía.

Existen dúas modalidades: centros de atención diúrna no que se inclúen os centros ocupacionais e os centros de día; e centros residenciais nas súas diferentes modalidades, nos que viven dunha maneira temporal ou definitiva, as persoas con discapacidade que por diversos motivos, xa sexan ambientais, sociais ou persoais teñen dificultades para vivir no seu contorno.

► Centros de atención á infancia

Son centros de atención á infancia aqueles equipamentos que, calquera que sexa a súa denominación, organizan o coidado dos nenos/as no seo dun grupo co fin de contribuír ao seu benestar e ao seu proceso evolutivo, facilitando a conciliación da vida laboral e familiar das familias mediante a súa garda e custodia.

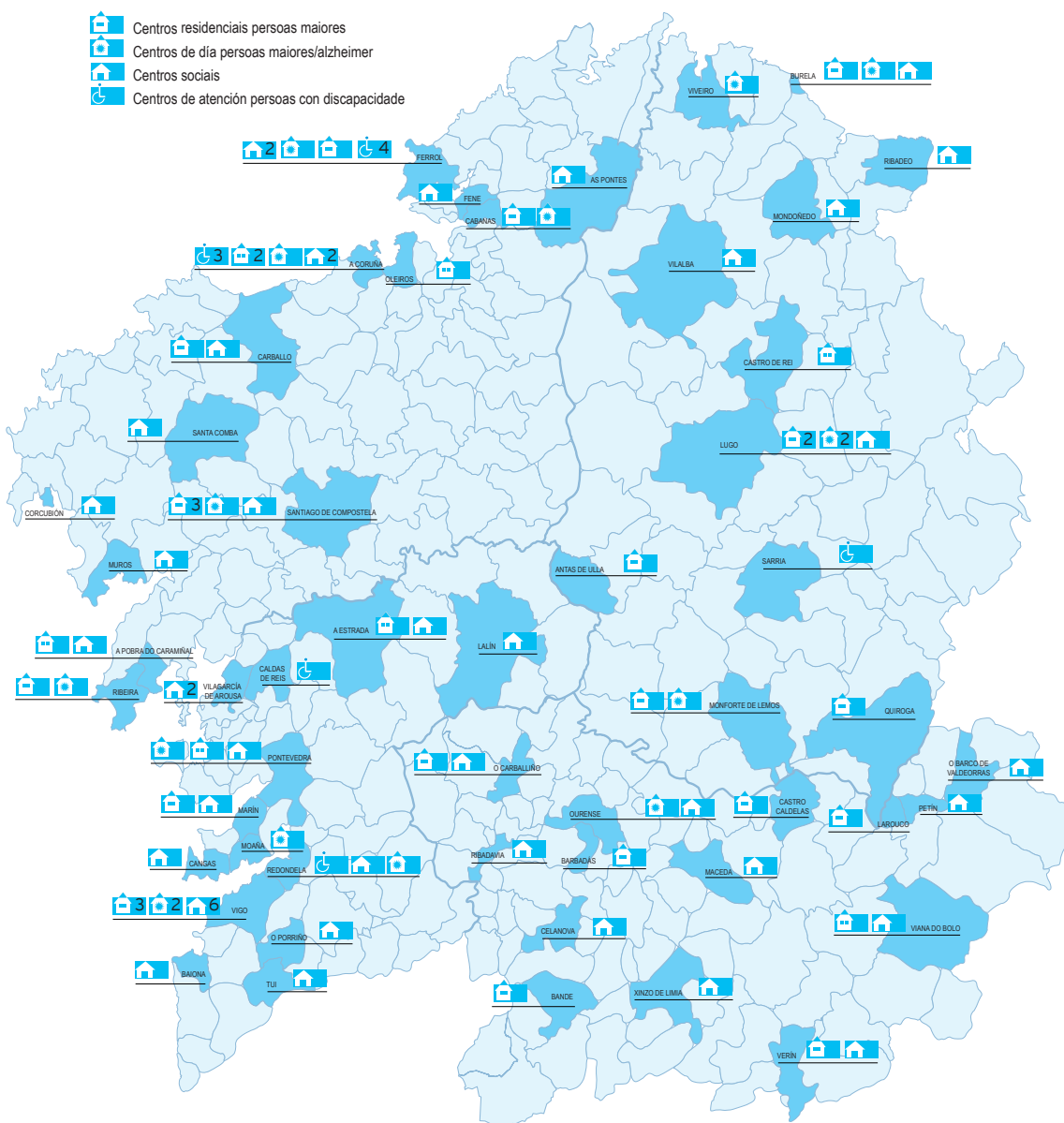
► Centros de menores

Os centros de menores clasifícanse nas seguintes tipoloxías: casas de primeira acollida, casas de familia, miniresidencias, residencias, centros con fogares, centros de reeducación, centros de atención específica, vivendas tuteladas, vivendas de transición á vida autónoma, centros con obradoiros formativos e centros de atención de día.

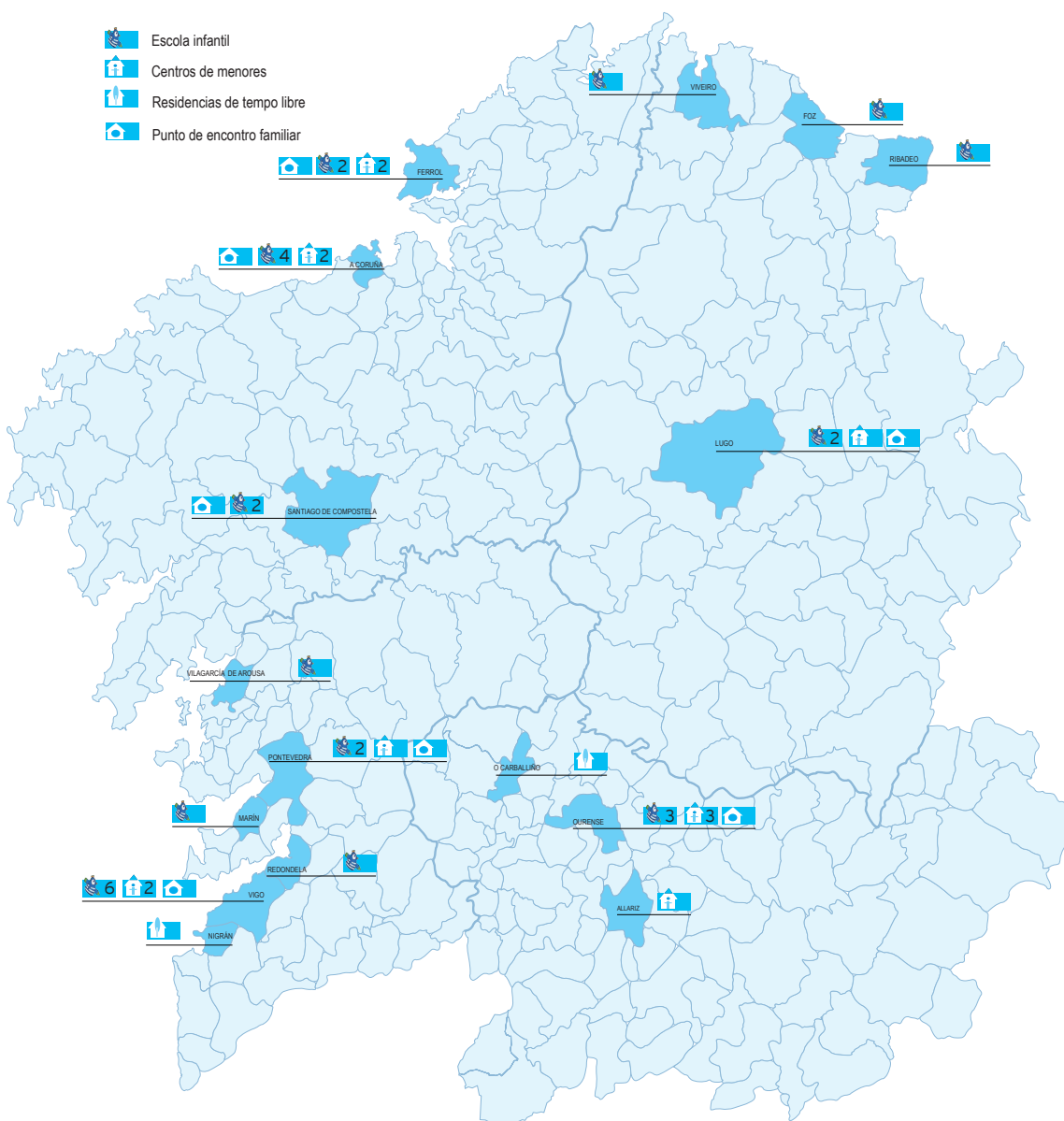
► Centros para a xuventude

Os centros para a xuventude clasifícanse nas seguintes tipoloxías: centro coordinador de información e documentación xuvenil, espazo xove, residencias e albergues e os centros querote máis.

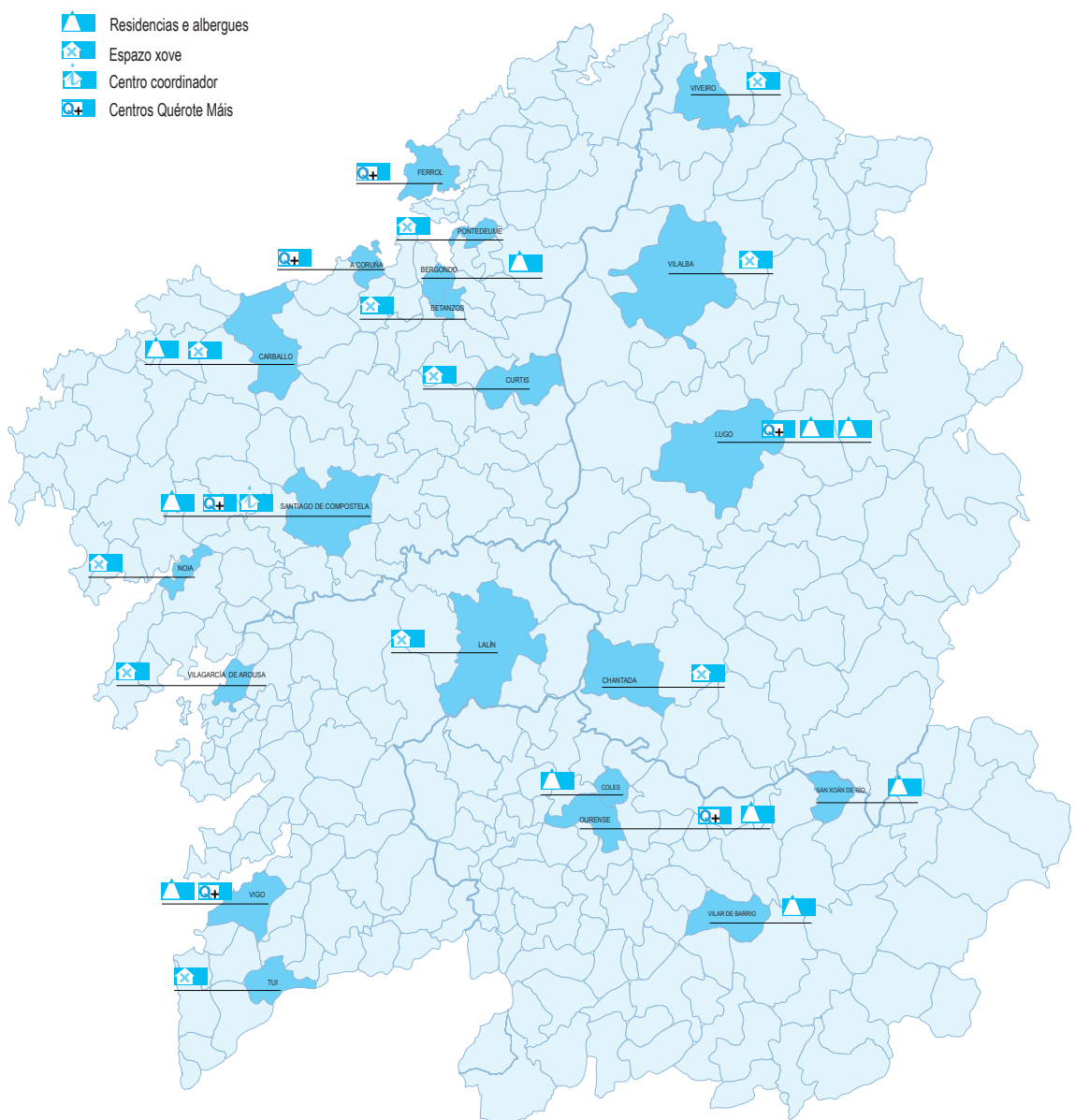
A distribución por concellos dos centros para persoas maiores, persoas con discapacidade e os centros sociais é a seguinte:

A distribución por concellos dos centros para menores, escolas infantís e familia é a seguinte:

A distribución por concellos dos centros de atención á xuventude é a seguinte:

1.3 NORMATIVA

A Consellería de Política Social e os seus órganos adscritos publicaron durante 2019 un total de 468 disposicións no Diario Oficial de Galicia, A distribución segundo as seccións establecidas no DOG e por rango da disposición é a seguinte:

► Distribución por rango

Lei	0
Decreto	5
Orde	62
Extracto	21
Resolución	101
Instrución	0
Cédula	64
Edicto	74
Anuncio	129
Corrección de erros	12
Total disposicións	468

► Distribución por Sección

I. Disposicións xerais	4
II. Autoridades e persoal	2
III. Outras disposicións	162
IV. Oposicións e concursos	19
VI. Anuncios	281
Total disposicións	468

1.4 PUBLICACIÓNS E ESTATÍSTICAS

A Sección de Publicacións e Estatísticas, atendendo ao establecido no art. 8 e) do Decreto 176/2015 do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 04.12.2015) (Corrección de erros: DOG nº. 4 do 08.01.2016), depende orgánica e funcionalmente da Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, adscrita á Secretaría Xeral Técnica, e ten ao seu cargo as seguintes funcións:

- Elaboración de publicacións: recompilación da información, redacción, revisión, maquetación, e publicación e posta á disposición dos usuarios de todos os recursos publicables relacionados con temáticas propias da Consellería.
- Coordinación e tramitación de expedientes de publicacións e de todo tipo de documentos -impresos ou electrónicos- que se presentan, para a súa aprobación, ante a Comisión Permanente de Publicacións.
- Asesoramento técnico en calquera dos procesos de edición aos departamentos da consellería que así o requiran.
- Cumprir e facer cumprir entre os distintos departamentos da Consellería, todo canto acordo se tome no Consello e na Comisión Permanente de Publicacións
- Xestión do ISBN, ISSN e depósito legal.
- Actualización e mantemento do catálogo en rede das publicacións editadas pola Consellería e descrición bibliográfica dos recursos publicables e posta á disposición dos usuarios, para a súa consulta, dos recursos publicables a través da páxina web da Consellería de Política social (<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/publicacions>)
- Mantemento e actualización do blog Alertas e publicacións da Consellería de Política Social a través de voces relacionadas co ámbito competencial desta consellería e que se incorporan a unha das catro ca-

tegorías creadas: Alertas, Estatísticas, Normativa e publicacións da Consellería (<https://blogs.xunta.gal/publicacions-ps/>)

- Coordinación, como órgano estatístico sectorial da consellería, entre o Instituto Galego de Estatística e as unidades administrativas responsables de operacións ou actividades estatísticas na elaboración ou reestruturación dos proxectos técnicos, actualización, seguimento e difusión dos datos das ditas operacións ou actividades.
- Colaboración co IGE na elaboración, seguimento e cumprimento das operacións estatísticas integradas no Programa estatístico anual (PEA).

1.4.1 Área de Publicacións

No ano 2019 a Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, a través da Sección de Publicacións, presentou para a aprobación da Comisión Permanente de Publicacións e a súa posterior edición un total de 29 documentos.

Por tipoloxía de publicación, distribúense do seguinte xeito: carteis: 7 dípticos: 4; folletos: 6; libros: 5; publicacións periódicas: 6 (números correspondentes a 5 títulos editados); Tríptico: 1

Produción por tipo de publicación. Ano 2019	Nº. de documentos
Carteis	7
Díptico	4
Folletos	6
Libros	5
Publicacións periódicas*	6
Tríptico	1
Total	29

*Os números publicados corresponden a 5 títulos de publicacións periódicas aprobadas na Comisión Permanente de Publicacións.

Os 29 documentos foron aprobados pola Comisión permanente de publicacións e todos foron publicados, ben en papel, ben electronicamente.

A edición electrónica en rede, con 25 documentos, representa o 86,21% do total fronte á edición en papel que con 4 documentos representa o 13,79 %.

Todos os títulos correspondentes á edición electrónica foron colgados na rede e tamén unha parte do total de títulos impresos.

Todos os documentos teñen carácter non venal.

Ao longo de 2019 o número de exemplares de todos os documentos editados ascende a 26.800 e flutúan entre un mínimo de 300 exemplares e un máximo de 20.000. Difiren segundo o tipo de documento, aumentado a tiraxe en documentos de carácter divulgativo de programas levados a cabo polas distintas unidades.

En canto aos investimentos, o custo total investido en publicacións ao longo de 2019 ascende a 23.978,90 euros (con IVE) e 21.897,72 (sen IVE)

A lingua de publicación utilizada maioritariamente é o galego con 20 documentos, seguida do castelán con 8. Hai que indicar que nun deles e por tratarse de publicacións periódicas se utiliza indistintamente o galego e o castelán.

A distribución de número de documentos, tiraxe e orzamentos dos distintos centros directivos e outros órganos administrativos adscritos á consellería é a seguinte:

Departamento*	nº	Tiraxe	Custo en euros
Secretaría Xeral Técnica	2	0	0
Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	7	25500	16.654,4

Dirección Xeral de Marios e Persoas con Discapacidade	14	0	0
Dirección Xeral de Inclusión Social	1	0	0
Dirección Xeral de Xuventude Participación e Voluntariado	4	1500	7.320,5
Consortio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar	1	300	547,45
Total	29	27.300	24.522,35

* Relaciónanse unicamente aquelas unidades administrativas que ao longo de 2018 publicaron algún tipo de documento.

O depósito legal

A Lei 23/2011, do 29 de xullo, de depósito legal (BOE nº 182, do 30.07.2011) e a súa entrada en vigor o 30 de xaneiro de 2012 tivo como novidade máis destacada o cambio na asunción da xestión do depósito legal que pasa de recaer no impresor a recaer no editor.

A partir de 2012, a Sección de Publicacións e Estatísticas, xestiona o depósito legal das obras editadas (impresas e electrónicas con dispositivo físico) pola Consellería de Política Social.

A publicación do Real decreto 635/2015, do 10 de xullo (BOE núm. 177 do 25.07.2015), regula o depósito legal das publicacións en liña. Polo tanto, e aínda que se viña practicando desde a publicación da lei, os xestores do depósito legal das publicacións en liña son os centros de conservación, é dicir, a Biblioteca Nacional de España e os que determinen as comunidades autónomas no ámbito das súas competencias. Estes centros son os que determinan os sitios web e os recursos que se capturarán ou depositarán para ser conservados e poder así facilitar a súa consulta. Na Comunidade Autónoma de Galicia o centro de conservación recae na Biblioteca de Galicia.

No ano 2019 solicitáronse 3 números ás oficinas de depósito legal da Coruña. Depositáronse os exemplares pre-

ceptivos destes documentos e tamén os exemplares de publicacións periódicas con número de depósito legal xa asignado para a súa conservación na Biblioteca Nacional de España, na Biblioteca de Galicia e nos centros de conservación establecidos pola Comunidade Autónoma de Galicia no ámbito das súas competencias.

O BdB. Boletín de Benestar: Boletín informativo de Política Social

Este boletín elaborado integramente desde a Sección de Publicacións e Estatísticas continúa como un documento que pretende facilitar formación e accesibilidade informativa a aquelas persoas que, desde distintas perspectivas, se dedican a traballar no ámbito das políticas sociais.

Ao longo de 2019 a publicación interrómpeuse e deixa de publicarse ata nova data.

O blog da Consellería: Alertas e publicacións de Política Social

Esta ferramenta iníciase en maio de 2016 cun dobre obxectivo: por un lado, dar visibilidade das novidades editoriais elaboradas pola Consellería, e por outro, crear un contorno de información de recursos documentais no ámbito das competencias propias desta consellería. Parte da necesidade de ampliar e dar a coñecer a actuación e a xestión das políticas públicas en materia de Servizos sociais.

Ao longo de 2019 publicáronse un total de 119 artigos* distribuídos por categorías do seguinte xeito:

Alertas	71
Estatísticas	6
Normativa	38
Publicacións da Consellería	12

* O nº de artigos publicados (119) difire do nº de entradas (127). Isto explícase porque un mesmo artigo pode estar asignado a varias categorías.

► **O blog en cifras en 2019**

Da información mensual remitida pola Amtega e referida á visualización do blog podemos dar os seguintes datos:

- Media de número de persoas usuarias: 507,66 ao mes
- Media de número de páxinas vistas: 917,41
- Os navegadores máis utilizados é o Chrome (46,33%) seguido de Internet Explorer (26,53%). Tamén se utilizaron outros como Firefox, Mozilla ou Safari pero en porcentaxes moito máis baixas.
- En canto ao dispositivo máis utilizado destaca o ordenador de mesa (76%) seguido do móbil (21,25%) e en menor medida da tableta.

► **Consultas:**

Entre as páxinas máis vistas destacan as xerais de Alertas e publicacións (en galego ou castelán). Tamén se fan buscas por distintas categorías (publicacións da Consellería, Estatísticas etc. e en menor medida por meses e etiquetas temáticas).

Entre os documentos máis consultados destacan:

- PO verán que queres vivir. Acción de verán 2019
- Programa de Benestar en balnearios, 2019
- Plan Proxecta. Educación sexual. Curso 2019/2020
- Memoria. Consellería de Política Social, 2018
- Recopilación normativa
- Censo de persoas con discapacidade.

<https://blogs.xunta.gal/publicacions-ps/>

Relaciónanse a continuación todas as publicacións incluídas no catálogo de publicacións da Xunta de Galicia durante o ano 2019:

Como convivir co TDAH

/ Prieto Lago, Alejandra... [et al.]; Ilustrador, Encarnación Díaz Martínez. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e Fundación Ingada, 2019. 1ª ed. 78 p. : il. Cor ; 21 x 17 cm. (Colección Convivir co TDAH ; 3).

A Fundación Ingada e a Consellería de Política Social presentan o número 3 da colección Convivir co TDAH, que incide en como afectan as vacacións extraescolares nas familias con fillos con trastorno de déficit de atención e hiperactividade (TDAH) e como o abandono dos horarios e da rutina escolar os afecta de maneira especial na relación cos seus familiares e cuidadores.

A publicación informa sobre os problemas que se poden presentar e dá pautas de comportamento que axudan a equilibrar os tempos de lecer sen renunciar ás rutinas básicas e similares ás do resto do ano.

(Ed. en galego)

<https://libraria.xunta.gal/gl/como-convivir-co-tdah>

(Ed. en castelán)

<https://libraria.xunta.gal/gl/como-convivir-con-el-tdah>

Informe sobre a aplicación e avaliación da Lei de inclusión social de Galicia 2018

/ Galicia, Xunta. Consellería de Política Social. Dirección Xeral de Inclusión Social. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Inclusión Social, 2019. 94 p., 30 x 21 cm.

Este informe de avaliación da Lei de inclusión social de Galicia informa sobre as prestacións económicas xestio-

nadas pola Consellería de Política Social durante 2018 relativas á renda de inclusión social de Galicia (Risga) e ás axudas de inclusión social (AIS).

<https://libraria.xunta.gal/gl/informe-sobre-a-aplicacion-e-avaliacion-da-lei-de-inclusion-social-de-galicia-2018>

Estatística de protección de menores: operación estatística 2506-02-OE05

| 2018 / Galicia, Xunta. Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, 2019. 26 p., 24 x 17 cm. ISSN: 1889-8025

Publicación anual con información estatística sobre menores en situación de desprotección e sobre adopcións. Define as distintas figuras legais que protexen a situación de risco e desamparo: garda, tutela e acollemento, sexa familiar ou residencial. Tamén define e analiza o proceso legal das adopcións, na súa dobre vertente: nacional e internacional. Por último, describe os programas de apoio ás persoas menores e ás súas familias levadas a cabo polos servizos especializados de protección da infancia.

<https://libraria.xunta.gal/gl/estadistica-de-proteccion-de-menores-operacion-estadistica-2506-02-oe05-2018>

Os contos de Memi

/ Conde, Maika... [et al.]; [Ilustracións]: López Albir, Gustavo e Lago González, Iván. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e Fundación Iguarte, 2019. 55 p. : il. Cor ; 15 x 15 cm.

Este conto forma parte do proxecto educativo Memi: unha gota de aire. Está coeditado pola Fundación Iguarte e a Consellería de Política Social. Trátase dunha recompilación de contos nos que Memi é a protagonista. A

través de delicadas ilustracións e coidados textos Memi relátanos en primeira persoa as sensacións do mundo que lle rodea.

<https://libraria.xunta.gal/gl/os-contos-de-memi>

Plan Proxecta: Educación sexual. Curso 2019/20.

3ª ed. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, 2019. 62 p. : il. Cor ; 30 x 21 cm.

Publicación estruturada a través da recompilación de fichas. Preséntase como un recurso de utilidade para o equipo docente encargado de poñer en marcha o Plan Proxecta, que ten como finalidade asesorar e facilitar a aprendizaxe da sexualidade por parte da nosa xuventude. Preténdese que aprendan a se coñeceren, a se aceptaren e a viviren a súa sexualidade dun xeito positivo e satisfactorio, e contribuír, deste xeito, ao seu pleno desenvolvemento persoal e social.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/fichas_proxecta_19_20.pdf

Xuventude Crea: premios 2018.

1ª ed. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, 2019. -- 174 p. : il. cor ; 21x21cm. -- D L : C 2234-2019

Anuario dos premios do certame de creadores novos Xuventude Crea 2018 que convoca a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado. Consta de notas biográficas das persoas premiadas nas doce especialidades, así como de fotografías das obras gañadoras e dos seus autores.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/xuventude_crea_2017_definitivo.pdf

Vis a Vis: Revista do Módulo 1 “Nelson Mandela”.

Centro Penitenciario de Teixeira | Núm. 10, 2019 / Centro Penitenciario de Teixeira, Módulo de Inclusión Social. 1ª ed. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar, 2019. 35 p. ; 30 x 21 cm. DL C 578-2012.

Publicación do equipo de Inclusión do Centro Penitenciario de Teixeira destinada á distribución no propio centro penitenciario, entre participantes e potenciais participantes no II Plan galego de inclusión social.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/maqueta_vis_a_vis_no_10.pdf

Consellería de Política Social. Memoria 2018

/ Galicia, Xunta, Consellería de Política Social. Santiago de Compostela : Consellería de Política Social, Secretaría Xeral Técnica, Sección de Publicacións e Estatísticas, 2019. 245 p. : il. Cor ; 28 x 21 cm. ISSN: 2529-9875

Memoria que con carácter anual edita a Consellería de Política Social, coas actuacións máis destacadas do ano en curso. Un resumo dos principais programas e actuacións impulsadas cun único obxectivo: mellorar o benestar das persoas e garantir unha maior calidade de vida dos galegos e galegas, prestando especial atención a aqueles que se atopan en situacións de vulnerabilidade. A publicación estrutúrase en tantos capítulos como ámbitos de actuación abarca, excepto o primeiro capítulo, no que se analizan temas de carácter máis transversal, como a estrutura orgánica, información demográfica, recursos, publicacións e estatísticas etc.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/memoria_cps_2018.pdf

Recompilación normativa. Consellería de Política Social

| 2018 / Galicia, Xunta. Consellería de Política Social. 1ª ed. Santiago de Compostela: Consellería de Política Social, Secretaría Xeral Técnica, Subdirección Xeral de Coordinación Administrativa, Sección de Publicacións e Estatísticas, 2019. 33 p. 24 x 17 cm. ISSN: 2444-9660

Selección das disposicións normativas máis salientables no eido das políticas sociais elaboradas por esta consellería e publicadas ao longo dun ano no Diario Oficial de Galicia (DOG). Clasificadas en cinco grandes epígrafes, danse os seguintes datos de cada rexistro: título da disposición, núm. de DOG e data de publicación e acceso á norma en formato PDF e HTML.

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/recompilacion_2018.pdf

Estatística de familias numerosas, 2018.

Edición en galego e castelán. -- Santiago de Compostela ; Consellería de Política Social, Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, 2019. 28 p. ISSN: 1139-4420

Dá información facilitada polas propias persoas interesadas sobre outorgamento ou renovación dos títulos de familia numerosa entre o 1 de xaneiro e o 31 de decembro do ano 2017. Informa tamén sobre a normativa aplicable e os requisitos que se deberán cumprir para o recoñecemento da condición de familia numerosa.

(Ed. en galego)

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_familias_numerosas_2018.pdf

(Ed. en castelán)

https://libraria.xunta.gal/sites/default/files/downloads/publicacion/estadistica_familias_numerosas_2018_cas.pdf

1.4.2 Área de Estatísticas

Na persoa ao fronte da Sección de Publicacións e Estatísticas recae a coordinación do órgano estatístico sectorial desta consellería. Entre as súas funcións está a de coordinar e difundir as estatísticas propias da consellería e a colaboración co Instituto Galego de Estatística (IGE) na elaboración do Plan galego de estatística e nos proxectos dos seus programas anuais.

Froito desta colaboración é a publicación do Decreto 165/2018, do 27 de decembro, polo que se aproba o Programa estatístico anual da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2019 (DOG nº 248, do 31.12.2018).

Segundo este decreto a Consellería de Política Social participou na programación dun total de 5 operacións estatísticas (OE)² e unha actividade estatística (AE)³

Do estado das 5 OE, todas aparecen como operacións en curso⁴,

1 Os órganos estatísticos sectoriais defínense como as unidades das consellerías encargadas de elaborar as estatísticas que se lles encomende no Plan galego de estatística e nos seus programas.

2 A Lei 15/2016 do 28 de xullo do Plan galego de estatística 2017-2021 (DOG núm. 145 do 02.08.2016) define operación estatística como aquela actividade que se executa consonte un proxecto técnico e coa participación dunha administración pública galega nalgunha fase a maiores da difusión. É de difusión obrigatoria e debe estar clasificada dentro dalgún dos puntos seguintes, ou ser unha combinación deles: a) censo, b) Enquisa por mostraxe, c) Toma directa de datos, d) Explotación estatística de sistemas de información, rexistros administrativos ou directorios, e) De síntese: sistema de indicadores, números índices, contas económicas e proxecións e métodos de estimación indirecta.

3 Actividade estatística (AE): execútase sen proxecto técnico pero coa finalidade de difundir resultados que contribúan a ampliar a información estatística dispoñible sobre Galicia.

4 O estado dunha OE define o seu grao de desenvolvemento. En curso é un dos estados nos que se atopa unha OE e refírese a unha operación con proxecto técnico que dá lugar a unha serie cronolóxica.

Por órganos superiores e de dirección a distribución é a seguinte:

Operacións estatísticas Secretaría Xeral Técnica 1 OE

2506-03-OE05 Explotación do Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (RUEPSS): en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica: 2 OE e 1 AE

2102-01-OE05 Estatística de familias numerosas: en curso

2506-02-OE05 Estatística de protección de menores: en curso

2511-03-AE05 Estatística de Infancia e adolescencia: en proxecto

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Inclusión Social: 1 OE

2503-01-OE05 Estatística sobre beneficiarios da Risga e das axudas de emerxencia social: en curso

Operacións estatísticas Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade: 1 OE

2507-01-OE05 Explotación do censo de persoas con discapacidade: en curso

Actividade estatística no 2019 na Consellería de Política Social

No 2019, a actividade do Órgano estatístico sectorial en colaboración co IGE e cos departamentos responsables da elaboración estatística na consellería seguiu o seu curso normal e atendeu toda a información solicitada polo Ige.

Seguimento do programa estatístico 2019. Consellería de Política Social.

Operacións estatísticas (OE)	Número	% Execución
Operacións	5	100%
Actividades	1	100%
Total	6	100%
puntualidade (%)		
Operacións		80%
Actividades		100%
puntualidade OE + AE (%)		88%
oportunidade (meses)		
estrutural		7
conxuntural		-

1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVICIOS SOCIAIS

A unidade de autorización e inspección de servizos sociais ten por finalidade verificar o cumprimento da normativa aplicable aos centros, servizos e programas de servizos sociais, de xeito que se garantan os dereitos das persoas usuarias e se procure a mellora continua da calidade nos servizos sociais que se presten á cidadanía no territorio galego.

A súa actuación fundaméntase nos principios de independencia, profesionalidade e especialización, accesibilidade e servizo aos cidadáns e ás cidadás, eficacia, obxectividade, responsabilidade e cooperación interadministrativa.

Normativa reguladora

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008).
- ▶ Decreto 254/2011, do 23 de decembro, polo que se regula o réxime de rexistro, autorización, acreditación e a inspección dos servizos sociais en Galicia (DOG nº 14, do 20.01.2012).

1.5.1 Área de Rexistro e Autorización

1.5.1.1 Rexistro

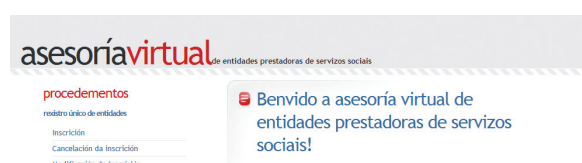
AAs entidades titulares ou xestoras de servizos, centros ou programas, públicos ou privados, con ou sen ánimo de lucro, que desenvolvan as súas actividades de servizos sociais no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, deben estar inscritas no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais (en adiante, RUEPSS).

O Rexistro opera en soporte informático, asegurando o acceso ás entidades inscritas, así como a toda a cidadanía para a realización de consultas de carácter informativo sobre a localización e as características dos recursos de servizos sociais existentes.

As persoas interesadas poden consultar a información

acerca dos requisitos básicos e os pasos que deben seguir para prestar servizos sociais en Galicia accedendo á “Asesoría Virtual de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais” a través da ligazón:

<http://avepss.traballoebeneficencia.xunta.es/>

Ao longo do ano 2019 tramitáronse nesta área os seguintes procedementos: 227 inscricións de entidades, 23 cancelacións de inscricións e 320 modificacións dos datos anotados no RUEPSS referidos ás entidades inscritas.

▶ Evolución das actividades do RUEPSS durante os anos 2012- 2019:

	Inscricións	Cancelacións	Modificacións
2012	129	2.140	308
2013	157	355	289
2014	121	25	260
2015	153	456	316
2016	255	18	239
2017	248	18	227
2018	192	14	180
2019	227	23	320

No ano 2019 consolidouse o incremento de entidades rexistradas, debido á apertura de novos centros de servizos sociais, especialmente nas áreas de persoas maiores e de infancia, así como a que a consellería segue a manter a liña de subvencións para a concesión de axudas individuais destinadas á adquisición de servizos de promoción da autonomía persoal, e á adquisición de servizos complementarios de asistencia persoal para persoas con discapacidade.

O número de consultas ao RUEPSS tamén se incrementou substancialmente pasando de 106.300 no ano 2018

a 116.931 no presente ano, o que supón un incremento do 10 %.

Ademais das obrigas legais derivadas da entrada en vigor da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das Administracións Públicas, facilítase a comunicación electrónica coas entidades prestadoras, permitindo o intercambio de información e datos a través da aplicación do RUEPSS. Así, no 2019 e como en anos anteriores, as entidades puideron descargar o control de legalidade da aplicación e achegar polo mesmo medio a información requirida.

1.5.1.2 Autorización de centros e programas.

Durante o ano 2019 tramitáronse nesta área os seguintes procedementos: 93 autorizacións de creación ou construción de centros, 104 permisos de inicio de actividades de centros ou programas, 116 modificacións substanciais dos centros e programas e 84 permisos de cesamento de actividades de centros ou programas.

► Evolución das actividades do RUEPSS durante os anos 2012-2019:

	Autorización creación ou construción de centros	Modificación substancial de centros e programas	Permiso de inicio de actividades en centros ou programas	Permiso de cesamento de actividades de centros e programas
2012	106	183	140	58
2013	126	184	137	73
2014	123	236	136	103
2015	89	198	83	106
2016	70	209	88	87
2017	97	148	67	67
2018	115	86	101	60
2019	93	116	104	84

1.5.2 Área de Inspección

Como cada ano, como traballo previo ao inicio das inspeccións, revísanse e actualízanse os documentos de traballo utilizados nos controis documentais e nas visitas, mellorando os protocolos de calidade de cada unha das áreas. Así mesmo, revisamos os ítem de verificación de datos e os indicadores máis representativos, para axustalos ás novas necesidades e coa finalidade de facilitar ao persoal inspector e ás propias entidades inspeccionadas, a detección de áreas de mellora na prestación dos servizos.

No plan de inspección do 2019 estableceuse como obxectivo acadar a cifra de 1.356 inspeccións, das que se realizaron 1.516, o que significa o cumprimento do plan nun 112%. Resolvéronse 23 expedientes sancionadores e tramitáronse 446 queixas e reclamacións.

Durante este ano mantivéronse os compromisos de calidade da unidade, cunha xestión prioritaria das queixas e realizando as visitas de inspección previa ao inicio de actividades á maior brevidade posible, unha vez que a documentación do expediente está completa.

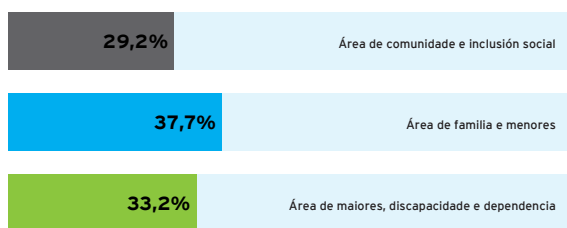
Datos comparados de inspección nos sete últimos anos:

	Visitas a centros ou programas	Tramitación de denuncias e reclamacións	Expedientes sancionadores
2012	1.892	254	49
2013	1.591	232	46
2014	1.499	247	39
2015	1.442	255	83
2016	1.382	303	13
2017	1.468	321	16
2018	1.263	379	9
2019	1.516	446	23

1.5 AUTORIZACIÓN E INSPECCIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS

As cifras das inspeccións realizadas a centros e programas no ano 2019, desagregadas por áreas de actuación, son as seguintes:

Área	nº visitas
Área de comunidade e inclusión social	518
Área de familia e menores	527
Área de maiores, discapacidade e dependencia	423
Total	1.468

Pola Orde do 13 de xuño de 2017 reguláronse as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño, parcialmente cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do Programa Operativo Feder Galicia 2014-2020, e procedeuse á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2017, 2018, 2019 e 2020. A dita orde establece que todos os proxectos que alcancen o limiar mínimo serán obxecto de inspección por parte da Subdirección de Autorización e Inspección de Servizos Sociais, así como que, unha vez xustificada cada anualidade da subvención, o órgano instrutor, antes de proceder ao seu pagamento, requirirá da Subdirección Xeral de Autorización e Inspección de Servizos Sociais da Consellería de Política Social a verificación do cumprimento da actividade subvencionada. Esta previsión supuxo un incremento significativo do número de inspeccións que se ían realizar na área de familia.

Nesta mesma liña, a través da Orde do 24 de agosto de 2018 regúlase as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas do maior e se convocan en réxime de concorrencia compe-

titiva para os anos 2018 e 2019, o que tamén supuxo un importante esforzo na labor inspectora.

Así mesmo, cómpre salientar que durante o ano 2019 continuouse a traballar no seguimento de establecementos con distinto tipo de licenzas: centros de ocio, academias de idiomas...que funcionan como centros que requiren autorización sectorial de servizos sociais e que por conseguinte deben ser obxecto da correspondente regularización, requirindo un número considerable de inspeccións non contempladas inicialmente no plan.

Ademais da execución do plan de inspección anual, cómpre destacar:

a. Mellora e renovación da normativa en materia de servizos sociais:

Ao longo do 2018 continuouse traballando na elaboración do anteproxecto de decreto polo que se regulará o réxime de rexistro, control, acreditación e inspección dos Servizos Sociais en Galicia, para os efectos da súa adaptación á Lei 20/2013, do 9 de decembro, de garantía da unidade de mercado, respecto do réxime de intervención administrativa no marco dos servizos sociais.

b. Información e asesoramento en materia de rexistro e autorización de servizos sociais:

Implementouse unha nova web da "Asesoría Virtual de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais", e continuouse coa actualización permanente dos contidos da mesma, co fin de facilitar a aplicación das disposicións na materia, informando das fases de cada un dos procedementos e incorporando un catálogo de preguntas frecuentes e modelos estandarizados de documentos básicos para o funcionamento dos centros e dos programas que serven de referencia para as entidades prestadoras de servizos sociais. Nesta web rexistráronse un total de 35.726 consultas.

1.6 AS FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO

As fundacións de interese galego son aquelas organizacións constituídas sen ánimo de lucro que, por vontade dos seus creadores, teñen afecto de modo duradeiro o seu patrimonio á realización de fins de interese xeral para Galicia e desenvolven principalmente as súas actividades e teñen o seu domicilio no territorio da comunidade autónoma. Rexeranse pola vontade da persoa fundadora, polos seus estatutos e, en todo caso, pola lei.

O artigo 4 da Lei 12/2006, do 1 de decembro, de fundacións de interese galego establece unha relación de fins que deberán perseguir entre os que atopamos a asistencia social e a inclusión social, promoción do voluntariado, promoción da acción social, promoción e atención ás persoas en risco de exclusión por razóns físicas, sociais ou culturais e outros de análoga natureza.

O Estatuto de autonomía da Comunidade Autónoma de Galicia outórgalle a competencia exclusiva a esta comunidade autónoma sobre réxime das fundacións de interese galego.

Normativa reguladora

- ▶ Lei 12/2006, do 1 de decembro, de fundacións de interese galego (DOG núm.242, do 19 de decembro de 2006).
- ▶ Decreto 14/2009, do 21 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento de fundacións de interese galego (DOG núm.22, do 2 de febreiro de 2009).
- ▶ Decreto 15/2009, do 21 de xaneiro, polo que se aproba o regulamento do Rexistro de Fundacións de Interese Galego (DOG núm.22, do 2 de febreiro de 2009).
- ▶ Lei 50/2002, do 26 de decembro, de fundacións (BOE núm.310, do 27 de decembro de 2002).
- ▶ Lei 49/2002, do 23 de decembro, de réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e dos incentivos fiscais ao mecenado (BOE núm.307, do 24 de decembro de 2002)
- ▶ Real decreto 1491/2011, do 24 de outubro, polo que se aproban as normas de adaptación do Plan xeral de contabilidade ás entidades sen fins lucrativos e o modelo de plan de actuación das entidades sen fins lucrativos (BOE núm.283, do 24 de novembro de 2011).
- ▶ Real Decreto 1270/2003, do 10 de outubro, polo que se aproba o regulamento para a aplicación do réxime fiscal das entidades sen fins lucrativos e dos incentivos fiscais ao mecenado (BOE núm.254, do 23 de outubro).

Funcións de Protectorado

O Protectorado é o órgano administrativo de asesoramento, apoio técnico e control das fundacións e ten por finalidade facilitar e promover o correcto exercicio do dereito da fundación e asegurar a legalidade da constitución, funcionamento e extinción das fundacións.

O Protectorado das fundacións de interese galego será exercido pola Xunta de Galicia a través do departamento con competencia específica sobre a materia propia dos fins de cada fundación, segundo o establecido na Orde de clasificación emitida pola Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza que é a consellería competente en materia de fundacións.

No ano 2015 produciuse unha nova distribución de competencias na Xunta de Galicia como consecuencia do Decreto 116/2015, do 4 de outubro, polo que se modifica a estrutura orgánica da Xunta de Galicia e o Decreto 129/2015, do 8 de outubro, polo que se fixa a estrutura organizativa dos departamentos da Xunta de Galicia. Polo tanto, produciuse unha readscripción de determinadas

1.6 AS FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO

fundacións de interese galego á Consellería de Política Social segundo a Orde da Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza de 2 de febreiro de 2016 pola que se modifica a adscrición de determinadas fundacións de interese galego e se ordena a súa adscrición ás consellerías competentes para o exercicio das funcións de protectorado (DOG núm.34, do 19 de febreiro). Actualmente a Consellería de Política Social exerce o Protectorado sobre 119 fundacións.

Funciós do Rexistro

As fundacións de interese galego terán personalidade xurídica desde a inscrición da escritura pública da súa constitución no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

O Rexistro é único para toda a Comunidade Autónoma de Galicia, estando adscrito á Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza por ser a consellería competente en materia de fundacións. E terá tantas seccións como departamentos integre a Xunta de Galicia, en cada un dos cales se levará a cabo un rexistro auxiliar.

O Rexistro ten como finalidade ofrecer un sistema de garantía de publicidade material e formal das fundacións, mediante a inscrición do acto de constitución e de toda a secuencia de actos a través dos que se desenvolve a actividade fundacional, á vez que instrumento de seguridade xurídica e canle de información da realidade fundacional galega.

Polo tanto, na Consellería de Política Social existe un rexistro auxiliar do Rexistro de Fundacións de Interese Galego no que se inscribirán todos os actos aos que fai referencia o artigo 21 do Decreto 15/2009, do 21 de xaneiro, das fundacións adscritas á Consellería de Política Social. Entre os actos inscribibles atópanse: a constitución da fundación e os desembolsos sucesivos da dotación inicial, así como o aumento e a minoración da dotación, as modificacións estatutarias, o nomeamento, suspensión, cese e renuncia dos membros do padroado, a fusión, escisión e extinción das fundacións, etc...

Así mesmo na seguinte ligazón, as fundacións de interese galego contan con información sobre a súa normativa aplicable e modelos orientativos.

<http://cpapx.xunta.es/que-e-unha-fundacion-de-interese-galego>

The screenshot shows the website 'Fundacións de Interese Galego' with the following elements:

- Header: XUNTA DE GALICIA, VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E XUSTIZA. Includes a search bar and navigation tabs: ORGANIZACIÓN, ÁREAS TEMÁTICAS, COMO FAZER PARA..., COLECTIVOS, SERVICIOS.
- Breadcrumbs: Está en: Portada / Organización / Secretaría Xeral / Servizos / Fundacións de Interese Galego / Que é unha Fundación de Interese Galego.
- Left sidebar: Secretaría Xeral menu with options: Que é a Secretaría Xeral?, Directorio, Normativa, Funcións e competencias, Perfil do contratante, Servizos (with sub-items: Toponimia oficial, Fundacións de Interese Galego, Asociacións, Colexios Profesionais e Consellos Galegos de Colexios Profesionais, Declaración de utilidade pública de asociacións).
- Main content: 'Que é unha Fundación de Interese Galego' section with a definition: 'É unha organización constituída sen fin de lucro que, por vontade dos seus creadores, ten afectado de modo duradeiro o seu patrimonio á realización de fins de interese xeral para Galicia, e desenvolve principalmente as súas actividades e ten o seu domicilio no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia.'
- Right sidebar: 'Que é unha Fundación de Interese Galego' menu with sub-items: Realidade das Fundacións de Interese Galego, Normativa, Onde dirixirse, Principais trámites para a súa constitución e inscrición, Padroado, Protectorado, Rexistro de Fundacións de Interese Galego, Contas anuais, plan de actuación e liquidación de libros.
- Footer: XUNTA DE GALICIA logo and contact information: Xunta de Galicia. Información mantida e publicada na Internet pola Xunta de Galicia. Oficina de Servizos e Información | Servizos e quendas | Anxo Segal | Administración | RSS.

02

2.1 Familia

Marco legal e competencial

O marco legal no que a Consellería de Política Social está a desenvolver as políticas e actuacións en materia de protección e apoio á familia vén establecido pola normativa estatal e comunitaria seguinte:

- ▶ Constitución española,
- ▶ Lei 39/1999, do 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras (BOE núm. 266 do 06.11.1999)
- ▶ Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas (BOE núm. 277 do 19.11.2003)
- ▶ Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia (BOE núm. 180 do 29.07.2015).
- ▶ Directiva 96/34/CE do 03.06.1996.

Tamén pola normativa autonómica, fundamentalmente:

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais (DOG núm. 245 do 18.12.2008)
- ▶ Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia. (DOG núm. 134 do 13.07.2011)
- ▶ Lei 4/2001, do 31 de maio, reguladora da mediación familiar (DOG núm. 117 do 18.06.2001 e corrección de erros DOG núm. 223 do 19.11.2001)

- ▶ Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG núm. 45 do 06.03.2000, modificación no DOG núm 222 do 04.11.2003 e corrección de erros DOG núm. 235, do 03.12.2003), agás o título III do dito decreto derogado pola Lei 3/2011.
- ▶ Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, polo que se regula a figura do mediador familiar, o Rexistro de Mediadores Familiares de Galicia e o recoñecemento da mediación gratuíta. (DOG núm. 34 do 18.02.2003 e corrección de erros DOG núm. 44 do 04.03.2003)
- ▶ Decreto 96/2014, do 3 de xullo, polo que se regulan os puntos de encontro familiar en Galicia. (DOG núm. 145 do 01.08.2014).
- ▶ Decreto 146/2016, do 13 de novembro, polo que se fixa a estrutura orgánica da Xunta de Galicia (DOG núm. 217 do 14.11.2016).
- ▶ Decreto 177/2016, do 15 de decembro, polo que se fixa a estrutura orgánica da Vicepresidencia e das consellerías da Xunta de Galicia (DOG núm. 239 do 16.12.2016).
- ▶ Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG núm. 232 do 04.12.2015 e corrección de erros DOG núm. 4 do 08/01/2016).

A familia, a súa evolución, novas expectativas e demandas

O artigo 39.1 da Constitución española, no que se refire á familia entendida como unidade básica da estrutura social, establece que o deber dos poderes públicos é asegurar a súa protección social, económica e xurídica.

As transformacións que nos últimos anos se veñen desenvolvendo en todos os ámbitos da sociedade están incidindo dunha forma moi directa no concepto tradicional de familia e veñen dar paso a novas formas máis variadas de familia, tanto na súa composición como nas funcións dos membros que a compoñen.

Polo tanto, o apoio á familia e aos núcleos de convivencia debe responder necesariamente á complexidade da nosa sociedade e debe dar solución ás diferentes situacións que impiden ou dificultan tanto a formación e constitución de novas familias ou grupos estables de convivencia, como o desenvolvemento integral das xa constituídas.

Así, debe darse o apoio necesario para paliar as dificultades notorias de conciliación da vida persoal, laboral e familiar, e procurar o sostemento da estabilidade da familia minimizando os danos derivados dos procesos de desestruturación familiar e, en particular, no que afecte aos dereitos dos fillos e fillas e os membros máis vulnerables da familia.

Liñas programáticas e actuacións do ano 2019

Neste proceso de mellorar progresivamente a calidade de vida das familias galegas, a Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, estableceu unhas liñas de actuación de carácter preventivo, asistencial e integrador que teñen como obxectivos:

- ▶ Apoiar e mellorar a oferta de servizos de calidade que axuden a conciliar a vida laboral, persoal e familiar como medio para garantir un ambiente favorable para a creación e libre desenvolvemento das familias.

- ▶ Promover a corresponsabilidade entre os distintos membros que compoñen a familia.
- ▶ Facilitar a adaptación da institución familiar aos cambios que se están producindo na súa configuración e nas súas funcións.
- ▶ Axudar con medidas de apoio á infancia.
- ▶ Impulsar as políticas de conciliación nas empresas.
- ▶ Fomentar as medidas para o acceso á vivenda, ao emprego, e as derivadas do abandono do mundo rural.
- ▶ Fomentar os recursos que garantan a posibilidade de ter os fillos e fillas que se desexen.
- ▶ Exercer as políticas destinadas a favorecer e impulsar o crecemento demográfico e a renovación xeracional, e reverter o envellecemento poboacional.
- ▶ Impulsar e coordinar a execución do Plan para a dinamización demográfica de Galicia 2013-2016, horizonte 2020.
- ▶ Promover as medidas contidas na Estratexia de apoio ás familias numerosas de Galicia 2013-2016, horizonte 2020.

A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, tendo como marco de actuación as liñas programáticas e como obxectivo fundamental mellorar a vida das familias galegas, desenvolveu unha serie de programas: de apoio económico, formalizados a través de ordes de subvencións; outros cun contido informativo de asesoramento ou de carácter educativo; e outros cun carácter meramente administrativo e que outorgan dereitos ás familias, como é a expedición do título de familia numerosa e a tarxeta de carné familiar.

2.1.1 Familias numerosas

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas>

A normativa vixente en materia de familias numerosas vén recollida na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas (BOE nº 277, do 19.11.2003) e o Real decreto 1621/2005, do 30 de decembro, polo que se aproba o regulamento da dita lei (BOE nº 15, do 18.01.2006).

Entre os seus preceptos cabe salientar a clasificación das familias numerosas en dúas categorías: xeral (familias con menos de 5 fillos) e especial (familias con 5 ou máis fillos).

Esta clasificación matízase coa introdución dalgúns criterios cualitativos: a condición de discapacidade dos fillos, a renda familiar per cápita e o feito dos partos, adopcións ou acollementos múltiples.

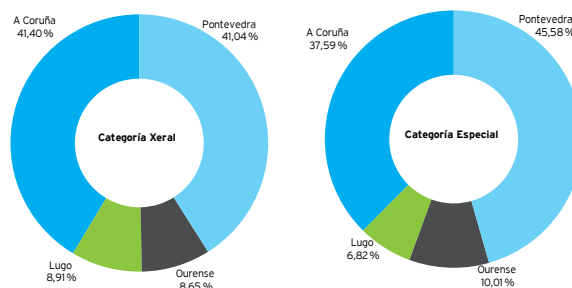
Posteriormente, a Lei 40/2007, do 4 de decembro, de medidas en materia de seguridade social, na disposición adicional décimo terceira, amplía o concepto de familia numerosa ao pai ou nai con dous/dúas fillos/as cando falecese o outro proxenitor.

No ano 2015, a Lei 26/2015, do 28 de xullo, de modificación do sistema de protección á infancia e á adolescencia contén, na súa disposición derradeira quinta, varias modificacións da Lei 40/2013, do 18 de novembro. A máis salientable é a que establece que o título seguirá en vigor aínda que o número de fillos/as que cumpran as condicións para formar parte do título sexa inferior ao establecido no artigo 2 da Lei 40/2003, mentres polo menos un deles reúna as condicións previstas no artigo 3 da dita lei.

A expedición do título de familia numerosa dá dereito a beneficios de diversa índole entre os que se poden destacar as reducións das taxas na expedición de títulos e de prezos nas matrículas no ámbito educativo, descontos nos medios de transporte: interurbano de viaxeiros, marítimo, aéreo e por ferrocarril, compra de vivenda habitual, etc.

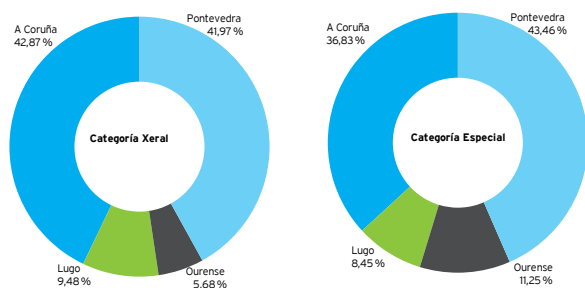
O número de títulos tramitados no 2019 ascende a 12.243 repartidos por provincia e categorías tal e como se reflicte na táboa que se xunta.

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	4.841	728	5.569
Lugo	879	121	1.000
Ourense	967	160	1.127
Pontevedra	4.462	857	5.319
Total	11.149	1.866	13.015

O número de títulos de familia numerosa en vigor a 31 de decembro de 2019 era de 23.104.

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	8.987	789	9.776
Lugo	1988	181	2.169
Ourense	1190	241	1.431
Pontevedra	8.797	931	9.728
Total	20.962	2.142	23.104

Evolución

A evolución dos títulos expedidos de familias numerosas desde 2010 é a seguinte:

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
2010	5.208	555	5.763
2011	5.892	627	6.519
2012	7.026	829	7.855
2013	7.506	959	8.465
2014	7.977	1.110	9.087
2015	8.554	1.370	9.924
2016	7.902	1.567	9.469
2017	8.175	1.657	9.832
2018	11.149	1.866	13.015
2019	10.514	1.729	12.243

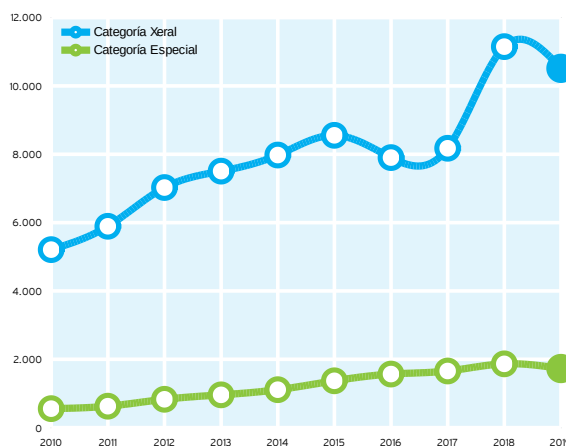
A Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e a convivencia de Galicia (BOE nº 134, do 13.01.2011), recoñece no capítulo II a especial consideración de determinadas familias, entre as que se atopan aquelas con fillos ou fillas concibidos ou concibidas e non nados ou nadas.

Así o artigo 10 da dita lei sinala que teñen a consideración de familias numerosas aquelas que reúnan as condicións que determina a Lei 4/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas. Segue a dicir que, para os efectos desta lei, asimilase a descendente, o fillo ou a filla concibido ou concibida, e sempre que mediante a aplicación desta asimilación se obteña un maior beneficio.

Pola súa parte, o artigo 12 establece a forma en que debe acreditarse a condición de concibido ou concibida e non nado ou nada, que é mediante o carné familiar galego. Así mesmo, indícase que este documento terá efectos unicamente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Na actualidade, a asimilación á condición de familia numerosa está a realizarse mediante a emisión dun certificado que ademais dos datos persoais recolle a categoría na que se encadra a familia que se recoñece como numerosa e a data de caducidade deste.

Durante o ano 2019 foron expedidos 79 certificados, todos eles de categoría xeral (58 na Coruña, 1 en Lugo, 1 en Ourense e 19 en Pontevedra).

2.1.2 Carné familiar

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas/carne-familiar>

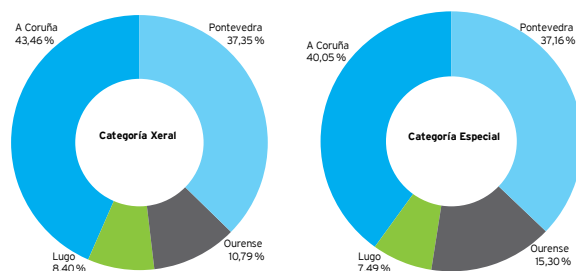
Dentro da política do Goberno en apoio á familia, a Xunta de Galicia puxo en marcha, durante o ano 2001, un novo programa de apoio ás familias numerosas denominado “Carné familiar”.

Concíbese como unha medida de apoio social baseada na colaboración entre a Administración autonómica e a iniciativa privada que ten como obxectivo facilitar o acceso das familias numerosas a distintos bens e servizos mediante descontos ou outro tipo de vantaxe e que amplía e complementa os beneficios que actualmente outorga o título oficial de familia numerosa.

O carné familiar é unha tarxeta non financeira, persoal e intransferible ao dispor dos membros das familias numerosas que soliciten a expedición do carné familiar.

O número de tarxetas por provincias en vigor ata 31.12.2019 son as seguintes:

	Categoría Xeral	Categoría Especial	Totais
A Coruña	34.660	3.695	38.355
Lugo	6695	691	7.386
Ourense	8604	1412	10.016
Pontevedra	29.784	3.428	33.212
Total	79.743	9.226	88.969

2.1.3 Transporte metropolitano de Galicia. Aplicación social para as familias numerosas

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/familias-numerosas/aplicacion-social-do-transporte-de-galicia>

A Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas e a Consellería de Traballo e Benestar asinaron o día 7/11/2014 un acordo de colaboración para estender os descontos establecidos para o transporte interurbano de viaxeiros na Lei 40/2003, do 18 de novembro, de protección ás familias numerosas, no eido do Plan de transporte metropolitano de Galicia, co fin de favorecer a mobilidade das familias e os seus membros e promover unha maior utilización do transporte público, en especial das familias de especial consideración recollidas na Lei 3/2011. No ano 2019, estas bonificacións están vixentes nas áreas metropolitanas da Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo e Vigo.

Estes descontos serán do:

- 20 % - categoría xeral
- 50 % - categoría especial

Persoas beneficiarias

Calquera persoa membro dunha familia numerosa de Galicia (maior de 5 anos) que solicite a súa alta na aplicación social na Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, que cumpra os seguintes requisitos:

- estar incluída dentro dun título oficial de familia numerosa.
- Ser titular dun contrato individual de tarxeta metropolitana de Galicia (TMG) asinado coa empresa colaboradora (ABANCA). No caso de persoas menores de idade o contrato será suscrito polas persoas proxenitoras, titoras ou gardadoras.
- Cubrir o impreso de solicitude de alta na aplicación social xestionada pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.
- Achegar, xunto coa solicitude, unha copia do contrato individual e unha copia da propia tarxeta.

Validez

O período no que se aplican os descontos correspondentes por familia numerosa coincide co período de validez do propio título de familia numerosa. Polo tanto, cada vez que se renove o título de familia numerosa, deberá comunicarse á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica para que efectúe a correspondente modificación do período de validez na aplicación social.

Bonificacións

As bonificacións por familia numerosa son acumulables a calquera outra que lle puidese corresponder pola pertenza a outro colectivo con bonificación, cun límite máximo do 100% da viaxe.

As bonificacións percíbense sempre ao final do mes seguinte a aquel no que se xere o dereito ao desconto correspondente, con efectividade desde o día 1 do mes seguinte. Así, os descontos acumulados no mes de decembro, serán computados a finais do mes de xaneiro e

estarán dispoñibles para as persoas usuarias a partir do 1 de febreiro.

O prazo para que as persoas usuarias acepten a bonificación é de 2 meses dende a data en que esta se pon á súa disposición. De non aceptar a bonificación neste prazo, perderase o dereito a ela. Esta caducidade só afecta a bonificacións correspondentes, en ningún caso afecta o saldo da tarxeta.

As bonificacións acumuladas poderán facerse efectivas en calquera caixeiro de ABANCA e en calquera das tarxetas da persoa titular.

- ▶ O número de altas na aplicación social do transporte metropolitano de Galicia para familias numerosas no mes de decembro de 2019 ascendeu a 2.830; destas, 2.270 correspóndense con títulos de familia numerosa de categoría xeral e 560 con títulos de categoría especial.

2.1.4 Portal www.familiasgalegas.org

<http://www.familiasgalegas.org/>

Este portal web concibiuse para crear unha canle de comunicación e información coas familias en xeral, e como espazo de traballo para a rede de profesionais da educación familiar.

Baixo a ligazón www.familiasgalegas.org desenvólvese unha páxina web pública que oferta información e servizos de especial interese para as familias.

O portal estrutúrase nun menú principal e 7 seccións (trámites, guía de comunicación, preguntas frecuentes, axudas/subvencións, documentación, novas/avisos, ligazóns).

No menú principal, as familias galegas poden atopar información sobre os seguintes recursos, dependentes da Consellería de Política Social, destinados ás familias:

	Visitas
Guía de recursos de apoio para as familias	15.802
Mediación familiar	3.135
Mediación intraxudicial	1.622
Puntos de encontro familiar	1.152
Gabinetes de orientación familiar (inclúe o GOF virtual)	3.115
Axudas ás familias numerosas (inclúe o carne familiar)	14.473
Prestación económica por filla/o a cargo	5.415
Residencias de tempo libre	25.692

As sete seccións están destinadas a diferentes contidos dinámicos e a trámites como a renovación do carné familiar galego e a solicitude da mediación familiar.

Entre os contidos dinámicos pódense destacar as seccións de axudas e subvencións (23.545 visitas), novas/avisos (38.854 visitas) e de preguntas frecuentes (27.693 visitas) que son actualizadas practicamente a diario e nas que as familias galegas poden atopar información sobre calquera axuda, subvención, recurso ou beneficio que poida ser de interese para elas ou para calquera dos seus membros.

2.1.5 Prestación económica de pagamento único por fillo/a menor de 3 anos

A Xunta de Galicia co fin de paliar, na medida do posible, os gastos dos primeiros anos de crianza dun fillo/a estableceu, hai algúns anos, deducións da cota íntegra autonómica do imposto sobre a renda das persoas físicas polo nacemento de fillos/as. Non obstante non todas as persoas teñen obriga de efectuar a dita declaración e son precisamente as de menor capacidade económica. A

través destas axudas directas, a Xunta de Galicia pretende equiparar este colectivo de persoas, con aqueles que gozan da correspondente dedución fiscal.

A disposición adicional sexta da Lei 2/2018, do 26 de decembro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2017, prevé que aquelas persoas que teñan ao seu cargo fillas ou fillos nados entre o 1 de xaneiro de 2016 e o 31 de decembro de 2017 terán dereito a percibir unha prestación de trescentos sesenta euros pola primeira filla ou fillo, de mil douscentos euros pola segunda ou segundo e de dous mil catrocentos euros pola terceira o terceiro e sucesivos, nas condicións que estableceza a consellería con competencia en materia de benestar social.

► Normativa

En desenvolvemento desta disposición publicouse a Orde do 20 de marzo de 2019, pola que se establecen as bases que rexerán a concesión da prestación económica de pagamento único por fillos e fillas menores de tres anos para o ano 2019 (DOG nº 65, do 3.04.2019).

► [No ano 2019 presentáronse 2.843 solicitudes, das que 1.726 foron favorables e 1.117 desfavorables.](#)

► [Orzamento: 2.112.000 euros.](#)

2.1.6 Gabinetes de orientación familiar (GOF)

O Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG n.º 45, do 06.03.2000), modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG n.º 222, do 14.11.2003) (Corrección de erros: DOG n.º 235, do 03.12.2003), e pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 13.07.2011), no artigo 9 sinala que os Gabinetes de orientación familiar se constitúen como un recurso espe-

cializado no apoio e promoción da calidade de vida das familias, así como de atención a situacións problemáticas ou de risco que poidan estar asociadas a procesos de desintegración familiar.

A Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia no título I (da familia), capítulo VI (de apoio familiar e da mediación), dedica a sección 1ª, artigos 32 e 33 ao apoio familiar entendido como un proceso encamiñado a facilitar unha dinámica familiar positiva, á solución de problemas e á toma de decisións, ademais de potenciar e desenvolver os recursos familiares.

Establece que no apoio familiar abordaranse os problemas que poidan xurdir na familia e por extensión nos membros que a compoñen, prestándolles especial atención ao interese superior e á vulnerabilidade das e dos menores, e atendendo nomeadamente:

- a) As crises do ciclo vital da familia.
- b) As situacións de conflito.
- c) A viabilidade adaptativa do grupo familiar: apoio, protección e desenvolvemento.

E indica que o apoio familiar comprenderá os seguintes niveis de atención:

- a) Informativo, facilitándolles ás familias a información necesaria para favorecer unha mellor comprensión do medio e dos recursos dispoñibles.
- b) Educativo e formativo, proporcionándolles ás familias os medios necesarios para o desenvolvemento integral das súas funcións e das súas habilidades, fortalecendo os vínculos do sistema familiar e facilitando que a dinámica individual e familiar sexa creativa, eficaz e enriquecedora.
- c) Preventivo, de preparación perante as distintas etapas ou situacións polas que pasan as familias no seu ciclo vital.
- d) Axuda persoal e emocional, ofrecendo atención e acompañamento en calquera momento da vida e, en especial, nos momentos de crises provocadas por des-

grazas inesperadas, tanto formal a través da terapia familiar como informal a través das redes de axuda mutua ou grupos de apoio familiar.

- e) Orientación, acompañando as familias, ofrecendo asesoramento para a toma de decisións, a resolución de conflitos e a mobilización dos recursos propios e do contorno, así como no proceso de planificación de apoios.
- f) Terapia e tratamento, co fin de superar os dinamismos disfuncionais das familias, facendo posible o seu progreso e a súa adaptación.

Establecendo como finalidade do apoio familiar o fortalecemento, o enriquecemento e a mellora da calidade de vida das persoas no seo familiar e da familia como grupo.

Os gabinetes de orientación (GOF) constitúense como un recurso público de carácter multidisciplinar para a atención de conflitos familiares e coa finalidade de servir como un instrumento eficaz na protección da familia de acordo coas competencias atribuídas á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.

Este programa pretende axudar ás familias que así o requiran a solucionar situacións de crise ou conflito, eliminando ou, cando menos, atenuando as consecuencias que estas levan aparelladas, previndo e evitando especialmente a implicación das/dos fillas/os nos conflitos dos seus pais.

Trátase dun servizo que actúa como un recurso en estreito contacto cos equipos de atención ao menor, colaborando con eles na atención ás familias de menores susceptibles de ser sometidos a medidas de protección.

Os gabinetes de orientación familiar, dependentes das xefaturas territoriais da Consellería de Política Social, están integrados por especialistas en traballo social, dereito e psicoloxía.

Entre os seus obxectivos destácanse:

- Informar e asesorar tecnicamente as familias sobre as problemáticas sociais, psicolóxicas e xurídicas nas que se puidesen atopar.

- ▶ Proporcionar ás familias o acceso a recursos axeitados para o desenvolvemento de canles normalizadas de convivencia.
 - ▶ Dotar as familias das habilidades necesarias para afrontar as súas necesidades.
 - ▶ Evitar a instrumentalización das/os fillas/os, ante as diferentes situacións de conflictividade.
 - ▶ Fomentar o mantemento da cooperación parental como protectora da imaxe que as/os fillas/os teñen dos seus proxenitores.
 - ▶ Informar, asesorar e prestar asistencia psicolóxica ás mulleres, particularmente a aquelas que se atopan inmersas en procesos de conflictividade familiar.
- e asesoramento xurídico legal en casos de separación matrimonial, divorcio ou incumprimento de acordos e convenios reguladores.
- ▶ Mediación familiar dirixida a promover procesos de negociación entre os membros da familia co obxecto de acadar acordos que resolvan os conflitos entre outros membros da familia (pais/nais, fillas/os, avoas/ós, etc).
 - ▶ Apoio e orientación psicosocial en casos de conflictividade ou crise familiar, conxugal ou interxeracional. Prevención e intervención ante crises específicas dos procesos de educación e crianza das/os fillas/os. Apoio e orientación ás familias en procesos de reestruturación por entrada ou saída dalgún membro no sistema familiar

Os servizos concretos que os gabinetes de orientación familiar poñen á disposición dos usuarios, son os seguintes:

- ▶ Asesoramento sobre aqueles servizos de interese social e comunitario, públicos ou privados, que posibiliten a integración das persoas en redes de apoio social

Para o seguimento do programa, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica implementou unha aplicación informática que posibilita dispoñer en todo momento dos datos actualizados dos distintos gabinetes.

GOF/ Seguimento anual 2018:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Vigo	TOTAL
Demandas					
Recibidas	57	88	128	141	414
Reorientadas	2	0	0	0	2
Atendidas	57	88	128	141	414
Tipoloxía demandas atendidas					
Conflicto por ruptura de convivencia	12	21	79	38	150
Crise na parella	6	10	12	7	35
Crise materno ou paterno-filial	14	19	3	53	89
Crise de familia extensa	5	4	2	8	19
Crise mixta	6	15	7	16	44
Outra	9	19	13	19	60

Demandantes de atención					
Mulleres	39	69	123	99	330
Homes	31	39	80	58	208
Parellas	1	11	11	15	38
Grupos familiares	3	18	6	12	39

En xullo de 2012 púxose en marcha o GOF virtual, co que se pretende proporcionar ás familias ou a calquera persoa interesada, información e asesoramento gratuito por parte de profesionais especializados no ámbito da familia e infancia sobre diversas cuestións: servizos, recursos sociais, programas, disposicións legais, etc., pero sen entrar en ningún momento a dar directrices técnicas sobre pautas de comportamento. Este servizo está dispoñible na páxina web <http://familiasgalegas.org/>, no apartado "GABINETES DE ORIENTACIÓN FAMILIAR", dentro do menú principal.

O resultado do ano 2019 foi o seguinte:

	Mulleres	Homes	Total
Menores de 12 anos	-	-	-
De 13 a 18 anos	-	-	-
De 19 a 30 anos	-	-	-
De 31 a 50 anos	2	1	3
De 51 a 65 anos	3	-	3
Maiores de 65 anos	-	-	-
Total	5	1	6

2.1.7 Programa de puntos de encontro familiar

Os puntos de encontro familiar de Galicia están regulados pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG nº. 134, do 13.07.2011) e, ata o ano 2014, polo Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro (DOG nº. 17, do 26.01.2009) (Corrección de erros DOG nº. 33, do 17.02.2009)

O día 1 de novembro de 2014, entrou en vigor o Decreto 96/2014, do 13 de xullo, polo que se regulan os puntos de

encontro familiar en Galicia que derroga o anterior Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro, e introduce substanciais cambios normativos, en especial no procedemento de acceso e derivación aos puntos de encontro familiar. Así, coa súa entrada en vigor, o acceso aos PEF deixa de facerse por derivación do órgano xudicial ou do órgano administrativo competente en materia de Servizos Sociais, nos supostos de menores nos que a Comunidade Autónoma de Galicia teña asumida a tutela ou garda, e pasa a realizarse exclusivamente por derivación do órgano de dirección competente en materia de familia da conselleira con competencia en materia de familia e menores.

En virtude do establecido no artigo 11 do Decreto 96/2014, do 3 de xullo, e de conformidade co establecido no Decreto 176/2015, do 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social, o órgano competente para resolver sobre a derivación dun caso aos puntos de encontro familiar de Galicia é a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica da Consellería de Política Social.

Un punto de encontro familiar é un servizo que facilita e preserva a relación entre as e os menores e as persoas das súas familias en situacións de crise, e que permite e garante a seguridade e o benestar das nenas e dos nenos e facilita o cumprimento do réxime de visitas.

Estas asociacións actúan baixo a coordinación da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e na máis estreita colaboración co Poder Xudicial e co Ministerio Fiscal. Os puntos de encontro que integran a rede galega están situados nas sete grandes cidades de Galicia.

Os puntos de encontro teñen un carácter multidisciplinar e están integrados por expertos en intervención psicofa-

miliar, dereito de familia e mediación familiar. Ademais poderán contar coa colaboración de persoal voluntario naquelas tarefas que os profesionais dos puntos de encontro estimen axeitadas.

Os puntos de encontro familiar constitúen un equipamento social, de carácter neutral, especializado para o cumprimento do réxime de visitas establecido pola autoridade competente que ten por obxecto favorecer as relacións entre as/os menores e as súas familias cando, nunha situación de separación, divorcio, ou noutros supostos de interrupción da convivencia familiar, o exercicio do dereito de visitas se ve interrompido ou resulta difícil ou conflictivo o seu cumprimento.

Intervencións que se levan a cabo:

- ▶ Intercambio das/dos menores. Consiste na entrega e recollida da ou do menor no punto de encontro familiar.
- ▶ Visitas tuteladas. Son as que se desenvolven de forma controlada baixo a tutela dunha persoa profesional que orienta os proxenitores e as fillas e fillos, e supervisa o desenvolvemento do tempo que comparten.

- ▶ Intercambio das/dos menores con posibilidade de permanencia no punto de encontro familiar. Está pensado para aqueles supostos nos que o proxenitor/a con dereito a visita careza de vivenda na localidade ou esta non reúna as condicións axeitadas.

- ▶ Para o mantemento da Rede de puntos de encontro destináronse no ano 2018 un total de 716.118,82 euros, que se distribuíron como segue:

PEF:	Importe en euros
A Coruña	93.933,33
Lugo	84.930,00
Ferrol	98.527,43
Ourense	100.766,69
Santiago de Compostela	101.088,69
Vigo	147.008,41
Pontevedra	89.750,00
Total	716.004,55

Resumo do seguimento anual 2019:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Vigo	Ferrol	Santiago	TOTAL
Expedientes								
Novos	54	53	66	47	47	27	54	348
Pechados	58	45	49	69	44	34	47	346
Permanecen abertos	77	124	67	62	169	91	110	700
Por violencia de xénero	35	23	43	8	68	25	26	228
Usuarios/as								
Menores	105	174	99	72	234	129	158	971
Adultos								
Homes	90	169	71	58	210	98	141	837
Mulleres	122	129	63	69	268	121	161	933
Tipos de intervención								
Intercambios	1.407	1.846	2.594	2.686	4.015	2.871	1.496	16.915
Visitas tuteladas	208	119	303	278	1.179	671	526	3.287
Visitas s. supervisar	854	2.198	332	985	1.011	196	1.148	6.724

Nota: Os datos refírense aos casos atendidos durante o ano 2019, incluídos os que veñen de anos anteriores.

2.1.8 Programa de apoio a familias monoparentais

O obxecto deste programa é a prestación de apoio ás familias formadas por un único proxenitor con fillos e fillas menores ao seu cargo, mediante o establecemento de accións específicas que teñen como finalidade: potenciar a autonomía das familias monoparentais, axudar á crianza dos nenos e nenas e favorecer a súa socialización, favorecer a incorporación da persoa responsable da familia ao mundo laboral, posibilitarlle a asistencia a actividades de formación laboral ou formación continua e posibilitar o autoemprego, promover a inserción e permanencia laboral das mulleres soas con responsabilidades familiares e favorecer a súa promoción profesional, facilitar que estes proxenitores sós poidan participar en igualdade de oportunidades e dispoñan de tempo para realizar actividades sociais ou culturais e previr situacións de risco social.

O programa vense desenvolvendo desde o ano 2000. No ano 2019 asinouse un convenio coa entidade Cáritas Diocesana de Santiago de Compostela.

► Orzamento e beneficiarios:

Con este convenio beneficiáronse un total de 20 familias e 25 menores, o que supuxo un investimento total de 32.000 euros.

2.1.9 Programa de apoio psicolóxico-terapéutico

Como medida de apoio psicolóxico-terapéutico a familias con nenas e nenos con enfermidades de longa duración ou terminais, no ano 2019 asinouse un convenio de colaboración coa Fundación Andrea (Entidade de iniciativa social, sen ánimo de lucro, que ten, entre outras funcións, a protección e defensa das familias que teñen nenas ou nenos con enfermidades de longa duración, crónicas ou terminais).

Este programa concíbese como un servizo asistencial para a normalización da convivencia para aquelas familias destes nenos e nenas que carezan de medios e recursos axeitados.

► Orzamento e beneficiarios:

Con este convenio beneficiáronse un total de 70 familias, nas que 125 eran menores cun investimento para a Consellería de 10.000 euros.

2.1.10 Programa promociona

O programa Promociona, destinado ao apoio aos alumnos xitanos e ás súas familias co fin de reducir o abandono escolar, ten por obxecto favorecer a normalización educativa do alumnado xitano co fin de conseguir taxas máis elevadas de éxito académico durante a etapa de escolarización obrigatoria, con especial incidencia no último ciclo de educación primaria e educación secundaria obrigatoria e promover a continuidade en estudos medios e/ou superiores e formación profesional para o que se presta orientación educativa e familiar e sesións de apoio escolar e reforzo aos alumnos.

► Orzamento e beneficiarios:

Para o desenvolvemento deste programa asinouse un convenio de colaboración coa Fundación Secretariado Gitano no ano 2019 por un importe de 120.000 euros.

Durante o ano 2019, co apoio da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, participaron no programa Promociona 178 alumnos/as, pertencentes a 125 familias e escolarizados en 135 centros educativos.

2.1.11 Programa de mediación familiar

A mediación familiar na nosa Comunidade autónoma está regulada pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG n.º 134, do 16.06.2011), pola Lei 4/2001, do 31 de maio, de mediación familiar en Galicia (DOG n.º117, do 18.06.2001) e o Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro (DOG n.º34, do 18.02.2003), polo que se regula a figura da/do mediadora/ mediador familiar e créase e regúlase o Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia, modificado pola Lei 3/2018, do 26

de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 247 do 28.12..2018), no que preceptivamente deberán estar inscritas/os as/os mediadoras/es, tal como prescribe o artigo 18 da Lei 4/2001, do 31 de maio.

O artigo 18 do Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, recoñece o dereito á mediación gratuíta aos usuarios que reúnan ou poidan reunir a condición de beneficiarios do dereito de asistencia xurídica gratuíta de conformidade cos criterios establecidos na Lei 1/1996, de 10 xaneiro, de asistencia xurídica gratuíta (BOE n.º 11, do 12.11.1996).

A Orde do 3 de xuño de 2008, fixa as tarifas da mediación familiar en Galicia (DOG n.º 116, do 17.06.2008), actualizando as tarifas fixadas pola derogada Orde do 12 de xuño de 2003.

O Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia, así como a mediación familiar, está xestionado pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica e constitúe o instrumento básico de control, organización e publicidade das persoas mediadoras inscritas.

Mediación familiar

A mediación familiar é un procedemento de carácter voluntario dirixido a facilitar a comunicación entre os membros da familia co fin de que xestionen por si mesmos unha solución aos conflitos que os afecten coa intervención dunha persoa mediadora, quen actuará de forma neutral, imparcial e confidencial.

A mediación familiar pode utilizarse tanto con carácter previo á iniciación dun procedemento xudicial como para achar saída a procedementos en curso. Constitúe un recurso de axuda ás parellas que teñen ou tiveron unha relación cara a facilitar a participación activa e a responsabilidade de cada membro da parella na toma das decisións necesarias tendentes a solucionar aqueles aspectos problemáticos que se derivan da ruptura da súa unión.

Entre os principais obxectivos da mediación familiar están:

- ▶ A procura común de solucións satisfactorias e duradeiras no tempo.
- ▶ Minimizar o custo emocional que todo conflito produce en todos os membros da familia.
- ▶ Restablecer e/ou mellorar as relacións, presentes e futuras, entre as partes en conflito.
- ▶ Evitar a instrumentalización dos demais membros da familia, e, en especial, das e dos menores.
- ▶ Asegurar a protección do interese superior da ou do menor e do seu benestar.
- ▶ Favorecer a responsabilidade parenteral compartida.

Desde a entrada en vigor do Decreto 159/2003, do 31 de xaneiro, inscribíronse no Rexistro de Mediadoras/es Familiares de Galicia 652 mediadores/as e só se produciron 11 solicitudes de baixa de xeito que as inscricións viventes actualmente son de 609.

No ano 2019 inscribíronse un total de 32 mediadoras/es.

A súa distribución por provincias é a que segue:

	Mediadores/as	Baixas
A Coruña	340	8
Lugo	46	0
Ourense	71	1
Pontevedra	195	2
Total	652	11

O Procedemento de mediación, entre os anos 2003 e 2019 recibiu un total de 228 solicitudes, realizándose un total de 143 mediacións, das que 92 remataron con acordo total ou parcial, 47 remataron sen acordo e 4 están en trámite. Destas 143 mediacións, 99 foron gratuítas.

O número de solicitudes de mediación no ano 2019 foi de 12; realizáronse un total de 9, das cales 3 remataron con acordo, 2 sen acordo e 4 están en trámite. Destas 9 solicitudes de mediación, 5 son gratuítas.

Mediación familiar extraxudicial		
	2019	2003-2019
Solicitudes	12	228
Mediacións realizadas	9	143
Dereito á mediación gratuíta*	5	99
Rematadas sen acordo	2	47
Rematadas con acordo	3	92

* Durante os anos 2007 a 2010, existía o programa Mediagal a través do cal, todas as solicitudes de mediación presentadas tiñan carácter gratuíta; foron 44 as realizadas a través deste programa.

A mediación familiar intraxudicial

No mes de marzo de 2009, púxose en marcha un programa de mediación intraxudicial de forma experimental en Santiago de Compostela. Para a súa implantación, asinouse un convenio de colaboración co Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio de Avogados de Santiago.

No ano 2010 asinouse un novo convenio coas mesmas entidades para o desenvolvemento do dito programa de mediación intraxudicial.

A finais do ano 2010, trasladouse a experiencia de Santiago de Compostela a Ourense para o que se asinou o correspondente convenio de colaboración co Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia e o Colexio de Avogados de Ourense para poñer en funcionamento o dito programa.

Nos anos 2011, 2012, 2013, 2014 e 2015, asináronse novos convenios coas mesmas entidades para o desenvolvemento do programa de mediación intraxudicial nas cidades de Santiago de Compostela e Ourense.

No ano 2015 implántase a mediación intraxudicial na cidade de Lugo, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial e o Ministerio Fiscal, e tamén na cidade da Coruña, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial, o Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Avogados da Coruña e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.

En 2016 implántase a mediación intraxudicial na cidade de Ferrol, coa colaboración do Consello Xeral do Poder Xudicial, o Ministerio Fiscal, o Colexio Oficial de Avogados de Ferrol e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia.

A mediación intraxudicial é aquela que se leva a cabo cando o proceso xudicial xa está iniciado, podería ser unha metodoloxía axeitada e válida para resolver unha porcentaxe significativa de procesos xudiciais:

Os seus beneficios e as súas vantaxes son:

- ▶ É un proceso gratuíta e, en todo caso, diminúe o custo económico e emocional da ruptura. Con tres a oito sesións, de hora e media de duración, poderíase alcanzar un acordo duradeiro e mutuamente aceptado que só necesita ser ratificado xudicialmente. Isto evita trámites procesuais e posibles incidentes xudiciais, co conseguinte custo económico e emocional.
- ▶ É máis flexible e creativo que o ríxido proceso xudicial, admitindo todo tipo de alternativas e respectando o interese superior dos menores e os principios de orde pública e deontoloxía profesional.
- ▶ Evita a xudicialización innecesaria dos conflitos e, sobre todo, caer nunha dinámica de crecente confrontación entre os proxenitores, polo enquistamento de posicións. Tamén se reduce o risco de que os/as menores se utilicen como moeda de cambio na negociación.

As características máis importantes do programa de mediación intraxudicial son:

- ▶ A brevidade do proceso de mediación intraxudicial que reduce a dolorosa carga emocional, asociada a todo proceso de ruptura.
- ▶ A cobertura por parte dun equipo de mediadores profesionais, provenientes do mundo do dereito e da psicoloxía, de recoñecida experiencia e capacidade que desenvolverá o proceso, atendendo aos principios de neutralidade, obxectividade, imparcialidade e confidencialidade.

- Esta mediación realízase simultaneamente ao proceso xudicial, aproveitando os tempos mortos do citado proceso sen chegar a suspendelo, agás que ambas as partes o soliciten pola proximidade dun acordo.

Datos estatísticos do programa en Santiago de Compostela no ano 2019		
	2019	2003-2019
Casos derivados	30	591
Sesións informativas iniciais realizadas	25	474
Mediacións aceptadas	20	331
Mediacións rexeitadas	5	143
Rematadas con acordo	11	164
Rematadas sen acordo	6	149
Trámite	3	3

Datos estatísticos do programa en Ourense no ano 2019		
	2019	2003-2019
Casos derivados	42	566
Sesións informativas iniciais realizadas	25	330
Mediacións aceptadas	8	162
Mediacións rexeitadas	17	162
Rematadas con acordo	6	129
Rematadas sen acordo	1	39
Trámite	1	1

Datos estatísticos do programa en Lugo no ano 2019		
	2019	2003-2019
Casos derivados	4	24
Sesións informativas iniciais realizadas	4	12
Mediacións aceptadas	3	8
Mediacións rexeitadas	1	7
Rematadas con acordo	-	2
Rematadas sen acordo	1	5
Trámite	2	2

Datos estatísticos do programa na Coruña no ano 2019		
	2019	2003-2019
Casos derivados	231	710
Sesións informativas iniciais realizadas	176	472
Mediacións aceptadas	66	207
Mediacións rexeitadas	110	307
Rematadas con acordo	24	94
Rematadas sen acordo	27	97
Trámite	15	15

Datos estatísticos do programa en Ferrol no ano 2019		
	2019	2003-2019
Casos derivados	5	16
Sesións informativas iniciais realizadas	5	16
Mediacións aceptadas	5	16
Mediacións rexeitadas	-	-
Rematadas con acordo	4	8
Rematadas sen acordo	1	8
Trámite	-	-

2.1.12 Residencias de tempo libre

A Consellería de Política Social conta con dúas residencias de tempo libre xestionadas pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, unha de interior situada no municipio do Carballiño (Ourense), cunha capacidade para 163 persoas, e outra de costa, situada en Panxón no municipio de Nigrán (Pontevedra), cunha capacidade máxima de 180 persoas, prazas susceptibles de ampliación en ambas as dúas residencias segundo a distribución dos residentes.

Estas dúas residencias, nas que se ofrece un servizo completo que inclúe aloxamento e manutención, destínanse a diferentes usos segundo o período do ano do que se trate: turismo familiar no período estival, coa publicación da Orde do 14 de maio de 2019, pola que se convoca o procedemento de adjudicación de estadias e servizos nas residencias de tempo libre adscritas a esta consellería para o ano 2019 (DOG nº. 98, do 24.05.2019), ou ben para o desenvolvemento de programas de ocio da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade (Programa de turismo social, campamentos, Xuntos polo Nadal) e da Secretaría Xeral de Emigración (Programa de “Reencontros na Terra”).

Ademais as instalacións están dispoñibles, en tempadas baixa e media, para institucións, asociacións, organizacións sindicais e entidades que así o soliciten mediante escrito remitido á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica.

Os servizos que ofrecen aos usuarios inclúen inseparablemente o aloxamento, mantenza e limpeza dos cuartos, todos eles con aseo completo.

	Residencia de Panxón	Residencia do Carballiño
Turismo familiar	1.045	651
Programas propios da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica	12.248	1.298
Total participantes	3.293	1.949

2.1.13 Certificado da Dirección Xeral de Familia Infancia e Dinamización Demográfica da condición de familia monoparental

A familia monoparental é aquel núcleo familiar composto por un único proxenitor ou proxenitora que non conviva con outra persoa coa que manteña unha relación análoga á conxugal e os fillos ou as fillas menores ao seu cargo, sempre que o outro proxenitor ou proxenitora non contribúa economicamente ao seu sustento.

Segundo a Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia, estas familias están incluídas no grupo de familias de especial consideración e merecen unha protección especial.

Unha das primeiras medidas para garantir a dita protección é a certificación da dita circunstancia, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, para dar o trato preferente aos membros destas familias, como se establece no artigo 18 da dita lei.

► Beneficiarios

O número total de certificados da condición de familia monoparental expedidos pola Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica no ano 2019 foi de 580, de entre as 696 solicitudes recibidas.

2.2 Menores

Marco legal e competencial

O marco legal no que a Consellería de Política Social desenvolve as súas políticas e actuacións en materia de protección á infancia vén establecido pola normativa seguinte:

a) Internacional

- ▶ Convención sobre os Dereitos do Neno adoptada pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas o 20 de novembro de 1989, e ratificada por Instrumento do 30 de novembro de 1990 (BOE núm. 313 do 31.12.1990).
- ▶ Convenio relativo á protección do neno e a cooperación en materia de adopción internacional. A Haia, 29 de maio de 1993. Ratificado por Instrumento de 30 de xuño de 1995 (BOE núm. 182 do 01.08.1995).
- ▶ Convenio europeo de adopción de menores, 27 de novembro de 2008.

b) Estatal

- ▶ Constitución española
- ▶ Código Civil do 29 de xullo de 1889 (Arts. do 109 ao 111, do 160 ao 180, 201, 215, 216, do 222 ao 233, 239, 242 e do 259 ata o 285).
- ▶ Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor, de modificación parcial do Código Civil e da Lei de Axuizamento Civil. (BOE núm. 15 do 17.01.1996).
- ▶ Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social (Arts. 35 e 36). (BOE n.º 10, do 12.01.2000). Modificada por Lei Orgánica 2/2009, do 11 de decembro (BOE núm. 299 do 12.12.2009)
- ▶ Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o regulamento da Lei orgánica 4/2000, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a

súa integración social tras a súa reforma por Lei orgánica 2/2009 (BOE núm. 103 do 30.04.2011).

- ▶ Lei 54/2007, do 28 de decembro, de adopción internacional (BOE núm. 312 do 29.12.2007).

c) Autonómica

- ▶ Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG núm. 134 do 13.07.2011).
- ▶ Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG núm. 124 do 29.06.2006), modificada pola Lei 10/2007, do 28 de xuño, de reforma da disposición terceira da lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG núm. 124 do 29.06.2006) e pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG núm. 134 do 13.07.2011).
- ▶ Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG núm. 45 do 06.03.2000). Modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG núm. 222 do 14.11.2003) e polo Decreto 184/2008, do 24 de xullo, polo que se crea o Observatorio Galego da Infancia (DOG núm. 169 do 02.09.2008).
- ▶ Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG núm. 156 do 16.08.2005).
- ▶ Orde do 21 de marzo de 2012, pola que se establece o modelo oficial de contrato de intermediación en adopción internacional para a Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm. 73 do 17.04.2012).
- ▶ Decreto 176/2015, de 3 de decembro, polo que se establece a estrutura orgánica da de la Consellería de Política Social (DOG de 4 de decembro de 2015).

Programas e actuacións

2.2.1 Atención a menores en situación de desprotección social

2.2.1.1 Atención a menores en centros de protección

Este programa ten por finalidade prestar atención nunha institución a aqueles menores que, por distintas circunstancias sociofamiliares, necesitan ser separados temporalmente do seu núcleo familiar e para os que non é viable a utilización doutro recurso.

Os centros de protección de menores son aqueles que ofrecen aloxamento, asistencia integral e unha dotación de servizos e programas especialmente orientados a conseguir a normalización, e integración sociofamiliar dos menores acollidos.

Para o desenvolvemento deste programa a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica contaba a 31 de decembro cos seguintes equipamentos:

- ▶ 8 centros de titularidade propia dos cales 4 son de xestión directa e 4 de xestión concertada.
- ▶ 60 centros concertados dependentes de entidades colaboradoras de iniciativa social.

Á súa vez, a atención que se presta nestes centros pode ser en réxime de acollemento residencial ou de atención diúrna.

O acollemento en réxime de acollemento residencial é un recurso que se utiliza nos casos en que, por diversas circunstancias sociofamiliares, os menores necesitan ser separados temporalmente do seu núcleo familiar e non é apropiado ou non hai un contexto familiar alternativo, ou ben cando os pais ou titores solicitan á Administración que asuma a garda dos seus fillos, mantendo en todo momento o obxectivo de retorno ao seu fogar.

O acollemento en réxime diúrno constitúe un recurso alternativo ao acollemento residencial e consiste en pres-

tar atención aos menores no marco dunha institución durante o día. Deste xeito evítase o desarraigamento, facilitando a permanencia dos menores no seu contorno familiar.

Atención en centros propios

nº de centros e prazas de menores en 2019:

	N.º prazas de internado		N.º prazas de atención de día	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
San Xosé de Calasanz	15	15	5	5
Centro Ferrol I	16	16	5	5
Total A Coruña	31	31	10	10
Santo Anxo da Garda	24	8	0	0
Total Lugo	24	8	0	0
A Carballeira	33	33	10	10
Total Ourense	33	33	10	10
Total	88	72	20	20
	Total prazas de internado		Total prazas de atención de día	
	160		40	

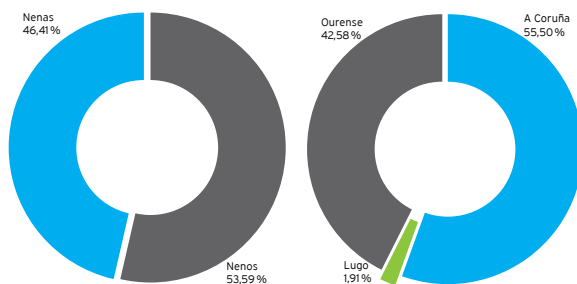
- ▶ nº total de menores atendidos en centros propios en 2019:

	En réxime de internado		En réxime de atención de día	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
A Coruña	58	48	3	7
Lugo	4	0	0	0
Ourense	43	40	4	2
Pontevedra	0	0	0	0
Total	105	88	7	9

Total menores atendidos en centros propios

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	61	55	116
Lugo	4	0	4
Ourense	47	42	89
Pontevedra	0	0	0
Total	112	97	209

Total menores atendidos en centros propios

Orzamento:

8.681.913,88 euros.

Atención en centros concertados

nº de centros e prazas de menores en 2019:

	N.º centros	N.º prazas de internado	N.º prazas de atención de día
Casas de familia	5	40	10
Mini-residencias	4	46	17
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	3	73	19
Vivendas tuteladas	2	16	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	2	0	31
Centros de 1ª acollida	0	0	0
Total A Coruña	16	175	77
Casas de familia	4	32	0
Mini-residencias	6	72	22
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	0	0	0
Vivendas tuteladas	1	8	0
Vivendas asistidas	0	0	0
Atención de día	3	0	43
Centros de 1ª acollida	0	0	0
Total Lugo	14	127	65

Casas de familia	4	32	0
Mini-residencias	1	10	4
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	1	28	0
Vivendas tuteladas	1	8	0
Vivendas asistidas	1	4	0
Atención de día	3	0	33
Centros de 1ª acollida	0	0	0
Total Ourense	12	90	37
Casas de familia	13	102	15
Mini-residencias	3	43	11
Residencias	0	0	0
Centros con fogares	3	133	50
Vivendas tuteladas	2	14	0
Vivendas asistidas	1	4	0
Atención de día	6	0	93
Centros de 1ª acollida	1	10	0
Total Pontevedra	25	274	169
Total	68	666	348

nº de menores atendidos en centros colaboradores en 2019:

En réxime de internado

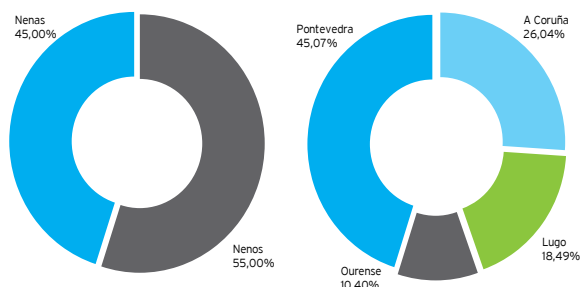
	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	141	124	265
Lugo	101	67	168
Ourense	58	41	99
Pontevedra	240	208	448
Total	540	440	980

En réxime de atención de día

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	69	49	118
Lugo	66	38	104
Ourense	25	29	54
Pontevedra	109	106	215
Total	269	222	491

Total menores atendidos en centros colaboradores

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	210	173	383
Lugo	167	105	272
Ourense	83	70	153
Pontevedra	349	314	663
Total	809	662	1.471

Orzamento:

32.384.109,75 euros

Atención a menores con características especiais

Para a atención de menores con características que requiran unha atención en centros especializados, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica colabora con outras institucións mediante a realización de contratos individualizados.

nº de menores atendidos en centros especiais en 2019:

	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	60	21	81
Lugo	11	2	13
Ourense	0	0	0
Pontevedra	23	14	37
Total	94	37	131

Orzamento:

302.726,11 euros.

2.2.1.2 Acollemento familiar

<https://politicassocial.xunta.gal/recursos/plans-e-programas/programa-de-acollemento-familiar>

O acollemento familiar pode definirse como aquel recurso de protección temporal e revogable, orientado ao coidado de menores que se atopan privados, aínda que sexa circunstancialmente, dunha axeitada atención e que consiste en confiar o coidado dun/dunha neno/a ou adolescente a unha persoa ou familia que reúna as condicións persoais, educativas e materiais necesarias para proporcionarlle unha vida familiar.

O seu obxectivo xeral é garantir o dereito do/da neno/a a vivir nunha familia, por ser o medio óptimo para o seu desenvolvemento.

Os acollementos poden facerse na familia extensa do/da menor (isto é, cando existen vínculos de parentesco entre a familia acolledora e o/a neno/a ou adolescente: avós, tíos, irmáns...) ou ben en familias alleas (cando non existe parentesco), para o que se desenvolve un programa específico de captación, selección e apoio a estas familias. Sempre que sexa posible, e que as circunstancias propias do caso non o desaconsellen, considérase prioritario que o acollemento se faga na familia extensa, para favorecer a permanencia do/a menor no seu propio ambiente.

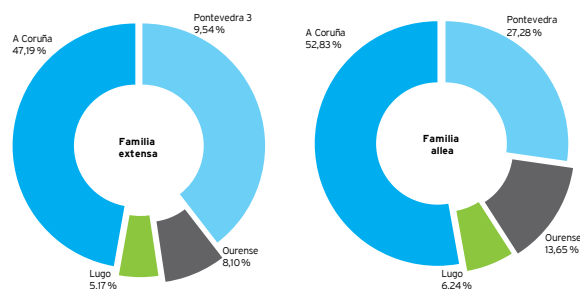
Ademais, os acollementos poden ser remunerados ou non, en función das circunstancias socioeconómicas e persoais de menor e acolledores e do tipo de acollemento.

Orzamento total:

3.427.809,22 euros

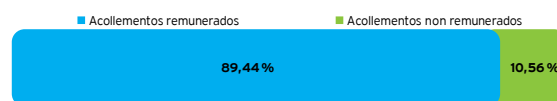
Distribución provincial:

	Familia extensa	Familia allea	Total
A Coruña	1.198.375	469.375	1.667.750
Lugo	131.266	55.441	186.707
Ourense	205.661	121.233	326.894
Pontevedra	1.004.049	242.410	1.246.459
Total	2.539.350	888.459	3.427.809

- **Persoas beneficiarias (menores e familias) do programa de acollemento familiar:**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		TOTAL	
	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores	Familias	Menores
Familia extensa										
Acollementos remunerados	261	415	31	37	48	63	230	306	570	821
Acollementos non remunerados	60	66	8	9	19	18	29	42	116	135
Total Familia extensa	321	481	39	46	67	81	259	348	686	956
Familia allea										
Acollementos remunerados	117	160	23	26	53	62	55	74	248	322
Acollementos non remunerados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total Familia allea	117	160	23	26	53	62	55	74	248	322
Total	438	641	62	72	120	143	314	422	934	1.278

- **Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores:**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		TOTAL	
	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas	Nenos	Nenas
Familia extensa										
Tutelas	191	189	34	38	79	55	149	156	453	438
Outros	116	145	0	0	6	3	60	57	182	205
Total	307	334	34	38	85	58	209	213	635	643
Total tutelas	380		72		134		305		891	
Total outros	261		0		9		117		387	
Total nenos e nenas	641		72		143		422		1.278	

Programa de familias acolledoras (acollemento en familia allea)

O obxectivo xeral deste programa é proporcionar unha atención temporal a aqueles e aquelas menores en situación de risco, desamparo ou desprotección social, nun ambiente familiar normalizado, alleo á súa familia de orixe, por non existir esta ou non ser idónea para o seu coidado. Para iso, trátase de seleccionar, formar e apoiar durante o proceso a persoas e familias dispostas a acoller temporalmente un/unha menor non pertencente á súa familia.

Como obxectivos específicos (no contexto persoal e familiar) establécense:

- ▶ Acadar o axeitado desenvolvemento do/da menor nos ámbitos hixiénico-sanitario, educativo, persoal e social.
- ▶ Proporcionarlle ao/á menor un ambiente normalizado axeitado para a súa idade e momento evolutivo.
- ▶ Promover o cambio da situación da súa familia de orixe, co obxecto de que o/a menor poida volver con ela, se é o caso, o máis axiña posible.
- ▶ Lograr que a familia acollidora lle preste unha adecuada atención ao/á menor.
- ▶ Potenciar a relación da familia de orixe e a de acollida para favorecer a futura reintegración familiar do neno, nena ou adolescente.

▶ Beneficiarios programa de familias acolledoras:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Familias que pertencen ao programa a 31/12/2019	135	43	53	87	318
Familias acollendo a 31/12/2019	91	17	23	45	176
Menores acollidos a 31/12/2019	120	19	29	53	221
Novos menores acollidos durante o ano	41	10	40	19	110
Menores que finalizaron o acollemento durante o ano	39	7	41	21	108
Familias que acolleron durante o ano	117	23	41	55	236
Menores acollidos durante o ano	159	26	62	74	321

Información do programa:

<http://familiasacolledoras.cruzvermella.org/>

▶ Orzamento total:

463.866 euros

Programa de apoio ao acollemento en familia extensa

O Programa de apoio ao acollemento en familia extensa é un recurso de apoio aos procesos de acollemento familiar de menores por membros da súa propia familia. Proporciona atención especializada adaptada ás necesidades dos nenos e nenas acollidos, ás persoas acolledoras e ás persoas proxenitoras, por medio de actuacións de asesoramento e orientación en tarefas parentais e coidado dos menores; intervención psicosocial e actuacións de mediación nas relacións familiares.

As actuacións desenvolvidas consisten en: mediación familiar entre as persoas proxenitoras e as persoas acolledoras para reducir a conflitividade entre eles; orientación ás persoas acolledoras e ás persoas proxenitoras nas dificultades da convivencia cos menores; fomento das boas relacións intrafamiliares, para reforzar os vínculos afectivos, a boa comunicación e o diálogo; e entrenamento de habilidades parentais.

	Familias	Nenos	Nenas	Total menores
A Coruña	77	22	47	69
Lugo	1	0	0	0
Ourense	26	15	3	18
Pontevedra	51	23	18	41
Total	155	60	68	128

Información do programa:

<https://www.aldeasinfantiles.es/nuestros-programas/apoyo-al-acogimiento-en-familia>

► Orzamento total:

173.353,44 euros

2.2.1.3 Adopción de menores

A finalidade deste programa é proporcionarlles aos menores en situación legal de seren adoptados, unha familia que satisfaga as súas necesidades afectivas, socioeducativas e de desenvolvemento persoal, facendo prevalecer o interese do menor sobre calquera outros.

As familias adoptantes son, previamente, valoradas polos equipos técnicos de adopción co fin de seleccionar a mellor familia para o/a menor.

Portal Galego de Adopcións

<http://adopcions.xunta.es>

O Portal Galego de Adopcións, posto en funcionamento a finais do 2010, ten por obxecto ofrecer información actualizada, práctica e interactiva tanto ás persoas interesadas en adoptar, como a aquelas que están ou finalizaron xa o proceso: requisitos e documentación necesaria para adoptar, adopcións especiais, estatísticas, información sobre os países de adopción, guía interactiva para coñecer onde adoptar. Ademais, ofrécelles as persoas usuarias a posibilidade de formular, a través do Portal, todas as consultas que desexen e inscribirse ás sesións informativas e cursos de formación sobre adopción.

Total visitas	22.735
Media de visitas mensuais	1.894
n.º de visitantes	13.511
n.º de consultas	133.956

Adopción nacional

A adopción constitúe o acto xurídico mediante o que se establece unha relación de filiación entre os adoptantes e o/a menor, extinguíndose así os vínculos deste/a coa súa familia de orixe, e integrándose plenamente no seu novo núcleo familiar cunha equiparación plena de dereitos coa familia biolóxica.

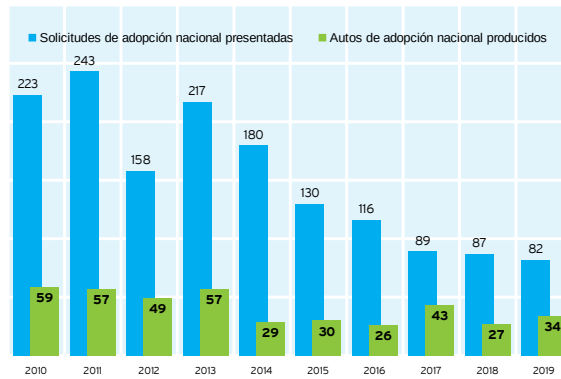
Na nosa Comunidade autónoma os menores susceptibles de seren adoptados son tutelados pola Xunta de Galicia, quen se encarga de propoñer a adopción ao xuíz.

Datos estadísticos de adopción nacional:

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Solicitudes abertas				
44	5	13	20	82
Resolucións garda con fins adoptivos				
19	11	10	17	57
Propostas de adopción realizadas				
9	3	10	13	35
Autos de adopción producidos				
11	10	6	7	34

Evolución:

	Solicitudes de adopción nacional presentadas	Autos de adopción nacional producidos
2010	223	59
2011	243	57
2012	158	49
2013	217	57
2014	180	29
2015	130	30
2016	116	26
2017	89	43
2018	87	27
2019	82	34

Programa de adopcións especiais.

Existen menores tutelados pola Xunta de Galicia susceptibles de seren adoptados pero que polas súas características (idade, discapacidade ou enfermidade, formar parte dun grupo de irmáns que non deben ser separados....) teñen máis dificultade para ser adoptados.

A través do Programa de adopcións especiais, desenvolvido a nivel autonómico pola entidade Meniños en coordinación cos equipos técnicos de adopción das catro xefaturas territoriais, lévase a cabo o asesoramento e formación específica dos solicitantes de adopción, así como o seguimento e o apoio continuado durante todo o proceso adoptivo.

	TOTAL
Nº. de nenos que foron derivados en 2019	12
Nº. de nenos que estiveron no programa durante 2019 (en busca de familia)	21
Nº. de nenos que inician acollemento preadoptivo no 2019	5
Nº. de nenos en adopción/acollemento preadoptivo acompañados polo Programa	32
Nº. de familias con nenos en adopción/acollemento preadoptivo acompañados polo programa	19
Nº. de familias acompañadas ou atendidas antes de ter un neno asinado	27

Orzamento total:

60.017,89 euros

Adopción internacional

A adopción internacional concíbese como un recurso de protección para aqueles menores que non se poden integrar no seo da súa familia ou do seu propio país. Ten lugar cando se produce un traslado dun menor con fins adoptivos dende o seu estado de orixe, onde reside, cara a outro Estado no que residen os pais adoptivos. Na adopción dun menor de orixe estranxeira intervén, ademais da lexislación española, a do país de orixe do neno ou nena.

Organismos acreditados para a adopción internacional (OAAI)

O convenio da Haia de 1993, relativo á protección do neno e á cooperación en materia de adopción internacional, ratificado por España o 11 de xullo de 1995, prevé a posibilidade de que as funcións atribuídas á autoridade central (que na nosa comunidade autónoma lle corresponden á Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica), poidan ser exercidas por organismos acreditados.

No ano 2019, as seguintes entidades desenvolveron este traballo en Galicia:

- **ACI - Asociación para el Cuidado de la Infancia**
Países habilitados: China, Filipinas, Vietnam
- **Adecop - Asociación de Cooperación con el Pueblo Colombiano**
Países habilitados: Colombia, Vietnam
- **Balbalika - Asociación de Ayuda a la Infancia**
Países habilitados: Etiopía
- **Interadop-Galicia - Asociación de Adopción Internacional de Menores de Galicia**
Países habilitados: China, Vietnam.
- **MIMO - Asociación de Apoyo para la Adopción Internacional**
Países habilitados: Bulgaria, Hungría

- **Piao**

Países habilitados: China, Etiopía

Solicitudes e preasignación de menores comunicadas en adopción internacional - 2019:

	Solicitudes de adopción internacional presentadas	Preasignación de menores en adopción internacional
A Coruña	29	13
Lugo	4	2
Ourense	5	1
Pontevedra	9	5
Total	47	21

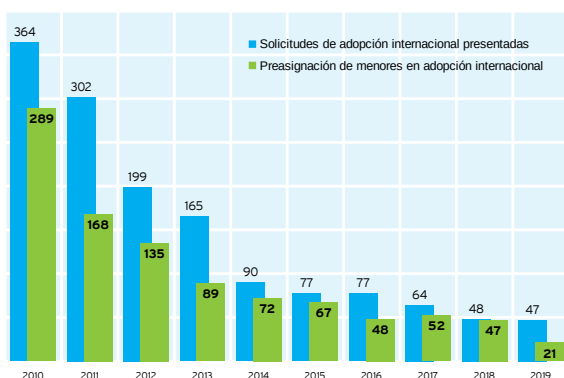
Preasignación de menores comunicadas en adopción internacional, por países - 2019:

	TOTAL
Bulgaria	2
China	3
Colombia	1
Hungría	3
República Dominicana	1
Romanía	1
Vietnam	10
Total	21

Evolución:

	Solicitudes de adopción internacional presentadas	Preasignación de menores en adopción internacional
2010	364	289
2011	302	168
2012	199	135
2013	165	89
2014	90	72
2015	77	67

2016	77	48
2017	64	52
2018	48	47
2019	47	21

2.2.1.4 Programa Mentor

O proxecto Mentor é un recurso mediante o que se proporciona información, formación e acompañamento á inserción dos menores tutelados ou en garda pola Administración autonómica co fin de que poidan conseguir unha inserción laboral e social plenamente independente. Desenvólvese a través da colaboración co Instituto Galego para a Xestión do Terceiro Sector- Igaxés-3.

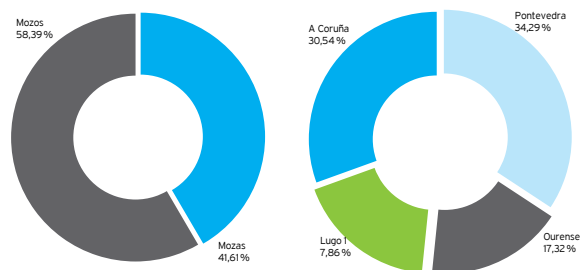
Poden ser beneficiarios do programa todos os maiores de 16 anos e menores de 21 que estean ou teñan estado baixo a tutela ou garda da Administración autonómica, acollidos en centros residenciais ou noutros dispositivos asistenciais no ámbito de menores.

Os obxectivos principais do programa son os de:

- ▶ Facilitar aos mozos o acceso a cursos de formación ocupacional de acordo coas súas habilidades.
- ▶ Asesoralos e acompañalos na súa inserción laboral.
- ▶ Preparalos, a través do acollemento en vivendas tuteladas, para o desenvolvemento dunha vida cotiá plenamente autónoma.

No ano 2019, a poboación sobre a que incidiu o programa estivo formada por un total de 545 mozos e mozas cos que se desenvolveron accións encamiñadas cara á súa inserción laboral.

	Mozos	Mozas	Total
A Coruña	98	73	171
Lugo	64	36	100
Ourense	53	44	97
Pontevedra	112	80	192
Total	327	233	560

▶ **Orzamento: 1.657.453,92 euros.**

2.2.1.5 Programa de integración familiar (PIF)

Trátase dun programa de intervención con menores e as súas familias, co obxectivo de acadar unha convivencia normalizada no ámbito familiar mediante unha intervención educativa, terapéutica e asistencial. Traballa nunha dobre vertente con dúas finalidades diferenciadas:

- ▶ Acadar a integración familiar de menores que foron separados das súas familias por atoparse en situación de desprotección.
- ▶ Evitar a separación familiar e o previsible internamento dos menores que ofrecen evidentes indicadores de risco de desprotección.

▶ **Familias e menores atendidos**

Nenas/os atendidos:

Reunificación familiar			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	7	6	13
Lugo	27	10	37
Ourense	14	8	22
Pontevedra	23	29	52
Total	71	53	124

Preservación familiar			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	25	40	65
Lugo	26	15	41
Ourense	19	17	36
Pontevedra	24	16	40
Total	94	88	182

Funcionalidades familiares			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	13	17	30
Lugo	7	5	12
Ourense	8	4	12
Pontevedra	3	2	5
Total	31	28	59

Total nenos atendidos			
	nenos	nenas	Total
A Coruña	45	63	108
Lugo	60	30	90
Ourense	41	29	70
Pontevedra	50	47	97
Total	196	169	365

Familias atendidas:

	Reunificación familiar	Preservación familiar	Funcionalidade familiar
A Coruña	8	37	7
Lugo	24	19	0
Ourense	13	16	2
Pontevedra	29	21	1
Total	74	93	10

Total familias atendidas	
A Coruña	52
Lugo	43
Ourense	31
Pontevedra	51
Total	177

► Orzamento: 630.671,21 euros.

2.2.1.6 Programa Desenvolvemento persoal e social, escolar e familiar

Está destinado a nenos/as, preferentemente adolescentes de 15 a 18 anos, e as súas familias.

Ten como obxectivo xeral favorecer procesos de inserción social de menores e familias, a través dunha intervención socioeducativa e preventiva. Abarca diferentes contextos: persoal e grupal, familiar, escolar, prelaboral e sociocomunitario. Préstanse servizos de atención individualizada e grupal: obradoiros socioeducativos, oferta de actividades de lecer, mediación escolar, reforzo educativo, mediación familiar e intervención comunitaria. Desenvólvese nas cidades da Coruña, Lugo e Vigo, a través da Fundación Juan Soñador.

Total de menores atendidos	
A Coruña	29
Lugo	28
Ourense	117
Vigo	41
Total	215

2.2.1.7 Programa "Ocio e tempo libre"

Presta unha especial atención no tempo de ocio aos nenos e nenas que se atopan en situación de risco ou desprotección social, ofrecéndolles a posibilidade de participar nas diversas actividades que promoven o desenvolvemento persoal e social. Céntrase principalmente no apoio escolar e de lecer e desenvólvese nos concellos da Coruña, Lugo Ourense e Vigo, a través da Fundación Juan Soñador.

Total de menores atendidos	
A Coruña	49
Lugo	31
Ourense	98
Vigo	41
Total	219

► Orzamento total: 155.394,57 euros.

Deste orzamento, a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica achegou 111.767,92 euros e a Fundación Juan Soñador, que colabora na súa execución, 44.078,53 euros.

2.2.1.8 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo

Este programa de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Universidade da Coruña inclúe o deseño e aplicación do tratamento terapéutico aos menores derivados polos equipos técnicos de Menores. Son beneficiarios os menores con expediente aberto no Servizo de Protección das catro provincias galegas que amosan desaxustes emocionais e condutuais severos orixinados ou relacionados coa situación de desprotección que sufriron. Poderán ser beneficiarios igualmente a familia biolóxica ou acollidora do menor e os profesionais que se ocupan del.

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	56	60	116
Lugo	25	20	45
Ourense	25	22	47
Pontevedra	40	42	82
Total	146	144	290

► **Orzamento: 235.019,37 euros**

2.2.1.9 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social

Este programa ten por obxecto a asistencia individualizada e especializada nos eidos psicolóxico e socioeducativo dos menores que presentan perfís caracterizados por condutas disociais, comisión de delitos, consumo de drogas, fracaso, expulsión e/ou violencia escolar, pertenza a pandillas disociais, trastornos psicopatolóxicos, etc.

O seu obxectivo é realizar un labor preventivo tratando de minimizar as condutas problemáticas, co fin de evitar o seu agravamento e reducir a probabilidade dunha intervención máis intensa. O programa desenvólvese na cidade de Vigo, a través da colaboración da Asociación Ciudadana de Lucha contra la Droga - ACLAD Alborada.

► **Beneficiarios: 107 menores atendidos, 68 nenas e 37 nenos.**

► **Orzamento: 102.599,01 euros**

2.2.1.10 Teléfono da infancia

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/familia-e-infancia/proteccion-da-infancia/o-telefono-da-infancia>

O teléfono da infancia constitúese como unha liña gratuita que ademais de proporcionar unha atención inmediata a situacións urxentes e problemáticas, pode facilitar aos menores unha vía de apoio, escoita ou de simple coñecemento das súas inquietudes e necesidades. Os usuarios do servizo son os menores que precisen axuda e orientación, así como as súas familias.

Ademais o teléfono da infancia está dirixido a todas as persoas que coñezan casos de malos tratos á infancia ou que demanden información sobre os recursos e asesoramento en temas referentes aos dereitos da infancia. Funciona durante as 24 horas, os 365 días do ano.

► Total das chamadas por provincias:

	Total	%
A Coruña	305	22,39%
Lugo	85	6,24%
Ourense	71	5,21%
Pontevedra	329	24,16%
Resto España	15	1,10%
Outras/sen clasificar	557	40,90%
Total	1.362	100%

► Tipoloxía das chamadas:

	Total	%
Internamento	124	9,10 %
Comunicación/sospeita de maltrato	182	13,36 %
Problema de conduta	15	1,10 %
Asesoramento	233	17,11 %
Dificultades na estrutura ou dinámica familiar	27	1,98 %
Dificultade nas relacións	6	0,44 %
Problemas escolares	7	0,51 %
Problemas xudiciais	7	0,51 %
Embarazo	1	0,07 %
Información	475	34,88 %
Outros	273	20,04 %
Coordinación	12	0,88 %
Total	1.362	100%

► Procedencia da chamada segundo o interlocutor:

	Total	%
Menor	104	7,64 %
Pai/ nai ou titor	363	26,65 %
Outro familiar	117	8,59 %
Veciño/coñecido	55	4,04 %
Profesional	345	25,33 %
Anónimo	165	12,11 %
Outros	213	15,64 %
Total	1.362	100%

► Tipoloxía das comunicacións/sospeitas dalgunha situación de maltrato:

	Total	%
Maltrato físico	32	17,68 %
Maltrato emocional	20	11,05 %

Abandono físico e/ou negligencia	78	43,09 %
Abuso sexual	15	8,29 %
Situación risco social	21	11,60 %
Abandono	2	1,10 %
Explotación laboral	0	0,00 %
Corrupción de menores	1	0,55 %
Maltrato prenatal	0	0,00 %
Síndrome de Munchausen	0	0,00 %
Outras	12	6,63 %
Total	181	100%

2.2.1.11 Rexistro Unificado de Maltrato Infantil (RUMI)

O RUMI é un instrumento informático de rexistro e notificación de maltrato infantil destinado aos profesionais que simplifica e axiliza a actuación ante unha situación de risco para un/unha menor.

O rexistro está actualmente á disposición de dous colectivos fundamentais:

- Os profesionais do ámbito educativo, isto é: profesores, mestres, educadores, psicólogos, pedagogos e traballadores sociais dos equipos de orientación de colexios, escolas infantís e demais centros educativos non universitarios.
- Os profesionais das forzas de orde pública: policía nacional, garda civil, policía autonómica, policía local e grupos especializados en menores como os grupos de menores dependentes da Policía Xudicial ou os equipos de Muller e Menor da Garda Civil.

	Nº de profesionais con acceso á aplicación	Nº de notificacións no 2019
Ámbito policial	221	10
Ámbito educativo	1.849	23
Total	2.070	33

2.2.2 Xustiza penal xuvenil

Son múltiples e variadas as causas ou circunstancias que levan a un menor a delinquir, tal como se recolle no Ditame do Comité Económico e Social Europeo sobre a prevención da delincuencia xuvenil, os modos de tratamento da delincuencia xuvenil e o papel da xustiza do menor na Unión Europea, subliñando as seguintes como as máis aceptadas e que se refiren especialmente a factores socioeconómicos e socioambientais: desestruturación das familias, marxinación socioeconómica, absentismo e fracaso escolar, desemprego, consumo de drogas, violencia, trastornos de personalidade, falta de valores sociais e cívicos, etc.

As causas mencionadas fan pensar na necesidade de combinar distintas estratexias de intervención (preventivas, educativas, xudiciais...) para paliar o comportamento violento e facer fronte á delincuencia xuvenil.

2.2.2.1 Normativa básica

- Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores (BOE nº 11, do 13.01.2000), modificada pola Lei orgánica 8/2006, do 4 de decembro (BOE nº 290, do 05.12.2006).
- Real decreto 1774/2004, do 30 de xullo, polo que se aproba o Regulamento da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores (BOE nº 209, do 30.08.2004).

Suxeitos sobre os que se aplica a normativa

A lei aplicárase para exixir a responsabilidade das persoas maiores de catorce anos e menores de dezoito pola comisión de feitos tipificados como delitos no Código penal ou as lei penais especiais.

2.2.2.2 Programas de execución de medidas xudiciais

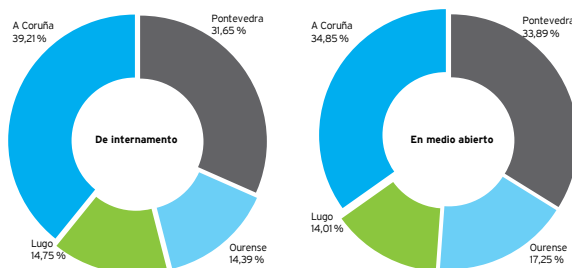
A Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica, a través do Servizo de Xustiza Penal Xuvenil, leva a cabo as actuacións necesarias para a execución das

medidas previstas na Lei orgánica 5/2000, así como na normativa vixente relacionada, a través do Programa de execución de medidas xudiciais de internamento e do Programa de execución de medidas xudiciais en medio aberto.

Esta capacidade de actuación vén dada en virtude do artigo 45 da mencionada lei no que se establece que corresponde ás comunidades autónomas a execución das medidas adoptadas polos xuíces de menores nas súas sentenzas firmes podendo establecer estas os convenios ou acordos de colaboración necesarios con entidades, ben sexan públicas, da Administración do Estado, local ou doutras comunidades autónomas, ou privadas sen ánimo de lucro, baixo a súa supervisión, sen que isto supoña, en ningún caso, a cesión da responsabilidade derivada da dita execución.

Datos xerais sobre a execución das medidas ano 2019 (por provincia de xestión)

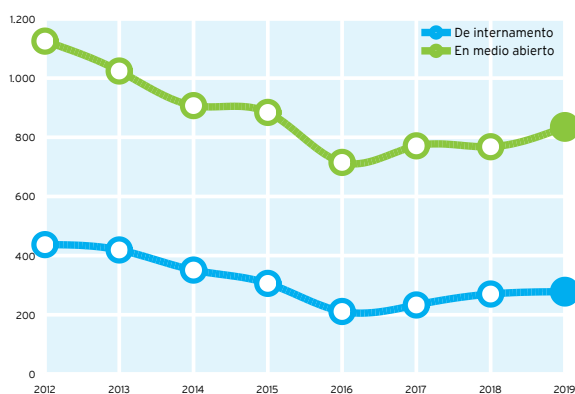
	De internamento	En medio aberto	Total
A Coruña	109	291	400
Lugo	41	117	158
Ourense	40	144	184
Pontevedra	88	283	371
Total	278	835	1.113

Evolución da execución das medidas xudiciais

	De internamento	En medio aberto	Total
2012	437	1.125	1.562
2013	419	1.024	1.443
2014	351	907	1.258
2015	306	884	1.190

2016	211	715	926
2017	233	771	1.004
2018	270	768	1.038
2019	278	835	1.113

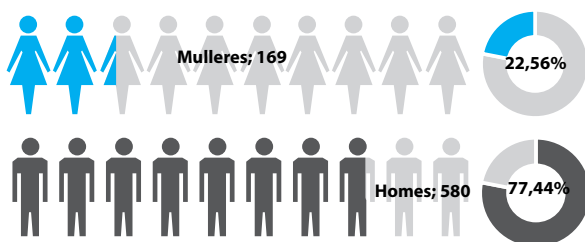
Datos xerais sobre menores afectados

As medidas xudiciais que estiveron en execución durante o ano 2019 son un total de 1.113 que afectaron a un total de 745 persoas menores, maiores de catorce anos (578 homes e 167 mulleres).

▶ **Menores segundo sexo:**

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	207	74	281
Lugo	81	24	105
Ourense	106	22	128
Pontevedra	186	49	235
Total	580	169	749

Nota: Hai menores que executaron medidas en varias provincias. Por ese motivo, o número total de persoas menores (no que están descontados os duplicados de varias provincias) é inferior á suma dos parciais das provincias.

▶ **Idade dos menores no momento da comisión dos feitos delituosos:**

14 anos	15 anos	16 anos	17 anos
133	161	274	233

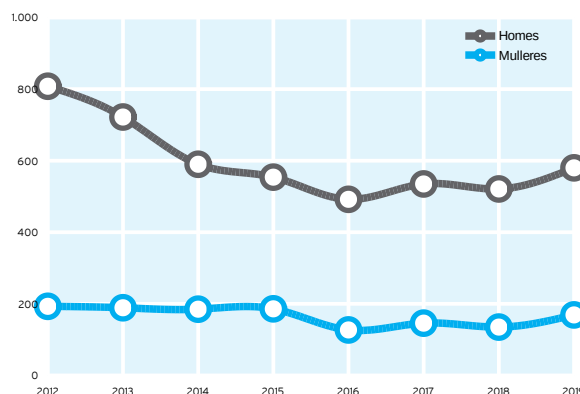
Nota: A suma total dos menores por tramos de idade non coincide co número total de menores que estiveron executando medidas xudiciais porque houbo menores que cometeron varios feitos delituosos pero con idades diferentes

▶ **Idade dos menores ao inicio da execución das medidas:**

14-15 anos	16-17 anos	Máis de 17 anos
154	544	415

▶ **Evolución do número de menores que executaron medidas xudiciais**

	Homes	Mulleres	Total
2012	808	193	1.001
2013	722	189	911
2014	590	185	775
2015	554	186	740
2016	492	127	619
2017	535	146	681
2018	521	135	656
2019	580	169	749

Delitos

Os tres delitos máis frecuentes cometidos polos menores que executaron medidas xudiciais durante o ano 2019 foron:

- lesións (arts. 147-151, do Código Penal), furto (arts. 234-236, do C. P.) e ameazas (arts. 169-171, do C. P.).

Orzamento programas de execución de medidas xudiciais 2019

	importe en euros
Programa de execución de medidas xudiciais en medio aberto	1.354.456,77
Programa de execución de medidas xudiciais de internamento	9.061.958,52
Programa "Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación"	167.000,00
Total	10.583.415,29

Programa de execución de medidas xudiciais de internamento

Ten por obxecto a execución das medidas de internamento impostas polos xuíces de menores e recollidas no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000 (BOE nº 11, do 13.01.2000) en centros que, cumprindo a normativa, dispoñan dun ambiente axeitado para que a persoa menor poida reorientar o seu comportamento antisocial. As ditas medidas son: internamento terapéutico (en réxime pechado, semiaberto e aberto), internamento pechado, internamento semiaberto, internamento aberto e permanencia de fin de semana en centro.

Coa excepción da permanencia de fin de semana en centro, o resto das medidas poden ser impostas tanto de xeito cautelar como en sentenzas firmes.

Medidas de internamento en execución por tipo de medida

	Total
I. Terapéutico cautelar (pechado, semiaberto e aberto)	16
I. Pechado cautelar	10
I. Semiaberto cautelar	28
I. Aberto cautelar	1
I. Terapéutico (pechado, semiaberto e aberto)	54
I. Pechado	11
I. Semiaberto	132
I. Aberto	15
Permanencia fin semana en centro	11
Total	278

Menores afectados por medidas de internamento e provincia de xestión

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
78	26	32	56	192

Nota: A suma dos menores por provincia (192) é superior ao n.º real de menores que executaron medidas de internamento (190), debido a que algún dos menores executou medidas en máis dunha provincia.

Recursos para a execución das medidas de internamento e menores atendidos

Centros de Internamento	Prazas	Menores atendidos
C. Reed. Concepción Arenal		
Réxime: Pechado, semiaberto e aberto Provincia: A Coruña Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Camiña Social	35	56
C. Reed. Monteledo		
Réxime: Pechado, semiaberto e aberto Provincia: Ourense Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Diagrama Intervención Psicosocial (dende 01.05.2016)	37	63
C. Educativo de Atención Específica Montefiz		
Réxime: Terapéutico Provincia: Ourense Titularidade: Pública Xestión: Privada, Fundación Diagrama Intervención Psicosocial	23	36

C. Educativo Avelino Montero		
Réxime: Aberto e semiaberto		
Provincia: Pontevedra	30	50
Titularidade: Pública		
Xestión: Pública. Consellería de Política Social		
Total	125	190

Nota: a suma dos menores que executaron medidas nos distintos centros (205) non é coincidente co número total de menores que executaron medidas de internamento (190) porque algúns deles estiveron en varios centros.

► **Orzamento internamento 2019: 9.061.958,52 euros**

Outras actuacións en internamento no ano 2019

O artigo 56 da Lei orgánica 5/2000, do 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores, sinala o dereito das persoas menores internadas en centros a unha “formación laboral axeitada”. Para dar cumprimento a este dereito existe o programa “Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación” incluído dentro PO FSE Galicia 2014-2020, Obxectivo Temático 9 Prioridade de inversión 9.1, Obxectivo Específico 9.1.1 (Expediente PA 81/2015). A este programa, que se desenvolve nos catro centros de internamento da Comunidade autónoma, participaron no ano 2019 un total de 151 menores, 15 mulleres e 136 homes.

► **Orzamento:**

- Orzamento do programa “Organización do traballo remunerado e a formación ocupacional dos menores infractores internados en centros de reeducación”, 2019: **167.000 euros**.

► **Medidas de medio aberto en execución durante o ano 2019**

Ten por obxecto a execución de aquelas medidas xudiciais descritas no artigo 7 da Lei orgánica 5/2000 (BOE nº 11, do 13.01.2000) que non supoñen privación de liberdade. A intervención educativa desenvólvese na propia comunidade adoptando, esta última, un papel normativo e de integración social dos menores.

Á Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica correspóndelle executar as seguintes medidas de medio aberto:

- **Tratamento ambulatorio:** consiste na asistencia ao centro asignado coa periodicidade requirida polos facultativos seguindo as pautas fixadas para o axeitado tratamento da anomalía ou alteración psíquica, adición ao consumo de bebidas alcohólicas, drogas tóxicas ou substancias psicotrópicas ou alteracións da percepción que padezan.
- **Asistencia a un centro de día:** as persoas sometidas a esta medida residirán no seu domicilio habitual e acudirán a un centro plenamente integrado na comunidade, para realizar actividades de apoio, educativas, formativas, laborais ou de ocio.
- **Permanencia de fin de semana no domicilio:** as persoas sometidas a esta medida permanecerán no seu domicilio ata un máximo de 36 horas, entre a tarde ou noite do venres e a noite do domingo, a excepción do tempo que deban dedicar ás tarefas socioeducativas asignadas polo xuíz.
- **Liberdade vixiada:** implica o seguimento da actividade da persoa sometida a ela e da súa asistencia á escola, ao centro de formación profesional ou lugar de traballo, segundo os casos, procurando axudala a superar os factores que determinaron a infracción cometida. Esta medida obriga, de ser o caso, a seguir as pautas socioeducativas sinaladas pola entidade pública ou polo profesional encargado do seu seguimento, de acordo co programa elaborado e aprobado polo xuíz de Menores. A persoa sometida a esta medida tamén queda obrigada a manter co dito profesional as entrevistas establecidas no programa e a cumprir, no seu caso, as regras de conduta impostas polo xuíz.
- **Convivencia con outra persoa, familia ou grupo educativo:** a persoa a que se lle impón esta medida debe convivir, durante o período de tempo establecido polo xuíz, con outra persoa, cunha familia distinta da súa,

ou cun grupo educativo, axeitadamente seleccionado para orientala no seu proceso de socialización.

- ▶ Prestacións en beneficio da comunidade: esta medida non se poderá impoñer sen o consentimento da persoa sometida a ela. Consiste na realización de actividades non retribuídas que se lle indiquen de interese social, en beneficio de persoas en situación de precariedade. Buscarase relacionar a natureza do ben xurídico lesionado polos feitos cometidos polo menor.
- ▶ Realización de tarefas socioeducativas: a persoa sometida a esta medida deberá realizar sen internamento nin liberdade vixiada, actividades específicas de contido educativo encamiñadas a facilitarlle o desenvolvemento da súa competencia social.

▶ Medidas en medio aberto en execución por tipo de medida

	Total
Tratamento ambulatorio	42
Asistencia a centro de día	25
Permanencia fin semana en domicilio	0
Liberdade Vixiada	
L.V. Cautelar	10
L.V. 2º período	80
L.V.	473
Convivencia con outra persoa, familia ou grupo educativo	
Convivencia... cautelar	0
Convivencia...	6
Prestacións en beneficio da comunidade	64
Tarefas socioeducativas	135
Total	835

▶ Menores afectados por medidas de medio aberto e provincia de xestión

A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
247	98	114	217	676

Notas: O nº. real de persoas menores que executaron medidas de medio aberto (673) non coincide coa suma das persoas menores que executaron medidas nas distintas provincias (676) debido a que hai persoas menores que executaron medidas en máis dunha provincia.

A suma de persoas menores que executaron medidas de internamento e medidas de medio aberto (863) non coincide co número total de persoas menores que executaron medidas (745), xa que hai persoas menores que executaron medidas dos dous tipos (de internamento e de medio aberto).

▶ Recursos para a execución das medidas de medio aberto

- Equipos de xestión de medidas xudiciais das Xefaturas Territoriais da Consellería de Política Social.

Nota: O equipo de xestión de medidas xudiciais da Xefatura Territorial da Consellería de Política Social en Vigo (Pontevedra) conta con dous educadores para a execución das medidas xudiciais de medio aberto

- Centros de Intervención Educativa en medio aberto (C.I.E.M.As):

Localidade	Entidade	Prazas
C.I.E.M.A (Centro de Intervención Educativa en medio aberto)		
A Coruña	Fundación Camiña Social	12
Lugo	Fundación Educativa e Social Dignidade	17
Vigo	Asociación Arela	12
Pontevedra	Asociación Arela	8
Ourense	Asociación Centro Trama	10

Nota: O persoal dos centros de día tamén colabora na execución das outras medidas xudiciais de medio aberto.

- Entidades públicas e privadas que colaboran na execución da medida xudicial de prestacións en beneficio da comunidade:

Cruz vermella, COGAMI, Instituto Benéfico Social/Residencia Padre Rubinos, Cáritas Diocesana, Banco de Alimentos, Asociación Rexurdir, Asociación Dignidade Ferrol, CASCO (Comité Antisida Coruña), Asociación Boa Vida (Pontevedra), Programa Caixa Pro Infancia de Vigo, Vida Digna (Vigo), APAMP (Vigo), Residencia Xuvenil Altamar (Vigo), ARDAI Terapia e Educación, Biblioteca Universitaria Rosalía de Castro, Pavillón Universitario do Servizo de Deportes e Campus Universitario de Ourense (Universidade de Vigo), Centro de Educación Medioambiental "O REXO" da Fundación Ramón González Ferreiro de Allariz, CIFP Portovello de Ourense, Cine Club "Padre Feijoo", Club Deportivo La Purísima, IES Allariz, Parque Botánico de Montealegre, ADACECO

(Asociación Dano Cerebral), Cociña Económica de Santiago de Compostela, PROGAPE, Concello de San Cibrao (espazos públicos), CDR (Centro de Desenvolvemento Rural Portas Abertas - Vilardevós), Concello de Verín (Biblioteca), Comité Antisida-Ourense, ADO (Asociación de Persoas con Discapacidade de Ourense), IES "Otero Pedrayo", Biblioteca Municipal de A Rúa, Concello de Celanova (espazos públicos), Estadio Municipal de Pasarón (Pontevedra), Concello da Estrada, Concello de Vilagarcía, Comunidade de Montes de Teis (Vigo), Asociación AFAN (Vigo), Asociación Libertad-Vigo, Asociación Protectora de Animais-Vilagarcía.

- Concellos colaboradores para a execución da medida xudicial de P.B.C. (Protocolo xeral entre a Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar e a Federación Galega de Municipios e Provincias asinado o 9 de xuño de 2006): en total **73 concellos**.

► **Orzamento medio aberto 2019: 1.354.456,77 euros**

2.3 Conciliación

2.3.1 Rede galega de escolas infantís 0-3

A Rede pública de escolas infantís 0-3 de Galicia, está integrada polas escolas xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais, as xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar e as de titularidade municipal. Esta rede complétase coas escolas infantís xestionadas polas entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro, financiadas parcialmente con fondos públicos.

As políticas que desenvolve a Consellería de Política Social en relación coas escolas infantís teñen como obxectivos fundamentais:

- ▶ O sostemento da rede autonómica de escolas infantís 0-3.
- ▶ O incremento da oferta de prazas mediante a ampliación da rede pública de escolas infantís.
- ▶ O apoio económico ás corporacións locais para que, no ámbito das súas competencias, presten servizos ás familias mediante os recursos de atención á infancia de titularidade municipal.
- ▶ A ampliación de prazas sostidas con fondos públicos mediante unha liña de axudas para o mantemento da escolas infantís de iniciativa social.
- ▶ A subvención directa ás familias mediante o Bono Concilia, para asistir a unha escola infantil privada da súa elección cando non obteñan praza nunha escola infantil pública ou cando na súa localidade non existan centros públicos.
- ▶ A ampliación de prazas sostidas con fondos públicos mediante un contrato de prazas con escolas infantís de titularidade privada situadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súa área de influencia así como no concello de Monforte de Lemos, destinadas ás persoas solicitantes que quedan en lista de espera nas escolas públicas.
- ▶ O equilibrio interterritorial entre o ámbito rural e o ámbito urbano, promovendo servizos de atención á infancia adaptados a ambos contextos.

a galiña azul
rede de escolas infantís de Galicia

2.3.1.1 A Rede de escolas infantís 0-3 “A Galiña Azul”

A Rede de escolas infantís de Galicia “A Galiña Azul” está integrada polas escolas infantís xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais e as xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar.

As escolas infantís 0-3 son centros educativos que desenvolven o seu labor no primeiro ciclo da educación infantil, atendendo a nenas e nenos de 0 a 3 anos, proporcionando unha atención integral sen distinción de raza, sexo, condición social ou económica, a través dun programa global que garante o pleno desenvolvemento físico, intelectual, afectivo, social e moral dos nenos e das nenas.

Desde o recoñecemento da importancia dunha adecuada relación entre a escola infantil e as familias, como axentes educativos de primeiro nivel nestas idades, os centros cooperan estreitamente coas familias, na busca da necesaria coordinación de cara a facilitar a adecuada formación da personalidade das nenas e nenos e o seu posterior desenvolvemento como ser social.

2.3 CONCILIACIÓN

Ademais de ser o recurso educativo por excelencia para a primeira infancia, as escolas infantís convértense, no noso contorno, nun instrumento básico de apoio ás familias, clave para a harmonización da vida persoal, profesional e familiar.

► Escolas infantís 0-3 xestionadas pola Axencia Galega de Servizos Sociais

A Axencia Galega de Servizos Sociais conta con 27 escolas infantís 0-3, distribuídas nas catro provincias galegas, que prestan unha atención integral a nenos e nenas de cero a tres anos de idade.

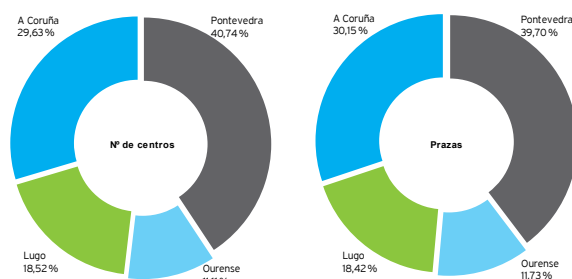
Escolas infantís e n.º de prazas

	Nº unidades	nº prazas
E.I. As Mariñas (A Coruña)	4	61
E.I. O Ventorrillo (A Coruña)	7	107
E.I. Santa María de Oza (A Coruña)	4	61
E.I. Elviña (A Coruña)	7	107
E.I. Catabois (Ferrol)	6	82
E.I. Virxe de Chamorro (Ferrol)	3	53
E.I. Santa Susana (Santiago de Compostela)	6	82
E.I. Vite (Santiago de Compostela)	9	123
Total A Coruña	46	676
E.I. Nª Señora da Purificación (Foz)	4	56
E.I. Nª Señora do Campo (Ribadeo)	7	107
E.I. Nª Sra. do Sagrado Corazón (Lugo)	5	94
E.I. Paradai (Lugo)	8	115
E.I. Casa do Mar de Celeiro (Viveiro)	3	41
Total Lugo	27	413
E.I. Antela (Ourense)	8	111
E.I. A Farixa (Ourense)	5	80
E.I. Virxe de Covadonga (Ourense)	5	72
Total Ourense	18	263
E.I. Bouzas (Vigo)	6	94
E.I. Relfas (Vigo)	5	74
E.I. Rosalía De Castro (Vigo)	7	107
E.I. Caeiro (Vigo)	5	67
E.I. A Estrela - E. Administrativo Xunta (Vigo)	3	41
E.I. San Paio (Vigo)	8	102

E.I. Campolongo (Pontevedra)	7	107
E.I. O Toxo (Pontevedra)	7	107
E.I. E.Administrativo Xunta (Pontevedra)	3	36
E.I. Marisma de Santa Mariña (Redondela)	6	94
E.I. Casa do mar de Marín (Marín)	4	61
Total Pontevedra	61	890
	152	2.242

Resumo provincial e porcentaxes de prazas

	centros	prazas
A Coruña	8	676
Lugo	5	413
Ourense	3	263
Pontevedra	11	890
Total	27	2.242

Todas as escolas infantís da Axencia Galega de Servizos Sociais prestan servizo 11 meses ao ano, de setembro a xullo. Non obstante, co fin de dar cobertura ás necesidades de conciliación das familias do alumnado, a convocatoria de adxudicación de prazas prevé que durante o mes de agosto permaneza aberto un centro por cada unha das localidades, sempre que exista demanda suficiente para formar unha unidade mixta de 15 alumnos e alumnas.

Durante o mes de agosto de 2019 permaneceron abertas as seguintes escolas infantís:

Provincia da Coruña:

- Escola infantil de Elviña. A Coruña
- Escola infantil Virxe de Chamorro. Ferrol

- Escola infantil de Santa Susana. Santiago de Compostela

Provincia de Lugo:

- Escola infantil Paradai. Lugo

Provincia de Ourense:

- Virxe de Covadonga. Ourense

Provincia de Pontevedra:

- Escola infantil dos Edifícios Administrativos da Xunta de Galicia. Pontevedra
- Escola infantil San Paio. Vigo

Escolas infantís 0-3 para fillas e fillos do persoal da Xunta de Galicia

A Axencia Galega de Servizos Sociais conta con dúas escolas infantís destinadas especificamente a fillos e fillas (menores de 3 anos) das empregadas e empregados públicos: a escola infantil do Edificio Administrativo da Xunta de Galicia en Pontevedra e a escola infantil do Complexo Administrativo da Xunta de Galicia en Vigo, e reserva para este colectivo unha portentaxe das prazas das escolas infantís de Vite en Santiago de Compostela, Santa María de Oza na Coruña, Catabois en Ferrol, Sagra-do Corazón en Lugo e Antela en Ourense.

Normativa:

- Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG núm. 156 do 16.08.2005).
- Decreto 49/2012, do 19 de xaneiro, polo que se aproba o réxime de prezos das escolas infantís 0-3 dependentes desta consellería (DOG núm. 17, do 25.01. 2012).
- Decreto 91/2014, do 17 de xullo, polo que se modifica o Decreto 49/2012, do 19 de xaneiro, polo que se aproba o réxime de prezos das escolas infantís

0-3 dependentes desta consellería (DOG núm. 140, do 24.07.2020)

- Resolución do 10 de maio de 2017, da Axencia Galega de Servizos Sociais, pola que se actualizan os prezos das escolas infantís dependentes desta axencia (DOG núm. 97 do 23.05.2017).
- Resolución do 8 de marzo de 2019 pola que se convoca o procedemento de adxudicación de prazas nas escolas infantís 0-3 dependentes desta axencia para o curso 2019/20 (DOG núm. 53, do 15.03.2019).
- Resolución do 29 de marzo de 2019 pola que se convoca o procedemento de adxudicación de prazas para fillos e fillas do persoal da Xunta de Galicia nas escolas infantís dependentes desta axencia para o curso 2019/20 (DOG núm. 67, do 05.04.2019).

Escolas infantís 0-3 xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

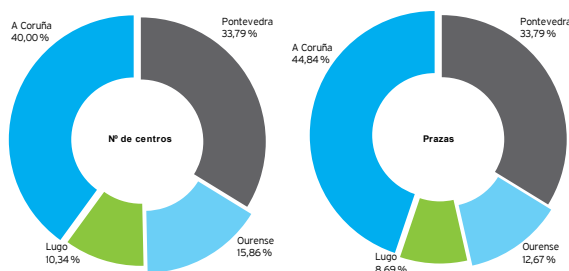
http://www.igualdadebenestar.org/interior.php?txt=arbore_web11&lg=gal

O Consorcio pechou o ano 2019 xestionando 8.167 prazas en 145 escolas infantís da rede autonómica "Galiña Azul" distribuídas por todo o territorio (ver mapa na páxina seguinte), das cales 5 son escolas de xestión indirecta.

Distribución provincial das escolas infantís xestionadas polo Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

	nº de centros	prazas
A Coruña	58	3.658
Lugo	15	712
Ourense	24	957
Pontevedra	48	2.840
Total	145	8.167

Ao longo do ano 2019 entrou en funcionamento un centro de nova construción cun total de 82 prazas, e executáronse diferentes actuacións que permitiron a ampliación de varios centros, ampliando a oferta en 86 prazas máis, o que fai un total de 168.

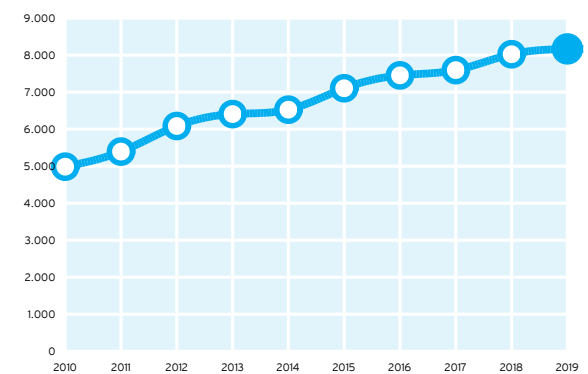
Leváronse a cabo diferentes obras en diversos centros, na de Arzúa ampliáronse dúas unidades pasando de 41 a 74 prazas. En Cedeira as obras de reforma e ampliación incrementaron unha unidade na escola, pasando de 58 a 78 prazas. Na escola de Lalín-Pontiñas ampliouse unha unidade, pasando de 61 a 74 prazas. A reforma dun espazo na escola de Ponteceiro permitiu o incremento dunha unidade e 20 prazas como máximo no centro.

No curso 2019/20 pechouse a escola unitaria da Bola, xa que non houbo matrícula durante catro cursos consecutivos.

Evolución

A evolución dos centros e prazas xestionadas polo Consorcio desde 2010 é a seguinte:

	nº de centros	prazas
2010	96	4.986
2011	102	5.394
2012	117	6.085
2013	121	6.407
2014	122	6.526
2015	132	7.104
2016	138	7.452
2017	140	7.594
2018	145	8.023
2019	145	8.167

Recursos humanos

As escolas infantís da rede "Galiña Azul" dependentes do Consorcio contan, ademais de cos seus propios recursos humanos (persoal educativo e de servizos), con recursos do contorno sociocultural en que están situadas (asociacións, concellos...) e cos recursos humanos dos servizos centrais do propio Consorcio, fundamentais para garantir o bo funcionamento e xestión da rede.

2.3.1.2 Centros infantís 0-3 dependentes de corporacións locais

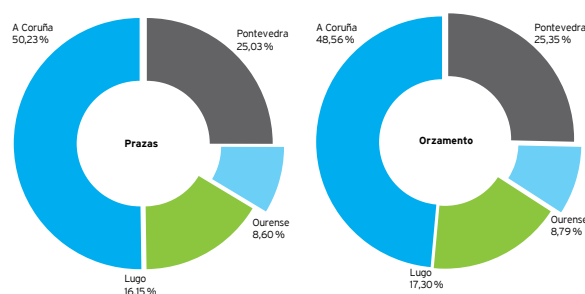
Axudas de mantemento para escolas infantís 0-3 dependentes de corporacións locais

Ata o ano 2011, os centros infantís municipais concorrían a unha orde anual de axudas para o seu mantemento específica para os centros dependentes das corporacións locais. En 2018-2019 estes centros infantís municipais, destinados a nenos e nenas menores de 3 anos, puideron optar a estas axudas de mantemento a través do sistema de financiamento previsto para os servizos sociais comunitarios.

Este ano 2019 subvencionáronse a través deste programa un total de 127 centros infantís 0-3 de titularidade municipal.

- ▶ **Normativa**
- ▶ Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento (DOG n.º 63, do 30.03.2012).
- ▶ **Orzamento e beneficiarios:**

Centros Infantís 0-3			
	nº de centros	Prazas	Contía das axudas
A Coruña	53	3.319	1.328.420,66
Lugo	28	1.027	475.317,81
Ourense	15	548	238.351,44
Pontevedra	27	1.634	688.931,09
Total	123	6.528	2.731.021

Axudas de investimento para escolas infantís e puntos de atención á infancia de titularidade municipal.

No ano 2019 publícase unha nova convocatoria destinada á concesión de axudas económicas ás corporacións locais para a realización de obras menores e compra de equipamentos que contribúan á mellora da calidade das escolas infantís e puntos de atención á infancia de titularidade municipal no marco do programa FEDER Galicia 2014-2020.

- ▶ **Normativa**
- ▶ Orde do 8 de agosto de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o investimento na mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís 0-3 e puntos de atención á infancia (PAI) dependentes das corporacións locais, cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020, e se convocan para o ano 2019 (DOG núm. 159, do 23.08.2019).

▶ Orzamento e beneficiarios:

A través desta convocatoria subvencionáronse 35 proxectos por unha contía global de **711.999** euros.

A distribución das axudas por provincia é a seguinte:

	Total proxectos	Axudas de investimento
A Coruña	14	266.013
Lugo	8	141.959
Ourense	4	105.974
Pontevedra	9	198.054
Total	35	711.999

A distribución por concellos é como segue:

Escola infantil	Concello	Axudas
EIM Santiago de la Fuente	Betanzos	8.303
EIM de Conxo e Fontiñas	Santiago de Compostela	12.117
EIM de Mañón	Mañón	5.081

EIM A Casa dos Títeres	Cabana de Bergantiños	9.023
EIM de Arteixo	Arteixo	25.042
EIM de Santa Comba	Santa Comba	33.340
EIM A Barosa	As Pontes de García Rodríguez	26.127
EIM de Brión	Brión	27.437
EIM O Bosque e A Madalena	Ames	34.467
EIM Pasiños	Abegondo	24.492
EIM A Ceboliña	Miño	29.732
EIM Pequenos Escolares	Padrón	10.266
EIM de Bergondo	Bergondo	8.585
EIM Raiña Lupa	Boqueixón	11.999
A Coruña 14 proxectos		266.011
PAI de Trabada	Trabada	8.688
EIM O Bíttere	Barreiros	25.585
PAI de O Corgo	O Corgo	24.215
PAI de Guitiriz	Guitiriz	5.517
PAI de Baralla	Baralla	7.713
PAI de O Vicedo	O Vicedo	26.962
EIM San Fiz/M. Wonenburger/Serra de Outes/Gregorio Sanz	Lugo	25.043
PAI Meniños	Lourenzá	18.237
Lugo 8 proxectos		141.959
PAI de Sandiás	Sandiás	26.385
EIM de Celanova	Celanova	27.700
EIM de Barbadás	Barbadás	19.559
PAI de Arnoia	Arnoia	32.330
Ourense 4 proxectos		105.974
EIM de Valga	Valga	32.337
EIM da Estrada	A Estrada	32.181
EIM de Vilanova de Arousa	Vilanova de Arousa	27.227
EIM de Catoira	Catoira	23.728
EIM de Mondariz Balneario	Mondariz Balneario	21.063
EIM Trebellos	Caldas de Reis	24.566
EIM de Navia	Vigo	17.097
PAI de Agolada	Agolada	6.753
EIM 0-3 de Meis	Meis	13.102
Pontevedra 9 proxectos		198.054
Galicia 35 proxectos		711.999

2.3.1.3 Escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social

► Axudas de mantemento para escolas infantís de iniciativa social

Co fin de ampliar a rede de recursos públicos para a primeira infancia de cero a tres anos, a Consellería de Política Social publica anualmente unha convocatoria de axudas para o mantemento de escolas infantís dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro.

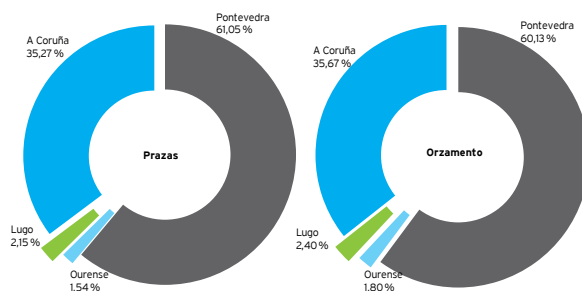
► Normativa:

Orde do 28 de decembro de 2018 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para o mantemento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social, e se procede á súa convocatoria para o ano 2019 (DOG núm 22, do 31.01.2019).

► Orzamento e escolas beneficiarias:

A estas axudas destínase un orzamento de 3.460.152 euros, coa seguinte distribución provincial (adxudicado):

	N.º de centros	N.º de prazas	Contía das axudas
A Coruña	19	985	1.221.734,38
Lugo	2	60	82.028,00
Ourense	2	43	61.521,00
Pontevedra	26	1.761	2.059.422,62
Total	49	2.849	3.424.706,00

► Axudas de investimento para escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social.

No ano 2019 publícase unha nova convocatoria de axudas para a mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020.

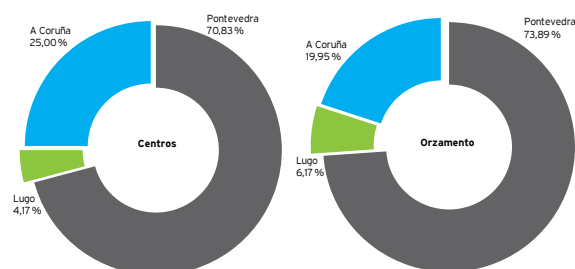
► Normativa:

Orde do 19 de xullo de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para investimento na mellora das infraestruturas e equipamento das escolas infantís 0-3 dependentes de entidades privadas de iniciativa social sen ánimo de lucro e se convocan para o ano 2019 (cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020). (DOG núm. 148, do 06.08.2019).

► Orzamento e entidades beneficiarias:

Para as axudas obxecto desta convocatoria consígnase un orzamento total de 400.000 euros, coa seguinte distribución provincial:

	N.º de centros	Contía das axudas
A Coruña	6	77.685,19
Lugo	1	24.011,66
Ourense		
Pontevedra	17	287.738,08
Total	24	389.434,93

2.3.1.4 Axudas de investimento para a creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais.

No ano 2019 publícase unha nova convocatoria de axudas destinadas á creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais de Galicia enmarcada no programa operativo Feder Galicia 2014-2020.

► Normativa:

Orde do 19 de xullo de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán a concesión de axudas económicas para a creación de escolas infantís 0-3 en polígonos industriais e parques empresariais, cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2019 e 2020 (DOG núm.156, do 20.08.2019).

► Orzamento e beneficiarios:

A estas axudas destínase un orzamento de 800.000 euros distribuído en dúas anualidades, correspondendo 200.000 euros á anualidade de 2019 e 600.000 euros á anualidade de 2020.

A estas axudas destínase un orzamento de 800.000 euros distribuído en dúas anualidades, correspondendo 200.000 euros á anualidade de 2019 e 600.000 euros á anualidade de 2020, para apoiar a posta en marcha de novas escolas infantís 0-3 coas que se dote de prazas de atención á primeira infancia aos Polígonos Industriais e outros contornos laborais de Galicia (parques, viveiros e outros espazos de tipo industrial, loxístico, científico, tecnolóxico, comercial ou de servizos, incluídas as entidades asociativas de cooperativas agrarias e as confrarías de pescadores), con especial atención a zonas de baixa densidade poboacional para avanzar no acceso aos recursos de conciliación con independencia do lugar de residencia. Os centros subvencionados estarán dimensionados

segundo as necesidades do contorno podendo ser centros completos cun mínimo de 3 unidades e 4 prazas e tamén centros cun número de unidades e prazas inferior.

A través desta convocatoria subvencionouse 1 proxecto para a construción de escolas infantís 0-3 destinadas á atención dos fillos e fillas menores de tres anos do persoal das empresas emprazadas nos polígonos industriais ou nos parques empresariais de Galicia, por unha contía total de 400.000 euros.

- Entidade urbanística de conservación do Polígono da Granxa (O Porriño): 200.000 euros.

2.3.1.5 Servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís de titularidade privada

No ano 2015, a consellería pon en marcha un novo programa destinado a aquelas persoas solicitantes de praza nas escolas infantís da rede pública autonómica que queden en lista de espera por falta de prazas dispoñibles e residan en calquera das sete grandes cidades de Galicia ou nos concellos das súas respectivas áreas de influencia.

A través deste programa, a consellería oferta a aquelas familias que se atopan nas circunstancias anteriormente descritas, a posibilidade de acceder a unha praza concertada, nas mesmas condicións que unha praza pública tanto no que atinxe aos servizos que inclúe como aos prezos a aboar polas familias, nunha escola infantil privada que resultase adxudicataria do concerto de prazas para o primeiro ciclo de educación infantil.

Para darlle continuidade a este programa, no ano 2018 a consellería publica un novo contrato para a prestación do Servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís de titularidade privada emprazadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súa área de influencia así como nos concellos de Monforte de Lemos e Pontearreas.

Para a adxudicación das prazas resultantes do contrato, no ano 2019 publícase unha nova convocatoria dirixida ás familias con nenos e nenas escolarizados durante o curso anterior nunha praza contratada en calquera das escolas infantís privadas adxudicatarias.

▶ **Normativa:**

Orde do 8 de marzo de 2019 pola que se convoca e se establece o procedemento de adxudicación de prazas do servizo de educación infantil para nenos e nenas de 0 a 3 anos en escolas infantís 0-3 de titularidade privada para o curso 2019/2020 (DOG núm. 53 do 15.03.201).

▶ **Orzamento e beneficiarios:**

No curso escolar 2019/2020 ofertáronse por medio deste programa un total de 492 prazas en 21 escolas infantís con contrato de prazas para a prestación do Servizo de educación infantil en escolas de titularidade privada situadas nas sete grandes cidades e nos concellos da súas respectivas áreas de influencia así como no concello de Monforte de Lemos.

2.3.2 Programas e servizos

2.3.2.1 Casas Niño

No ano 2016 a Consellería de Política Social promoveu unha nova iniciativa destinada á posta en marcha de casas niño no ámbito rural mediante unha liña de axudas enmarcada no programa operativo Feder Galicia 2014-2020. Trátase dun novo modelo de atención á infancia adaptado a contextos rurais caracterizados pola baixa natalidade e polo envellecemento da poboación; aspectos estes que ameazan a curto prazo co despoboamento dunha parte importante do territorio de Galicia e onde non existen recursos de atención continuada á infancia menor de 3 anos.

Con esta iniciativa preténdese implantar, por un lado, servizos de apoio ás familias e por outro a promoción do emprego autónomo de persoas mozas residentes no rural galego.

As casas niño son un recurso de carácter socioeducativo destinado ao coidado e atención a nenos e nenas de 0 a 3 anos en grupos reducidos e horario flexible no domicilio da persoa cuidadora.

No ano 2019, por cuarto ano consecutivo, a consellería de Política Social publica unha convocatoria de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño.

► Normativa:

Orde do 16 de xullo de 2019 pola que se establecen as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas niño, parcialmente cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do programa operativo Feder Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2019, 2020, 2021 e 2022 (DOG núm.142 do 29.08.2019).

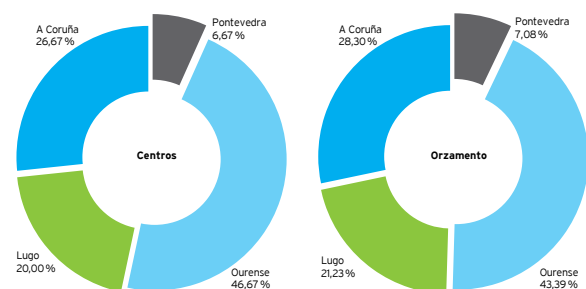
- Ás subvencións obxecto desta convocatoria destínase un total de 1.131,500 euros, dos que 225.000 corresponden á axuda de investimento e 906.000 á prima de desenvolvemento do proxecto distribuídos en catro anualidades tal e como se indica no cadro seguinte:

	Aplicación		Total
	13.02.312B.770.0	13.02.312B.470.0	
Importe 2019	225.000	24.500	249.500
Importe 2020	-	294.000	294.000
Importe 2021	-	294.000	294.000
Importe 2022	-	294.000	294.000
Importe total	225.000	906.500	1.131.500

Cada casa niño percibe unha axuda máxima de 15.000 euros para gastos de investimento correspondentes ao ano 2019 e unha axuda de 19.600 euros anuais en concepto de prima de desenvolvemento durante os catro primeiros anos de funcionamento.

Con este orzamento creáronse un total de 15 casas niño coa seguinte distribución por provincias:

	nº de centros	Axudas de investimento
A Coruña	4	60.000,00
Lugo	3	45.000,00
Ourense	7	91.993,25
Pontevedra	1	15.000,00
Total	15	211.993,25

As casas niño que se puxeron en marcha son as seguintes:

Concello	Axuda investimento	Prima de desenvolvemento
Cerdido	15.000	58.800
Toques	15.000	58.800
Somozas, As	15.000	58.800
Vilsantar	15.000	58.800
Baleira	15.000	58.800
Navia de Suarna	15.000	58.800
Samos	15.000	58.800
Larouco	15.000	58.800
Montederramo	15.000	58.800
Petín	15.000	58.800
Punxín	15.000	58.800
Rairiz de Veiga	1.993	58.800
Ribas de Sil	15.000	58.800
Vilar de Barrio	15.000	58.800
Pazos de Borbén	15.000	58.800
	211.993	882.000

Nota: As persoas adxudicatarias das casas niño de Baleira, Navia de Suarna e Samos renunciaron ás axuda.

2.3.2.2 Programa do Bono Concilia

<http://www.bonoconcilia.gal/>

No ano 2019, a Consellería puxo en marcha unha nova convocatoria de axudas económicas a través do Bono concilia para o curso escolar 2019/2020.

O Bono concilia consiste nunha axuda económica mensual de contía variable segundo a renda da unidade familiar directa ás familias dos nenos e das nenas solicitantes de praza pública que queden en lista de espera, ou que residen en concellos nos que non dispoñen de prazas públicas, co fin de contribuír ao pagamento total ou parcial dunha praza nunha escola infantil 0-3 privada e non sostida con fondos públicos da súa elección.

► Normativa:

Orde do 29 de maio de 2019 pola que se regulan as axudas económicas para a atención á primeira infancia en escolas infantís 0-3 non sostidas con fondos públicos a través do programa Bono concilia e se procede á súa convocatoria para o curso 2019/20 (DOG núm.110, do 12.06.2019).

Orde do 28 de novembro de 2019, pola que se fai público o incremento do crédito das axudas previstas na Orde do 29 de maio de 2019 pola que se regulan as axudas económicas para a atención da primeira infancia en escolas infantís 0-3 non sostidas con fondos públicos a través do programa Bono concilia e se procede a súa convocatoria para o curso 2019/2020 (DOG núm. 230, do 3.12.2019).

► Orzamento e beneficiarios:

O crédito destinado a este programa para o exercicio de 2019, logo do incremento de crédito realizado a través da Orde do 28 de novembro de 2019, foi de **4.627.700 euros**, concedéndose para este curso escolar un total de **4.047 bonos** de contía variable segundo o establecido no artigo 4.2 da orde de convocatoria.

2.3.2.3 Bono cuidado

http://www.pan.gal/bono_coidado.html

No ano 2016 a Consellería de Política Social pon en marcha un programa destinado ás familias con nenos e nenas menores de tres anos que teñan a súa residencia en Galicia e precisen dun recurso personalizado a domicilio para cubrir necesidades puntuais derivadas da conciliación das obrigas laborais e persoais e as responsabilidades familiares e cuxa renda non supere os 45.000 euros ou os 13.500 euros per cápita. No ano 2017 amplíase a idade dos/das menores para poder obter esta axuda ata os doce anos. Nesta nova convocatoria ademais de subvencionar a atención personalizada a domicilio, amplíase a subvención ao pagamento de servizos de conciliación autorizados pola Consellería de Política Social para atender necesidades puntuais -ludotecas, espazos infantís ou servizos complementarios de atención á infancia previstos na Sección quinta do Capítulo III do Decreto 329/2005, do 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia.

A convocatoria ten por obxecto cubrir as necesidades puntuais de conciliación das familias con nenos e nenas de ata doce anos que se produzan entre o 1 de outubro de 2018 e o 30 de novembro de 2019.

► Normativa:

Orde do 25 de febreiro de 2019 pola que se establecen as axudas económicas ás familias para a atención de nenas e nenos menores de doce anos

a través do programa Bono Coidado e se procede á súa convocatoria para o ano 2019. (DOG núm. 48, do 8.03.2019).

► Orzamento e beneficiarios:

Á convocatoria do 2019 destínase un total de **1.200.000 de euros**.

O número de solicitudes e persoas beneficiarias é o seguinte.

	Solicitudes presentadas	Axundas concedidas	Porcentaxe de concesión
A Coruña	148	126	85,14 %
Lugo	70	67	95,71 %
Ourense	52	48	92,31 %
Pontevedra	177	155	87,57 %
Total	447	396	88,59 %

2.3.2.4 Programa de intervención educativa co alumnado afectado de parálise cerebral e trastornos afíns.

No ano 2019 froito da colaboración da Asociación de Familias de Persoas con Parálise Cerebral (APAMP) e a Consellería de Política Social, leváronse a cabo actuacións en 5 escolas infantís da Rede galega de escolas infantís 0-3 "Galiña Azul" da área metropolitana de Vigo (E.I Hío, E.I Moaña, E.I Cangas-Choupana, E.I Estrela e E.I. Vigo Valadares): formación aos profesionais da contorna educativa do neno/a en función das necesidades existentes. O obxectivo é prestar a formación específica e os apoios e recursos materiais necesarios aos equipos das escolas para dotar de ferramentas e aprendizaxes ás educadoras e educadores das escolas de cara á atención, intervención e detección das necesidades dos nenos e nenas.

Módulos impartidos:

- Introducción ao enfoque da integración sensorial
- Adaptación de xoguetes e outros materiais
- Nocións básicas sobre parálise cerebral e trastornos

sensoriomotores. Facilitación do desenvolvemento sensoriomotor. Mobilizacións e control postural para facilitar o xogo e actividades na aula

- Comunicación ás familias no caso de detección precoz de trastornos do desenvolvemento: ferramentas para dar a noticia.

Nº de asistentes:

- 72 educadoras

Formación sobre o Proxecto SPRESS (Servizo de Préstamos de Recursos Específicos e Externos).

O obxectivo é formar e dotar aos equipos das escolas dos recursos e materiais específicos nas áreas motora e de posicionamento, comunicación, deglución e autonomía persoal.

Todas estas actuacións foron levadas a cabo por persoal cualificado: logopeda, terapeuta ocupacional, fisioterapeuta, psicóloga, e traballadora social.

2.3.2.5 Programa de soporte psicosocial a persoas maiores que exercen labores parentais con menores de idade a través dunha escola de avós e avoas educadores/as desenvolvido por Cruz Vermella de Galicia.

Este programa vén realizándose desde a ano 2016 a través de convenios de colaboración pasando este ano a financiarse a través da convocatoria IRPF. O seu obxecto é dar apoio psicosocial a persoas maiores que exercen labores parentais de coidado e crianza dos seus netos e netas a través dunha escola de avós e avoas educadores/as e a súa implantación nas sete grandes cidades en Galicia. Trata de dar resposta ás necesidades psicosociais dos avós a avoas que por diferentes motivos, os pais e nais dos menores non poden estar presentes no seu coidado, unha realidade social que está en aumento e afecta en moitos casos ao benestar

deses avós e avoas que teñen que desempeñar ese labor parental cos seus netos e netas.

O programa ten un financiamento de 125.685 euros e o resumo da súa realización no ano 2019 é o seguinte:

- 303 avós e avoas participantes
- 449 netos e netas beneficiados/as
- 304 familias beneficiadas
- 13 escolas de avós e avoas educadores implantadas, cun total de 109 participantes
- 122 sesións das escolas nas que se traballan aspectos relacionados coa crianza e a educación dos nenos/as
- 141 entrevistas individuais (presencias e telefónicas) sobre aspectos relacionados coa crianza e a educación dos menores ao seu cargo
- 162 sesións dos Grupos de Axuda Mutua (GAM), cun número de 209 participantes
- 1 servizo de respiro
- 47 actividades de presentación/difusión realizadas
- 7 actividades interxeracionais lúdico-educativas
- 2103 intervencións de información individuais
- 21 reunións de coordinación interdepartamentais dentro de Cruz Roja Española
- 37 reunións de coordinación con axentes externos a Cruz Roja Española

Estes obxectivos acadáronse desenvolvendo o programa segundo as 3 fases que ten definidas:

Atención individualizada

Entrevistas personalizadas para detectar necesidades específicas e establecer intervencións integrais de axuda á familia, en caso de ser necesarias. Pódense realizar en calquera momento da intervención, paralelamente ao resto de fases.

Escolas de avós e avoas educadores

Son sesións formativas nas que un grupo de aproximadamente 10 avós e avoas traballan semanalmente diferentes temáticas co fin de desenvolver habilidades específicas que os axuden no manexo de situacións cotiás na educación dos netos e netas ao seu cargo; orientándolles e apoiándolles no proceso educativo en todos os aspectos que leva a crianza. Ademais fomentáronse os autocoidados, de maneira que a persoa maior poida coidarse para coidar e educar mellor.

Mentres se realizan as sesións formativas, ofrécese un servizo de respiro de atención lúdico-educativa aos nenos que teñen ao seu cargo, facilitando que poidan participar nas sesións ou dispoñan de algo de tempo para si mesmos.

Grupos de axuda mutua

É a fase posterior ás Escolas, o que posibilita un proceso de interacción social baseado na relación de axuda entre o voluntariado, os avós/as e os netos/as. Para iso constitúense grupos de axuda mutua que garanten o intercambio de experiencias. Prevese a constitución destes grupos unha vez que vaian finalizando as sesións das escolas, nutréndose dos participantes que estean interesados en seguir mantendo unha vinculación.

A pretensión coa que se crean estes grupos de apoio é, unha vez que finalice a fase da escola de avós e avoas educadores, estes grupos sigan existindo e manteñan a súa actividade de forma autónoma.

O 14 de decembro de 2019 tivo lugar a “III Xuntanza de Avós e Avoas Educadores” na residencia Torrente Ballester da Coruña onde participaron 160 avós e avoas. Nesta xuntanza as persoas que participaron ou participan neste programa nas sete localidades galegas, tiveron ocasión de compartir experiencias e vivencias. Foi unha xornada de recoñecemento e agradecemento polo labor desenvolvido no coidado e educación dos seus netos e netas.

2.3.2.6 Tarxeta Benvida

<http://www.pan.gal/>

No Plan estratéxico rexional de Galicia 2015-2020 recóllese, entre outros, un paquete integral de medidas para avanzar no obxectivo de crear en Galicia un ambiente social favorable para vivir, para formar unha familia e para que cada quen poida ter os fillos e fillas que desexe. Neste eido, a finais do ano 2015 pónse en marcha o Programa de apoio á natalidade (PAN), un programa de carácter global que persegue dar resposta ás necesidades das familias, garantir o seu benestar e apoialas de maneira integral e continua. A Tarxeta Benvida forma parte deste programa e configúrase como unha axuda económica coa que se pretende contribuír a paliar o custo que comporta o coidado dos fillos e fillas no primeiro ano de vida.

En decembro de 2015 publícase a convocatoria desta axuda, destinada ás familias que no ano 2016 teñan un fillo/a ou adopten un neno ou nena menor dun ano. Esta axuda económica pónse a disposición das familias a través dunha tarxeta moedeiro que serve para a compra de produtos de necesidade básica do neno ou nena no seu primeiro ano de vida, entre outros, leite e outros alimentos infantís, cueiros, produtos de hixiene infantil e produtos farmacéuticos. Esta tarxeta só pode ser utilizada en farmacias, parafarmacias, supermercados e tendas de alimentación e establecementos de puericultura ou especializados en artigos e produtos para a infancia.

En decembro de 2018 publícase unha nova convocatoria da axuda destinada ás familias que no ano 2019 teñan un fillo/a ou adopten un neno ou nena ou teñan un neno/a en situación de garda con fins adoptivos.

► **Normativa:**

Orde do 21 de decembro de 2018 pola que se establecen as bases polas que se rexerá a concesión da axuda económica, a través da tarxeta benvinda, para as familias con fillas e fillos nados ou adoptados/as no ano 2019 e se procede á súa convocatoria. (DOG núm. 248, do 31.12.2018).

► **Orzamento e persoas beneficiarias:**

Nesta convocatoria destínase un orzamento total de 36.179.576 euros, que se imputará á aplicación orzamentaria .02.312B.480.1 distribuído en catro anualidades, correspondendo **9.222.000 euros** ao ano 2019, 13.843.676 euros ao 2020, 8.742.600 euros ao 2021 e 4.371.300 euros ao 2022.

Con carácter xeral, a contía total da axuda é de 1.200 euros por cada fillo ou filla durante un ano a razón de 100 euros/mes.

Esta axuda farase efectiva do seguinte xeito:

a) **Ano 2019:** un único pagamento coa contía que corresponda en función do mes de nacemento, ou de ser o caso do ditado da resolución de adopción ou

garda con fins adoptivos e ata o mes de decembro, incluído.

b) **Ano 2020:** un único pagamento coa contía que corresponda desde xaneiro e ata o mes anterior ao que o neno ou nena cumpra un ano ou ata o mes anterior a que se cumpra un ano do ditado da correspondente resolución para os supostos de adopción ou garda con fins adoptivos.

Para aquelas familias con renda igual ou inferior a 22.000 euros, a axuda ampliarase no segundo ano de vida e ata que o neno ou nena cumpra tres anos, ou ata que se cumpran tres anos do ditado da correspondente resolución para os supostos de adopción ou garda con fins adoptivos.

A axuda ampliarase nas seguintes contías:

- a) 600 euros/ano, a razón de 50 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o primeiro.
- b) 1.200 euros/ano, a razón de 100 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o segundo.
- c) 2.400 euros/ano, a razón de 200 euros/mes, se o fillo/a que dá dereito á axuda é o terceiro ou sucesivos.

Esta ampliación farase efectiva en pagamentos anuais sucesivos co importe que corresponda ata o mes de decembro do exercicio en curso en función do mes de nacemento, ou do ditado da resolución de adopción ou garda con fins adoptivos do fillo ou filla polo que se concedeu a axuda.

Os datos relativos á convocatoria do ano 2019 son os seguintes:

Nº de solicitudes presentadas	14.056
Nº de solicitudes favorables	12.539
Nº de solicitudes desfavorables	1.517
Nº de axudas concedidas	12.739

Programa de extensión de beneficios da Tarxeta Benvida

En xullo de 2016 a Dirección Xeral de Familia, Infancia e Dinamización Demográfica considerou a posibilidade de desenvolver un programa máis amplo vinculado á posesión da Tarxeta Benvida e de que as persoas físicas ou xurídicas interesadas puidesen adherirse a el, colaborando coa finalidade de ofertarlle ás familias titulares da dita tarxeta unha ampliación e mellora dos seus beneficios ao presentala nos establecementos que se adhiran a este programa.

A ampliación dos beneficios concedidos ás familias titulares da Tarxeta Benvida (descontos, obsequios, ofertas especiais...) é fixada libremente por quen os ofrece, así como o tipo de servizo, produto ou prestacións nos que os aplica. Para poder aplicar estes beneficios é suficiente con que a persoa titular da Tarxeta Benvida a presente xunto co seu DNI no establecemento adherido.

2.4 Demografía

2.4.1 Observatorio Galego de Dinamización Demográfica

No ano 2016 creouse o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, que é un órgano colexiado de asesoramento, colaboración institucional e participación social en materia de Demografía, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.

A finalidade do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica é facilitar o coñecemento pormenorizado da realidade demográfica galega e asesorar ás administracións públicas para a inclusión da perspectiva demográfica no deseño e desenvolvemento das súas políticas. Así mesmo, serve de foro de diálogo permanente entre as distintas administracións públicas e as organizacións representativas de intereses sociais e económicos, co fin de asegurar a súa participación activa na abordaxe dos desafíos derivados do cambio demográfico.

A composición do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica, que procurará unha participación equilibrada de mulleres e homes, é a seguinte:

- a. Presidencia: persoa titular da consellería competente en materia de benestar social
- b. Vicepresidencia: exercida pola persoa que propoña o pleno de entre aquelas que, formando parte del, non representen a ningunha consellería ou organismo autónomo, á Administración central ou aos grupos parlamentarios
- c. Secretaría: desempeñada de forma rotatoria e cunha periodicidade semestral por unha persoa funcionaria pertencente ao Consello Económico e Social de Galicia e por outra persoa funcionaria pertencente á Consellería de Política Social.
- d. Vogais:

- Un/unha vogal, con rango mínimo de xefatura de servizo, en representación dos órganos dependentes da Presidencia e un/unha por cada unha das consellerías
- Unha persoa en representación do Consello Galego de Relacións Laborais
- Unha persoa en representación do Instituto Galego de Estatística (IGE)
- Unha persoa en representación da Delegación do Goberno en Galicia
- Unha persoa en representación da Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp)
- Unha persoa en representación de cada unha das tres universidades galegas
- Un número de persoas equivalente ao de representantes sindicais en representación da Confederación de empresarios de Galicia (CEG)
- Unha persoa en representación de cada unha das organizacións sindicais intersectoriais máis representativas de Galicia, así como das presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas que non teñan a condición de máis representativas
- Unha persoa en representación de cada un dos grupos constituídos no Parlamento de Galicia ao inicio de cada lexislatura
- Unha persoa en representación do Consello Económico e Social
- Dúas persoas expertas de recoñecido prestixio no campo da Demografía
- Unha persoa en representación do órgano superior da Xunta de Galicia con competencias en materia de igualdade

O día 29 de setembro de 2017, tivo lugar a Sesión constitutiva do Observatorio Galego de Dinamización Demo-

gráfica na Sala de Plenos do Consello Económico e Social de Galicia, sito na Rúa Algalia de Abaixo en Santiago de Compostela.

No ano 2019 tiveron lugar dúas reunións plenarias do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica:

- O día 8 de xullo de 2019: sesión plenaria para a presentación do anteproxecto de Lei de impulso demográfico de Galicia.
- O día 11 de novembro de 2019: sesión plenaria para a presentación do novo texto do anteproxecto de Lei de impulso demográfico de Galicia coas modificacións derivadas das propostas recibidas no trámite de información pública.

Ademais das sesións plenarias tiveron lugar reunións dos distintos grupos de traballo que conforman o Observatorio.

► Normativa:

- Decreto 68/2017, do 13 de xullo, polo que se modifica o Decreto 104/2016, do 28 de xullo, polo que se crea e se regula o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica (DOG n.º 143, do 28.07.2017)
- Decreto 104/2016, do 28 de xullo, polo que se crea e se regula o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica (DOG n.º 152, do 11.08.2016)

2.4.2 Foro de Rexións Españolas con Desafíos Demográficos

O Foro de Rexións con Desafíos Demográficos (FREDD) constituíuse en outubro de 2013 a iniciativa dos gobernos de Galicia, Asturias, Castela e León e Aragón. Catro meses despois súmanse os gobernos de Castela A Mancha e Extremadura. Finalmente, en febreiro de 2016 incorpóranse os gobernos de Cantabria e A Rioxa, de forma que xa son 8 as comunidades autónomas participantes.

Desde a súa creación o Foro veu traballando para situar a cuestión demográfica na axenda política nacional e europea, realizando ata a data un total de sete encontros nos que se alcanzaron acordos que se materializaron nunha serie de fitos relevantes.

Entre os seus logros a nivel nacional cabe destacar a súa participación no relatorio sobre despoboamento creado no Senado e conseguir que o debate se trasladase ao Congreso. Así mesmo, as comunidades partícipes do Foro subscribiron a denominada Declaración de Cuenca, un documento programático no que manifestaban, entre outras cuestións, a necesidade de adoptar medidas específicas urxentes para paliar o problema demográfico tanto a nivel español como europeo e para atender a imperiosa necesidade de levar servizos de calidade ás zonas despoboadas e ás de alta dispersión poboacional, tanto de carácter educativo como social, sanitario, cultural, formativo, laboral e de comunicacións.

Do contido desta declaración, así como dos traballos do Senado e doutros axentes, deveu a redacción do punto relativo ao despoboamento do Acordo da Conferencia de Presidentes sobre a Estratexia nacional fronte ao reto demográfico, na actualidade en proceso de elaboración.

Os seguintes pasos do FREDD serán, por unha banda, seguir traballando na Estratexia nacional e, por outra, fixar co Goberno central unha estratexia común que posibilita unha maior contribución de fondos europeos; de tal xeito, que na súa distribución se recolla especificamente a problemática da demografía e se establezan medidas específicas financeiras complementarias para os territorios afectados.

2.4.3 RESOE

O 17 de setembro de 2010, os presidentes das comunidades autónomas de Castela e León e Galicia, así como o presidente da Comisión de Coordinación e Desenvolvemento Rexional da Rexión Norte de Portugal firmaron un memorando para o impulso dunha estratexia de coope-

ración macrorrexional no suroeste da Unión Europea, a Macrorrexión de Rexións do Suroeste Europeo (RESOE). O 9 de maio de 2012 asinou en Oporto o Memorando que formalizou a incorporación de Asturias e da Rexión Centro de Portugal; e o 14 de marzo de 2017 formalizouse en Vigo a incorporación de Cantabria.

O obxectivo desta estratexia é o de ser un instrumento eficaz para fomentar a cooperación entre os membros que a integren e nos ámbitos funcionais que definan e seguir mellorando a cooperación entre os diferentes niveis de gobernanza a fin de aplicar tamén os obxectivos políticos da UE dunha maneira máis eficaz, en consonancia con Europa 2020.

Para a consecución dos seus obxectivos, constituíronse no seo da Macrorrexión RESOE seis grupos de traballo que reflicten os ámbitos clave nos que se propón traballar:

GRUPO	LIDERADO POR
Desafíos demográficos e envellecemento	Rexión Centro
Competitividade industrial	Rexión Norte
Educación, Cultura e I+D+i (en coordinación con CRUSOE)	Galicia
Transportes e Loxística	Castela e León
Emprego e Turismo	Principado de Asturias
Xuventude	Cantabria

Os obxectivos xerais que se estableceron son os seguintes:

- ▶ Promover o establecemento das condicións de vida que permitan fixar a poboación residente e atraer nova poboación a zonas en declive demográfico
- ▶ Promover condicións para unha maior e mellor conciliación da vida laboral, familiar e persoal
- ▶ Contribuír para un maior desenvolvemento da investigación e innovación na área sociosanitaria dedicada ao apoio ás persoas maiores

Os instrumentos fixados para alcanzar estes obxectivos son:

- Intensificar a cooperación entre Rexións da RESOE
- Involucrar ás rexións RESOE nas redes colaborativas do espazo europeo
- Incorporar na RESOE a dimensión europea, fomentando a colaboración con institucións europeas

Os proxectos e actuacións que se promovan dende o Grupo de traballo Desafíos demográficos e envellecemento responderán aos obxectivos anteriormente expostos e buscarán a captación de fondos da Unión Europea a través da presentación de candidaturas conxuntas ás diferentes iniciativas existentes (Cooperación Transnacional. Sudoeste Europeo. SUDOE, Programa de Cooperación INTERREG V A España-Portugal (POCTEP) 2014-2020 ou Programa Operativo Espazo Atlántico 2014-2020) e da exploración de novas vías de financiamento cara ao próximo período de programación europeo.

2.4.4 Elaboración de normativa. Proxecto de Lei de impulso demográfico de Galicia

O día 27 de xuño de 2019, o Consello da Xunta de Galicia autorizou o inicio da tramitación do anteproxecto de Lei de impulso demográfico de Galicia. O contido da norma baséase na diagnose e na análise DAFO-CAME recollidas no Informe Galicia: perspectivas demográficas, elaboradas no seo do Observatorio Galego de Dinamización Demográfica e aprobadas por unanimidade do seu pleno. Este documento pódese consultar no seguinte enlace:

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/publicacions/galicia-perspectivas-demograficas>

A norma, que ten carácter pioneiro no contexto estatal e europeo, responde ao propósito de abordar a xestión do cambio demográfico dende unha perspectiva sistémica. Neste senso, establece as bases para adoptar novos enfoques e traballar de xeito conxunto e cunha visión transversal tanto a nivel da Administración autonómica, coordinando ao máximo a acción de cada un dos órganos, como coas administracións locais e cos axentes económicos e sociais de Galicia, para acadar un compromiso estratéxico que posibilite o establecemento de medidas estables a medio e longo prazo.

Pode consultarse o texto do anteproxecto de lei na seguinte ligazón:

https://ficheiros-web.xunta.gal/transparencia/normativa-tramitacion/politica_social/PS_anteproxecto_lei_impulso_demografico_gal.pdf

En decembro de 2019 o texto da norma estaba na fase final de tramitación, previa á súa aprobación como proxecto de lei e remisión ao Parlamento de Galicia.

03

3.1 Inclusión e integración Social

3.1.1 Prestacións e acción social

3.1.1.1 Convenios e subvencións a entidades de iniciativa social

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación Monte do Gozo para o desenvolvemento do programa "Acougo" no proxecto Home de atención, rehabilitación e reinserción social de persoas adictas.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social coa Fundación Monte do Gozo para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á inserción sociolaboral de persoas con Patoloxía Dual, a través do programa "Acougo".

A colaboración regulada no convenio céntrase no sostemento dos servizos e accións que se desenvolven e no dispositivo para persoas diagnosticadas con patoloxía dual que a Fundación Monte do Gozo posúe en Galicia, na cidade de Vigo.

Establécese o financiamento neto anual do 100% de 9 prazas no programa "Acougo", a razón de 1.424,50 euros mensuais, en calquera dos programas elixibles no marco deste convenio, que poderá incluír alternativas residenciais, talleres ocupacionais encamiñados á mellora das ha-

bilidades e destrezas e actividades enfocadas á consecución da inserción social das persoas usuarias do programa.

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **153.846 euros**.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Bancos de Alimentos para o desenvolvemento de actuacións encamiñadas á captación, almacenamento e distribución de alimentos ás institucións asistenciais ou benéficas.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Bancos de Alimentos para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á captación, almacenamento e distribución de alimentos ás institucións asistenciais ou beneficiarias legalmente constituídas con esa finalidade.

A colaboración regulada no convenio céntrase no financiamento da actividade de captación e repartición de alimentos ás institucións ou entidades benéficas, que, en último termo, fan posible que as persoas poidan satisfacer as súas necesidades alimenticias básicas.

A Federación realiza un seguimento continuo das entidades ás que se reparten alimentos comprobando, en todo momento, que son sociais e asistenciais, sen ánimo de lucro ou benéficas, e que levan a cabo un proxecto de intervención social con calquera colectivo en risco de exclusión social. Estas entidades benéficas poden ser de consumo (comedores sociais, asilos, centros asistenciais, etc) e de repartición (cáritas, parroquias, etc.).

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **67.980 euros** cos que se financian gastos correntes consumibles non amortizables necesarios para a realización das actividades.

Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social Social e a Rede galega contra a pobreza (EAPN Galicia) para o desenvolvemento de actuacións encamiñadas á coordinación, optimización dos recursos e sinerxías de actuación das entidades integrantes que teñen como finalidade a loita contra a pobreza e a exclusión social.

O obxecto do convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e EAPN Galicia para a realización, por parte desta última, dunha serie de actuacións encamiñadas á coordinación, optimización dos recursos e sinerxías de actuacións das entidades integrantes que teñen como finalidade a loita contra a pobreza e a exclusión social.

A colaboración regulada neste convenio entre a Xunta de Galicia e EAPN Galicia centrase no financiamento das actividades que aseguren a unión de esforzos, a creación de sinerxías e o incremento da eficacia e a eficiencia das

actuacións das súas entidades membro, coas seguintes finalidades:

- A creación de grupos de traballo estables como ad hoc establecendo protocolos e calendarios de realización das xuntanzas, con implicación de persoas expertas e das entidades membro.
- A garantía dunha presenza activa e propositiva nos diversos foros sociais e políticos responsables do asesoramento e supervisión das políticas públicas do ámbito social en Galicia.
- O incremento da participación democrática e a incidencia social e política dos galegos e galegas en risco de pobreza e exclusión social.
- Facilitar comunicación interna e externa e recoñecemento das organizacións de iniciativa social do Terceiro Sector Social galego e fomento do diálogo civil coas Administracións públicas galegas.

- ▶ O orzamento previsto no convenio ascende a **36.000 euros**.

Axudas económicas a entidades de iniciativa social para o funcionamento de centros de inclusión social e emerxencia social e actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun proxecto de carácter innovador e/ou complementario dos servizos sociais comunitarios básicos e o investimento en centros de inclusión e emerxencia social.

Dado que as convocatorias das axudas teñen un carácter plurianual, faise referencia ás ordes que conflúen na vixencia temporal do ano 2019.

▶ **Normativa**

- Orde do de 12 maio de 2017 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e

3.1 INCLUSIÓN E INTEGRACIÓN SOCIAL

inclusión social e se procede a súa convocatoria para os anos 2017 e 2018 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional) (DOG núm. 104 do 02.06.2017)

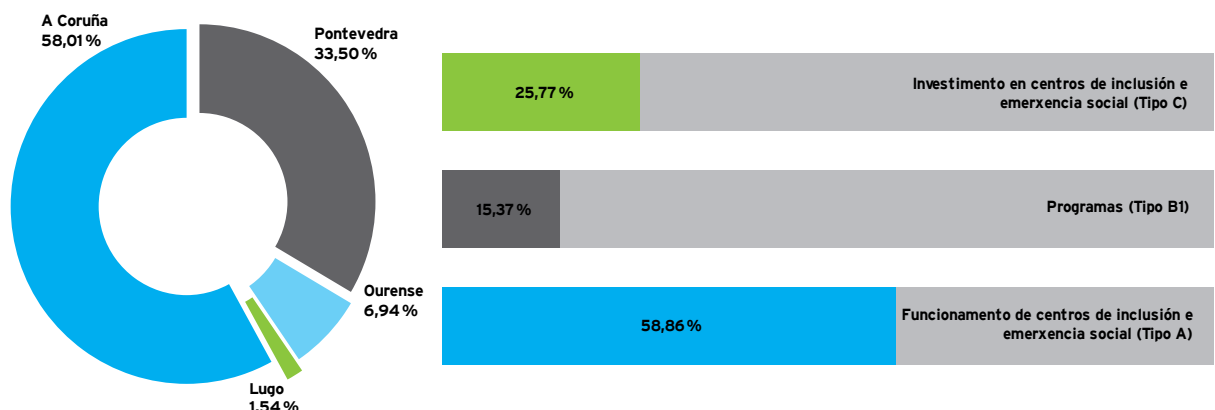
- Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional) no marco dos programas operativos FSE Galicia

2014-2020 e FEDER Galicia 2014-2020) (DOG núm. 121, do 26.06.2018).

► Orzamento e entidades beneficiarias

O número das actuacións (funcionamento de centros, as actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun programa de carácter innovador e/ou complementario dos servizos sociais comunitarios básicos e o investimento en centros de inclusión e emerxencia social) das diversas entidades ás que se lle concedeu a axuda acadaron en 2019 un total de 222. O importe total das subvencións concedidas segundo o ámbito territorial das entidades beneficiarias e segundo a finalidade para a que se concederon é a seguinte:

	Funcionamento de centros de inclusión e emerxencia social (Tipo A)	Programas (Tipo B1)	Investimento en centros de inclusión e e emerxencia social (Tipo C)	Total
A Coruña	1.286.250,00	219.940,00	447.558,62	1.953.748,62
Lugo	10.950,00	41.000,00	0,00	51.950,00
Ourense	200.047,00	1.800,00	31.983,98	233.830,98
Pontevedra	485.003,00	255.010,00	388.301,91	1.128.314,91
Total	1.982.250,00	517.750,00	867.844,51	3.367.844,51

3.1.1.2 Renda de inclusión social de Galicia (RISGA)

A renda de inclusión social de Galicia é unha prestación pública destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, así como a acadar progresivamente a súa autonomía e integración social e laboral, mediante o dereito e o deber de participar en procesos personalizados de inserción con apoio técnico e financeiro do Sistema galego de servizos sociais e do Sistema público de emprego de Galicia.

► Normativa

- Lei 10/2013, do 27 de decembro, de inclusión social de Galicia (DOG nº. 249 do 31.12.2013).
- Decreto 14/2019, do 31 de xaneiro, de desenvolvemento da Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, no relativo á tramitación da renda de inclusión social de Galicia e das axudas de inclusión social (DOG nº. 43 do 01.03.2019).

► Tipoloxía

A renda de inclusión social de Galicia configúrase en tres tramos, denominados: tramo persoal e familiar, tramo de inserción e tramo de transición ao emprego.

► Beneficiarios

Desde o inicio desta prestación en 1992 o número de persoas beneficiarias variou considerablemente pasando dos 554 iniciais a 9.768 no ano 2019.

Distribución das persoas beneficiarias en 2019 por provincias

	Beneficiarios	Porcentaxe
A Coruña	2.923	29,92 %
Lugo	1.294	13,25 %
Ourense	1.082	11,08 %
Pontevedra	4.469	45,75 %
Total	9.768	100,00 %

► Orzamento

O orzamento destinado ao pagamento desta prestación en 2019 foi de 53.391.538,62 euros. O subsidio básico da renda de inclusión social de Galicia en 2019 foi de 403,38 euros, cuns complementos familiares de 75,30, 64,54 e 53,78 euros, polo primeiro, segundo e terceiro e máis membros adicionais respectivamente, ata o tope do 120% do IPREM, cunha contía máxima de 645,41 euros, agás para unidades familiares nas que convivan persoas menores de idade nas que o límite máximo tería un tope do 135% do IPREM, ascendendo nestes casos a contía máxima a 726,08 euros.

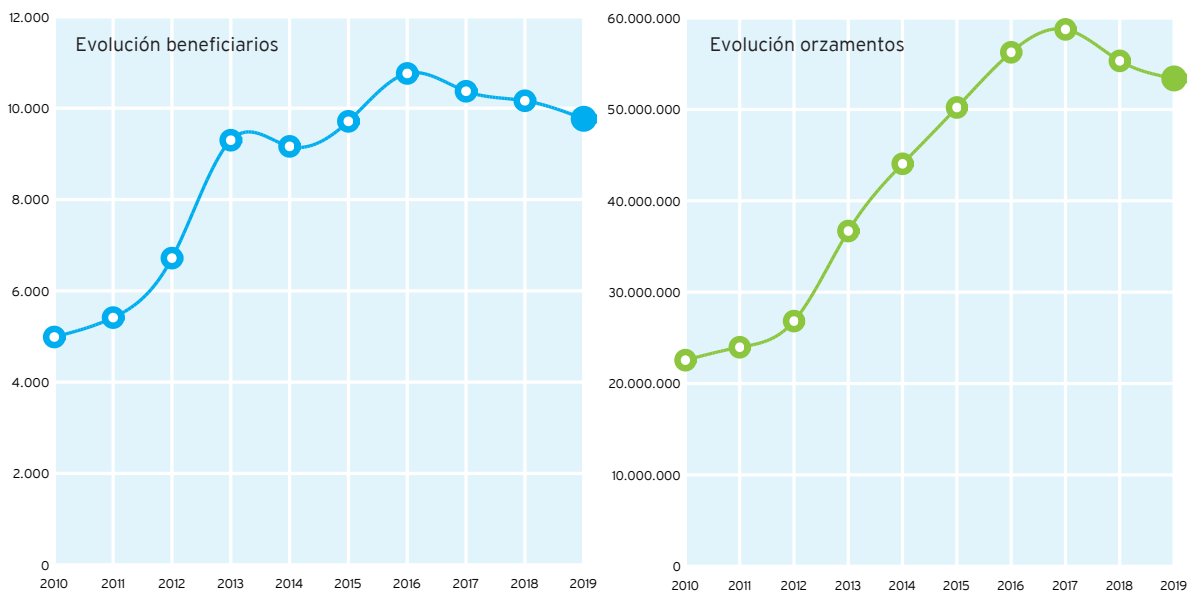
As contías medias da renda de inclusión social de Galicia (RISGA) no 2019 foron as seguintes:

Nº convivintes			
1	2	3	4
403,38	478,68	543,22	597,00

► Evolución

A evolución dos beneficiarios e orzamentos desde 2010 foi a seguinte:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2010	4.988	22.555.013,00
2011	5.413	23.967.927,93
2012	6.717	26.831.657,15
2013	9.299	36.692.634,76
2014	9.164	44.050.149,79
2015	9.712	50.213.180,80
2016	10.761	56.254.197,12
2017	10.371	58.759.424,65
2018	10.163	55.316.187,58
2019	9.768	53.391.538,62

► Perfil das persoas beneficiarias

O perfil típico da persoa beneficiaria de RISGA corresponde a unha muller entre 35 e 54 anos de idade, solteira, casada ou separada con cargas familiares, que vive soa ou coa familia propia nuclear e que reside en zona urbana, nun piso de aluguer.

3.1.1.3 Axudas de inclusión social

As axudas de inclusión social son prestacións económicas non periódicas que teñen como finalidade posibilitar ou reforzar os procesos de inclusión social das persoas ou familias afectadas, así como atender as situacións de grave emerxencia de persoas ou familias vulnerables que poidan desencadear un proceso de exclusión social.

As axudas de inclusión social están destinadas a sufragar gastos extraordinarios e urxentes e, se é o caso, a financiar actuacións de acompañamento ou reforzo de carácter excepcional vinculadas ás medidas de apoio dos diferentes tramos da renda de inclusión social de Galicia.

► Normativa

- Lei 10/2013, do 27 de decembro, de inclusión social de Galicia (DOG nº. 249 do 31.12.2013).
- Decreto 14/2019, do 31 de xaneiro, de desenvolvemento da Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, no relativo á tramitación da renda de inclusión social de Galicia e das axudas de inclusión social (DOG nº. 43 do 01.03.2019).

► Tipoloxía

As axudas de inclusión social segundo a súa finalidade, poderán ser dos seguintes tipos:

- Vinculadas ao uso da vivenda
- Vinculadas á mellora da habitabilidade da vivenda habitual
- Destinadas ao equipamento mobiliario básico da vivenda
- Axudas para a atención de necesidades primarias de alimentación, vestido e enxoval doméstico
- Axudas para a atención sanitaria e sociosanitaria non cubertas polos sistemas públicos de saúde e de servizos sociais
- Axudas para gastos causados por actuacións complementarias e de acompañamento vinculadas aos itinerarios de inclusión social e formación
- Axudas para gastos extraordinarios derivados de procesos de axuste persoal.

► Orzamento e axudas concedidas

En 2019, a Consellería de Política Social destinou a esta prestación a cantidade total de 3.100.107,59 euros, concedéndose un total de 2.804 axudas.

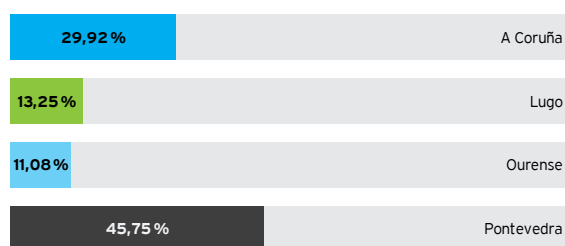
Distribución do número de concesións en 2019 por provincias

	Beneficiarios	Porcentaxe
A Coruña	520	18,54 %
Lugo	407	14,52 %
Ourense	873	31,13 %
Pontevedra	1.004	35,81 %
Total	2.804	100,00 %

► Evolución

A evolución dos beneficiarios e orzamentos desde 2010 foi a seguinte:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2010	3.041	3.000.145,00
2011	2.319	2.378.952,32
2012	2.595	2.630.335,52
2013	2.653	2.623.853,96
2014	2.814	3.046.915,74
2015	2.727	3.137.772,05
2016	2.879	3.148.789,45
2017	2.623	2.907.390,31
2018	2.906	2.990.287,26
2019	2.804	3.100.107,59

3.1.1.4 Pensións non contributivas

Son pensións que se configuran como dereitos subxectivos a favor daquelas persoas maiores de 65 anos ou menores de 65 anos e maiores de 18, as menores de 65 anos deben ter recoñecido un grao de discapacidade maior ou igual aos 65%, que non poden acceder a unha pensión contributiva do sistema da Seguridade Social, por non ter cotizado nunca ou non facelo o tempo necesario, e que carezan de recursos económicos suficientes para a súa subsistencia.

O seu obxectivo é estender a todos os cidadáns o réxime público da Seguridade Social, garantíndolles non só unha renda económica, senón tamén a asistencia médico-farmacéutica e os servizos sociais.

► **Normativa**

- Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas (BOE nº. 306, do 22.12.1990).
- Real decreto 357/1991, do 15 de marzo, polo que se desenvolve, en materia de pensións non contributivas, a Lei 26/1990, do 20 de decembro (BOE nº. 69, do 21.03.1991).
- Real decreto legislativo 1/1994, do 20 de xuño, polo que se aproba o Texto refundido da lei xeral da Seguridade Social (BOE nº. 154, do 29.06.1994).
- Real decreto 1191/2012, do 3 de agosto, relativos ao recoñecemento do complemento a persoas titulares de pensións non contributivas que residan nunha vivenda alugada (BOE nº. 186, do 04.08.2012).

► **Tipoloxía**

As pensións non contributivas contemplan os seguintes tipos de medidas:

- Pensión de xubilación na súa modalidade non contributiva, para persoas maiores de 65 anos.

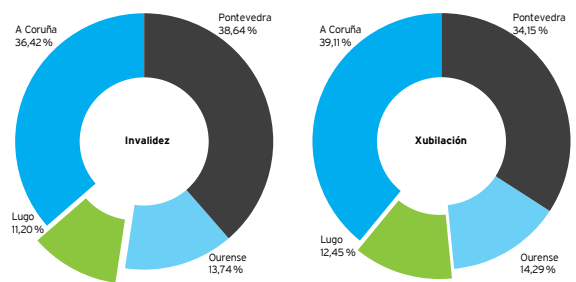
- Pensión de invalidez na súa modalidade non contributiva, para persoas de idade comprendida entre os 18 e os 65 anos cun grao de discapacidade determinado.
- Complemento por residencia en vivenda alugada ás persoas titulares destas pensións.

► **Beneficiarios**

O número de persoas beneficiarias das pensións non contributivas en decembro de 2018 foron 38.784 pensionistas coa seguinte distribución provincial:

Distribución provincial segundo o tipo de pensión

	Invalidez	Xubilación	Total
A Coruña	5.160	9.512	14.672
Lugo	1.587	3.029	4.616
Ourense	1.947	3.475	5.422
Pontevedra	5.474	8.306	13.780
Total	14.168	24.322	38.490

► **Orzamento**

O importe bruto destinado en Galicia ao pagamento destas pensións foron 215.238.288,73 euros en 2019.

O importe medio das pensións non contributivas en 2019 foi de 399,43 euros/mes.

► Evolución

En canto á evolución do número das persoas beneficiarias é de salientar que ata o ano 2003 tiña unha tendencia á alza e a partir dese ano produciuse unha paulatina diminución que se mantén no ano 2019:

Ano	Beneficiarios	Orzamento
2010	46.479	224.993.289
2011	45.356	225.112.665
2012	44.376	223.664.350
2013	43.481	225.035.931
2014	42.708	222.063.340
2015	41.799	218.179.608
2016	40.833	214.361.395
2017	39.534	210.327.264
2018	38.784	211.528.064
2019	38.490	215.238.289

3.1.1.5 Axuda extraordinaria

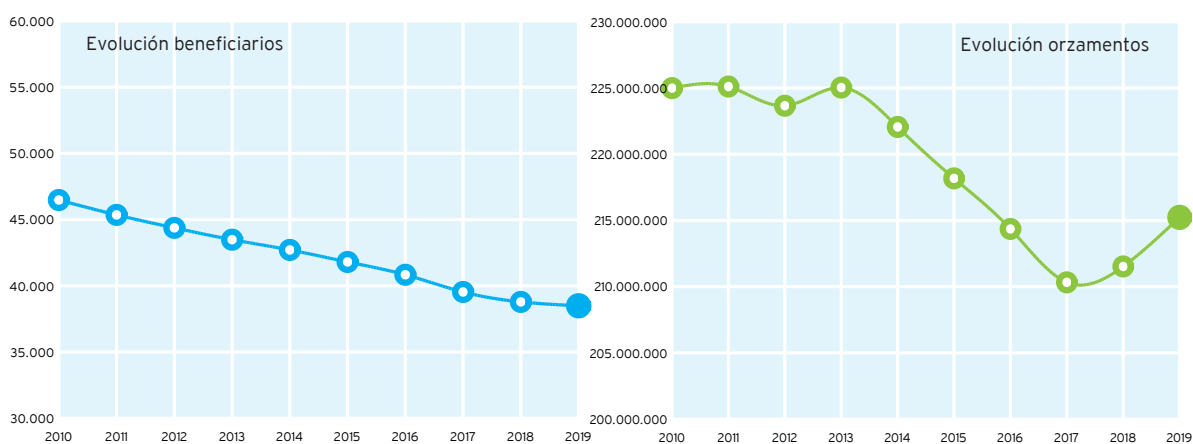
O Goberno da Comunidade Autónoma de Galicia establece unha axuda social de carácter extraordinario, a favor de pensionistas de xubilación e invalidez, na súa modalidade non contributiva, a favor de persoas receptoras das pensións do fondo de asistencia social e das persoas beneficiarias do subsidio de garantía de ingresos mínimos. O seu obxectivo é contribuír á mellora da renda das persoas que perciban en Galicia as devanditas pensións.

► Normativa

- Decreto 157/2019, do 12 de decembro, polo que se establecen axudas sociais de carácter extraordinario, a favor de pensionistas de xubilación e invalidez, na súa modalidade non contributiva, a favor de persoas receptoras das pensións do fondo de asistencia social e das persoas beneficiarias do subsidio de garantía de ingresos mínimos (DOG nº. 242, do 20.12.2019).

► Orzamento

No ano 2019, o número de persoas que se beneficiaron da axuda social de carácter extraordinario, consistente nun pagamento único de 206 euros, foi de 36.734 pensionistas.

3.1.2 Programas de Inclusión Social

O 18 de decembro de 2014 o Consello da Xunta de Galicia aprobou a Estratexia de inclusión social de Galicia (EIS Galicia) para o período 2014-2020, deseñada pola anterior Dirección Xeral de Familia e Inclusión da Consellería de Traballo e Benestar. Esta estratexia constitúe un novo e reforzado marco integrado de intervencións orientadas a responder de xeito efectivo e coordinado as situacións persoais e familiares de vulnerabilidade, pobreza e exclusión social, e procurar os apoios precisos para que as persoas destinatarias acaden a súa inclusión social e laboral.

O documento da Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020 cumpre coa necesidade de facer operativo o establecido na Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia, e vai máis alá integrando medidas orientadas a responder de xeito efectivo na loita contra a pobreza e a exclusión social. Ademais, o seu formulario favorece o seu encaixe no Programa operativo FSE Galicia 2014-2020, no seu Obxectivo temático 9 “Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

Para abordar o seu obxectivo xeral, a EIS Galicia 2014-2020 adopta o enfoque da inclusión activa promovido desde as institucións comunitarias, o cal se sustenta en tres eixes: nas políticas activas favorecedoras dun mercado laboral máis inclusivo cara ás persoas con maiores dificultades de acceso; na garantía duns ingresos mínimos; e no acceso a uns servizos de calidade, para a abordaxe multidimensional do fenómeno da pobreza e a exclusión social.

Entre as prioridades transversais da EIS Galicia 2014-2020 e que o Servizo de Inclusión e Acción Social desenvolveu ao longo do ano 2018 están as seguintes:

- Previr a pobreza e a exclusión social
- Loitar contra a pobreza infantil
- Consolidar e mellorar procesos de coordinación e participación

- Promover e facilitar a participación de entidades de iniciativa social
- Abordar e reducir as consecuencias da exclusión territorial
- Promover a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

Outras prioridades de carácter sectorial que se desenvolveron ao longo de 2019 foron as seguintes:

- Fomentar a intervención de calidade dos servizos sociais na prevención e abordaxe integral das situacións persoais e familiares de pobreza, vulnerabilidade e exclusión social
- Atender de xeito específico e complementario os factores de exclusión social que presentan determinadas persoas ou grupos vulnerables para acadar a súa plena integración social
- Favorecer a inserción laboral nun mercado de traballo inclusivo
- Promover o acceso á educación e á formación previndo o fracaso escolar e aumentando os niveis de competencias
- Promover a inclusión social e a empregabilidade mediante estratexias de cualificación a través de recursos educativos e de formación para o emprego e da aprendizaxe permanente.

Para acadar os obxectivos e prioridades descritos o Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión puxo en marcha unha metodoloxía que se concretou en accións positivas en favor de persoas, grupos e territorios vulnerables, a maioría delas financiadas co Fondo Social Europeo (FSE) baixo o obxectivo temático 9 “promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación”.

- ▶ **Mantemento de equipos e unidades técnicas de intervención sociolaboral**
- ▶ **Promoción da participación das entidades de iniciativa social**
- ▶ **Programas de intervención específica orientados a abordar determinados factores de vulnerabilidade**
 - Persoas da comunidade xitana
 - Persoas sen fogar e situación de emerxencia e pobreza severa
 - Persoas con discapacidade
 - Programas integrais de inclusión con enfoque territorial.
- ▶ **Programas de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo.**

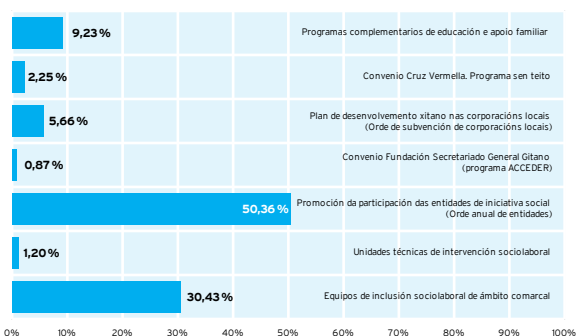
▶ Orzamento

O orzamento xestionado polo Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión en 2018 para o desenvolvemento destes programas, foi o seguinte:

Liñas de financiamento	euros
Equipos de inclusión sociolaboral de ámbito comarcal	2.300.000,00
Unidades técnicas de intervención sociolaboral	90.977,10
Promoción da participación das entidades de iniciativa social (Orde anual de entidades)	3.806.506,87
Convenio Fundación Secretariado General Gitano (programa ACCEDER)	65.920,00
Plan de desenvolvemento xitano nas corporacións locais (Orde de subvención de corporacións locais)	427.573,23
Convenio Cruz Vermella. Programa sen teito	169.950,00

Programas complementarios de educación e apoio familiar 697.533,62

Total 7.558.460,82

3.1.2.1 Mantemento de equipos e unidades técnicas de intervención sociolaboral

A Estratexia de inclusión social conta cos equipos e unidades técnicas de inclusión sociolaboral, que se constitúen nun reforzo específico dos dispositivos normalizados para abordar intervencións dirixidas a reducir ou eliminar os factores de vulnerabilidade, pobreza e exclusión social que inciden na situación de determinadas persoas ou grupos de poboación.

Os equipos de inclusión sociolaboral teñen como función mellorar o acceso de toda a cidadanía aos recursos de inclusión social e de promover, mediante o establecemento de redes locais, unha intervención coordinada na resposta ás situacións persoais de vulnerabilidade. O seu obxectivo principal é o de promover a inserción social e laboral dos colectivos en situación ou grave risco de exclusión social, mediante o desenvolvemento de itinerarios individualizados e integrais de inserción, desde unha perspectiva ligada ás potencialidades do territorio e ao seu tecido social e produtivo.

A territorialización destes equipos, tal e como establece o artigo 58 da dita lei, responde a unha planificación estratéxica de servizos sociais que é, segundo recolle o punto 7.2.1 obxectivo 3, sobre a que se traballará como parte

3.1 INCLUSIÓN E INTEGRACIÓN SOCIAL

do desenvolvemento da EIS. Dezanove son os equipos que están distribuídos comarcalmente e que dependen do Consorcio Galego de Servizos da Igualdade e Benestar (un, situado no Centro penitenciario de Teixeiro). Os anteriores contan cunha unidade de coordinación que ten como finalidade, entre outras, a coordinación técnica, dinamización e o apoio dos equipos de inclusión sociolaboral e facer o seguimento e valoración destes.

Pola súa parte, as unidades técnicas de inclusión sociolaboral operan a nivel urbano, nos municipios galegos de máis de 50.000 habitantes, de acordo co artigo 58 da Lei 10/2013. Os seis dispositivos existentes traballan nas cidades galegas e no Consorcio As Mariñas e dependen das corporacións locais. Foron subvencionados a través da Orde do 4 de xullo pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e de programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión (DOG nº. 135 do 18.07.2016), para o desenvolvemento de programas dirixidos á inclusión social de persoas en situación ou risco de exclusión social, a través de equipos de inclusión social específicos, que conteñan actuacións dirixidas a facilitar a inserción sociolaboral dos participantes nas accións deseñadas nun itinerario de inclusión sociolaboral. Estes itinerarios incluíron as accións necesarias para o deseño, acompañamento e a mellora de aptitudes básicas, desenvolvemento persoal, técnicas, busca de emprego, etc.

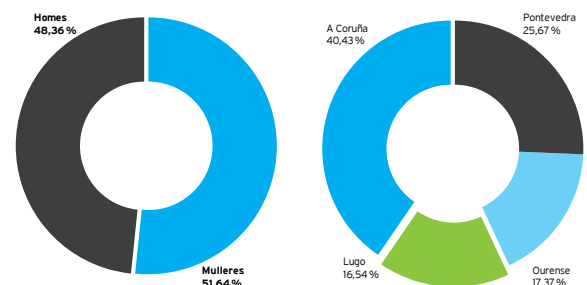
Estes profesionais traballan de xeito coordinado coa rede de Servizos sociais comunitarios básicos e as unidades tramitadoras da Risga (UTA) e atenden as persoas orientando, acompañando e procurándolles os recursos necesarios para rematar con éxito os seus procesos individuais de integración social e laboral.

► Beneficiarios

Durante o ano 2019, incorporáronse, a través dos equipos de inclusión de ámbito comarcal, un total de

1.917 persoas 990 Mulleres e 927 homes. O 25,67% das persoas foron incorporadas polos equipos de intervención da provincia de Pontevedra, o 40,43% polos da provincia da Coruña, o 16,54% polos da provincia de Lugo e o 17,37% polos da provincia de Ourense.

Equipos Comarcais	Homes	Mulleres	Total
Ames	44	70	114
Arzúa	26	44	70
As Pontes	108	118	226
Carballo	52	66	118
Teixeiro	136	4	140
Noia	48	59	107
Total A Coruña	414	361	775
Baralla	17	24	41
Begonte	46	34	80
Monforte	54	75	129
Mondoñedo	33	34	67
Total Lugo	150	167	317
Barbadás	66	95	161
O Carballiño	36	28	64
A Rúa	26	29	55
Sarreaus	23	30	53
Total Ourense	151	182	333
Baiona	27	50	77
Lalín	24	33	57
Marín	61	56	117
O Porriño	60	81	141
Vilagarcía	40	60	100
Total Pontevedra	212	280	492
Total	927	990	1.917

A través das unidades técnicas de intervención social, realizáronse un total de 9 intervencións sociais subvencionadas dirixidas a persoas en situación ou risco de exclusión social, beneficiando a 361 persoas, delas 227 foron mulleres e 134 homes.

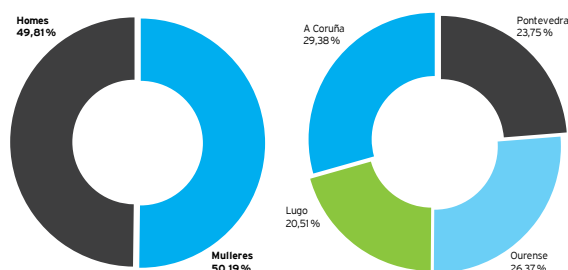
Atendendo ás principais causas que provocan a exclusión social que afectan ás persoas incorporadas polos equipos comarcais, hai que mencionar que as persoas rara vez teñen unha soa causa; aínda que teña unha que se considere principal; o habitual é que se acumulen varios factores de exclusión. Destaca o factor de exclusión de escaseza de recursos que representa o 54 % das veces.

Factor principal de exclusión social	Homes	Mulleres	Total
Adicións, en proceso de rehabilitación social	54	16	70
Cargas familiares non compartidas		16	16
Conflicto filioparental	1		1
Discapacidade Física/Sensorial (máis do 33%)	42	39	81
Discapacidade Intelectual		1	1
Discapacidade Mixta (máis do 33%)	15	33	48
Discapacidade psíquica (máis do 33%)	26	18	44
Emigrantes retornados	20	27	47
Emprego precario		1	1
Enfermidade mental	6	5	11
Escaseza de recursos	556	686	1.242
Exclusión Territorial	15	19	34
Exrecluso	12	1	13
Inmigrantes/ Refuxiados	84	172	256
Minorías étnicas e outras	97	136	233
Outros	14	24	38
Paro de longa duración (+ 1 ano)	2	5	7
Problemas de saúde	16	40	56
Proceder de institucións para protección de menores	1	1	2
Prostitución, en proceso de abandono		3	3
Reclusión	46		46
Sen teito ou infravivenda	5	1	6
Vítima de violencia de xénero		39	39
Vítima de violencia doméstica		2	2

► Insercións laborais

En 2019, houbo 1.297 insercións laborais a través dos equipos comarcais de Inclusión Sociolaboral; 646 foron homes e 651 mulleres.

Insercións laborais 2019			
Equipos Comarcais	Homes	Mulleres	Total
Ames	5	10	15
Arzúa	9	10	19
As Pontes	79	60	139
Carballo	29	29	58
Teixeiro	27	0	27
Noia	49	74	123
Total A Coruña	198	183	381
Begonte	61	43	104
O Corgo	11	18	29
Monforte	44	48	92
Mondoñedo	19	22	41
Total Lugo	135	131	266
Barbadás	31	66	97
O Carballiño	51	30	81
A Rúa	18	36	54
Sarreaus	58	52	110
Total Ourense	158	184	342
Baiona	64	49	113
Lalín	9	8	17
Marín	31	21	52
O Porriño	24	43	67
Vilagarcía	27	32	59
Total Pontevedra	155	153	308
Total	646	651	1.297

► Orzamento

- Rede de equipos de inclusión sociolaboral: **2.300.000 euros**
- Unidades técnicas de intervención social: **90.977,10 euros**

3.1.2.2 Promoción da participación das entidades de iniciativa social

A EIS de Galicia 2014-2020 afonda no obxectivo de promover e facilitar a participación das entidades de iniciativa social que vén desenvolvendo o Servizo de Coordinación de Programas de Inclusión a través de axudas de convocatoria co fin de garantir o seu correcto funcionamento, e ampliar os ámbitos de participación das entidades de iniciativa social como forma de partenariado, de coresponsabilidade e de aplicación do principio de subsidiariedade no ámbito da inclusión social.

Normativa

Dado que as convocatorias de axudas teñen carácter plurianual facemos referencia ás dúas ordes que conflúen na vixencia temporal de 2019:

- Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social e procédese á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).

- Orde do 24 de xullo de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a corporacións locais para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e procédese á súa convocatoria para os anos 2018 e 2019 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).

► Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións de apoio á inclusión social ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 396, realizadas por 86 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro destas actuacións, 110 consistiron na atención dirixida a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado das persoas en situación de exclusión, 267 dirixidas á formación adaptada, 14 medidas de apoio á conciliación e 5 intervencións en territorio de exclusión severa.

O orzamento total destinado aos programas de atención ás persoas inmigrantes nesta convocatoria en 2019 foi de 1.885.562 euros.

Nestes programas participaron en 2019, 3.461 persoas, das cales un 53,54 % son mulleres e un 46,46% homes.

- ▶ Orde do 13 de xuño de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a entidades de iniciativa social para a promoción de actuacións de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2018, 2019 e 2020 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo o Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).

▶ Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións de apoio á inclusión social ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 396, realizadas por 86 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro destas actuacións, 51 dirixíronse á inclusión sociolaboral básica, 58 á inclusión e transición ao emprego, 267 á formación adaptada, 14 de apoio á conciliación, 5 foron de inclusión en territorios de exclusión severa, e 1 de mediación social e/ou intercultural.

O orzamento total destinado aos programas nesta convocatoria en 2019 foi de 3.464.229,21 euros.

A 31 de decembro de 2019 a participación de persoas en situación de exclusión social ascende a 2.118 persoas, 853 homes e 1.048 mulleres.

Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Como novidade en relación co financiamento dos programas desenvolvidos polas entidades de iniciativa social, pódese sinalar que dende o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autó-

noma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% do IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2019 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito de inclusión social, como son os dirixidos ás persoas inmigrantes, persoas xitanas, persoas reclusas e exreclusas, cobertura de necesidades básicas ou inclusión sociolaboral, entre outros.

▶ Beneficiarios

Concedéronse axudas a 78 entidades para realizar 147 programas do ámbito de inclusión social, que se desenvolverán ao longo de 2020.

▶ Orzamento

O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 12.836.189,04 euros, dos que 4.380.030,06 euros corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Inclusión Social.

3.1.2.3 Programas de intervención específica orientados a abordar determinados factores de vulnerabilidade

Co fin de atender de xeito específico e complementario os factores de exclusión social que presentan determinadas persoas ou grupos vulnerables para acadar a súa plena integración social, leváronse a cabo as seguintes actuacións:

Estratexia sectorial de inclusión social da poboación xitana en Galicia (2014-2020):

- ▶ **Plan de desenvolvemento xitano:** actuacións desde os servizos sociais comunitarios municipais. En colaboración co Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e as corporacións locais e o Fondo Social Europeo.

- O obxectivo do dito plan é o de mellorar a calidade de vida e de benestar dos xitanos e xitanas, favorecer a súa participación na vida pública e social, propiciar unha maior convivencia entre os distintos grupos sociais e culturais e combater posibles situacións de discriminación e racismo, a través de proxectos de intervención social de carácter integral para a atención, prevención e inserción do pobo gitano.
- ▶ A través do **Convenio coa Fundación Secretariado General Gitano**, desenvolveuse un programa específico, que ten por finalidade a realización de accións dirixidas ás minorías étnicas cara a promover a inclusión social e a súa integración sociolaboral. Este programa, denominado ACCEDER, conta con catro dispositivos de intervención, situados nos concellos de Lugo, Pontevedra, Vigo e Santiago de Compostela, coa finalidade de realizar accións de formación profesional ocupacional, orientación laboral, acompañamento no acceso ao emprego e accións de sensibilización dirixidas a empresarios.
 - A través das actuacións desenvolvidas en 2019 no marco do convenio asinado coa Fundación Secretariado Gitano, para o desenvolvemento do Plan ACCEDER, foron atendidas 1.254 persoas, das cales 617 eran mulleres e o resto homes. A porcentaxe de persoas xitanas atendidas no Programa foi do 85%.
 - Do total das persoas atendidas 310 acudiron ao programa por primeira vez.
 - O maior impacto do Programa Acceder segue sendo no grupo de persoas menores de 30 anos, especialmente aquelas que teñen menos de 24 anos, novos que buscan o seu primeiro emprego, ou que queren retomar os estudos, por non ter obtido o título de Educación Secundaria Obrigatoria (ESO).
 - En 2019, increméntase o número de contratos acadados e tamén de persoas que obteñen un contrato, chegando aos 467 contratos asinados por 226 persoas participantes do programa. Este dato foi variando durante os últimos anos coa crise no mercado laboral. Baixa un pouco a duración media dos contratos, acadando unha media de 78 días, fronte aos 82 días de 2018; porén, se mantén o acceso das mulleres ao mercado sendo o mesmo dato do ano 2018, un 47%.
- Por grupos de idade destaca o acceso de persoas menores de 25 anos que acceden ao seu primeiro emprego. É onde máis se consolidan os empregos acadados neste ano.
- ▶ **Apoio a entidades de iniciativa social** que traballan de forma específica a inclusión social de xitanos/as. Dado o carácter plurianual das convocatorias de axudas no ano 2019 subvencionáronse a través da ORDE do 24 de xullo de 2018 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a corporacións locais para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e a inclusión social da poboación gitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os anos 2018 e 2019 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco dos programas operativos FSE Galicia 2014-2020 e Feder Galicia 2014-2020).e ORDE do 6 de agosto de 2019 pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións a corporacións locais para programas de emerxencia social e a inclusión social da poboación gitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os anos 2019 a 2021 (cofinanciada polo Fondo Social Europeo no marco do programa operativo FSE Galicia 2014-2020) (código de procedemento BS623 C.), actuacións desenvolvidas por entidades locais que traballan directamente co colectivo gitano, en diferentes zonas de Galicia.

- Coa Orde do 24 de xullo de 2018 financiáronse, 55 actuacións dirixidas á inclusión da poboación xitana, 17 actuacións dirixidas á formación adaptada, 8 á inclusión residencial, 17 á inclusión sociolaboral e 4 á intermediación social e intercultural, 9 o reforzo educativo de menores

Beneficiarios: participaron un total de 894 persoas xitanas, delas 509 mulleres e 370 homes

Orzamento para o ano 2019: 31.125,86 euros.

Programas dirixidos a persoas sen fogar e situación de emerxencia e pobreza severa

Este programa está financiado a través dun convenio asinado coa Cruz Vermella en Galicia.

- **Programa de acompañamento e apoio a persoas sen fogar.** Consiste no establecemento de liñas de atención ás situacións do senfogarismo a través da intervención coordinada cun enfoque integral levada a cabo polos equipos técnicos municipais da entidade con capacidade de actuación en todo o territorio galego. Tal cometido desenvólvese na rúa, nos albergues, nos recursos da rede de atención específica ás persoas sen fogar, os centros de Cruz Vermella Española en Galicia e demais servizos de acollida existentes.

Beneficiarios: No ano 2019 incorporáronse ao Programa “sen teito” desenvolvido pola Cruz Vermella en Galicia, un total de 772 persoas.

Orzamento: Convenio Cruz Vermella. Programa “sen teito”: 169.950 euros.

3.1.2.5 Programas complementarios de educación e apoio familiar dirixidos a inclusión social dos menores a cargo

Tendo en conta que as axudas son de carácter plurianual, na anualidade 2019 temos que facer referencia, por un lado, a Orde de 24 de xullo de 2018 (que financia actuacións realizadas nos anos 2018 e 2019). Nesta orde financiáronse 34 actuacións a un total de 33 concellos cunha contía de 698.142,97 euros.

Por outro lado, a través da orde de 6 de agosto de 2019 (que financia actuacións para os anos 2019-2020 e 2021), financiáronse 50 actuacións a un total de 46 concellos cunha contía para 2019 de 86.202,30 euros.

3.1.3 Inmigración

Segundo o *Padrón municipal de habitantes e estatística de poboación 2019* do Instituto Nacional de Estatística, o número de persoas estranxeiras empadroadas en Galicia é de 100.868, o que representa unha porcentaxe de 3,74% fronte o 10,7% de España. Destas persoas, 66.175 proceden de países extracomunitarios ás que se lles aplica o réxime xeral de estranxeiría e 34.693 pertencen a países da Unión Europea (UE-28), que se rexen polas disposicións de dereito comunitario.

Poboación estranxeira a 1 de xaneiro de 2019

A Coruña	38.107	3,40 %
Lugo	14.584	4,42 %
Ourense	14.171	4,60 %
Pontevedra	34.006	3,60 %
Galicia	100.868	3,74 %
España	5.036.878	10,70 %

As actuacións en materia de inmigración realizadas no departamento de Inclusión Social enmárcanse na Estratexia de inclusión social de Galicia 2014-2020. En concreto na Prioridade sectorial 7.2.2. Obxectivo 1: Promover medidas dirixidas a aumentar a participación social e laboral das persoas inmigrantes. Instrumentáronse a través de dúas ordes de convocatorias convocadas para financiar programas de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social dirixidos a colectivos en risco de exclusión; unha dirixida a entidades de iniciativa social e outra dirixida a corporacións locais.

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/estratexia-de-inclusion-social-de-galicia-2014-2020>

**ESTRATEGIA DE
INCLUSIÓN SOCIAL
DE GALICIA**

3.1.3.1 Promoción de actuacións singularizadas que constitúan a totalidade ou parte dun proxecto en favor da poboación inmigrante, realizados por entidades de iniciativa social

Inclúense neste apartado o desenvolvemento de programas de inclusión social que contribúen de forma maioritaria a incrementar a participación das persoas inmigrantes no mundo laboral.

- Orde do 12 de maio de 2017 (DOG nº 104 do 02.06.2017) pola que se establecen as bases que rexerán a concesión de subvencións plurianuais a entidades de iniciativa social para a promoción de actividades de servizos sociais comunitarios e inclusión social e se procede á súa convocatoria para os anos 2017 e 2018 (cofinanciada parcialmente polo Fondo Social Europeo e polo Fondo de Desenvolvemento Rexional) (DOG nº 86, do 06.05.2016).

Orzamento e entidades beneficiarias

O número de actuacións singularizadas co colectivo de persoas inmigrantes ás que se lle concedeu a axuda foron un total de 307. Foron realizadas por 32 entidades de iniciativa social, todas elas inscritas no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

Dentro destas actuacións, 23 consistiron no apoio á inclusión social e laboral na atención dirixida a fomentar a inclusión social e o acceso e permanencia no mercado das persoas inmigrantes, 8 de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría; 269 de formación adaptada; 5 de mediación social e/ou intercultural e 2 medidas de apoio á conciliación.

O orzamento total destinado aos programas de atención ás persoas inmigrantes nesta convocatoria en 2019 foi de **1.547.543,50 euros**.

A 31 de novembro de 2019, a participación de persoas inmigrantes xustificada é de **1.968 persoas**, 764 homes e 1.204 mulleres (61,17%).

3.1.3.2 Programas desenvolvidos polas corporacións locais para a inclusión social da poboación inmigrante

Subvencionáronse actuacións de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría, accións formativas que tratan de compensar as carencias e necesidades do alumnado inmigrante que se incorpora ao sistema educativo, apoio aos adultos na aprendizaxe das linguas da sociedade de acollida para adultos, accións formativas dirixidas a acreditar o esforzo de integración, accións formativas de tipo laboral teórico así como intervencións sociais realizadas a través de itinerarios de inclusión sociolaboral personalizados.

- Orde do 24 de xullo de 2017 (DOG Núm. 148 do 03.08.2017) pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os exercicios 2017-2018, cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional e polo Fondo Social Europeo 2014-2020.

Orzamento e entidades beneficiarias

Beneficiáronse destas axudas un total de 14 entidades locais que levaron a cabo 59 programas de inclusión social dirixidos á poboación inmigrante, dos cales 11 foron itinerarios de inserción sociolaboral; 10 de formación adaptada; 7 de asesoramento xurídico en

materia de estranxeiría; 17 de participación social; e 7 de prestación social e/ou intercultural, e 7 de reforzo educativo.

O orzamento total destinado a programas de inmigrantes realizados polas corporacións locais nesta convocatoria en 2018 foi de 394.187,61 euros.

A participación de persoas inmigrantes ou de orixe estranxeira a data 30 de outubro de 2019 é de 839 persoas, 303 homes e 536 mulleres (63,8%).

- Orde do 6 de agosto de 2019 (DOG Núm.157 do 21.08.2019) pola que se establecen as bases reguladoras de subvencións para o investimento en centros de inclusión e emerxencia social e programas que desenvolverán as corporacións locais para a inclusión social da poboación xitana, inmigrante e outras persoas en risco de exclusión, e se procede á súa convocatoria para os exercicios 2019 a 2021, cofinanciada polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional e polo Fondo Social Europeo 2014-2020.

Orzamento e entidades beneficiarias

Beneficiáronse destas axudas un total de 18 entidades locais para realizar 71 programas de inclusión social dirixidos á poboación inmigrante, dos cales 11 foron itinerarios de inserción sociolaboral; 9 de formación adaptada; 12 de asesoramento xurídico en materia de estranxeiría; 21 de participación social; e 10 de mediación social e/ou intercultural, e 8 de reforzo educativo.

O importe total desta convocatoria concedido para programas de atención ás persoas inmigrantes foi de 1.107.186,08 euros, dos cales corresponden ao mes de novembro de 2019 28.509,80 euros.

Nas actuacións desenvolvidas durante este mes de novembro participaron 94 persoas, das cales 50 son homes e 44 son mulleres.

3.1.3.3 Informes de esforzo de integración

A Comunidade Autónoma é a competente para emitir os informes de esforzo de integración previstos no artigo 31 da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, e no Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o Regulamento da Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración. O informe de integración autonómico é un documento que a persoa estranxeira pode achegar no marco dos procedementos de renovación das autorizacións de residencia temporal e no que se acredita o esforzo de integración, que pode ser alegado como información avaliable no caso de non xustificar algún dos requisitos previstos nos referidos procedementos.

No ano 2019 recibíronse 27 solicitudes de informe de esforzo de integración, das cales, 11 deron lugar a informe positivo de esforzo de integración.

3.1.3.4 Refuxiados en Galicia

En 2019 continúan chegando a Galicia persoas solicitantes de protección internacional que participan no programa de acollida a solicitantes e beneficiarios de protección internacional do Ministerio de Emprego, Migracións e Seguridade Social, repartidas entre as catro provincias galegas. Trátase de familias de nacionalidades diversas, entre elas, siria, venezolana colombiana e hondureña, e en moito casos con menores a cargo. Este programa está xestionado por entidades de ámbito estatal e concretamente en Galicia ao longo do ano 2019, estivo a realizarse a través de Cruz Vermella, Accem, Pro Vivenda, Diaconía e Movemento pola Paz.

Desde o Servizo de Atención ás Persoas Inmigrantes colabórase con estas entidades facilitando e removendo os atrancos que van xurdindo nesta primeira acollida, entre os que destacamos os recursos residenciais, a escolarización dos menores, o acceso ás prestacións sanitarias e o acceso aos servizos sociais nas localidades de residencia

3.2 Servizos sociais e xestión económica

3.2.1 Coordinación de servizos sociais comunitarios

Os servizos sociais comunitarios, de carácter local, forman unha rede integrada a través dos centros de servizos sociais e as unidades de traballo e educación social, de maneira que constitúen a porta de entrada ao sistema galego de servizos sociais. Este nivel primario de atención asegura uns servizos de proximidade, nos que se presta a atención básica e nos que se desenvolven os programas de servizos sociais acordes coas necesidades da poboación de cara á prevención, ao tratamento personalizado e integral das demandas sociais básicas e á reinserción das persoas na súa contorna comunitaria.

Normativa de aplicación

- ▶ Lei 13/2008, do 3 de decembro de servizos sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008)
- ▶ Decreto 99/2012, do 16 de marzo, polo que se regulan os servizos sociais comunitarios e o seu financiamento (DOG nº 63, do 30.03.2012, modificado polo Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo e polo Decreto 148/2014, do 6 de novembro (DOG nº 228, do 27.11.2014).

A Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia, estrutura o Sistema galego de servizos sociais en forma de rede, en dous niveis de actuación, comunitaria e especializada e, con carácter xeral, correspóndelles aos concellos a competencia na creación e xestión dos servizos sociais comunitarios. Estes, pola súa vez, diferéncianse en dous subniveis: servizos sociais comunitarios básicos e servizos sociais comunitarios específicos, sendo os primeiros unha exixencia universal para a Administración local galega e un elemento clave para garantir o

acceso ao Sistema galego de servizos sociais. Nese nivel básico, cómpre salientar o importante grao de implantación logrado en Galicia por varios programas e servizos fortemente consolidados, tales como os ata agora denominados de información e orientación, de axuda no fogar e de educación familiar. O segundo dos citados, ademais, foi recentemente reforzado a partir da súa catalogación como recurso incluído dentro do sistema de atención á dependencia que establece a Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia, que identifica un conxunto de servizos e prestacións que, posteriormente, a Lei 13/2008, do 3 de decembro, integra como parte nuclear do Sistema galego de servizos sociais.

Cómpre indicar que o Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais de corporacións locais articula, desde 1988, unha cooperación económica e técnica na que se integran as corporacións locais, prestadoras directas dos distintos programas, garantindo unha rede pública de servizos sociais a través dos concellos, de acceso fácil e efectivo a todas as persoas, familias e colectivos, especialmente aos que se atopan en situacións de necesidade.

De acordo co Decreto 99/2012, do 16 de marzo, entre as finalidades máis salientables dadas polos servizos sociais comunitarios están:

- ▶ A elaboración de estudos e dun diagnóstico social da comunidade e análise das súas necesidades e demandas.
- ▶ A elaboración dun plan de intervención comunitario acorde coas necesidades detectadas ou anticipadas no diagnóstico social.
- ▶ A identificación de grupos de poboación vulnerables e a detección precoz de situacións de risco para o desenvolvemento de actuacións de carácter preventivo e de promoción social.
- ▶ A atención das situacións individuais e familiares, a información en relación coas demandas presentadas,

o diagnóstico e a valoración técnica previa e a consecuente intervención no caso.

- ▶ A participación na xestión das prestacións económicas e o seguimento dos correspondentes proxectos personalizados de intervención nos termos establecidos na memoria específica en materia de inclusión social.
- ▶ A xestión do servizo de axuda no fogar, así como a participación na xestión das prestacións destinadas a garantir a autonomía persoal e a atención á dependencia, nos termos establecidos na normativa que resulte aplicable.
- ▶ A información, a orientación e o asesoramento a toda a poboación, facilitando o seu acceso aos recursos sociais.
- ▶ O fomento da participación activa da cidadanía mediante estratexias socioeducativas que impulsen a solidariedade e a cooperación social organizada.
- ▶ O mantemento actualizado do sistema de información das persoas usuarias

3.2.1.1 Financiamento coordinado dos servizos sociais comunitarios

O Plan concertado de prestacións básicas de servizos sociais constitúe un instrumento fundamental de financiamento dos servizos sociais comunitarios de titularidade municipal, enfocado a garantir prestacións básicas aos cidadáns en situacións de necesidade. Non obstante, para o financiamento da prestación do servizo de axuda no fogar en favor de persoas en situación de dependencia

a través dos servizos sociais comunitarios, a achega financeira máis relevante provén dos fondos destinados á atención de persoas en situación de dependencia.

A raíz do Decreto 99/2012, do 16 de marzo, no financiamento da rede de servizos sociais comunitarios municipais establécese, baixo os principios da coordinación e complementariedade, unha repartición de funcións entre a Xunta de Galicia e as deputacións provinciais. Concretamente o dito Decreto, en desenvolvemento do artigo 63 da Lei 13/2008, do 3 de decembro, asígnalles ás deputacións provinciais un papel específico e complementario como axentes financiadores dos concellos de menos de 20.000 habitantes. Máis en concreto, de acordo co seu artigo 31, correspóndelles ás deputacións, de maneira prioritaria, cofinanciar o servizo de axuda no fogar para persoas non valoradas como dependentes (o denominado SAF básico) e, ademais, o financiamento do persoal técnico dos equipos profesionais deses mesmos concellos cun perfil diferente ao de traballador social.

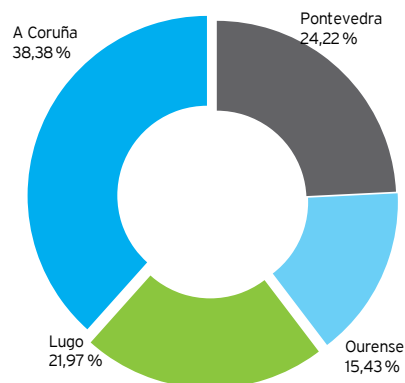
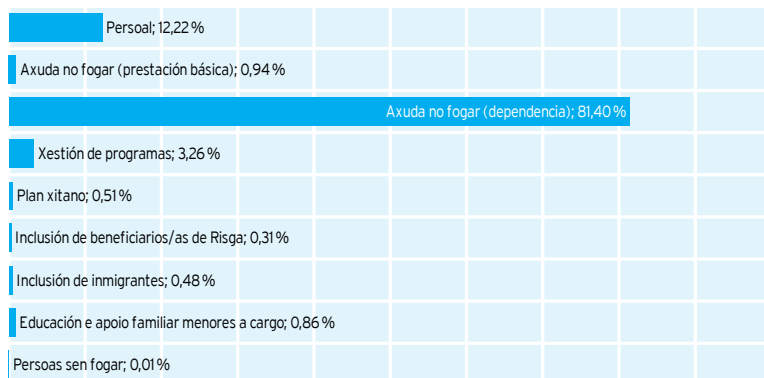
▶ Financiamento

A Consellería de Política Social, en colaboración co Ministerio de Sanidade, Consumo e Benestar Social executou nesta área de actuación, en 2019, a cantidade de **87.992.615** euros o que supón un incremento do 10,01% respecto aos 79.988.737 euros executados en 2018.

En todo caso, este financiamento conxunto permite manter a atención á totalidade dos concellos da comunidade autónoma, o que supón a cobertura do 100% da poboación galega.

A distribución provincial do financiamento por conceptos sería a seguinte:

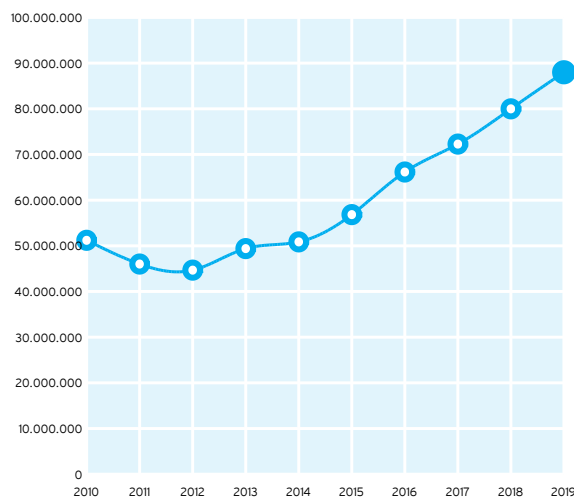
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Persoal	4.186.227	1.798.336	1.953.035	2.818.602	10.756.200
Axuda no fogar (prestación básica)	406.017	49.136	103.907	269.545	828.605
Axuda no fogar (dependencia)	27.483.057	16.575.580	10.552.854	17.017.823	71.629.314
Xestión de programas	1.342.237	478.135	242.957	807.140	2.870.469
Plan xitano	68.611	148.105	143.228	88.629	448.573
Inclusión de beneficiarios/as de Risga	86.877	0	41.533	141.772	270.182
Inclusión de inmigrantes	33.442	125.547	149.698	114.009	422.696
Educación e apoio familiar menores a cargo	164.859	153.142	387.805	54.232	760.038
Persoas sen fogar	3.096	0	0	3.442	6.538
Total	33.774.423	19.327.981	13.575.017	21.315.194	87.992.615

► Evolución

A evolución do financiamento dos Servizos Sociais Comunitarios desde 2010 foi a seguinte:

Ano	Orzamento
2010	51.208.863
2011	46.004.187
2012	44.668.815
2013	49.394.638
2014	50.862.983
2015	56.833.513
2016	66.160.295
2017	72.273.696
2018	79.988.737
2019	87.992.615

3.2.1.2 Servizo de axuda no fogar (SAF)

É un servizo público que ten por obxecto prestar un conxunto de atencións ás persoas no seu domicilio, desde unha perspectiva integral e normalizadora, especialmente naquelas situacións nas que teñan limitada a súa autonomía persoal ou en casos de desintegración familiar facilitando a permanencia no seu propio contorno.

► Contido do servizo

No Servizo de axuda no fogar, de conformidade coa valoración técnica realizada en cada caso, poderán prestarse os seguintes tipos de atencións de carácter básico:

- Atencións de carácter persoal na realización de actividades básicas da vida diaria no propio domicilio.
- Acompañamento persoal para a realización de actividades ou trámites urxentes ou sanitarios
- Atención das necesidades de carácter doméstico e da vivenda: servizos de lavandaría ou alimentación a domicilio.

Así mesmo, poderán prestarse servizos de carácter complementario como de desenvolvemento de hábitos saudables, servizo de podoloxía, fisioterapia ou teleasistencia, etc.

En todo caso as atencións prestadas teñen un carácter de reforzo e non substitutivo das propias capacidades da persoa ou persoas do seu contorno inmediato, de maneira que se facilita e promove a súa autonomía.

► Destinatarios principais

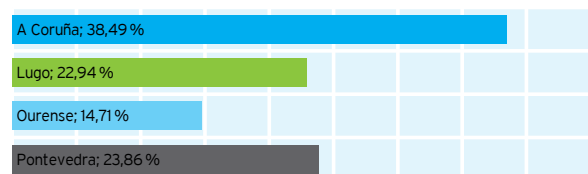
- As persoas en situación de dependencia valorada, no marco do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia.
- A familia, nos casos de enfermidade, hospitalización e outras causas de impedimento temporal dalgún dos membros esenciais para o normal funcionamento da vida familiar.

- Persoas maiores, proporcionando un apoio que lles permita vivir autonomamente no seu domicilio.
- As persoas discapacitadas ou enfermas, sen total autonomía coa realización de tarefas persoais e domésticas ou de atención e vixilancia continua.
- A infancia, nas situacións de conflito psico-familiar grave ou de vixilancia e atención necesarias cando os membros da familia non poidan garantirlos.
- Os drogodependentes suxeitos a tratamentos domiciliarios de desintoxicación.

► Orzamento e beneficiarios

O importe total destinado ao financiamento do SAF durante o exercicio 2019 con cargo aos créditos dos orzamentos de gastos desta consellería para o ano 2019 ascendeu a 72.457.919 euros, o que supón un incremento de 7.879.986 euros con respecto aos 64.577.933 euros do ano 2018. Este incremento é consecuencia do maior número de persoas en situación de dependencia atendidas. De feito, como se observa no seguinte cadro, a atención á dependencia absorbe xa o 98,86% do esforzo orzamentario da Xunta de Galicia para o financiamento deste servizo.

	Financiamento SAF prestación básica	Financiamento SAF dependencia	Total
A Coruña	406.017	27.483.057	27.889.074
Lugo	49.136	16.575.580	16.624.716
Ourense	103.907	10.552.854	10.656.761
Pontevedra	269.545	17.017.823	17.287.368
Total	828.605	71.629.314	72.457.919

3.2.1.3 Sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSS/SIUSSGAL)

O Sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSS/SIUSSGAL) é o programa informático da ficha social, soporte documental técnico dos profesionais de traballo social que está instalado en todos os concellos de Galicia.

A ficha social informatizada permítelle ao Sistema galego de servizos sociais coñecer o perfil dos usuarios dos servizos sociais comunitarios municipais e constitúe un elemento importante de cara á planificación e avaliación do dito sistema.

O SIUSS/SIUSSGAL constitúe un instrumento de axuda para acreditar a tarefa do persoal técnico dos servizos sociais comunitarios, sistematiza a información, valoracións, demandas e recursos e proporciona unha información fiable e contrastada.

No ano 2015 asentouse esta aplicación no contorno web (SIUSS V5); con anterioridade estaba instalada en bases de datos locais en cada concello, pero a finais do 2014 xa rematou o proceso de migración das U.T.S. que aínda traballaban na versión 4 de SIUSS, culminando un proxecto no que se traballara ao longo dos anos anteriores e que tivo unha duración prolongada, debido á cantidade de novas funcionalidades demandadas polas persoas profesionais dos servizos sociais comunitarios de todas as comunidades autónomas que utilizan esta aplicación.

A versión SIUSS V.5 introduce importantes melloras nesta aplicación, sendo salientables as seguintes:

- ▶ Permite o acceso practicamente dende calquera sitio con conectividade á internet, polo que a información sempre está dispoñible.
- ▶ Os distintos profesionais do sistema deberán dispoñer dun certificado dixital admitido polo MSCBS para acceder á aplicación, como elemento de seguridade, confidencialidade e autenticación.
- ▶ Así mesmo, esta nova versión introduciu novas funcionalidades, demandadas polos/as profesionais técnicos/as dos servizos sociais comunitarios.

- ▶ A actualización automática e transparente da versión para as/os profesionais, sen operacións ou instalacións especiais, asegurando que todos os usuarios traballan coa última versión da aplicación.

Durante todo o proceso de creación desta nova versión foron mellorándose aspectos técnicos, tanto no troncal da aplicación como nos módulos de axuda no fogar, violencia de xénero e de maltrato infantil, de xeito que mellora a súa visualización (introdúcese a cor) e facilita a súa cobertura por parte dos/as profesionais; ao mesmo tempo, estes/as poden ter os datos gravados desde o inicio da súa introdución, sen necesidade de ter realizada unha intervención completa para que o sistema grave o expediente.

En xaneiro do ano 2017 fíxose o traslado da base de datos de SIUSS, que estaba nos servidores do MSCBS, para os servidores da AMTEGA, deste xeito a Comunidade Autónoma de Galicia é a responsable da custodia e mantemento da aplicación, pasando a denominarse SIUSSGAL.

Esta nova xestión dos datos, directamente por parte da comunidade autónoma mellora a aplicación en varios aspectos:

- ▶ En conectividade. Xa que unicamente teñen acceso os/as profesionais das UTS da nosa comunidade autónoma.
- ▶ En estabilidade. Desde que se trasladou a base de datos, a aplicación é máis áxil e non esgota os tempos de resposta cos que se producían cortes da aplicación.
- ▶ En funcionalidade. Agora pódense modificar aspectos da aplicación ou introducir melloras, cuestión que antes era máis complexa, dado que, para realizar modificacións, a maior parte delas debían ser aprobadas por consenso de todas as CC.AA.

No ano 2019 actualizouse ás versións: 5.7.21 incorporando a posibilidade de consultar os datos obsoletos e establecéndose o procedemento para o seu borrado e 5.7.23 implementando unha nova funcionalidade para posibilitar o dereito de limitación de uso dos datos persoais dos cidadáns.

No 2019 estiveron a funcionar co SIUSS, 418 unidades de traballo social (UTS) en 264 centros de servizos sociais

(CSS) dos 313 concellos de Galicia, coa seguinte distribución provincial:

	UTS
A Coruña	156
Lugo	74
Ourense	96
Pontevedra	92
Total	418

3.2.1.4 Manual de traballo, información e asesoramento de servizos sociais (MATIASS)

Este manual, en soporte web, pretende ser un instrumento axeitado á realidade da intervención social diaria e que se pode utilizar no ámbito de información, asesoramento, apoio aos/ás profesionais da intervención social, tanto nos servizos sociais comunitarios como nos servizos sociais especializados, de iniciativa pública e/ou social.

A encomenda de xestión da Consellería de Política Social ao Colexio Oficial de Traballo Social de Galicia obriga a esta entidade á actualización dos contidos desta ferramenta informática destinada aos servizos sociais comunitarios, conforme ás directrices recibidas.

Ademais de todos os servizos sociais comunitarios dos concellos de Galicia, tamén teñen acceso ao MATIASS as entidades prestadoras de servizos sociais, rexistradas como tales no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais da Consellería de Política Social, acadando en decembro do ano 2019 un total de 1.058 entidades con chave de acceso ao Manual de traballo, información e asesoramento de servizos sociais.

Obxectivos do manual

- ▶ Servir como instrumento de traballo para os profesionais dos servizos sociais comunitarios.
- ▶ Ser unha ferramenta axeitada a toda as funcións propias dos servizos sociais, non só a nivel de xestión de prestacións.

- ▶ Promover a coordinación dos diferentes traballadores/as dos servizos sociais comunitarios entre eles e con outros profesionais ou organismos.
- ▶ Prover instrumentos de utilidade aos técnicos que traballan nos servizos sociais comunitarios para a promoción do tecido social (asociacionismo, iniciativa social...).
- ▶ Ofertar aos técnicos unha guía de recursos e prestacións relacionadas cos servizos sociais, actualizada e manexable.
- ▶ Prestar información sobre prestacións e recursos sociais, soportes documentais de traballo social, pautas e metodoloxía de traballo social, así como enderezos de interese, ligazóns coa internet, convocatorias de axudas nas diferentes áreas de actuación, exemplos prácticos, formación e normativa europea, estatal, autonómica e local.

3.2.1.5 O Plan de formación continua

Desde a Dirección Xeral de Inclusión Social ofrécense aos profesionais de servizos sociais diversas accións formativas que están incluídas en plans de formación externos e internos. As distintas tipoloxías formativas inclúen: cursos presenciais de servizos sociais xerais, de técnicas, de atención a colectivos específicos así como cursos sobre o sistema de información de usuarios de servizos sociais de Galicia (SIUSSGAL) ou sobre a historia social única electrónica (HSUE).

A formación continua do persoal dos servizos sociais ten dúas vertentes, a que ten fondos estatais e a formación propia. Así, por unha banda, cóntase co plan de formación dos/as profesionais técnicos/as dos servizos sociais comunitarios que é deseñado e desenvolvido dende o Servizo de Coordinación de Servizos Sociais Comunitarios e financiado polo Ministerio de Sanidade, Consumo e Benestar Social. Este plan cumpre o compromiso de formación recollido no convenio entre a Administración xeral do Estado e a Comunidade Autónoma de Galicia para as

prestacións básicas de servizos sociais, o denominado habitualmente Plan concertado. Enmarcadas neste Plan de formación do ano 2019 realizáronse 5 accións formativas: o curso presencial denominado: "O financiamento europeo destinado aos servizos sociais. As claves do financiamento, o seu procedemento de xestión" de 22 horas de duración e catro xornadas sobre SIUSSGAL (dúas de explotación estatística e a súa vinculación co plan concertado, outra do módulo de desprotección infantil e outra sobre o troncal de SIUSSGAL: utilización, optimización e conceptualización) que se desenvolveron en 5 horas cada xornada. O número de profesionais que se formaron nas 5 accións formativas foi de 106.

Por outra banda, desde a Dirección Xeral de Inclusión Social programáronse dos cursos: "Os dereitos fundamentais na atención ás persoas en situación de vulnerabilidade social: evitar a discriminación, a aporofobia e o edadismo", "Utilidade do sistema de información de usuarios de servizos sociais (SIUSSGAL) para os servizos sociais especializados de inclusión, familiar e menores - dúas edicións-". Estas accións formativas presenciais encadráronse na convocatoria de formación continua da EGAP para o persoal ao servizo da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia, nas que participaron 52 persoas.

Ademais desta formación continua sobre servizos sociais, no Servizo de Coordinación de Servizos Sociais Comunitarios da Dirección Xeral de Inclusión Social programouse a formación en historia social única electrónica (HSUE) tanto en xornadas informativas destinadas aos profesionais dos servizos sociais daqueles concellos que se adheriron ao longo do ano ao convenio de colaboración asinado entre a Xunta de Galicia e a Fegamp para a implantación da HSUE como en xornadas formativas destinadas aos profesionais que xa estiveran de alta en HSUE.

Nas xornadas informativas sobre HSUE foron convocados/as os/as profesionais de 41 concellos e dos servizos centrais da Xunta de Galicia. As xornadas de formación realizáronse nas sedes de Lugo, Ourense, Pontevedra, Vigo e Santiago. Asistiron 153 profesionais dos concellos e dos servizos centrais.

Polo tanto durante o ano 2019 leváronse a cabo un total de 18 accións formativas, todas elas presenciais, dirixidas aos profesionais dos servizos sociais, fundamentalmente dos servizos sociais comunitarios, nas que participaron un total de 371 persoas que prestan os seus servizos no sistema de servizos sociais de Galicia.

3.2.2 Rede galega de centros sociocomunitarios de Benestar

No marco dos servizos sociais comunitarios específicos a Xunta de Galicia xestiona a Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar.

Trátase dun servizo social dirixido a desenvolver accións de participación, integración social e convivencia interxeracional, cunha especial dedicación ás accións relacionadas coa prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal e a proporcionar información e orientación sobre os programas, recursos e actividades que se ofertan desde a Xunta de Galicia.

Estes centros teñen entre as súas funcións a de prestar información e orientación sobre programas, actividades e recursos do Sistema galego de benestar; coordinar e desenvolver accións de participación e de promoción da integración social e promover actuacións que estimulen a convivencia interxeracional, a promoción da autonomía persoal e a integración social.

Poderá acceder a estes centros toda a poboación á que van dirixidos os diferentes programas e actuacións que neles se leven a cabo, en consonancia co carácter aberto a toda a colectividade.

A Rede galega de centros sociocomunitarios de benestar conta, na actualidade, cun total de 44 centros, distribuídos entre as catro provincias: A Coruña (13 centros), Lugo (4 centros), Ourense (11 centros) e Pontevedra: (16 centros).

En todos eles leváronse a cabo ao longo do ano, cursos, talleres, charlas informativas e programas xestionados desde as xefaturas territoriais e a Subdirección Xeral de

Servizos Sociais e Xestión Económica, así como programas feitos en colaboración con outras entidades.

Convenio de colaboración coa Fundación “La Caixa”

A Consellería de Política Social e a Fundación Bancaria La Caixa asinaron, o 27 de febreiro de 2018, un convenio de colaboración para o desenvolvemento dos proxectos do programa de persoas maiores cuxo obxecto é mellorar a calidade de vida das persoas maiores, promovendo programas de envellecemento activo e con especial atención ás persoas en situación de vulnerabilidade. Baséase, sobre todo, en valores como a dignidade, o humanismo e a solidariedade.

Os centros sociocomunitarios de benestar, de titularidade da Consellería de Política Social, incluídos neste convenio son: Centro Sociocomunitario de Benestar de Carballo, Centro Sociocomunitario de Benestar da Coruña, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ferrol, Centro Sociocomunitario de Benestar da Pobra do Caramiñal, Centro Sociocomunitario de Benestar das Pontes, Centro Sociocomunitario de Benestar de Santa Comba, Centro Sociocomunitario de Benestar de Santiago de Compostela, Centro Sociocomunitario de Benestar de Lugo- A Milagrosa, Centro Sociocomunitario de Benestar de Mondoñedo, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vilalba, Centro Sociocomunitario de Benestar de Maceda, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ourense, Centro Sociocomunitario de Benestar de Pontepelamios, Centro Sociocomunitario de Benestar de Ribadavia, Centro Sociocomunitario de Benestar de Verín, Centro Sociocomunitario de Benestar de Xinzo de Limia, Centro Sociocomunitario de Benestar de Marín, Centro Sociocomunitario de Benestar de Pontevedra, Centro Sociocomunitario de Benestar de Redondela, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-Bouzas, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-O Calvario, Centro Sociocomunitario de Benestar de Vigo-Coia, Centro Sociocomunitario de Vilagarcía.

Dos 24 centros en convenio, 15 contan cun EspazoCaixa con 140 equipos informáticos.

En conxunto, as actividades que inclúe son:

- ▶ Actividades de informática e comunicación (TIC). O seu obxectivo é o de formar as persoas maiores nos diferentes recursos que nos ofrecen as tecnoloxías da información, favorecendo unha maior inclusión e participación social. Entre estas actividades están: “Iníciate na informática”, “Retoque fotográfico e presentacións dixitais”, “Conecta á rede”, “Incorporar a internet no teu día a día”, “Crea e deseña documentos de texto”.
- ▶ Actividades de formación, participación e voluntariado. Co seu desenvolvemento preténdese promover o papel activo das persoas maiores para que sexan e se sintan protagonistas da nosa sociedade. As actividades son as seguintes: “Maiores lectores (tertulia)”, “Grandes lectores (formación)” e “Acción local”, “Aula aberta”, “Activamente”, “Actividades interxeracionais”, “Formación básica para os proxectos de voluntariado”
- ▶ Desenvolvemento persoal e ciclo vital: o obxectivo destes talleres é promover o desenvolvemento e crecemento persoal mediante a aplicación de estratexias e recursos que o favorecen. Trátase de aprender a vivir ben e a sentirse mellor a través de talleres como “Vivir como eu quero”, “Vivir en positivo”, “Vivir é descubrirme”.
- ▶ Actividades de saúde e benestar: o seu principal obxectivo é facilitar ás persoas maiores as ferramentas necesarias para promover a súa autonomía e mellorar o seu benestar, con actividades como: “Entrena”, despertar cun sorriso”, “Actívate”, “Menos dor máis vida”, “Exercita a túa mente”, “Alimenta o teu benestar”, “En forma 1 / en forma 2”.

Colaboración co Ministerio do Interior para o desenvolvemento do programa CiberCaixa Solidaria no Centro Penitenciario de Teixeiro. Tamén co CIS Carmen Avendaño de Vigo, coa CiberCaixa Solidaria Penitenciaria en Réxime aberto. Esta última lévase a cabo no Centro Sociocomunitario do Calvario (Vigo), pola súa proximidade ao CIS

Colaboración coa asociación de voluntarios maiores AS-

VIGAL. Está presente en 12 centros dos 24 conveniados e céntrase, sobre todo, en actividades de TICS, concretamente nos proxectos do Programa CiberCaixa Solidaria en Réxime aberto e Réxime cerrado no C.P. de Teixeira. Nalgúns centros, esta asociación comeza a abrirse a proxectos máis sociais ou culturais de animación á lectura.

Durante o ano 2019 realizáronse 509 actividades cun total de 17.256 maiores participantes das cales 394 foron desenvolvidas por profesionais e 115 por persoas maiores voluntarias. Nas actividades dinamizadas por profesionais participaron 5.245 persoas, usuarias dos 24 centros socio-comunitarios de Galicia, incluídos no convenio e nas dinamizadas polas voluntarias participaron 12.011.

3.2.3. Accións en materia de desafiuzamentos.

Nos últimos anos, a Xunta de Galicia veu tomando medidas para darlle unha cobertura adecuada ás situacións de especial risco de exclusión residencial, tanto no eido das execucións hipotecarias como da falta de pagamento da renda do alugueiro, cun enfoque eminentemente preventivo que, na meirande parte dos casos, combina as actuacións de apoio ao acceso á vivenda con medidas de apoio social dirixidas a atender ás persoas e familias en situación de especial vulnerabilidade por ter sido obxecto da execución dun desafiuzamento da súa vivenda habitual. Estas medidas implican a diversos departamentos da Xunta, a saber: a Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, a Consellería de Política Social, a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, a Consellería de Economía, Emprego e Industria e a Consellería de Facenda.

► Convenio de Colaboración entre o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Xunta de Galicia e a Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp) sobre a detección de supostos de vulnerabilidade con ocasión do lanzamento da vivenda familiar e medidas de carácter social

A Comunidade Autónoma de Galicia ten sido pioneira nesta materia, ao impulsar a sinatura, o día 8 de abril de 2013, dun convenio de colaboración co Consello Xeral do Poder Xudicial e coa Fegamp; renovado o día 2 de xuño do 2017, sobre a detección de supostos de vulnerabilidade con ocasión de lanzamentos da vivenda familiar e medidas de carácter social., coa finalidade de garantir a actuación coordinada dos xulgados, dos diversos órganos da Administración autonómica con competencia nesta materia e dos servizos sociais comunitarios municipais.

Ao abeiro deste convenio faise posible que os xulgados, logo de constatar, polos seus propios medios ou pola información facilitada polos servizos sociais municipais ou autonómicos, que a unidade familiar afectada pola sinalada execución dun desafiuzamento se atopa nunha situación de especial vulnerabilidade social, trasladen o caso á Consellería de Política Social ou aos servizos sociais do correspondente concello para que se poidan adoptar as medidas de protección social necesarias para responder adecuadamente á dita situación de vulnerabilidade social. Se é o caso, o xulgado poderá suspender por un prazo máximo de 10 días a execución do dito desafiuzamento para que se poida levar a cabo a adopción das devanditas medidas.

Deste xeito, con fundamento no informe social dos/das traballadores/as sociais dos servizos sociais comunitarios municipais, a Dirección Xeral de Inclusión Social activa, segundo os casos, a tramitación prioritaria de prestacións económicas da área de inclusión (RISGA, AIS) e dos servizos e prestacións do sistema de dependencia, a adopción de medidas de protección dos/as menores de idade que integran a unidade familiar e respecto dos que se constate un risco de desprotección ou desamparo, ou o traslado do expediente ao Instituto Galego da Vivenda e o Solo (IGVS) para a busca dunha vivenda alternativa, ben a través do seu programa de realoxamento de familias desafiuzadas por unha execución hipotecaria ou ben a través do programa do bono de alugueiro social do Plan rehaVlta, do bono de alugueiro para vítimas de

violencia de xénero, do complemento para o alugueiro de vivenda da pensión non contributiva da seguridade social, das axudas para o alugueiro do Plan estatal de vivendas 2018-2021 ou da vía excepcional prevista no Decreto 235/2007, do 13 de decembro, de réxime xurídico do solo e das edificacións promovidas polo Instituto Galego da Vivenda e Solo, que nos artigos 47 e seguintes establece un procedemento especial de adxudicación de vivendas para satisfacer as necesidades específicas de persoas individuais ou de colectivos determinados entre os que se inclúen as persoas en risco de exclusión social.

Desde a súa sinatura ata o 31 de decembro de 2019, 203 concellos adheríronse ao convenio (70 A Coruña; 37 Lugo; 58 Ourense; 38 Pontevedra) e foron 720 os casos comunicados e atendidos no marco deste convenio, dos cales 190 tiveron lugar ao longo do ano 2019.

Programa Reconduce: o 15 de outubro de 2013 púxose en marcha un marco integrado de coordinación das actuacións das diferentes consellerías no eido do apoio ás persoas e familias en risco de desafiuzamento pola falta de pagamento das cotas hipotecarias, nun programa xestionado pola Consellería de Política Social, o programa Reconduce, cuxa finalidade é, xunto cos servizos sociais comunitarios dos concellos galegos e, de acordo coas persoas usuarias, facilitarlles ás persoas e familias en risco ou situación de desafiuzamento uns recursos efectivos que eviten o lanzamento da súa vivenda habitual.

Efectivamente, o obxectivo principal do programa é previr unha posible situación de desafiuzamento ou evitalo, se fose posible e, se non se puidese evitar, paliar os seus efectos mediante a aplicación dos recursos axeitados a cada situación particular de xeito que se reduzan as situacións de vulnerabilidade económica e/ou social e contribuír á mellora das condicións de vida das persoas e familias.

O programa Reconduce desenvolveuse ata outubro de 2017 a través dunha única oficina Central de asesoramento, situada en Santiago de Compostela, e integrada por un equipo multidisciplinar composto por técnicos espe-

cializados en dereito, economía financeira, traballo social, psicoloxía (un dos cales desenvolve tamén funcións de coordinación) así como persoal administrativo de apoio.

Non obstante, logo da experiencia de case catro anos de traballo do programa, constatouse a necesidade de ampliar a súa cobertura e estender este modelo de intervención integral a todas as grandes cidades galegas e reforzar a intervención da crecente demanda das familias con dificultades de pagamento da renda do alugueiro da súa vivenda habitual, ampliación que se fixo efectiva a partir do mes de outubro de 2017, grazas ao apoio financeiro do Fondo Social Europeo (FSE).

Para o mellor cumprimento dos obxectivos deste programa incrementouse de maneira significativa o persoal e os puntos de atención e, desta maneira, acerouse este recurso á cidadanía que precisa apoios neste campo. Así, o 10 de outubro de 2017 creáronse 6 novas oficinas territoriais nas outras cidades galegas (A Coruña, Ferrol, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo) compostas por un traballador/a social e un/ha licenciado/a en dereito. Asemade, a oficina central, reforzouse con tres novos profesionais.

O persoal do programa traballa de xeito coordinado para dar unha resposta específica e axeitada en cada caso e, de ser preciso, realizar o seguimento que se requira, sempre coa debida colaboración cos servizos sociais comunitarios dos concellos galegos, mediante a prestación integrada dos seguintes servizos:

- ▶ asesoramento xurídico e económico: inclúe a análise pormenorizada da situación legal e financeira, actuacións de mediación coas entidades financeiras e cos arrendadores, elaboración de informes patrimoniais e financeiros, estudos de viabilidade, cadros teóricos de amortización, outras medidas axeitadas ao caso concreto.
- ▶ atención social: apoio individualizado, coordinación e xestión dos recursos sociais dispoñibles.
- ▶ apoio psicolóxico: acompañamento no proceso de duelo e abandono do fogar, escoita activa.

- ▶ de ser necesario, asesoramento e apoio na procura de vivenda alternativa ou doutros recursos axeitados a cada situación

Destácanse os programas executados pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, así como dos propios concellos, ademais doutras prestacións que melloran as circunstancias de vulnerabilidade nas que poidan atoparse as persoas usuarias do Reconduce.

A este esforzo sumáronse decididamente o Colexio Oficial de Traballo Social de Galicia, o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Federación Galega de Municipios e Provincias e o sector financeiro de Galicia, instrumentándose nestes últimos casos mediante a sinatura dos respectivos convenios de colaboración coa Xunta de Galicia. Neste sentido, cómpre salientar o protocolo de colaboración do 8 de outubro de 2013 para o establecemento dun sistema de intermediación en materia hipotecaria destinado ás persoas e familias en risco de desafiuzamento, asinado ata o momento, por once das principais entidades financeiras de Galicia; e máis o protocolo de colaboración entre a Xunta de Galicia e a Fegamp para o establecemento de mecanismos de coordinación cara ao desenvolvemento do programa Reconduce de apoio ás persoas e familias en risco ou situación de desafiuzamento por execución hipotecaria da súa vivenda habitual.

O programa Reconduce atendeu, en 2019, a 530 familias en risco de desafiuzamento, que se puxeron en contacto coa oficina para demandar o seu asesoramento. A todas as persoas que chegaron á oficina se lles ofreceu asesoramento de tipo legal ou financeiro e a elaboración de cadros teóricos de amortización de novas posicións debedoras, sen descoidar o apoio psicolóxico.

3.2.4. Participación e representación

Consello Galego de Benestar Social:

O Consello Galego de Benestar Social, creado pola Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia (DOG nº 245, do 18.12.2008) e desenvolvido polo Decreto 246/2011, do 15 de decembro (DOG nº 3, do 04.01.2012) é o órgano superior consultivo e de participación do Sistema galego de servizos sociais, e son os seus membros representantes de:

- a) A Xunta de Galicia.
- b) As entidades locais, a través da Federación Galega de Municipios e Provincias.
- c) As organizacións empresariais e organizacións profesionais agrarias máis representativas a nivel galego así como as organizacións sindicais máis representativas a nivel galego e as que estean presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas.
- d) As entidades prestadoras de servizos sociais e as organizacións sen fines de lucro que traballen a favor da integración dos inmigrantes en Galicia.
- e) As asociacións de persoas usuarias de servizos sociais.
- f) As universidades galegas.
- g) Os colexios profesionais representativos das disciplinas directamente relacionadas cos servizos sociais.
- h) A Administración Xeral do Estado.

Actualmente, o Consello está formado por 44 representantes dos anteriores sectores. As súas funcións principais son:

- a) Avaliar as políticas de servizos sociais.
- b) Emitir informe sobre os proxectos de planificación e programación e a normativa en materia de servizos sociais.
- c) Emitir ditames, por instancia do Parlamento de Galicia, no eido dos servizos sociais.
- d) Coñecer da xestión dos servizos sociais.
- e) Fomentar a participación da sociedade e das administracións públicas.
- f) O seguimento estatístico, tanto dos procesos de concesión da renda de integración social de Galicia coma da correcta aplicación das medidas de fomento do emprego que, vinculadas aos proxectos de inserción, se establecen na Lei galega de medidas básicas para a inserción social, sen prexuízo das competencias do Instituto Galego de Estatística.
- g) A avaliación global dos resultados da execución dos programas de inserción social previstos na Lei galega de medidas básicas para a inserción social, así como a formulación de observacións e propostas de modificación que axuden a melloralos.

Durante o ano 2019 o Consello Galego de Benestar Social reuniuse en tres ocasións, e informou o proxecto de orde de suba de determinadas libranzas do servizo para a autonomía e atención á dependencia, o proxecto de decreto de prezos das escolas infantís dependentes do sector público autonómico para o ano 2019, o proxecto do Plan de atención ás persoas sen fogar en Galicia 2019-2023 e o anteprojecto de Lei de impulso demográfico de Galicia.

04

Maiores e Persoas con discapacidade

4.1 DEPENDENCIA

4.1 DEPENDENCIA

4.1.1 Descrición da área de actuación

A través do Decreto 176/2015, do 3 de decembro, establécese a estrutura orgánica da Consellería de Política Social (DOG nº 232, do 04.12.2015 e corrección de erros no DOG nº 4, do 08.01.2016), modificado polo Decreto 77/2017, do 3 de agosto e polo Decreto 72/2018, do 12 de xullo (DOG nº 153, do 11.08.2017 e nº 138 do 18.07.2018).

En virtude deste decreto, as competencias en materia de benestar social dirixidas á atención das persoas maiores, as persoas con discapacidade e as persoas en situación de dependencia pasan a desenvolverse na Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade, que se articula en cinco órganos: Subdirección Xeral de Recursos Económicos, Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, Subdirección Xeral de Recursos Residenciais e de Atención Diúrna, Subdirección Xeral de Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia e Centro Galego de Desenvolvemento Integral (Cegadi).

No que afecta ao procedemento de recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, correspóndelle a Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, a través do Servizo de Coordinación de Procesos e a Unidade de

Coordinación da Dependencia, a coordinación e apoio ás xefaturas territoriais nos procedementos de acceso ao recoñecemento do grao de dependencia en coordinación co sistema de servizos sociais establecido na Lei 13/2008, de 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia e asegurar a elaboración dos correspondentes programas individuais de atención, así como a coordinación e o apoio ás xefaturas territoriais nos procedementos de acceso ao recoñecemento do grao de discapacidade, en aplicación do Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade.

Asemade, polo decreto de estrutura orgánica da Consellería de Política Social creábanse os servizos de dependencia e autonomía persoal, dependentes das xefaturas territoriais da actual Consellería de Política Social, encargados da xestión do procedemento de acceso ao recoñecemento do grao e nivel de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema e no que se encadran os órganos de valoración e asesoramento da dependencia, así como da xestión do procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, a través das Seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades.

Normativa de aplicación

► Dependencia

Normativa Estatal

- Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 299, do 15.12.2006).
- Real decreto 615/2007, do 11 de maio, polo que se regula a seguridade social dos/as cuidadores/as das persoas en situación de dependencia (BOE nº 114, do 12.05.2007)
- Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro, polo que se aproba o baremo de valoración da situación de dependencia establecido pola Lei de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 42, do 18.02.2011).
- Orde SSI/2371/2013, do 17 de decembro, pola que se regula o sistema de información do Sistema para a autonomía e atención á dependencia a (BOE nº 302, do 18.12.2013)
- Real decreto 1051/2013, do 27 de decembro, polo que se regulan as prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, establecidas na Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 313, do 31.12.2013).

Normativa Autonómica

- Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa individual de atención (PIA) e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 34, do 19.02.2010), modificado polo Decreto

148/2011, do 7 de xullo (DOG nº 141, do 07.07.2011), a Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 40, do 26.02.2018 e nº 247, do 28.12.2018) e a Lei 7/2019, do 23 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 246, do 27.12.2019).

- Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13.01.2012), modificada pola Orde do 9 de agosto de 2012 (DOG nº 157, do 20.08.2012), a Orde do 19 de abril de 2013 (DOG nº 86, do 06.05.2013), a Orde do 27 de marzo do 2014 (DOG nº 64, do 02.04.2014), a Orde do 12 de novembro de 2014 (DOG nº 222, do 19.11.2014), a Orde do 25 de febreiro de 2015 (DOG nº 45, do 06.03.2015), e a Orde do 27 de agosto de 2015 (DOG nº 169, do 04.09.2015) e a Orde do 26 de marzo de 2019 (DOG nº 62, do 29.03.2019).
- Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo (DOG nº 182, do 24.09.2013 e corrección de erros no DOG nº 159, do 22.08.2018), modificado polo Decreto 23/2018, do 15 de febreiro, a Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 40, do 26.02.2018 e nº 247, do 28.12.2018) e a Lei 7/2019, do 23 de decembro, de medidas fiscais e administrativas (DOG nº 246, do 27.12.2019).

► Discapacidade

Normativa estatal

- Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade. (BOE nº 22, do 26.01.2000 e corrección de erros no BOE nº 62, do 13.03.2000), modificado polo Real decreto 1169/2003, do 12 de setembro (BOE nº 238, do 04.10.2003), o Real decreto 1856/2009, do 04 de decembro (BOE nº 311, do 26 de decembro) e o Real decreto 1364/2012, do 27 de setembro (BOE nº 245, do 11.10.2012).
- Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social (BOE nº 289, do 03.12.2013).

Normativa autonómica

- Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 236, do 11.12.2015) (Corrección de erros no DOG nº 16, do 26.01.2016) modificada pola Orde do 3 de abril de 2017 (DOG nº 73, do 17.04.2017).
- Orde do 20 de xullo de 2016 pola que se crea a tarxeta acreditativa do grao de discapacidade e se regula o procedemento para a súa obtención (DOG nº 147, do 04.08.2016).

O Sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia

O Sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia, en aplicación da Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia (BOE nº 299, do 15.12.2006) pretende configurar un novo desenvolvemento dos servizos sociais que complemente a acción protectora e poida dar resposta ás necesidades de atención das persoas en situación de dependencia.

O proceso de valoración da dependencia e a elaboración do programa individual de atención, recollido no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro (DOG nº 34, do 19.02.2010) e na Orde do 2 de xaneiro de 2012 (DOG nº 9, do 13.01.2012), comprende todas as actuacións relativas ao procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema, a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes, así como outras actividades complementarias, tales como o apoio e supervisión das valoracións, depuración de datos, coordinación dos equipos de valoración, etc..

Estrutura orgánica e unidades implicadas no desenvolvemento da Lei 39/2006, do 14 de decembro (BOE nº 299, do 15.12.2006), en Galicia. Deseño do proceso de valoración da situación de dependencia na nosa comunidade.

A estrutura dos equipos de valoración de dependencia: composición e funcionamento

Existen seis órganos e equipos de valoración da dependencia dependentes das catro xefaturas territoriais e emprazados nas cinco grandes cidades galegas (A Coruña, Lugo, Ourense, Vigo e Pontevedra).

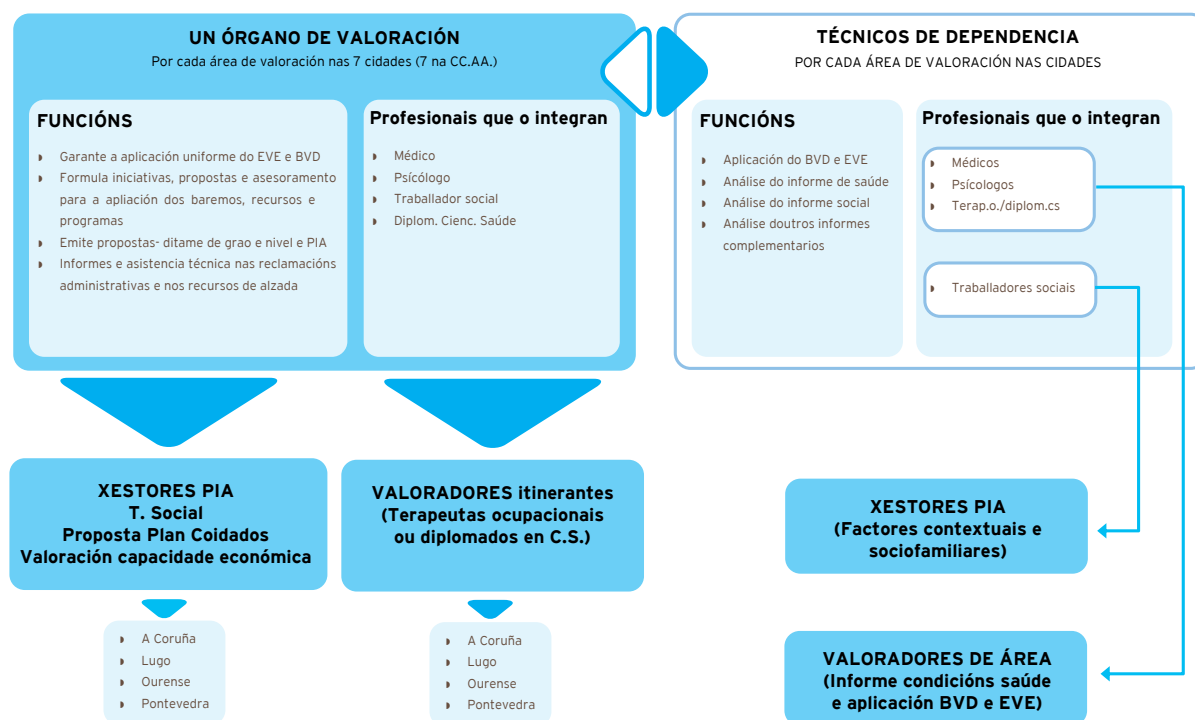
Tanto os órganos coma os equipos están constituídos de conformidade coas previsións contidas nos artigos 27, 28 e demais concordancias da Lei 39/2006 (BOE nº 299, do 15.12.2006), e en aplicación do baremo aprobado mediante o Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro (BOE nº 42, do 18.02.2011), así como diversos acordos do Consello Territorial do Sistema para a autonomía e atención á dependencia en relación coa composición e actuación no que se refire a criterios básicos do procedemento de valoración e das súas características.

De conformidade co regulado na Lei 39/2006, do 14 de decembro (BOE nº 299, do 15.12.2006) e no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro (DOG nº 34, do

19.02.2010), polo que se regula o procedemento para o recoñecemento das situacións de dependencia, a Comunidade Autónoma de Galicia determinou os órganos de valoración e asesoramento da dependencia constituídos por profesionais con perfil social e sanitario, e compostos como mínimo por un/unha médico/a, un/unha psicólogo/a, un/unha traballador/a social e, de ser o caso, un/unha terapeuta ocupacional, que presten o seu servizo na Administración autonómica. Estes profesionais, que conforman o órgano de valoración para acceso ao Sistema para autonomía e atención á dependencia (SAAD), emiten os ditames proposta do grao de dependencia e do plan individual de atención..

Coordinación e planificación técnica do SIGAD

(Subdirección Xeral da Dependencia e Valoración da Discapacidade. Servizo de Coordinación de Procesos, Unidade de Coordinación da Dependencia)

Funcións dos técnicos de valoración da situación de dependencia

Os profesionais técnicos de valoración da situación de dependencia, con perfil social e sanitario, dependen funcionalmente do Órgano de valoración e asesoramento da dependencia e organicamente da xefatura territorial da consellería e realizan as seguintes funcións:

- ▶ Aplicar os baremos para a valoración da dependencia establecidos normativamente.
- ▶ Examinar a situación socioeconómica de acordo co informe social e o resto da documentación relativa ao contorno no que vive o solicitante, e no seu caso, a súa elaboración.
- ▶ Darlle traslado ao Órgano de Valoración e Asesoramento da Dependencia da necesidade de solicitar informes e/ou probas complementarias necesarias para cumprimentar a valoración, así como da existencia de causas no expediente que requiran da súa valoración para determinar o carácter de emerxencia.
- ▶ A análise da modalidade de recurso que, dentro do catálogo de servizos e prestacións, mellor se adecúe ás necesidades do solicitante.
- ▶ Orientar e asesorar os usuarios do Sistema para a autonomía e atención á dependencia.
- ▶ Aquelas outras funcións que lle sexan atribuídas.

A valoración do grao de discapacidade.

A valoración do grao de discapacidade, expresado en porcentaxe, realízase mediante a aplicación dos criterios técnicos unificados fixados no baremo que establece o Real decreto 1971/1999, do 23 de decembro e as modificacións introducidas polo Real decreto 1169/2003, do 12 de setembro, polo que se modifica o anexo I (BOE nº 238, do 04.10.2003); o Real decreto 1856/2009, do 4 de decembro (BOE nº 311, do 26.12.2009); o Real decreto 1364/2012, do 27 de setembro (BOE nº 245, do 11.10.2012)

e o Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o Texto refundido da lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social (BOE nº 289, do 03.12.2013).

Na Comunidade Autónoma de Galicia, en desenvolvemento do Real decreto 1971/1999, publícase a Orde do 25 de novembro de 2015 pola que se regula o procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade, e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 236, do 11.12.2015), que comprende a organización e funcionamento dos órganos técnicos de valoración (os equipos de valoración e orientación), constituídos por profesionais cun perfil social e sanitario (médico/a, psicólogo/a e traballador/a social), modificada pola Orde do 3 de abril de 2017 (DOG nº 73, do 17.04.2017).

En cada provincia existen unha ou varias seccións de cualificación e valoración de discapacidades, dentro das cales se encadran os equipos técnicos de valoración, que cobren todo o ámbito territorial provincial. Os equipos están coordinados polo/a xefe/a de sección de cada xefatura territorial da Consellería de Política Social e emprazados nas 7 grandes cidades de Galicia (A Coruña, Ferrol, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo).

Cada equipo técnico está composto por tres vogais: médico/a, psicólogo/a e traballador/a social, segundo criterios interdisciplinares. O equipo técnico reúnese en xunta de valoración para a emisión dos ditames técnicos facultativos estando regulado o seu funcionamento pola Sección 3ª do Capítulo I da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración Xeral e do sector público autonómico de Galicia (DOG nº 251, do 31.12.2010), e polas normas que dite a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade. A xunta de valoración está composta polo/a presidente/a, tres vogais do equipo técnico de valoración e un/unha secretario/a. A presidencia da xunta de valoración recae no/a xefe/a de sección de cualificación e avaliación.

Funcións do persoal técnico de valoración da discapacidade:

O persoal profesional técnico de valoración da discapacidade dependerá funcional e organicamente da xefatura territorial da consellería e realizan as seguintes funcións:

- ▶ Realizar o recoñecemento das persoas solicitantes da valoración da discapacidade.
- ▶ Examinar os factores sociais complementarios relativos, entre outros, ao contorno familiar e situación laboral, educativa, cultural e de accesibilidade á comunicación e á información, que dificulten a súa integración social, de acordo co informe social unificado e o resto de documentación que se acompañe no expediente, e, se for o caso, a súa elaboración.
- ▶ Solicitar informes e/ou probas complementarias necesarias para cubrir a súa valoración.
- ▶ Informar, orientar e asesorar as persoas con discapacidade e familiares que o soliciten.
- ▶ Elaborar os informes técnicos, referentes ao diagnóstico, valoración e orientación de situacións de discapacidade, que lles sexan requiridos pola xefatura territorial correspondente.
- ▶ Aquelas funcións referentes ao diagnóstico, valoración e orientación, de situacións de discapacidade atribuídas ou que poidan atribuírse, pola lexislación, tanto estatal como autonómica, así como a través das oportunas instrucións do órgano superior con competencia en materia de valoración da discapacidade.

4.1.2 Proxectos normativos

4.1.2.1 Proxectos normativos aprobados durante o 2019

Ao longo do ano 2019 aprobáronse as seguintes disposicións normativas:

- ▶ Orde do 26 de marzo de 2019, pola que se modifica a Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema de autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes (DOG nº 62, do 29.03.2019).
- ▶ Instrución nº. 1/2019 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 14 de febreiro, pola que se procede á derogación da Instrución nº. 1/2018 da declaración do grao de discapacidade das persoas que teñen recoñecida unha incapacidade permanente por parte da Seguridade Social. Constitúe o obxecto desta instrución a derrugación da instrución nº. 1/2018, de data 18 de maio, referente ao procedemento para a emisión do certificado de discapacidade nun grao do 33% para as persoas que teñan recoñecida pola Seguridade Social unha incapacidade permanente nos graos de discapacidade fundamentada nas sentenzas ditadas polo Tribunal Supremo nesta materia (STS 992/2018, 993/2018 e 994/2018, do 29 de novembro).
- ▶ Instrución nº. 3/2019 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 8 de maio. Constitúe o obxecto desta instrución, establecer os criterios básicos que deberán ser tidos en conta na tramitación das resolucións de concesións de libranzas vinculadas a servizos de prevención das situacións de dependencia e promoción da autonomía persoal, nos supostos nos que os ditos servizos non se atopan individualmente acreditados no Rexistro Único de Entidades Presta-

doras de Servizos Sociais (RUEPSS) en relación con determinadas entidades ou profesionais.

- ▶ Instrución nº 4/2019 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 11 de xullo. Constitúe o obxecto desta instrución, establecer os criterios para o mantemento do “status quo” das persoas en situación de dependencia que xa estean a percibir un servizo privado acreditado.
- ▶ Instrución nº 5/2019 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 12 de decembro. Constitúe o obxecto desta instrución aclarar a interpretación que debe darse aos diferentes requisitos da libranza para coidados no contorno familiar no momento de elaborar a proposta e a resolución do Programa individual de atención, tanto no caso de que a libranza sexa a prestación principal como no caso de que sexa o recurso asignado de xeito transitorio ata a asignación efectiva dun recurso público a través do Programa de asignación de recursos (PAR).
- ▶ Orde do 24 de agosto de 2018 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas do maior e se convocan en réxime de concorrència competitiva para os anos 2018 e 2019.

Esta orde de convocatoria diríxese a apoiar a posta en marcha dunha experiencia piloto no concellos de Galicia cunha poboación menor de 5000 habitantes, dando preferencia a aqueles en que non existan recursos de atención a persoas maiores, destinada a contribuír na atención e prevención das situacións de dependencia para manter e mellorar a calidade de vida, ofrecendo unha atención integral e personalizada, a persoas maiores de 60 anos en situación de dependencia moderada e severa, grao I e grao II, que lles resolvesen no seu programa individual de atención o recurso regulado nesta norma.

- ▶ Orde do 31 de decembro de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión

de axudas para a continuidade das casas do maior, en réxime de concorrència non competitiva e se procederá á súa convocatoria para o ano 2020.

Esta orde ten como obxecto o establecemento das bases reguladoras e a convocatoria, para o ano 2020, de subvencións destinadas a persoas físicas ou cooperativas de traballo asociado para a continuidade e mantemento das casas do maior postas en marcha no ano 2019.

- ▶ Orde do 31 de decembro de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de novas casas do maior, e se procederá á súa convocatoria en réxime de concorrència competitiva para o ano 2020.

Esta Orde de convocatoria diríxese a apoiar a posta en marcha de experiencias piloto destinadas á atención de mulleres e homes maiores de 60 anos de idade, en situación de dependencia moderada e severa, grao I e grao II respectivamente, e para persoas maiores sen dependencia, como recurso de promoción da autonomía persoal, mediante o establecemento da casa do maior nos concellos que non dispoñan de recursos de atención diúrna a persoas maiores, durante o ano 202.

4.1.2.2 Proxectos normativos en desenvolvemento

- ▶ Borrador do anteproxecto de modificación da Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes coa finalidade de mellorar e simplificar o procedemento para a concesión das libranzas para coidados no contorno familiar.

4.1.3 Planificación e melloras

Avanzouse na coordinación entre administracións públicas, así como no reforzo da coordinación sociosanitaria. Neste sentido, estase a traballar na adopción das melloras necesarias para acadar unha maior efectividade no funcionamento do sistema o que repercutirá na calidade, equidade e viabilidade na protección social.

Tamén se levou a cabo neste ano unha optimización do sistema de xestión de citas tanto para a valoración do grao de discapacidade como para a valoración da situación de dependencia, así como unha optimización das súas ferramentas informáticas (SIGAD y CENDIS).

4.1.3.1 Incremento da cobertura das prestacións económicas do SAAD

Unha vez completado o primeiro obxectivo de ampliar o número de persoas en situación de dependencia atendidas, a Xunta de Galicia apostou polo aumento das coberturas das seguintes prestacións económicas do SAAD, establecendo con esta finalidade un nivel de protección adicional con cargo aos orzamentos da Comunidade Autónoma de Galicia:

1. A libranza para coidados no contorno familiar, cuxa finalidade é que, con carácter excepcional, a persoa en situación de dependencia reciba no seu medio familiar os coidados non profesionais que precise e así se determine no correspondente programa individual de atención. Créase un nivel de protección adicional con cargo á Comunidade Autónoma que incrementa todas as prestacións nun 10%.
2. A libranza de asistencia persoal, que terá por obxecto a promoción da autonomía das persoas en situación de gran dependencia e dependencia severa que cun proxecto de vida independente para fomentar a súa participación activa no ámbito educativo e/ou laboral. O nivel de protección adicional xa existente con cargo á Comunidade Autónoma auméntase en 200 euros

(incremento do 15,38% respecto do complemento xa existente)

3. A libranza vinculada á adquisición dun servizo residencial, que ten por finalidade facilitar, por medio dunha achega económica, a adquisición dun servizo residencial privado, cando non sexa posible ser prestado mediante a oferta pública da rede de servizos sociais de atención á dependencia. Créase un nivel de protección adicional con cargo á comunidade autónoma que incrementa todas as prestacións para persoas en situación de dependencia recoñecida con grao I e III nun 20%, e nun 75% no grao II.

Esta actuación levouse a cabo mediante a publicación no DOG o 29 de marzo de 2019 da Orde do 26 de marzo de 2019 pola que se modifica a Orde do 2 de xaneiro de 2012 de desenvolvemento do Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema de autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes.

4.1.3.2 Plan de apoio á dependencia

A través da Lei 7/2019, do 23 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, modificáronse os artigos 37.3 c) apartado 1 e 45.1 do decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do Programa individual de atención e a organización e funcionamento dos órganos técnicos competentes.

Como consecuencia das modificacións operadas posibilitábase facilitar o acceso a unha prestación inmediata do sistema sen excluír a posterior incorporación a un recurso público e introdúcense mecanismos tendentes a garantir a continuidade da atención nos supostos de

tránsito desde o sistema educativo ao sistema de servizos sociais.

Outra medida de mellora que se levou a cabo a través da publicación desta norma foi a operada mediante a modificación realizada nos artigos 5.2 c), 13.2, 23.1 e nos anexos I e II do Decreto 149/2013, do 5 de setembro, polo que se define a Carteira de servizos sociais para a promoción da autonomía persoal e a atención ás persoas en situación de dependencia e se determina o sistema de participación das persoas usuarias no financiamento do seu custo, por un lado, mediante a cal:

Acomódase a normativa autonómica en materia de teleasistencia ao establecido na Resolución do 15 de xaneiro de 2018, da Secretaría de Estado de Servizos Sociais e Igualdade, pola que se publica o Acordo do Consello Territorial de Servizos Sociais e do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, sobre determinación do contido do servizo de teleasistencia básica e avanzada,

Facilítase que a atención ás persoas en situación de dependencia moderada (grao I) poida proporcionarse a través dun recurso residencial, xa sexa nunha residencia, nun fogar residencial ou nunha vivenda comunitaria. Nestes supostos, recóllese que nos casos de persoas cunha situación de dependencia en grao I para as cales, pola súa situación sociofamiliar, o recurso idóneo sexa o de atención residencial e así se acredite no seu expediente, proporcionaráselles, no marco da lexislación estatal de atención á dependencia, a atención nun centro de día, en tanto que o tempo non cuberto pola atención diúrna lles será proporcionada, desde o nivel adicional de protección da Comunidade Autónoma, por centros autorizados e inscritos no Rexistro Único de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais da Xunta de Galicia.

Así mesmo, cabe destacar como outra das medidas de apoio, a creación dun Órgano de valoración e asesoramento da dependencia adscrito á Dirección Xeral de

Maiores e Persoas con Discapacidade que coordinará, unificará criterios e actuará como reforzo dos órganos das unidades territoriais existentes.

Por outra banda, poténciase o recoñecemento das libranzas para coidados no contorno familiar, tendo en conta os criterios establecidos normativamente en canto á súa excepcionalidade, o que supón un impulso na concesión destas prestacións económicas para aquelas persoas en situación de dependencia que así o requiran, segundo os criterios recollidos na instrución nº 5/2019 da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade de data 12 de decembro.

4.1.3.3 Plan de reforzo do Servizo de Axuda no Fogar

Co obxectivo de mellorar a atención das persoas incluídas no Sistema para a autonomía e a atención á dependencia (SAAD), o 5 de decembro de 2019 o Consello da Xunta de Galicia deu o visto e prace ao informe presentado pola Consellería de Política Social en relación coa posta en marcha dun novo Plan de reforzo do Servizo de axuda no fogar mediante o cal se porá á disposición das persoas que o necesiten medio millón de horas de atención ao ano.

Este incremento de horas permitiría a atención de máis de 2.100 persoas e repercutiría na creación de máis de 670 postos de traballo no sector dos coidados. Cómpre lembrar que o SAF é un dos recursos mellor valorados polas persoas en situación de dependencia e representa arredor do 35 % do total de persoas que reciben unha prestación ou servizo do SAAD.

4.1.3.4 Novo modelo de xestión das citacións, notificación e implantación da confirmación das citas a través de SMS

Tense detectado que un 30% das citas de valoración de discapacidade eran canceladas ou non realizadas, polo que se puxeron en marcha medidas para mellorar a xestión das citas, incluíndo actuacións relativas á confirma-

ción e substitución de citas programadas que permitan incrementar o número de valoracións diarias realizadas.

Entre outras, levouse a cabo unha mellora administrativa na xestión das citas a través do servizo O12. No anterior modelo o O12 encargábase de realizar a confirmación das citas, pero estas eran asignadas ás persoas solicitantes por parte dos equipos de valoración. Este feito condicionaba en moitos casos a asignación dunha cita efectiva e complicaba o propio procedemento ao requirir continuas comunicacións entre os equipos e o O12 ata acadar unha cita válida.

No novo modelo de citacións é a propia persoa a que elixe a data e horario para a valoración presencial de entre as opcións dispoñibles segundo a súa preferencia, sendo o O12 o encargado de realizar a asignación das citas confirmadas. Pola súa parte, os equipos de valoración deben xestionar a súa axenda no sentido de marcar a súa dispoñibilidade horaria, sen ter que realizar a asignación de citas, podendo dedicar este tempo as tarefas de relacionadas coa valoración.

Este novo sistema implantouse o 12 de febreiro de 2019, e nos primeiros meses de funcionamento o número de citas canceladas reduciuse drasticamente de valores de ata o 40% a un 1%, ao tempo que a produtividade, medida polo número de valoracións diarias por profesional e día efectivo de traballo de valoración se duplicou respecto dos valores acadados nos períodos precedentes.

Ademais púxose en marcha un servizo de confirmación e recordatorio de citas a través de SMS, remitido á persoa solicitante, ou á persoa de contacto designada, un aviso cando se lle asigna unha cita de valoración, e outro 2 días antes da data de citación elixida. Por outra banda, tamén se envía un SMS con 2 meses de antelación para alertar da posible caducidade do grao de discapacidade recoñecido.

4.1.3.5 Reforzo de persoal de valoración da discapacidade

A Consellería de Política Social implementou unha serie de medidas co obxectivo de mellorar o procedemento da

valoración da discapacidade e reducir as listas de espera. A primeira das actuacións previstas permitiu reforzar o persoal dos equipos de valoración para garantir o seu bo funcionamento e a creación de 14 novos equipos, o que supuxo un incremento dun 74% ao pasar dos 19 equipos actuais aos 33. Os novos equipos empezaron a funcionar desde o mes de maio de 2019. A distribución provincial dos novos equipos foi a seguinte: A Coruña (4), Santiago de Compostela (2), Ourense (1), Pontevedra (4) e Vigo (3). Así mesmo, complétanse equipos nas seccións de Ferrol e Vigo, mediante a contratación de dous profesionais médicos e dun psicólogo/a.

Como consecuencia desta medida, no ano 2019 resolvéronse 35.449 expedientes, cun incremento do 24,16% respecto do ano anterior, o que supón un incremento acumulado de case o 68% respecto ao ano 2017.

Particularmente o número de expedientes resoltos polos profesionais contratados temporalmente ascendeu a 11.783. Ademais, o número de expedientes resoltos polos equipos fixos aumentou máis dun 12% froito das medidas de mellora do procedemento e do novo modelo de citacións que se implantou.

4.1.3.6 Proceso asistencial integrado da esclerosis lateral amiotrófica

No ano 2019 continuábase a aplicación no ámbito dos procedementos de recoñecemento da situación de dependencia e do grao de discapacidade, do proceso asistencial integrado da esclerosis lateral amiotrófica (PAI do ELA) desenvolvido nos anos 2017 e 2018 polas Consellerías de Sanidade e Política Social, tendo como obxectivo intentar impulsar nun acto único en consultas hospitalarias, o seu seguimento e o establecemento de tempos máximos tanto para os servizos sanitarios como para os servizos sociais, converténdose Galicia nunha das primeiras comunidades autónomas en poñer en marcha un protocolo único de actuación sanitaria e social para persoas enfermas de ELA.

O documento elaborado recolle un conxunto de actividades secuenciadas encamiñadas a establecer o diagnóstico de ELA en pacientes con síntomas suxestivos da enfermidade, desde un punto de vista global, integrando a atención dos sistemas sanitario e social, acompañando ao paciente e á súa familia ata o fin da enfermidade e garantindo unha adecuada continuidade asistencial.

O desenvolvemento do documento é froito da colaboración entre as consellerías de Sanidade e de Política Social, do Sergas e representantes de asociacións de pacientes. Na súa redacción participaron 33 expertos en esclerose lateral amiotrófica e tamén se tiveron en conta as necesidades por parte das persoas con ELA.

O compromiso adquirido pola Consellería de Política Social no ámbito deste protocolo, materialízase:

Na axilización de trámites administrativos, acordando a aplicación da tramitación con carácter de urxencia (prazo máximo dun mes) das solicitudes de valoración do grao de discapacidade e da situación de dependencia (iniciais ou de revisión).

Na realización do seguimento a través da Unidade de Coordinación da Dependencia, dependente da Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, a través do mantemento dunha comunicación directa co ámbito sanitario co obxecto de axilizar os prazos, garantindo que os trámites de valoración inicial, revisión e tramitación de recursos nas valoracións de dependencia ou discapacidade dos pacientes de ELA sexan resoltos no prazo acordado.

4.1.3.7 Proceso asistencial integrado para a abordaxe da esclerose múltiple en Galicia

A Consellería de Política Social, a través da Subdirección Xeral de Dependencia e Valoración da Discapacidade, participou xunto coa Consellería de Sanidade e o Servizo Galego de Saúde (SERGAS), as asociacións de pacientes con esclerose múltiple (EM) e unha representación multidisciplinar de profesionais que dan asistencia sanitaria e

coidados a persoas con EM, na elaboración dun Proceso asistencial integrado (PAI) para a abordaxe da esclerose múltiple en Galicia.

O documento final froito das diferentes reunións de traballo foi presentado o 17 de decembro, coincidindo coa véspera do Día Nacional da Esclerose Múltiple, que se conmemora o 18 de decembro. Neste documento recóllese un plan de coidados interdisciplinario, estandarizado e baseado na evidencia, que identifica a secuencia ideal de intervencións, fitos e resultados esperados para o grupo de pacientes con EM. O PAI de EM en Galicia representa un primeiro paso para estandarizar os coidados para estas persoas en Galicia, reducir a innecesaria variabilidade en cada Área Sanitaria e as posibles desigualdades no acceso á atención, tendo en conta tanto as necesidades das persoas con EM, como a última evidencia dispoñible e o contexto sanitario e social presente en Galicia. Defínese e deséñase para toda Galicia e a súa implementación deberá materializarse no ámbito local. Tamén contén un apartado no que se describe a traxectoria que vive a persoa con EM, explorando cada unha das etapas polas que transcorre ao longo da súa enfermidade e inclúese a descrición detallada das áreas de mellora que o grupo de traballo multidisciplinar decidiu que deben incorporarse en todas as áreas sanitarias de Galicia, por representar un impacto importante na mellora da atención das persoas con EM na Comunidade Autónoma.4.1.3.5 Historia social única electrónica.

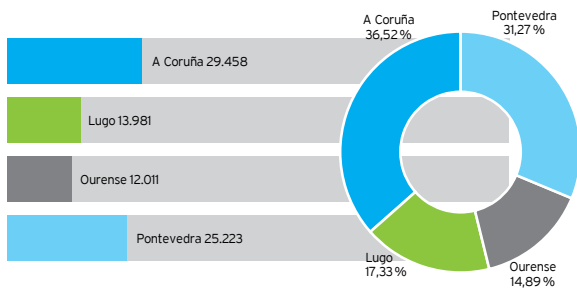
4.1.4 Balance de xestión

4.1.4.1 Xestión das valoracións das situacións de dependencia e aprobacións de programas individuais de atención

O art. 26.1 da Lei 39/2006 de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia define tres graos de dependencia (grao I ou moderada, II ou severa, III ou gran dependencia) segundo as necesidades de apoio nas que o/a solicitante precisa doutra persoa, para desenvolver as actividades básicas da vida diaria (ABVD), dependendo dunha valoración integral onde se ten en conta de maneira obrigada e fundamental a aplicación do BVD ou EVE (baremos aprobados no Real decreto 174/2011, do 11 de febreiro, BOE nº 42, do 18.02.2011), o informe de saúde e o informe social. A data 31 de decembro de 2019, un total de 80.673 persoas solicitaron o recoñecemento da situación de dependencia, sendo as provincias da Coruña e Pontevedra as que maior demanda rexistraron.

► Solicitudes activas: 80.673

Solicitudes activas	
A Coruña	29.458
Lugo	13.981
Ourense	12.011
Pontevedra	25.223
Total	80.673

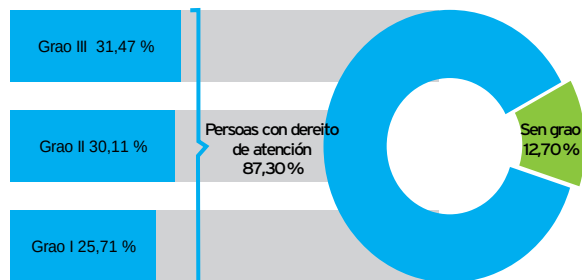

Do total de solicitudes rexistradas foron valoradas o 99,52% (80.292) do total de solicitudes activas, e 70.092 persoas contan co recoñecemento dunha situación de dependencia que dá acceso aos servizos e prestacións da carteira de servizos do sistema para a promoción da autonomía persoal e atención á dependencia segundo o calendario de implantación progresiva da lei.

En virtude do Real decreto lei 20/2012, do 13 de xullo, de medidas para garantir a estabilidade orzamentaria e de fomento da competitividade (BOE nº 168, do 14.07.2012), modifícase a clasificación de graos e niveis, de xeito que a partir da entrada en vigor do citado Real decreto lei (16 de xullo de 2012), para as novas valoracións desaparece o nivel e recoñécese unicamente o grao de dependencia:

Grao	número	porcentaxe
Grao III	25.270	31,47 %
Grao II	24.178	30,11 %
Grao I	20.644	25,71 %
Persoas con dereito de atención	70.092	87,30 %
Sen grao	10.200	12,70 %
Total	80.292	100,00 %

► Persoas con dereito de atención a 31/12/2019: 70.092

Finalmente, das persoas que tiñan acceso á Carteira de servizos do Sistema para a autonomía e atención ás persoas en situación de dependencia, 61.636 beneficiarios/as están a percibir o servizo/prestación cun total de 72.627 prestacións do sistema. A ratio de atención sitúase nun 87,94%.

► **Información histórica acumulada dende o 01/01/2007 ata o 31/12/2019**

Solicitudes	204.091
Persoas beneficiarias con dereito a prestación	168.748
Prestacións	147.134

4.1.4.2 Recursos resoltos

Recursos resoltos contra a resolución de valoración da situación de dependencia ou contra o Programa individual de atención (a través do que se especifica o recurso ou prestación dentro do Sistema para a autonomía e atención á dependencia asignado o/a beneficiario/a) (BS210A): 458

Recursos resoltos no procedemento referido ao dereito de efectividade das prestacións económicas dos solicitantes falecidos durante a tramitación do procedemento de recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema (BS211A): 203.

4.1.4.3 Expedientes de recoñecemento da situación de dependencia e asignación de recurso tramitados pola vía da emerxencia social

Esta vía está regulada no Decreto 15/2010, do 4 de febreiro, polo que se regula o procedemento para o recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do Sistema para a autonomía e atención á dependencia, o procedemento para a elaboración do programa individual de atención e a organización dos órganos técnicos competentes (DOG nº 9, do 13.01.2012) e na Orde do 2 de xaneiro de 2012, que o desenvolve.

Neste sentido, de conformidade co disposto no artigo 16 do referido decreto, daráselle prioridade na tramitación ao correspondente procedemento, mediante resolución motivada da persoa titular do departamento territorial da consellería competente en materia de servizos sociais e logo do ditame-técnico do Órgano de Valoración e Aseoramento da Dependencia, unha vez analizado o informe social e de saúde que acrediten estas circunstancias, cando así o aconsellen razóns de interese público debidamente documentadas e obxectivas que leven consigo:

- a) Unha situación de desamparo ou abandono.
- b) Malos tratos físicos e/ou psíquicos.
- c) Situación de risco grave inminente para a súa integridade física e/ou psíquica.

O procedemento de valoración e recoñecemento da situación de dependencia e do dereito ás prestacións do sistema nos supostos de emerxencia social atópase regulado no Capítulo VI da Orde do 2 de xaneiro de 2012.

A través deste procedemento deberá resolverse motivadamente a declaración da tramitación de emerxencia nun prazo máximo de 72 horas e unha vez declarada esta, no prazo máximo de 48 horas desde a dita declaración, deberá proporcionarse á persoa interesada o acceso ao recurso determinado como modalidade de intervención máis adecuada.

- **No ano 2019 foron xestionadas polo procedemento de emerxencia social un total de 1.218 solicitudes, das que un 77 % foron resoltas favorablemente.**

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

4.2.1 Procedemento de acceso ás prazas públicas

O procedemento de acceso ás prazas públicas atópase regulado na Orde do 16 de abril de 2014 pola que se regulan as condicións dos ingresos e traslados en servizos prestados en centros propios ou concertados, no ámbito da atención á dependencia e da promoción da autonomía persoal (DOG nº 91, do 14.05.2014 e corrección de erros no DOG nº 103, do 02.06.2014).

4.2.2 Recursos comúns e de atención ao alzhéimer

4.2.2.1 Centros residenciais de atención a persoas maiores

Son centros destinados a vivenda permanente e comúns nos que se presta unha atención integral e continuada ás persoas maiores que non contan co apoio social ou familiar ou este é insuficiente para cubrir as atencións que necesitan.

Os centros residenciais poden contar con prazas para a atención a persoas maiores que se atopan en situación de dependencia ou a persoas maiores con autonomía:

- ▶ **Prazas de atención a persoas maiores en situación de dependencia:** prazas destinadas a vivenda permanente e comúns nas que se presta unha atención integral e continuada a persoas maiores que por razóns ligadas á falta ou perda de autonomía física ou psíquica, ten necesidade de asistencia para a realización das actividades correntes da vida diaria.
- ▶ **Prazas de atención a persoas maiores con autonomía:** prazas destinadas a vivenda permanente e comúns de persoas maiores que posúen unhas condicións físicas e psíquicas que lles permiten a realización por si mesmas das actividades de autocoidado.

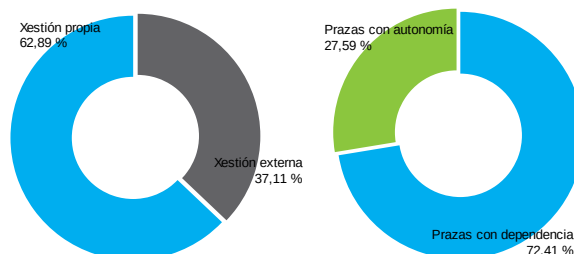
- ▶ **Apartamentos tutelados:** son un conxunto de vivendas independentes que están agrupadas para a prestación en común dunha serie de servizos colectivos. Cada apartamento alberga a unha ou dúas persoas maiores autónomas, tratando sempre de potenciar a súa autonomía e privacidade. Concíbense como un sistema de aloxamento e convivencia alternativo ao tradicional internamento en residencias.

A Xunta de Galicia conta con prazas residenciais en centros de titularidade propia e en centros de titularidade privada ou municipal, pola vía de contrato. Os centros de titularidade propia poden estar xestionados directamente pola Xunta de Galicia ou por unha entidade xestora externa.

Centros residenciais de titularidade propia

A Xunta de Galicia conta con 3.465 prazas distribuídas en 31 centros residenciais de titularidade propia. Dos centros propios, 19 están xestionados directamente pola Xunta de Galicia, mentres que os 12 restantes son xestionados por empresas externas.

Xestión:	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total prazas
Propia	932	1.247	2.179
Externa	24	1.262	1.286
Total	956	2.509	3.465

Ver mapa páxina 29

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

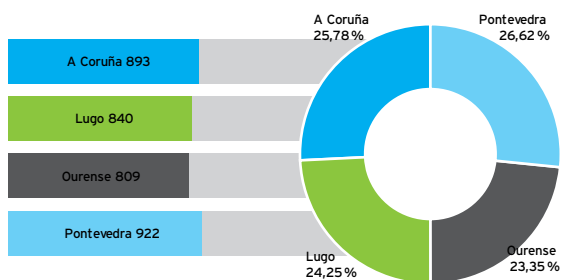
Relación de centros de titularidade propia:

Nome	Localidade	Xestión	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
Residencia de Persoas Maiores de Laraxe (Geriatros)	Cabanas	Externa	0	172	172
Residencia de Persoas Maiores de Carballo	Carballo	Propia	26	0	26
Residencia de Persoas Maiores Torrente Ballester	A Coruña	Propia	64	32	96
Residencia de Persoas Maiores Concepción Arenal (Sar-Quavitae)	A Coruña	Externa	0	150	150
Residencia de Persoas Maiores de Caranza-Ferrol	Ferrol	Propia	142	49	191
Residencia de Persoas Maiores de Oleiros	Oleiros	Propia	0	284	284
Residencia de Persoas Maiores de Pobra do Caramiñal	Pobra do Caramiñal	Propia	48	0	48
Residencia de Persoas Maiores de Ribeira (Geriatros)	Ribeira	Externa	0	106	106
Residencia de Persoas Maiores Volta do Castro	Santiago de Compostela	Propia	0	150	150
Residencia de Persoas Maiores de Santiago de Compostela	Santiago de Compostela	Propia	84	0	84
Fundación José Otero-Carmela Martínez (Geriatros)	Santiago de Compostela	Externa	0	150	150
Apartamentos tutelados de Antas de Ulla (UTE, Troncoso Casares)	Antas de Ulla	Externa	16	0	16
Residencia de Persoas Maiores de Burela	Burela	Propia	58	30	88
Residencia de Persoas Maiores de Castro Ribeiras do Lea (Sar-Quavitae)	Castro de Rei	Externa	0	172	172
Residencia de Persoas Maiores As Gándaras	Lugo	Propia	150	68	218
Residencia de Persoas Maiores A Milagrosa	Lugo	Propia	54	0	54
Residencia de Persoas Maiores de Monforte de Lemos	Monforte de Lemos	Propia	42	0	42
Residencia de Persoas Maiores de Quiroga (Fundación Valdegodos)	Quiroga	Externa	0	88	88
Residencia de Persoas Maiores de Bande (Geriatros)	Bande	Externa	8	42	50
Residencia de Persoas Maiores Nosa Sra. dos Miragres	Barbadas	Propia	0	130	130
Residencia de Persoas Maiores de Castro Caldelas	Castro Caldelas	Propia	36	0	36
Residencia do Carballiño para Persoas Maiores con Autonomía	O Carballiño	Propia	24	0	24
Residencia do Carballiño para Persoas Maiores con Dependencia	O Carballiño	Externa	0	25	25
Residencia de Persoas Maiores de Larouco (Geriatros)	Larouco	Externa	0	82	82
Residencia de Persoas Maiores de Viana do Bolo (Fund. Valdegodos)	Viana do Bolo	Externa	0	125	125
Residencia de Persoas Maiores da Estrada	A Estrada	Propia	40	0	40
Residencia de Persoas Maiores de Marín	Marín	Propia	78	0	78
Residencia de Persoas Maiores de Campolongo	Pontevedra	Propia	86	50	136
Complexo Residencial de Atención a Persoas dependentes de Vigo (Residencia de Atención a Persoas dependentes de Vigo I)	Vigo	Propia	0	306	306
Complexo Residencial de Atención a Persoas dependentes de Vigo (Residencia de Atención a Persoas dependentes de Vigo II)	Vigo	Propia	0	148	148
Residencia de Persoas Maiores de Bembrive (Sar-Quavitae)	Vigo	Externa	0	150	150
Total			956	2.509	3.465

Centros residenciais con prazas concertadas

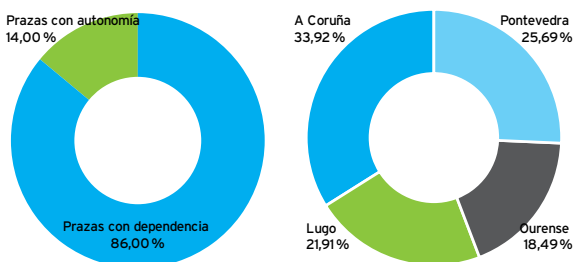
A Xunta de Galicia ten prazas concertadas en 77 centros. Hai prazas concertadas en 3 centros de titularidade municipal, 34 centros de titularidade privada con ánimo de lucro e 39 centros de iniciativa social. O total de prazas concertadas é de 3.464; 14 son prazas con autonomía e 3.450 son prazas con dependencia.

	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
A Coruña	0	893	893
Lugo	0	840	840
Ourense	4	805	809
Pontevedra	10	912	922
Total	14	3.450	3.464

Distribución provincial das prazas públicas da Xunta de Galicia

	Prazas con autonomía	Prazas con dependencia	Total
A Coruña	364	1.986	2.350
Lugo	320	1.198	1.518
Ourense	72	1.209	1.281
Pontevedra	214	1.566	1.780
Total	970	5.959	6.929

Evolución de prazas residenciais da Xunta de Galicia

	Prazas en centros propios	Prazas en centros concertados	Total
2010	3.448	3.203	6.651
2011	3.464	3.196	6.660
2012	3.464	3.191	6.655
2013	3.440	3.191	6.631
2014	3.440	3.306	6.746
2015	3.460	3.346	6.806
2016	3.465	3.426	6.891
2017	3.465	3.426	6.891
2018	3.465	3.467	6.932
2019	970	5.959	6.929

Centros residenciais Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar

Servizo de atención residencial	Prazas
Centro residencial de Ortigueira	50
Fogar Residencial de Cerceda	22
Centro residencial de Melide	52
Fogar Residencial da Laracha	18
Centro residencial de Arteixo	64
Prazas A Coruña	206
Fogar Residencial de Baleira	24
Prazas Lugo	24
Fogar Residencial de Taboadela	22
Fogar Residencial de Vilar de Barrio	24
Fogar Residencial de Vilardevós	24
Prazas Ourense	70
Fogar Residencial de Cerdedo	18
Centro residencial de Redondela	21
Prazas Pontevedra	39
Total prazas Galicia	339

4.2.2.2 Centros de día

Centros de día de atención social a persoas con alzhéimer e outras demencias neurodexenerativas

Trátase de equipamentos que proporcionan un servizo multidisciplinar de atención diúrna e de carácter especializado ás persoas que teñen diagnosticado alzhéimer e outras demencias neurodexenerativas.

Estes centros prestan unha asistencia social integral ás persoas que padecen estas demencias de acordo coas súas necesidades básicas, terapéuticas e psicosociais, contando coa participación activa dos seus familiares e promovendo o mantemento da súa autonomía persoal e a permanencia no seu contorno habitual.

Centros de día de atención ao alzhéimer	Prazas
Centro de Día de Alzhéimer Bembrive (Vigo)	20
Centro de Día de Alzhéimer Volta do Castro (Santiago)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Vigo (Vigo)	64
Centro de Día de Alzhéimer de Lugo (Lugo)	40
Centro de Día de Alzhéimer da Coruña (A Coruña)	25
Centro de Día de Alzhéimer Celeiro-Viveiro (Viveiro)	30
Centro de Día de Alzhéimer de Moaña (Moaña)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Lalín (Lalín)	15
Centro de Día de Alzhéimer de Monforte (Monforte)	10
Centro de Día de Alzhéimer de Ferrol (Ferrol)	40
Centro de Día de Alzhéimer de Ourense (Ourense)	30
Centro de Día de Alzhéimer de Ribeira (Ribeira)	35
Centro de Día de Alzhéimer de Pontevedra	35
Unidade de alzhéimer de Maiores de Vilalba	5
Unidade de alzhéimer Residencia San Rafael (Mondoñedo)	10
Total	439

Centros de día de atención á dependencia	Prazas
Centro de Día de Atención á Dependencia de Burela	40
Centro de Día de Atención á Dependencia das Gándaras (Lugo)	20
Total	60

Centros de día xestionados polo Consorcio

Os centros de día do Consorcio defínense como centros xerontolóxicos socioterapéuticos e de apoio ás familias que durante o día prestan atención terapéutica integral e plural ás persoas maiores con dependencia ou en grave risco de padecela, promovendo a súa autonomía persoal, a actividade relacional e a permanencia no contorno habitual.

A través do seu departamento de Xerontoloxía, o Consorcio xestiona 64 centros de día, coa seguinte distribución provincial:

	Nº de centros	Prazas
A Coruña	25	1.118
Lugo	11	384
Ourense	12	436
Pontevedra	16	595
Total	64	2.533

No ano 2019, o Consorcio puxo en funcionamento os centros para maiores de Baleira (20 prazas de centro de día e 24 prazas residenciais), na provincia de Lugo, Cuntis (40 prazas de centro de día), na provincia de Pontevedra, Miño (30 prazas de centro de día) e Arteixo (40 prazas de centro de día) na provincia da Coruña e Ourense (80 prazas de centro de día). Estes dous últimos de Arteixo e Ourense construídos e equipados pola Fundación Amancio Ortega, grazas o convenio asinado pola Xunta de Galicia coa FAO no ano 2015.

Ao peche de 2019, o Consorcio Galego de Sevizos de Igualdade e Benestar xestionaba unha rede de centros de maiores que comprendía:

- ▶ 64 centros de día cunha capacidade máxima de 2.533 prazas.
- ▶ 11 residenciais cunha capacidade máxima de 339 prazas.
- ▶ e 6 vivendas comunitarias cunha capacidade máxima de 96 prazas.

4.2.3 Recursos especializados para a discapacidade

Un dos obxectivos fundamentais da Consellería de Política Social é o de prestar unha atención integral ás persoas con discapacidade. A atención máis idónea para as persoas con discapacidade é aquela que se presta no seu contorno natural, preto dos seus, combinando a convivencia na súa familia coa asistencia a centros nos que se traballa no seu desenvolvemento persoal.

Cando a relación entre estas dúas realidades non se conxuga en termos que permitan garantir a maior calidade de vida e o maior grao de desenvolvemento persoal da persoa con discapacidade, debe entrar en xogo a institucionalización en centros, configurada como un contorno natural alternativo. Establécese un novo sistema que posibilita unha axeitada atención ás persoas en situación de dependencia e reforza a obrigatoriedade para as administracións públicas de subministrala.

Este sistema de carácter público está constituído no ano 2019 por 5.301 prazas distribuídas entre centros de día, centros ocupacionais, residencias con centro de día e residencias con centro ocupacional, das que 4.881 (92,07%) están concertadas con entidades privadas e destas, tan só 3 teñen ánimo de lucro e o resto son de iniciativa social.

A través deste sistema público dáse resposta ás necesidades das persoas cunha discapacidade moderada (grao de discapacidade igual ou superior ao 33% sen necesidade de axuda de 3ª persoa) a través dunha formación de carácter ocupacional que favoreza a súa integración sociolaboral, e ás persoas dependentes cun maior grao de discapacidade (grao de discapacidade igual ou superior ao 75% e necesidade de axuda de 3ª persoa), e/ou dependencia recoñecida, a través dunha atención cun carácter máis asistencial e rehabilitador.

4.2.3.1 Poboación con discapacidade

Xestión das solicitudes de valoración e recoñecemento do grao de discapacidade no ano 2019

Seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades

	Resolucións emitidas	Citacións efectuadas
A Coruña	7.872	8.196
Lugo	3.197	3.120
Ourense	4.141	4.141
Pontevedra	6.089	5.595
Vigo	7.011	6.916
Ferrol	3.812	3.813
Santiago	3.193	3.330
Total	35.315	35.111

A poboación con discapacidade recoñecida en Galicia con data de decembro do 2019 é de 235.451 persoas coa seguinte distribución provincial:

	Nº
A Coruña	94.340
Lugo	22.696
Ourense	28.353
Pontevedra	90.062
Total	235.451

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

A distribución por tipo de discapacidade é a seguinte:

	Física	Intelectual	Sensorial	Mental	Enfermidade Rara	Total
A Coruña	73.591	17.146	18.120	22.116	127	131.100
Lugo	17.078	5.501	5.606	5.947	55	34.187
Ourense	17.790	4.385	4.508	5.954	53	32.690
Pontevedra	69.662	14.340	17.097	23.019	100	124.218
Total*	178.121	41.372	45.331	57.036	335	322.195

* Os datos totais da poboación discapacitada que se sinalan na primeira táboa non coinciden cos datos totais da segunda táboa, debido a que unha mesma persoa pode ter recoñecidos distintos tipos de discapacidade. Na 1ª táboa o que se cuantifican son persoas físicas, e na segunda a cuantificación se efectúa por tipoloxías de discapacidade. Fonte de datos Censo de Persoas con Discapacidade de Galicia.

Tarxetas acreditativas do grao de discapacidade

A Orde do 20 de xullo de 2016, pola que se crea a tarxeta acreditativa do grao de discapacidade e se regula o procedemento para a súa obtención (DOG nº 147, do 04.08.2016), tivo como fin principal que as persoas con discapacidade legalmente recoñecida puidesen acreditar de forma áxil e práctica ante terceiras persoas o seu grao de discapacidade e facilitarlles así o acceso a determinados servizos que poidan mellorar a súa calidade de vida a través dun instrumento máis práctico e cómodo.

En aplicación do contido desta orde, ata a actualidade emitíronse as seguintes tarxetas:

Nº de tarxetas acreditativas do grao de discapacidade emitidas do 01/01/2019 a 31/12/2019	30.518
Nº de tarxetas acreditativas do grao de discapacidade emitidas ata o 31/12/2019	107.303

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/tarxeta-acreditativa-do-grao-de-discapacidade>

The screenshot shows the official website of the Xunta de Galicia, specifically the page for the 'Tarxeta acreditativa do grao de discapacidade'. The page includes a navigation menu with 'CONSELLERÍA', 'TEMAS', and 'RECURSOS'. The main content area features the title 'Tarxeta acreditativa do grao de discapacidade' and a sub-section 'FINALIDADE' explaining that the card's purpose is to facilitate the accreditation of the degree of disability for the holder. It also mentions that the card is not a benefit in itself but a tool to access services. A 'BENEFICIOS' section states that the card is issued to people with a recognized degree of disability of 33% or higher. A 'TITULARES DA TARXETA' section notes that the card is issued to people with a recognized degree of disability of 33% or higher, according to the procedure established in Royal Decree 1071/1999. On the right side, there is a 'Tes unha dúbida?' (Do you have a question?) button and a list of services: 'Recoñecemento do grao de discapacidade', 'Tarxeta acreditativa do grao de discapacidade', 'Censo de persoas con discapacidade', 'Servizo Galego de Apoiamento e Mobilidade Personal', 'Accesibilidade', 'Asociacionismo', and 'Atención temperá'.

4.2.3.2 Centros de atención a persoas con discapacidade

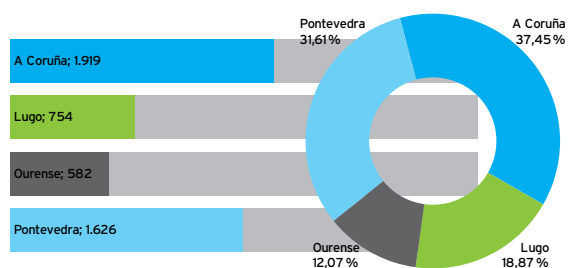
A Rede galega de centros de atención a persoas con discapacidade está integrada por diferentes tipos de centros. De acordo coa tipoloxía establecida na súa autorización de inicio de actividades, pódense clarificar do seguinte xeito:

	Nº de centros
Centro ocupacional	61
Centro de día	53
Residencia adultos con centro ocupacional	22
Residencia gravemente afectados	33
Vivendas e pisos tutelados	22
Total	191

Prazas concertadas en centros con entidades privadas

A distribución provincial das prazas concertadas con centros, dependentes de iniciativa social, e os orzamentos son os seguintes (sen centros propios):

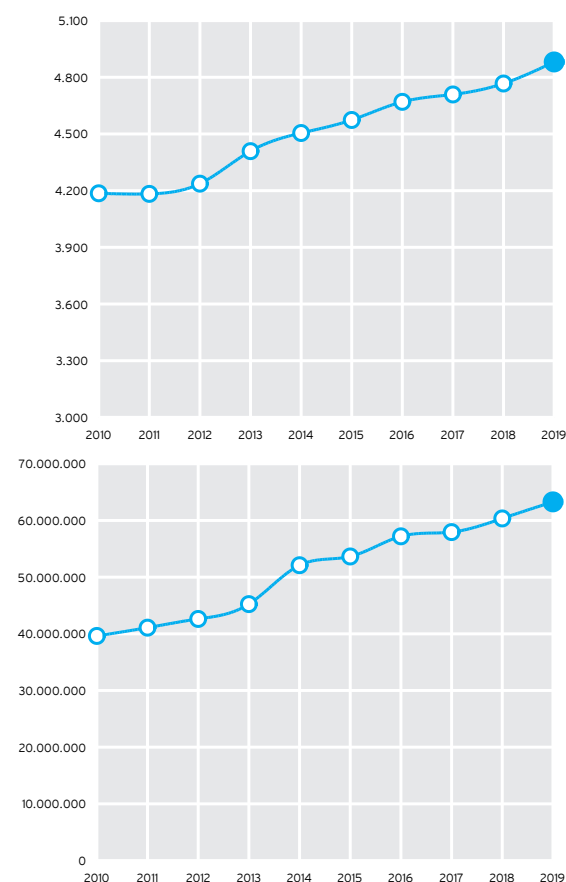
	Prazas	Orzamento
A Coruña	1.919	23.700.158,79
Lugo	754	11.939.482,88
Ourense	582	7.636.777,51
Pontevedra	1.626	20.003.048,38
Total	4.881	63.279.467,56

► Evolución

A evolución das prazas concertadas e dos orzamentos dos últimos dez anos son os seguintes:

	Prazas	Orzamento
2010	4.186	39.627.321
2011	4.183	41.088.127
2012	4.237	42.624.620
2013	4.409	45.240.670
2014	4.505	52.102.517,31
2015	4.574	53.645.150,96
2016	4.670	57.198.816,81
2017	4.709	57.946.187,40
2018	4.767	60.354.497,63
2019	4.881	63.279.467,56

4.2 RECURSOS RESIDENCIAIS E DE ATENCIÓN DIÚRNA

► Distribución provincial das prazas por tipoloxía:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Centro ocupacional	857	197	170	560	1.784
Centro de día	443	115	49	497	1.104
Residencia con centro ocupacional (certa autonomía)	222	156	143	252	773
Residencia con centro de día (dependentes)	357	279	220	304	1.160
Vivendas e pisos tutelados	40	7	0	13	60
Total	1.919	754	582	1.626	4.881

Centros propios

En total a Consellería de Política Social xestiona 4 centros públicos, con 420 prazas:

CAPD da Coruña (A Coruña)

► Beneficiarios

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► Capacidade

- Internado **85**
- Media pensión **55**

CAPD de Sarria (Lugo)

► Beneficiarios

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► Capacidade

- Internado **120**

CAPD de Redondela (Pontevedra)

► Beneficiarios

Maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, asociada ou non á discapacidade física ou sensorial, que necesitan axuda de terceira persoa para as actividades básicas da vida diaria.

► Capacidade

- Internado **120**

Centro ocupacional "O Sair" Caldas de Reis (Pontevedra)

► Beneficiarios

Persoas con discapacidade intelectual maiores de 18 anos.

► Capacidade

- Media pensión: **40**

4.2.3.3 Servizos de prevención das situacións de dependencia e promoción da autonomía persoal para persoas con discapacidade intelectual

Constituídos por 8.645 horas anuais dos servizos de logopedia, adestramento de habilidades persoais e sociais e de formación prelaboral con destino a persoas con discapacidade intelectual, coa seguinte distribución:

- Formación prelaboral: 4.270 horas
- Logopedia: 1.750 horas
- Adestramento de habilidades persoais e sociais: 2.625 horas

- ▶ **O orzamento total para o ano 2019 ascendeu a 230.983,30 euros.**

4.3 RECURSOS ECONÓMICOS

4.3.1 Descrición e área de actuación

Esta unidade incorpórase á estrutura orgánica da actual Consellería de Política Social coa publicación do Decreto 109/2012, do 22 de marzo (DOG nº 73, do 17.04.2012) correspondéndolle a coordinación e a xestión dos procedementos de disposición de recursos de natureza económica competencia da entón Secretaría Xeral de Política Social.

Tras a publicación do Decreto 1769/2015, do 3 de decembro (DOG nº 232, do 04.12.2015) polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social esta unidade adscíbese á Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade incorporando aos seus contidos, entre outros, a modificación da planificación, coordinación, execución e seguimento das competencias e funcións da Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade nas materias de innovación tecnolóxica e investigación e innovación na xestión dos programas e servizos sociais, especialmente orientados á promoción da autonomía persoal e mellora da calidade de vida das persoas maiores, persoas con discapacidade e persoas en situación de dependencia.

4.3.2 Balance de Xestión

4.3.2.1 No exercicio 2019 promovéronse procedementos de natureza económica envirtude de expedientes de contratación administrativa que presentaron o seguinte impacto:

- ▶ Contratos con prezos a tanto global que foron iniciados no 2019 pero que aínda non se adjudicaron:

	Nº	Importe de licitación	Importe de adjudicación
Aberto	2	1.986.664,08	-
Negociado	0		
Total	2	1.986.664,08	-

- ▶ Adicionalmente, licitáronse os seguintes contratos que quedaron desertos:

	Nº	Importe de licitación
Aberto	4	1.910.288,16
Negociado	0	0,00
Total	4	1.910.288,16

- ▶ E os seguintes contratos, nos que non se compara o importe de licitación co de adjudicación ao non ser magnitudes comparables (a adjudicación realizouse en función de prezos unitarios):

	Nº	Importe de licitación
Aberto	19	16.484.581,79
Negociado	0	0,00
Total	19	16.484.581,79

- ▶ Finalmente, o total das prórrogas incorpóranse por separado:

	Nº	Importe prórrogas
Aberto	68	96.063.711,07
Negociado	69	21.137.279,80
Total	137	117.200.990,87

4.3.2.2 Así mesmo, no ano 2019, promoveuse a cuarta convocatoria de subvencións para o desenvolvemento de proxectos de asesoramento e formación de persoas con discapacidade na Comunidade Autónoma de Galicia, cofinanciada polo Fondo Social Europeo no marco do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020.

Esta convocatoria, de carácter pioneiro na Comunidade Autónoma de Galicia, publicouse a través da Orde do 3 de xuño de 2019 pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán as subvencións destinadas a confederacións, federacións e ás entidades de iniciativa social, non asociadas nin federadas, sen ánimo de lucro para o desenvolvemento de proxectos de asesoramento e formación de persoas con discapacidade na Comunidade Autónoma de Galicia, cofinanciada polo Fondo Social Europeo no marco do Programa Operativo FSE Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para os anos 2019 e 2020.

Corresponde o seu obxecto a formación prelaboral de alumnos cos seguintes requisitos:

- Ter un nivel de discapacidade recoñecida, igual ou superior ao 33 %.
- Estar empadroados na Comunidade Autónoma de Galicia
- Non ser perceptor dunha libranza vinculada á prestación de servizos para centro ocupacional ou titulares dunha praza no sistema galego de servizos sociais.

▶ Financiamento

O financiamento desta convocatoria, de carácter plurianual (gasto subvencionable desde o 01/07/2019 ata o 30/06/2020), ascendeu a **1.055.683** euros.

Os proxectos que acadaron financiación con cargo a esta convocatoria foron as seguintes:

Código do proxecto	Denominación do proxecto	Nome entidade	Subvención aprobada (euros)
04-0001	Proxecto de habilidades prelaborais para a inclusión sociolaboral plena de persoas con discapacidade a causa da enfermidade mental	FEAFES	60.000,00
04-0002	Adquisición de habilidades para a vida autónoma e a mellora da empregabilidade	FAXPG	12.988,78
04-0003	Formación para o emprego da provincia da Coruña	COGAMI	21.631,00
04-0004	Formación para o emprego. Provincias de Lugo e Pontevedra	COGAMI	36.857,03
04-0005	Formación habilidades sociolaborais Ferrolterra	COGAMI	16.000,00
04-0006	Formación e preparación de oposicións autonómicas e estatais para persoas coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	AGRUPACIÓN DOWN GALICIA: OPOSICIÓN	38.291,14
04-0007	Alfabetización e formación básica en habilidades instrumentais para persoas coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	AGRUPACIÓN DOWN GALICIA: ALFABETIZACIÓN	19.811,68
04-0008	Estimulación cognitiva de persoas coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	AGRUPACIÓN DOWN GALICIA: COGNITIVO	48.220,87
04-0009	Formación prelaboral e capacitación profesional no sector da hostalaría para persoas coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	AGRUPACIÓN DOWN GALICIA: HOSTALERÍA	11.371,50
04-0010	Formación prelaboral en persoal de servizos xerais para persoas coa síndrome de Down e/ou discapacidade intelectual	AGRUPACIÓN DOWN GALICIA: PERSOAL SERVIZOS XERAIS	5.205,62
04-0011	Mellora nos accesos ao emprego público das persoas con discapacidade intelectual do sur de Galicia, a través da formación, orientación e apoio en diversos procesos selectivos	FADEMGA	33.356,40
04-0012	Mellora nos accesos ao emprego público das persoas con discapacidade intelectual do norte de Galicia, a través da formación, orientación e apoio en diversos procesos selectivos	FADEMGA	50.034,60
04-0013	Proxecto de formación autónoma para persoas con discapacidade intelectual	AGRUPACIÓN FADEMGA ADO	16.000,00
04-0014	COMPE: Adquisición de habilidades e competencias que fomenten a vida independente.	ASCM	19.038,79
04-0015	Iníciate a la vida independente	AGRUPACIÓN FADEMGA BATA	19.818,23
04-0016	Itinerarios formativos para acceder a unha inserción laboral	AMICOS	24.000,00
04-0017	Teño un plan 2	HABILITAS	15.965,46
04-0019	Animola formativo 2019/20	ARDAI	60.000,00

4.3 RECURSOS ECONÓMICOS

04-0020	InclusioEDUCAemprego	LIMISI	23.564,75
04-0021	Habilidades para o estudo e orientación académica	ITINERA	16.000,00
04-0022	Formación laboral en panadería e pastelería na discapacidade auditiva	ACOPRÓS	20.000,00
04-0023	Futuro XXI: 19-20	INTEGRA	40.000,00
04-0024	Capacitación del adolescente con DI a través de la reeducación pedagógica	INTEGRA	18.000,00
04-0025	Habilidades para o emprego	ITINERA	6.523,75
04-0026	Obradoiro iniciación silvicultura e mantemento zonas verdes	ITINERA	6.411,50
04-0027	Roteiros prelaborais	XARUMA	8.313,83
04-0028	Activándonos para sumar	HABILITAS	15.667,40
04-0029	Destrezas e habilidades necesarias para a inserción social e laboral	ASDIVALU	8.621,25

**4.3.2.4 Finalmente, no ano 2019, asinouse a
Convenio de colaboración entre a Consellería
de Política Social e o Concello de Salvaterra
para a reforma dun local para destinalo a
centro onde se presten servizos de promoción
da autonomía e atención á dependencia.**

- ▶ A achega da Consellería de Política Social ascendeu ao importe de 50.000 euros.

4.4 PROGRAMAS, AXUDAS E SUBVENCIÓNS

4.4.1 Programas de ocio e tempo libre

4.4.1.1 Área de maiores

► Programa “Benestar en balnearios”

BENESTAR EN BALNEARIOS

A Consellería de Política Social convocou este programa a través da publicación da Orde do 25 de marzo pola que se regula a oferta de prazas para estadias e tratamento termal dentro do programa de Benestar en balnearios 2019 e se procede á súa convocatoria (DOG do 02.04.2019)

Con este programa preténdese contribuír ao mantemento da autonomía das persoas maiores, facilitándolles a posibilidade de gozar duns días de descanso, autocoidado, convivencia e tratamento termal así como de participar en diferentes actividades socioculturais.

► Beneficiarios e orzamento:

- Ofertáronse un total de **700** prazas en 14 balnearios de Galicia con estadias de 10 días.
- Cubríronse un total de **633** prazas cun orzamento xestionado de **98.411** euros.

► Programa de benestar a través da talasoterapia

A Consellería de Política Social convocou este programa a través da publicación da Orde do 25 de marzo coa finalidade de facilitar ás persoas maiores o acceso a establecementos que ofertan talasoterapia en épocas nas que a climatoloxía non permite gozar das nosas augas mariñas.

► Beneficiarios e orzamento:

- Ofertáronse un total de **362** prazas nos Talasos da Illa da Toxa e Viveiro
- Cubríronse un total de **322** prazas cun orzamento xestionado de **29.000** euros.

► Xuntanzas de maiores

O 22 de xuño de 2019 tivo lugar a 41 Xuntanza dos Maiores no parque municipal do Carballiño. Nesta xuntanza participaron maiores procedentes de toda a Comunidade Autónoma de Galicia.

Este encontro pretende acadar a participación dos nosos maiores en actividades de ocio, constituír un lugar de encontro das institucións e entidades que traballan con este colectivo, fomentar o intercambio de experiencias e outras alternativas de tempo libre.

▶ **Beneficiarios e orzamento:**

- No ano 2019 destinouse a esta xuntanza un orzamento de **79.796** euros.

▶ **Programa Xuntos polo Nadal**

A Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade convocou este programa co fin de que as persoas maiores que se atopan soas no Nadal poidan pasar estas datas acompañadas doutras que se atopan na mesma situación. O programa contempla o aloxamento en réxime de pensión completa dende o 23 de decembro de 2019 ata o 7 de xaneiro de 2020.

▶ **Beneficiarios e orzamento:**

- Asistiron a este programa un total de **273** persoas maiores das catro provincias, das cales 124 estiveron na residencia de tempo libre de Panxón, 106 na residencia de tempo libre do Carballiño e 43 na residencia LUGII de Lugo
- Neste programa, e en colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado participaron un total de 3 voluntarios que compartiron cos maiores as actividades e as celebracións.
- Xestionouse un orzamento de **110.185** euros.

▶ **Programa de voluntariado para persoas con alzhéimer**

No 2012, Ano Galego do Alzhéimer, a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade e a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, puxeron en marcha un programa de voluntariado co obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas que padecen a enfermidade de alzhéimer e das súas familias e cuidadores.

Este programa xorde coa idea de fomentar que os cidadáns teñan un maior coñecemento e solidariedade cara

ás persoas que padecen esta enfermidade e contribúan a garantir unha vida digna a estes enfermos, na súa maioría persoas maiores. O apoio das persoas voluntarias na atención aos enfermos de alzhéimer permítelles gozar da compañía doutras persoas e axúdalles a mellorar o seu estado de ánimo, e para as familias e persoas cuidadoras é unha axuda de gran valor.

Incorporáronse ao programa 25 entidades (residencias de maiores, centros de día e asociacións de alzhéimer) e rexistráronse **282** persoas voluntarias dende o comezo do programa ata finais do 2019 moitos dos cales seguen colaborando activamente nestes centros de maiores.

▶ **Programa de voluntariado dixital**

O programa de Voluntariado Dixital impulsado pola Consellería de Política Social e a Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia ten como obxectivo principal favorecer a inclusión dixital de toda a cidadanía, especialmente entre os colectivos en risco de exclusión social.

Esta iniciativa púxose en marcha no ano 2012, e dende o 2016, constitúese como un dos principais instrumentos de estratexia de inclusión dixital do Goberno galego no marco do Plan de inclusión dixital de Galicia 2020 e da Axenda dixital 2020.

Para cumprir este obxectivo búscase a colaboración activa entre as institucións, as empresas do sector TIC e as entidades de acción voluntaria que traballan apoiando as persoas con discapacidade, persoas maiores e en risco de exclusión sociodixital. A iniciativa suma tamén a solidariedade individual das persoas voluntarias, a responsabilidade social das empresas e o aproveitamento das infraestruturas públicas.

O Programa de voluntariado dixital durante o ano 2019 atendeu distintos colectivos en risco de exclusión con especial atención a persoas maiores, persoas desempregadas, xuventude e persoas en risco de exclusión social, cun catálogo de actividades formativas.

Ao longo deste ano desenvolvéronse un total de 9 accións formativas a través dos apoios solicitados polas entidades colaboradoras trazando o itinerario marcado polos tres grandes eixes do Plan de inclusión dixital de Galicia. A execución dos apoios dixitais (presenciais e virtuais) demandados polas entidades colaboradoras contaron con máis de 77 persoas beneficiarias. Establecéronse ademais, mecanismos de compensación e incentivos ás persoas voluntarias do Programa a través do asentamento das actuacións no Rexistro de Experiencia Voluntaria da Xunta e a emisión de 6 diplomas de experiencia voluntaria.

Algúns exemplos dos apoios realizados polos voluntarios dixitais que atenderon ao colectivo de persoas dependentes no marco do Plan de inclusión dixital son:

- Envellecemento activo coas TIC no concello de Mos para incentivar o uso da internet entre as persoas maiores na súa vida cotiá e actividades de lecer.
- Plataforma E-Saúde, no concello de Ribadumia no que tivo lugar o Día Internacional das Persoas de Idade introducindo ás persoas maiores no manexo e acceso aos servizos dixitais no eido da saúde.

► **Programa lecer activo 2019 para os centros residenciais para persoas maiores de titularidade da Xunta de Galicia**

Na oferta de actividades do programa Lecer activo 2019 teñen un papel activo tanto as persoas residentes nestes centros como os propios equipos profesionais, en tanto son eles e elas os que deciden as actividades nas que teñen interese en participar, e isto é fundamental para que se poidan acadar os obxectivos que este ten: fomentar o benestar físico, mental e social a través do lecer.

No ano 2019 participaron nestes programas as residencias de maiores de Volta do Castro (Santiago de Compostela), Torrente Ballester (A Coruña), A Pobra do Carami-

ñal, Carballo, Ferrol, Oleiros, Porta do Camiño (Santiago de Compostela), Burela, As Gándaras (Lugo), Monforte de Lemos, Os Milagres (Ourense), O Carballiño, A Estrada, Marin, Campolongo (Pontevedra), Vigo, A Milagrosa (Lugo) e Castro Caldelas.

As actividades desenvolvidas ao longo do ano foron moi variadas: Musicoterapia, pintura terapéutica, hortoterapia, bailoterapia, intervención asistida con cans, manualidades, contacontos, teatro...

Tamén se realizaron saídas culturais e excursións con visitas guiadas ao longo de todo o ano.

► **Beneficiarios e orzamento:**

Neste programa de Lecer Activo para persoas maiores destinouse un orzamento de **38.277 euros**.

4.4.1.2 Área de persoas con discapacidade

► **Programa lecer activo 2019 para os centros de atención a persoas con discapacidade de titularidade da Xunta de Galicia**

No ano 2019 participaron nestes programas os centros de atención a persoas con discapacidade da Coruña, Redondela, Sarria e o centro ocupacional do Saiar.

Os usuarios destes centros participaron en actividades de vela adaptada, terapia equina, terapia asistida con cans, musicoterapia, espectáculos de títeres, así como excursións e visitas culturais.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2019 o orzamento xestionado para estas actividades nos centros de atención a persoas con discapacidade foi de **44.603 euros**.

► **Campamentos de verán para persoas con discapacidade**

Campamentos de verán específicos para persoas con discapacidade

Teñen como finalidade acadar a integración social dos mozos/as con discapacidade mediante a súa participación en campamentos de verán ofertando as seguintes modalidades:

- Solicitude dentro da Campaña de verán que xestiona a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado na que se inclúen prazas para mozos/as cunha discapacidade superior o 33% e que non precisen axuda de 3ª persoa. Poden solicitar praza na quenda xeral ou nas prazas reservadas para inclusión.

No ano 2019 participaron 28 mozos/as na quenda de inclusión e 72 na quenda xeral, asumindo a Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado o custo destas prazas, e a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade o custo dos monitores de apoio.

- Solicitude na convocatoria de campamentos específicos para persoas con Discapacidade que organiza a Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade que se desenvolveron no Albergue Xuvenil de Gandarío, na Residencia de Tempo Libre de Panxón e na Residencia de Tempo Libre do Carballiño e que ofertaron prazas en distintas quendas dende os 11 ata os 40 anos.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2019 participaron un total de 92 mozos/as en Gandarío, 46 en Panxón e 38 no Carballiño. O orzamento xestionado para este programa foi de **263.000** euros.

4.4.2 Programas de apoio a familias con persoas maiores, persoas con discapacidade e/ ou en situación de dependencia

► **Programa de acollemento familiar de persoas maiores e persoas con discapacidade**

O acollemento familiar é un programa que pretende facilitar a integración de persoas maiores e persoas con discapacidade (cun grao de discapacidade igual ou superior ao 65%) no seo dunha familia alternativa que atenda as necesidades derivadas da súa avanzada idade e/ou discapacidade.

O fin primordial do acollemento familiar consiste no mantemento da persoa maior ou con discapacidade no seu medio habitual, paliando deste xeito situacións persoais e sociais críticas tales como a soidade e o illamento que agudizan a deterioración física e psíquica. Tamén trata de evitar ou retrasar no posible o ingreso en centros residenciais.

As solicitudes para acollerse a este programa e as axudas económicas destinadas a sufragalo tramítanse nos concellos, sendo os departamentos territoriais da Consellería de Política Social, os encargados de seleccionar os beneficiarios da axuda económica e de asignar a contía adecuada, tendo en conta os ingresos mensuais líquidos dos solicitantes e as contías fixadas na orde reguladora destas axudas.

As persoas acollidas

Os destinatarios deste programa poden ser persoas maiores de 65 anos, diferenciando as axudas se son persoas con autonomía ou con dependencia; e persoas con discapacidade entre 18 e 65 anos, diferenciando se teñen

máis do 65% de discapacidade ou máis do 75% e precisan axuda de terceira persoa.

A contía das axudas tamén varía se o acollemento se leva a cabo na vivenda do acolledor ou na vivenda do acollido.

As familias acolledoras

As familias acolledoras deberán ter o seu fogar nalgún concello de Galicia e polo menos un dos compoñentes desta familia terá unha idade comprendida entre os 18 e 65 anos, deberá gozar de boa saúde e non padecer limitacións físicas ou psíquicas que lle impidan atender as tarefas domésticas normais.

As contías das axudas oscilan entre os 421 euros/mes para persoas maiores con autonomía e 700 euros/mes para persoas maiores en situación de dependencia ou persoas con discapacidade que necesitan doutra persoa para a realización das actividades da vida diaria.

► Beneficiarios e orzamento:

No ano 2019 destinouse un orzamento **260.377.67** euros o que posibilitou atender ao longo do ano un total de **75 persoas maiores e 18 persoas con discapacidade**.

► Programa de estadias temporais

As estancias temporais regúlanse pola Orde do 16 de abril de 2014, pola que se regulan as condicións dos ingresos e traslados en servizos prestados en centros propios ou concertados, no ámbito de atención a dependencia e da promoción da autonomía persoal. Enténdese por estancia temporal o gozo temporal por tempo limitado dun servizo residencial ou dun servizo de supervisión prestado dende equipamentos especiais. As persoas beneficiarias terán os mesmos dereitos e deberes que as persoas usuarias que ocupan praza de xeito permanente.

Poden acceder a este servizo as persoas maiores e/ou con discapacidade cando a súa persoa cuidadora non poida atendela por unha causa sobrevida, por necesidade de

descanso desta ou cando a persoa beneficiaria vive soa e precisa un período de convalecencia despois dun accidente, enfermidade ou intervención cirúrxica.

- **Persoas usuarias:** No ano 2019 beneficiáronse un total de **325** persoas.

Os centros residenciais para persoas maiores da rede pública da Xunta de Galicia que teñen prazas concertadas para este programa son:

Centro	Nº de prazas	Usuarios
Residencia asistida Oleiros	10	96
Residencia de Laraxe	3	43
Residencia de Ferrol	2	5
Residencia de Ribeira	1	14
Residencia Concepción Arenal	2	26
Residencia Castro de Ribeiras de Lea	5	34
Residencia asistida de Vigo	8	106
Centro Residencial Bembrive	2	
Residencia Nosa Sra. dos Milagres	1	1
Total	34	325

Estadias temporais para persoas con discapacidade

- No ano 2019 as prazas en estadia temporal foron 4. Nestas prazas atendéronse 7 homes e 4 mulleres.

► Programa de respiro familiar para persoas en situación de dependencia

Este programa pretende contribuír a manter as persoas en situación de dependencia, no seu domicilio e ofertarlle ao seu cuidador habitual a posibilidade de dispoñer duns días para o seu descanso ou para solucionar situacións de emerxencia que se lle presenten mentres a persoa á que cuidan é atendida adecuadamente nun centro residencial.

Poden participar neste programa, as persoas maiores de 16 anos que teñan recoñecido un grao de dependencia II e III, ou aquelas que, sen este requisito, precisen a atención dun coidador.

A solicitude pode presentarse en calquera momento do ano nos servizos sociais comunitarios, servizos sociais de atención primaria de saúde ou directamente nas xefaturas territoriais da Consellería nas que se tramitan as solicitudes.

Ofertan prazas para este programa, centros residenciais de atención a persoas maiores con dependencia e centros residenciais de atención a persoas con discapacidade privadas, sempre que figuren inscritos no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais e a Consellería os autorice a prestar este servizo.

A información sobre os centros incluídos neste programa está colgada na páxina web da Consellería Política Social.

Hai dúas modalidades dentro do programa: estadías quincenais que se poderán prorrogar excepcionalmente ata 45 días se o usuario ten recoñecida a libranza de coidador no SADD e non dispoña xa de compatibilidade do respiro con outro recurso e estadías de fin de semana (un fin de semana ao mes con entrada o venres pola tarde e saída o domingo pola tarde).

O prezo das estadías quincenais é de 791,5 euros e as estadías de fin de semana é de 124 euros. En calquera das modalidades, os beneficiarios contribuirán ao financiamento da estadía cunha porcentaxe sobre o custo total establecida segundo os seus ingresos económicos.

No ano 2018 foron incluídos neste programa un total de 65 centros residenciais de toda a Comunidade Autónoma e o prazo para darse de alta para ofertar os servizos está aberto todo o ano e teñen que facelo a través do Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No ano 2019 beneficiáronse un total de **385** persoas maiores de 16 anos con dependencia e xestionáronse un total de 477 estadías. O orzamento destinado a este programa foi de **116.210,10** euros.

► **Programa de respiro familiar para persoas con discapacidade**

Oferta ás familias un período de descanso necesario para reducir a carga emocional e física á que se ven sometidas.

Apoia as familias de persoas con discapacidade ao seu cargo, contribuíndo a evitar ou atrasar o seu internamento nun centro.

Pretende acadar un programa de ocio socializador e integrador para as persoas usuarias do programa.

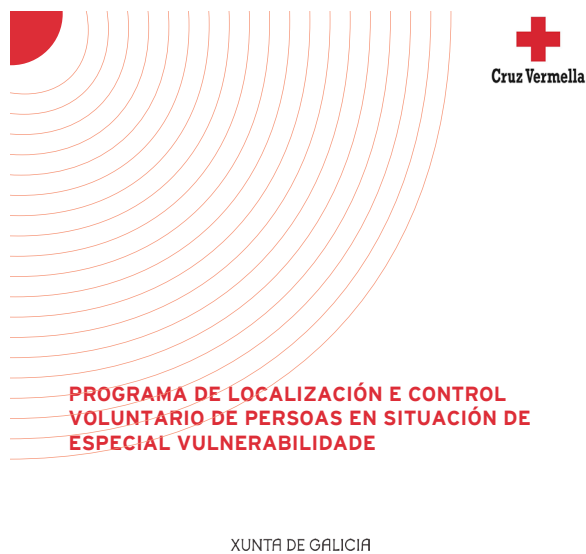
Este apoio realízase en réxime de internado de fins de semana en centros residenciais de persoas con discapacidade.

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/programa-de-respiro-familiar>

► Servizo de xeolocalización

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/programa-de-localizacion-e-control-voluntario-de-persoas-en-situacion-de>

A finais do ano 2006 iniciouse a instalación dunha nova plataforma tecnolóxica que posibilitou o mantemento dun servizo de localización permanente de persoas maiores, menores ou con discapacidade, que debido ás súas condicións de saúde ou limitacións persoais, se atopan nunha situación de especial fragilidade ou vulnerabilidade e require a utilización de dispositivos de localización ou control.

► Beneficiarios e orzamento:

No ano 2019 a xestión deste programa fíxose a través da Cruz Vermella e beneficiáronse un total **405** persoas.

O dato de beneficiarios é acumulativo tendo en conta as altas e as baixas ao longo de todo o ano. Este programa tivo un custo económico de **168.155** euros.

► Servizo de teleasistencia

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/recursos/plans-e-programas/programa-de-teleasistencia-da-comunidade-autonoma-galega>

O servizo de teleasistencia xestiónase en coordinación coa Cruz Vermella, entidade prestadora do servizo a través dun contrato de xestión. É un servizo de atención profesional telefónica ininterrompida, cun equipamento de comunicacións e informática específicos. O sistema consta de:

- unha unidade de alarma que leva a persoa
- un terminal telefónico
- e unha central informatizada, receptora de chamadas, situada no Centro de Atención.

Permite ás/aos usuarias/os ante calquera situación de emerxencia e con tan só premer un botón, comunicarse coa central, atendida por persoal especializado, para dar resposta á crise presentada.

O servizo, atendido por profesionais especializados, préstase dende unha central de atención tratando as distintas situacións coa intervención do persoal do propio centro,

ou mobilizando os recursos de acceso público dispoñibles na zona ou recursos persoais do usuario.

► **Beneficiarios e orzamento:**

Durante o ano 2019 beneficiáronse un total de **8.212** persoas. O dato é acumulativo por producirse altas e baixas ao longo do ano. Deste total de usuarios 65 contaron con dispositivos móbiles que facilitaban o uso do servizo fóra do domicilio e 349 tiñan outras melloras de teleasistencia avanzada como detector de fume ou de gases. O orzamento xestionado no 2019 foi de **1.056.265** euros.

► **Servizo de Teleasistencia Plus**

Este programa vai dirixido a persoas maiores, preferentemente que vivan soas, residentes nos concellos de Lugo e Ourense.

Este servizo iniciado como un proxecto piloto en zonas rurais nos concellos de Lugo e Ourense, rematou neste ano 2019 e os usuarios pasan a ter a teleasistencia básica dentro do contrato asinado con Cruz Vermella.

► **Beneficiarios e orzamento:**

No 2019 houbo un total de **161** usuarios cun orzamento de **60.369,90** euros xestionados por Cruz Vermella.

► **Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (SGAMP 065), para persoas con discapacidade e/ou persoas en situación de dependencia (código do procedemento BS660A)**

O Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal-SGAMP-065, está regulado polo Decreto 99/2014, do 20 de agosto. Trátase dun servizo de transporte programado non urxente para atender a prestación de servizos puntuais.

Este servizo de transporte adaptado asistido, de carácter

gratuíto, ten como finalidade:

- a. Poñer á disposición das persoas con discapacidade e/ou en situación de dependencia que teñan recoñecida a imposibilidade de usar o transporte público colectivo, un transporte axeitado para facilitarlles a súa mobilidade.
- b. Favorecer o acceso, en condicións de igualdade efectiva, ás persoas con discapacidade e/ou ás persoas en situación de dependencia aos servizos e recursos que faciliten a promoción da súa autonomía persoal así como a súa participación no contorno habitual.

Persoas usuarias do SGAMP-065

Ter recoñecida a condición de persoa usuaria é requisito previo para poder solicitar e prestar a concesión efectiva dos servizos solicitados.

Poderán obter a condición de persoa usuaria do servizo as persoas residentes en Galicia que cumpran os seguintes requisitos:

- a. Ter recoñecida a imposibilidade de utilización de transporte público colectivo, motivada pola súa situación de dependencia ou discapacidade. A imposibilidade de utilización do transporte público colectivo determinarase aplicando os criterios establecidos no Anexo 2 do Real Decreto 1971/1999, do 23 de decembro, de procedemento para o recoñecemento, declaración e cualificación do grao de discapacidade.
- b. Ter recoñecida a situación de dependencia en calquera dos seus graos conforme a normativa que sexa de aplicación ou ter recoñecido, conforme a normativa aplicable, un grao de discapacidade igual o superior ao 75%.Excepcionalmente poderán obter a condición de persoa usuaria aquelas persoas que teñan un grao de discapacidade igual ou superior ao 33% e inferior ao 75%, sempre que se acredite a concorrencia de circunstancias que aconsellen o uso de transporte adaptado e así conste no informe social unificado.

As solicitudes de condición de persoa usuaria do SGAMP-065 poden presentarse en calquera momento na páxina web da Consellería de Política Social, para o que se pode ir ao seguinte enlace:

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/servizo-galego-de-apoio-mobilidade-persoal>

Prestacións e orde de prioridades.

A prestación do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para Persoas con Discapacidade e/ou en situación de dependencia procurará cubrir as necesidades de desprazamento das persoas que teñan recoñecida a condición de usuarias do servizo no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo coa seguinte orde de prioridades:

- Acudir a consultas médicas do sistema público e concertado ou das mutualidades de funcionarios públicos, cando o desprazamento non sexa competencia do sistema sanitario, e sempre que exista unha confirmación de cita previa para acudir á consulta, para o cal o órgano competente en materia de atención ás persoas con discapacidade e ás persoas en situación de dependencia poderá realizar as comprobacións previas oportunas.
- Traslados aos centros asistenciais do Sistema galego de servizos sociais que prestando servizo de aloxamento, de carácter permanente ou temporal, non dispoñan de servizo de transporte, e prioritariamente aos que contan con financiamento público.
- Acudir a programas ou actividades que se presten prioritariamente en centros do Sistema galego de servizos

sociais que contan con financiamento público, e que non dispoñan de servizo de transporte.

- Asistir a actividades de carácter educativo e formativo que favorezan a integración laboral e a promoción da autonomía persoal, cando o desprazamento non sexa competencia do sistema público educativo.
- Asistir a actividades relacionadas co coidado persoal, tanto a nivel terapéutico como rehabilitador.

Sempre que estean cubertas as prioridades anteriores e exista dispoñibilidade de medios, poderanse prestar servizos para as seguintes actividades, e pola seguinte orde de prioridade:

- Realizar xestións de carácter legal e/ou administrativo.
- Asistir a actividades de carácter cultural, deportivas e/ou sociais.

Datos de referencia relativos á prestación do servizo no ano 2019

A 31 de decembro de 2019 eran 5.787 os cidadáns galegos que tiñan recoñecida a condición de persoa usuaria do SGAMP-065.

Durante o ano 2019 tramitáronse un total de 445 solicitudes, das que 347 foron concedidas e 98 denegadas.

O número de recursos de alzada e tramitados pola denegación da condición de persoa usuaria do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal foron 4.

O número de persoas beneficiarias con desprazamentos foi un total 970, coa seguinte desagregación por sexos e provincia.

	Homes	Mulleres	Total atendidos
A Coruña	220	221	441
Lugo	55	74	129
Ourense	71	71	142
Pontevedra	120	138	258
Total	466	504	970

4.4 PROGRAMAS, AXUDAS E SUBVENCIONES

Nese exercicio realizáronse un total de 63.158 servizos, que representan unha media mensual de 88.138 Km, polo que neste servizo se superaron os 1.057.666 Km realizados, no total dos 8 ámbitos territoriais nos que se configura a prestación do servizo.

Os usuarios presentaron un total de 32 queixas por diversas incidencias en relación ao servizo prestado, das que foron tramitadas o 100%.

Debido á finalización dos contratos para a realización do SGAMP, durante o 2019 licitouse a contratación do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (SGAMP) para persoas con discapacidade e/ou en situación de dependencia, polo procedemento aberto e tramitación ordinaria, por un período inicial de 24 meses e prorrogable anualmente ata un máximo de 5 anos.

O orzamento de licitación ascende á cantidade total de sete millóns cento oitenta e oito mil trescentos cincuenta e tres euros con vinte e tres céntimos (7.188.353,23 euros). O importe do valor estimado deste expediente, tendo en conta o límite do 20% para modificacións da licitación e adjudicación e as eventuais prórrogas, ascende a vinte millóns seiscientos noventa e oito mil trescentos catorce euros con sesenta e catro céntimos (20.698.314,64 euros).

■ O Programa "Xantar na casa"

<https://politicassocial.xunta.gal/gl/temas/discapacidade/servizo-galego-de-apoio-mobilidade-persoal>

Loguearme | Portada | Contacto | RSS | Como adherirse ao consorcio |

CONSORCIO GALEGO
de Servizos de Igualdade e Benestar

UNIÓN EUROPEA

O Consorcio | Escolas infantís | Maiores | Xantar na casa | Inclusión | Tratamento da violencia | Actualidade | Publicacións | FEDER

Que é?
Obxectivos
Condicións
Implantación
Contacto

Que é?

O programa Xantar na casa é un servizo de comida a domicilio que pretende facilitar e garantir unha alimentación equilibrada e de calidade adaptada ás necesidades de persoas maiores, dependentes e/ou en risco de exclusión social, con déficits de autonomía persoal, para cubrir as súas necesidades básicas relacionadas coa compra ou elaboración de menús.

O Programa Xantar na casa artéíase

Xantar na casa pretende facilitar e garantir unha alimentación equilibrada e de calidade

Situándonos no ámbito da nosa comunidade autónoma, atopámonos nun territorio de dispersión xeográfica e poboación envellecida no que se fai necesario a aplicación de políticas e servizos homoxeneizadores que permitan o acceso da poboación a estas medidas, nas mesmas condicións, independentemente do lugar onde residan, tanto sexa nun área urbana, metropolitana, rural ou de elevada dispersión. Acadar este obxectivo acérganos ao principio de igualdade nos criterios de calidade do servizo.

Neste contexto, o "Xantar na Casa" xorde como un programa de atención alimentaria no domicilio das propias persoas, integrado no Sistema de servizos sociais da Comunidade Autónoma de Galicia. É un programa que pode ser complementario doutros recursos sociais como o Servizo de axuda no fogar ou a Teleasistencia.

Desde este programa intervénse de xeito directo na nutrición das persoas maiores da comunidade, mellorando os hábitos alimenticios e, polo tanto, de xeito global, a súa saúde e calidade de vida. Non é obxecto deste programa dar de comer senón alimentar, e facelo a un segmento de poboación cuns costumes alimenticios moi arraigados e moitas veces pouco saudables. Sendo este o obxectivo prioritario, o programa proporciona información relevante das condicións de vida e hábitos da persoa usuaria detectando potenciais situacións para a intervención no eido social e de prevención e detección de circunstancias nas que se poida ofrecer ao usuario axuda ou apoio dende o ámbito social de base.

"Xantar na Casa" artéíase a través da xestión por parte do Consorcio de Servizos de Igualdade e Benestar, en colaboración coa Consellería de Política Social, e en colaboración cos concellos adheridos ao programa. Esta colaboración formalízase mediante a sinatura dos correspondentes convenios de colaboración, quedando o financiamento do seguinte xeito:

Achega do/a usuario/a	1,67 euros
Achega do concello	1,67 euros
Achega do Consorcio	2,93 euros
Prezo menú/día	6,27 euros

O obxectivo principal deste servizo de atención alimentaria no propio domicilio é facilitar e garantir unha nutrición equilibrada e de calidade adaptada ás necesidades das persoas maiores de 60 anos ou menores en situación de dependencia e/ou en situación de exclusión ou en risco de estalo. Os destinatarios son persoas con déficit de autonomía para cubrir as súas necesidades básicas relacionadas coa compra e elaboración dos menús. A comida, que se entrega nun único día á semana nos domicilios, supón un apoio para eles/as e as súas familias. Ademais, cando se fai a entrega no domicilio preténdese facer un seguimento individualizado dos/as usuarios/as do programa por parte dos profesionais do reparto.

Ao longo do ano 2019 incorporáronse ao programa oito concellos máis, Porto do Son, Irixoa, San Sadurniño, Moeche, Ribeira e Miño da provincia da Coruña, Vilamartín de Valdeorras, da provincia de Ourense e Foz da provincia de Lugo, co que a finais de ano o programa estaba implantado xa en 177 concellos galegos, 4 deles, na provincia da Coruña, a través da Mancomunidade de Ordes.

► **Beneficiarios e orzamento:**

A achega da Xunta e dos respectivos concellos para o programa “Xantar na Casa” ao longo de todo o ano 2019 ascendeu a **2.069.776,47** euros.

4.4.3 Subvencións

- **Orde do 25 de marzo de 2019, pola que se establecen as bases reguladoras que rexerán a concesión de subvencións ás entidades locais da Comunidade Autónoma de Galicia para a prestación de servizos de atención temperá no marco da Rede galega de atención temperá, cofinanciadas polo Programa Operativo Fondo Social Europeo Galicia 2014-2020, e se procede á súa convocatoria para o ano 2019 (código de procedemento BS700A) (DOG núm.70, do 10.04.2019)**

Cofinanciado con fondos FSE nun 80%, Programa operativo de Galicia 2014-2020, obxectivo específico 9.4.1. “Mellorar a accesibilidade para as persoas máis vulnerables a servizos de atención sanitaria, sociais e de orientación, formación e educación, incluíndo a eliminación de estereotipos”. Liña de actuación 118: “Implementación da Rede galega de atención temperá”.

► **Beneficiarios e orzamento:**

O número total de nenas e nenos atendidos foi un total de: **1.069** (737 nenos e 332 nenas)

Ao abeiro desta convocatoria, concedéronse axudas no ano 2019 por importe de **1.221.387,91** euros destinadas ao funcionamento das seguintes unidades de atención temperá:

- Mancomunidade de municipios da comarca de Verín
- Agrupación Mancomunidade do Carballiño e Manc. I.V. do Ribeiro
- Agrupación de concellos: Santa Comba e a Baña
- Agrupación de concellos: Burela e Viveiro

4.4 PROGRAMAS, AXUDAS E SUBVENCIONS

- Concello de Cangas
- Agrupación de Concellos de Antas de Ulla e Portomarín
- Agrupación de concellos Abadín, Barreiros, Mondoñedo, Pastoriza, Riotorto, Trabada, Lourenzá
- Agrupación de concellos Pobra do Caramiñal, Riveira e Boiro
- Mancomunidade de Concellos de Santa Águeda
- Concello de Teo
- Agrupación de concellos de Noia, Lousame, Outes, Muros e Porto do Son
- Mancomunidade de concellos da comarca de Ordes
- Agrupación de concellos Cuntis, Barro, Caldas de Reis Catoira, Moraña e Portas
- Concello das Pontes de García Rodríguez
- Mancomunidade I.V. de Conso - Frieiras
- Agrupación de Concellos de Outeiro de Rei e Castro de Rei
- Agrupación de concellos Abegondo, Bergondo e Carral
- Agrupación de concellos de Palas de Rei, Bergonte, Friol e Guntín
- Concello de Tomiño
- Concello de Mos
- Mancomunidade de concellos de Ferrol
- Concello da Estrada
- Agrupación de concellos de Salceda de Caselas e As Neves

- **Orde do 6 de setembro de 2019 pola que se establecen as bases reguladoras e se convoca o procedemento para a concesión de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral para fins de carácter social, con cargo á asignación tributaria do 0,7 % do imposto sobre a renda das persoas físicas xestionado por esta consellería (código de procedemento BS623D). (DOG núm. 74, do 13 de setembro).**

Subvencións a entidades do Terceiro Sector con cargo á asignación tributaria do 0,7 % do Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas, para a realización de programas de interese xeral que atenden fins de carácter social.

O orzamento da Orde é:

LIÑAS	Importes
Liña I. Actuacións no ámbito da familia, infancia e dinamización demográfica	1.081.856,60
Liña II. Actuacións de inclusión social	4.380.030,06
Liña III. Actuacións de promoción da autonomía persoal e apoio de persoas maiores ou con discapacidade	4.934.661,00
Liña IV. Proxectos de investimento e adecuación de centros e unidades de atención destinados a persoas maiores ou con discapacidade	1.790.248,64
Liña V. Actuacións destinadas á xuventude	326.421,00
Liña VI. Actuacións destinadas ao voluntariado	322.971,74
Total	12.836.189,04

► Beneficiarios e orzamento:

Ao abeiro desta convocatoria, concedéronse axudas no ano 2019 por importe de 6.724.909,64 euros, dos que:

Na liña III subvenciónanse un total de 148 programas de 43 entidades distintas, por un total de 4.934.661,00 euros, dirixidas a actuacións de promoción da autonomía persoal e apoio de persoas maiores ou con discapacidade.

E na liña IV subvenciónanse un total de 41 proxectos correspondentes a 22 entidades, por un importe total de 1.790.248,64 euros, dedicados a proxectos de investimento e adecuación de centros e unidades de atención destinados a persoas maiores ou con discapacidade.

► **Orde do 24 de agosto de 2018 pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas para a posta en marcha de casas do maior e se convocan en réxime de concorrencia competitiva para os anos 2018 e 2019**

Esta orde de convocatoria dirixiuse a apoiar a posta en marcha dunha experiencia piloto en concellos de Galicia cunha poboación menor de 5.000 habitantes, dando preferencia a aqueles nos que non existiran recursos de atención a persoas maiores, destinada a contribuír á atención e prevención das situacións de dependencia para manter e mellorar a calidade de vida, ofrecendo unha atención integral e personalizada a persoas maiores de 60 anos en situación de dependencia moderada e severa, grao I e grao II.

Durante o ano 2019 puxéronse en marcha as seguintes casas do maior:

Centro	Concello
A Coruña	
Casa do Maior Colaxe	Laxe
Respiro Casa do Maior	Monfero
Casa do Maior Lar da Balada	Santiso

Lugo	
Casa do Maior de Portomarin	Portomarin
Casa do Maior Airelas 1	As Nogais
Casa do Maior Airelas 2	As Nogais
Ourense	
Casa do Maior Sarreaus	Sarreaus
Casa do Maior "Agarimo"	Os Blancos
Casa do Maior "Abuela Manuela"	Cenlle
Casa do Maior "Xuntos"	Xunqueira de Espadefiño
"Juana Tovar "Casa do Maior, Castrelo de Miño	Castrelo de Miño
Casa do Maior "Raigame"	Laza
Casa do Maior Arraigo á Terriña	Punxín
Casa do Maior A Ponte	A Gudiña
Casa do Maior "Xía"	A Veiga
Casa do Maior Xunqueira de Ambía "Cancela"	Xunqueira de Ambía
Casa do Maior "Agarimo aos avós"	Teixeira (A)
Pontevedra	
Casa do Maior de Sela	Arbo
Casa do Maior " A Lavandeira"	Pazos de Borbén

4.5 LIÑAS DE COLABORACIÓN

4.5.1 Convenios na Área de maiores

► **Formación permanente de adultos-aulas da 3ª idade (ATEGAL)**

O convenio asinado entre a Consellería de Política Social e as Aulas da 3ª idade da Asociación Cultural Galega de Formación Permanente de Adultos posibilita a realización de actividades socioculturais e educativas necesarias para evitar o illamento e facilitar a participación activa na sociedade do colectivo de maiores.

As aulas están situadas en Santiago de Compostela, A Coruña, Ferrol, Padrón, Ourense, Lugo, Monterroso, Vilalba e Vigo.

As actuacións levadas a cabo con carácter permanente durante o ano 2019 con cargo aos orzamentos asinados neste convenio son os seguintes seminarios: (área cultural, área ocupacional, área de saúde e área de lecer).

- **Beneficiarios e orzamento:** A Consellería destinou este ano un orzamento de **190.000** euros o que permitiu a participación de **1.008 persoas**.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Galega das Persoas Maiores, Xubilados e Pensionistas (ASOGAPEM)**

O obxecto do convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actividades desta entidade no 2019, para levar a cabo actividades deportivas, protección xurídica das persoas maiores e actividades de mantemento e mellora da axilidade mental.

- **Beneficiarios e orzamento:** O número de socios/beneficiarios é de **15.243** e este convenio contou cun orzamento de **20.790** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Territorial de Asociacións Provinciais de Pensionistas e Xubilados de Galicia (FETEGA) para o financiamento de actividades**

O obxecto do convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actividades da entidade do 2019. Con esta achega fináncianse programas do ámbito da formación, benestar e envellecemento activo; programas do ámbito cultural e social e programas de xestión e proxección pública da Federación. Forman parte desta federación 43 entidades de toda a Comunidade Autónoma.

- **Beneficiarios e orzamento:** O número de beneficiarios é de **18.000** persoas maiores e este convenio conta cun orzamento de **32.340** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Confederación Galega de Organizacións de maiores (COGAMA).**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actuacións de COGAMA que se concretan en actividades artísticas e culturais, socio-comunitarias e de animación á lectura, para promover o desenvolvemento e o cumprimento do fin das asociacións integradas na Confederación e promover actuacións destinadas a mellorar a situación das persoas maiores. Teñen sede en 51 localidades da Comunidade Autónoma.

- **Beneficiarios e orzamento:** a achega da Xunta de Galicia para este convenio foi de **23.100** euros e beneficiáranse máis de **47.455** persoas maiores.

- ▶ **Mantense vixente o convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Secretaría General de Instituciones Penitenciarias pertencente ao Ministerio do Interior, para a realización en centros de atención a persoas maiores e con discapacidade de traballos en beneficio da comunidade, dirixido a todas aquelas persoas en situación de redención de sancións e/ou medidas penais por delitos menores.**

Son obxectivo deste convenio as infraccións de carácter leve; deste xeito, o infractor cumpre a pena establecida en liberdade, sen interferir na súa vida familiar, laboral e social, promovendo valores como a solidariedade, a responsabilidade e o ben común. Este convenio non tivo ningún custo para a Xunta de Galicia.

- ▶ **Convenio de colaboración con FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras Demencias)**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería das actuacións que FAGAL (Federación de Asociacións Galegas de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras Demencias) desenvolveu durante o ano 2019 entre as que se atopan: mantemento de instalacións e dos gastos derivados das súas actividades de xestión, coordinación e elaboración dos diferentes programas das asociacións, coordinación e derivación de usuarios entre FAGAL e asociacións, elaboración de material de información e difusión. Actualmente FAGAL representa a trece asociacións que traballan no ámbito da atención ás persoas maiores con Alzheimer da Comunidade Autónoma de Galicia.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento destinado foi de **89.250** euros.

- ▶ **Convenio de colaboración para a financiación de programas de formación e apoio a cuidadores de persoas en situación de dependencia enfermas de Alzheimer e outras demencias residentes en Galicia**

- Cursos de formación para cuidadores non profesionais de persoas con dependencia enfermas de Alzheimer e outras demencias.
- Talleres de aplicación de cuidados no domicilio
- Creación de servizos de apoio, sensibilización e formación no área rural de Galicia.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento destinado foi de **20.000** euros e os beneficiarios foron unhas **5.700** socios da entidade.

- ▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e UDP Lugo**

O obxecto deste convenio é establecer as condicións polas que se rexerá a colaboración entre a Consellería de Política Social para o financiamento do mantemento da entidade e a realización de actividades culturais e recreativas e a celebración do Día do Xubilado dirixidas ás persoas maiores que desenvolve UDP de Lugo.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento xestionado foi de **4.351,20** euros.

Colaboración coas universidades galegas

Universidade de Santiago de Compostela

- ▶ **Mantense en vixencia o convenio de colaboración entre a Consellería e a Universidade de Santiago de Compostela para a realización dos “practicum” en centros dependentes desta consellería.**

A Consellería e a Universidade de Santiago de Compostela están de acordo en facilitarlle aos alumnos de titulacións vinculadas á actividade desenvolvida nos centros de maiores e de atención a persoas con discapacidade dependentes da Xunta de Galicia, a realización nos centros da Consellería das prácticas tuteladas esixidas polos seus correspondentes plans de estudos (licenciatura en Psicoloxía, grao en Psicoloxía, licenciatura en Pedagogía, licenciatura en Psicopedagogía, diplomatura en Educación Social, grao en Educación Social, grao en Nutrición Humana e Dietética, grao en Traballo Social, máster universitario en Xerontoloxía, máster universitario en Psicoxerontoloxía).

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** Beneficiáronse das indicadas prácticas 83 alumnos/as, 45 dos cales realizan prácticas de optometría xeriátrica. Este convenio non supón ningún custo para a Xunta de Galicia.

▶ IV Ciclo Universitario

O IV Ciclo comezou a funcionar no ano 1997. O Plan de estudos estrutúrase en 4 cursos. O 1º e o 2º curso son de carácter xeral (materias troncais), o alumnado debe matricularse das catro materias que se ofertan por curso. Cada materia consta de 3 créditos. O 3º e o 4º curso son de especialización (materias optativas). O alumno pode matricularse nun dos itinerarios de especialización. Este ciclo impártese no campus de Santiago de Compostela e

no campus de Lugo. Non existe límite de prazas polo que son admitidas todas as solicitudes, sendo o único requisito ter 50 anos ou máis.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado ao mantemento deste convenio foi de **26.048,64** euros e participaron un total de **468** alumnos.

Universidade de Vigo

▶ Aulas de Formación aberta

Estas aulas comezaron a funcionar no ano 2002. Accédese ao curso mediante preinscrición ao 1º curso do ciclo intensivo, ofertando 50 prazas en cada un dos campus (Ourense e Vigo). Se a demanda supera a oferta de prazas, o sistema de selección será por orde de presentación da solicitude, dándolle preferencia a aquelas persoas que están en situación de xubilación, prexubiladas ou en paro.

Estes estudos teñen dous ciclos: un ciclo intensivo de 3 anos de duración no que se outorga a correspondente acreditación mediante un título propio de Graduado universitario sénior, e un ciclo de especialización de 2 anos de duración no que se outorga a correspondente acreditación mediante un título propio de graduado superior sénior pola Universidade de Vigo.

As ensinanzas enfócanse cara ao desenvolvemento persoal nos seus diferentes aspectos: intelectuais, sociais e de relación, orientando a aplicabilidade ou funcionalidade das aprendizaxes cara un mellor aproveitamento das ofertas culturais do contorno, así como cara á proxección na sociedade dos valores asumidos criticamente.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado ao mantemento deste convenio foi de **28.355,20** euros e participaron un total de **600** alumnos.

Universidade da Coruña

► Universidade Senior

Estes estudos implantáronse no curso académico 2001-2002. É unha institución pública que ten como finalidade esencial a xeración, xestión e difusión de cultura e coñecemento científico, tecnolóxico e profesional a través do desenvolvemento da investigación e da docencia.

Consiste en estudos universitarios destinados a un sector da sociedade maior de 50 anos que concluíu a súa vida laboral e demanda un novo tipo de formación actualizada e adecuada ás súas inquietudes formativas e intereses culturais.

A Universidade Sénior como programa de estudos universitarios, consta dun plan docente distribuído en catro cursos académicos. Os alumnos que completen os catro cursos, poderán conseguir o título propio de Graduado Sénior. Desenvólvese nos dous campus da Universidade da Coruña e no de Ferrol. Os graduados/as sénior teñen dereito a cursar como oíntes nun catálogo de materias das titulacións oficiais (Grao e máster) das impartidas pola Universidade da Coruña, de acordo coa oferta dos docentes.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado a este convenio foi de **23.709,26** euros e participaron un total de **978** alumnos.

Centro Asociado UNED - A Coruña

► Programa UNED Sénior

Este centro comezou a funcionar no ano 2008. A UNED non establece uns estudos previos obrigatorios para o acceso ao programa UNED sénior. A estrutura académica da UNED Sénior organízase non por cursos, senon por bloques de materias. Estas son independentes e os participantes elíxenas libremente segundo os seus intereses.

A afluencia de alumnos determina a necesidade de formar varios grupos, situados en localidades diferentes, para facilitarles a asistencia ás clases sen forzar grandes desprazamentos, tendo en conta a dispersión poboacional en Galicia.

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento destinado a este convenio foi de **13.860** euros e participaron un total de **444** alumnos.

► Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e as Universidades de Santiago de Compostela, A Coruña e Vigo para o financiamento do proxecto de democratización do coñecemento

Este proxecto desenvolveuse durante o ano 2019 con actividades formativas e de extensión cultural de programas universitarios para maiores das tres universidades para persoas de máis de 50 anos das que, por diferentes motivos (xeográficos, económicos...) non poden asistir ao devandito programa de formación nas instalacións universitarias de cada unha das súas sedes oficiais.

Impartíronse varias sesións de docencia, unhas teóricas (conferencias e seminarios) e outras prácticas (visitas guiadas, obradoiros...).

- **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **8.632,70** euros e beneficiáronse un total de **360** persoas.

► Convenio de colaboración co concello de Boimorto

No ano 2019 asinouse este convenio entre a Consellería de Política Social e o concello de Boimorto co obxecto de contribuír ao financiamento das actuacións que o concello de Boimorto tiña previsto desenvolver durante este ano, de cara a realización de programas e actividades dirixidos á atención de persoas en situación de dependencia, de prevención de situacións de dependencia e do agravamento desta, así como de promoción da autonomía persoal das persoas maiores residentes neste concello.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **20.000** euros e beneficiáronse un total de **60** persoas.

▶ **Convenio de colaboración co concello de Meaño**

As actividades financiadas con cargo a este convenio asinado pola Consellería de Política Social co concello de Meaño foron por unha parte o Programa Concilia de apoio ás familias que teñen ao seu cargo a persoas maiores para facilitar as relacións sociais e axudar a que poidan permanecer na seu contorno habitual, e por outro lado, a realización de actividades no centro social polivalente de Meaño con obradoiros de memoria e ximnasia terapéutica.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **17.846,93** euros e beneficiáronse **109** persoas.

▶ **Convenio de colaboración co concello de Riotorto**

As actividades financiadas con cargo a este convenio asinado pola Consellería de Política Social co concello de Riotorto foron charlas sobre dependencia, obradoiros sobre a recuperación da memoria, cursos de informática e xerontoximnasia.

- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **30.000** euros e beneficiáronse **96** persoas.

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e o concello de Valga**

No ano 2018 asinouse este convenio entre a Consellería de Política Social e o concello de Santa Comba para o financiamento do programa “Rexenera-T” dirixido ás persoas con deterioración cognitiva leve ou moderada.

Este programa ten como obxectivos recuperar ou manter as funcións mentais e acadar un envellecemento activo, fomentar espazos de intercambio de experiencias e conciliar a vida familiar e laboral dos cuidadores informais das persoas con deterioro cognitivo e/ou físico ou en condicións de dependencia. No ano 2019 asinouse este convenio de colaboración para a realización de actividades de atención diaria dirixidas a persoas con discapacidade e/ou exclusión social no ano 2019.

- Coas persoas con discapacidade realizáronse talleres de agricultura, reciclaxe, arteterapia, informática, e outras actividades de ocio e tempo libre.
 - Con menores con necesidades educativas especiais servizos de reforzo educativo, logopedia e informática
- ▶ **Beneficiarios e orzamento:** O orzamento xestionado foi de **45.005** euros e beneficiáronse **20** persoas.

4.5.2 Convenios na área de persoas con discapacidade

► **Convenio de colaboración con ASPAYM (Asociación de parapléxicos e grandes minusválidos de Galicia)**

A finalidade deste convenio é a colaboración no financiamento da Asociación de Parapléxicos e Grandes Minusválidos de Galicia (ASPAYM) co fin de prestar servizos de información, orientación e asesoramento, servizo de transporte adaptado, apoio psicosocial ao novo lesionado medular, titorías ao lesionado medular e cursos de formación en novas tecnoloxías.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **45.142** euros e beneficiáronse **254** persoas.

► **Convenio de colaboración con ASPACE (Asociación de Paralíticos Cerebrais)**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do mantemento da Federación ASPACE Galicia, co fin de prestar servizos de apoio e asesoramento ás organizacións e entidades dedicadas á atención das persoas con parálise cerebral e ás súas familias desde unha perspectiva global, integral e normalizadora, para mellorar a súa autonomía persoal, as súas condicións de vida e favorecer a integración social e laboral deste colectivo na sociedade galega.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **89.250** euros.

► **Convenio de colaboración con ASPACE Coruña**

O obxecto deste convenio é a colaboración para o financiamento do servizo de información e asesoramento sobre medidas de protección para persoas con parálise cerebral e as súas familias.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **10.000** euros e beneficiáronse **112** familias.

► **Convenio de colaboración con AUTISMO GALICIA**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do mantemento da federación e das actuacións que ten previsto desenvolver AUTISMO GALICIA, orientadas á atención das persoas con trastornos do espectro autista e ás súas familias en Galicia, que son: Representación institucional para a súa participación e visualización na sociedade, Desenvolvemento de publicacións divulgativas e formativas, Realización de eventos para a sensibilización, coñecemento e fomento da cohesión social, Programa de inclusión social de persoas con TEA, Programa de apoio ás familias, Programa de ocio e tempo libre.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **162.796** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Confederación Galega de Persoas con Discapacidade (COGAMI) para o financiamento do programa de atención a persoas con discapacidade**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería para o mantemento de COGAMI e das súas entidades asociadas, así como das actividades que conleva o servizo que COGAMI tiña previsto desenvolver no ano 2016, tales como: servizo de información, asesoramento e orientación, servizo de intervención social das persoas con discapacidade e as súas familias, formación e intermediación laboral das persoas con discapacidade, respiro familiar, actividades de lecer, servizo de información e asesoramento en accesibilidade, voluntariado e actividades físicas e cognitivas.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **993.312** euros.

► **Convenio con a Confederación Galega de Persoas con Discapacidade (COGAMI)**

Neste ano asinouse un novo convenio con esta entidade para financiar un proxecto de prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal no medio rural, cunha metodoloxía de intervención centrada na persoa dende a idade temperá de cara a promover ao máximo as súas capacidades e habilidades funcionais. O obxectivo deste proxecto e a mellora física, cognitiva, de comunicación e linguaxe para unha maior independencia e autonomía da vida cotiá.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **145.000** euros.

► **Convenio de colaboración con DOWN Galicia**

O obxecto deste convenio é contribuir ao financiamento por parte da Consellería de Política Social do mantemento de Down Galicia e das actividades que conleva o servizo que Down Galicia ten previsto desenvolver, entre outras, durante o ano 2016.

Down Galicia desenvolve o seu labor prestando un servizo de promoción da autonomía persoal organizado nas seguintes áreas: atención temperá, educación, formación e emprego, vida adulta e independente e unha área transversal. Down Galicia, na súa condición de federación, presta servizos de apoio a entidades membros que traballan na atención ás persoas con síndrome de Down e ás súas familias para mellorar a súa autonomía persoal, as súas condicións de vida e favorecer a inclusión social e laboral deste colectivo.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **469.180** euros.

► **Convenio de colaboración con DOWN Galicia**

No ano 2019 asinouse un novo convenio con esta entidade para o financiamento das seguintes actuacións:

- Valoración das persoas con síndrome de Down e outras discapacidades intelectuais en etapa adulta, valoradas como dependentes, e elaboración de plan individual de intervención, usuarias do proxecto.
- Avaliación e seguimento do envellecemento das persoas usuarias, atención psicosocial ás familias e coordinación con recursos sociosanitarios do contorno comunitario..

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **100.000** euros.

► **Convenio de colaboración con DOWN Ferrolterra**

No ano 2019 asinouse este convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Síndrome de Down Teima de Ferrol para o desenvolvemento dun proxecto consistente na realización de actividades de aprendizaxe e integración social e laboral de dúas persoas con síndrome de Down, seleccionadas pola asociación, nas dependencias da Consellería de Política Social en Ferrol.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **20.000** euros.

► **Convenio de colaboración con DOWN Lugo**

No ano 2019 asinouse este convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Down Lugo para o desenvolvemento dun proxecto consistente na realización de actividades de aprendizaxe e integración social e laboral de dúas persoas con síndrome de Down ou discapacidade intelectual, seleccionadas por

DOWN Lugo, mediante prácticas formativas na Consellería de Política Social nas dependencias da cidade de Lugo.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **20.000** euros.

No ano 2019 asinouse outro convenio coa entidade DOWN Lugo para a execución dun proxecto de formación para profesionais da entidade.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado foi de **25.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración con DOWN Compostela**

Este convenio asinouse para o desenvolvemento dun proxecto consistente na realización de actividades de aprendizaxe e integración social e laboral ao longo do ano 2019 de dúas persoas con síndrome de Down ou discapacidade intelectual, seleccionadas pola Fundación Down Compostela, mediante prácticas formativas nas dependencias da Consellería de Política Social.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento destinado foi de **20.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración con FADEMGA**

A finalidade deste convenio entre a Consellería de Política Social e a Federación de Asociacións en favor das persoas con discapacidade intelectual (FADEMGA Plena Inclusión Galicia), para o financiamento do programa de atención a persoas con discapacidade e ás súas familias e do mantemento de FADEMGA.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento destinado no ano 2019 foi de **246.500** euros.

Asinouse outro convenio con FADEMGA para a colaboración no financiamento dun acto conmemorativo “40 aniversario.40 anos de inclusión”.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado foi de **29.895** euros.

▶ **Convenio de colaboración con SPECIAL OLYMPICS**

A finalidade deste convenio é a colaboración por parte desta Consellería no mantemento da entidade e da promoción da integración social e mellora da calidade de vida das persoas con discapacidade intelectual e as súas familias a través da realización das actividades deportivas, voluntariado, familias, formación e ocio que desenvolve SPECIAL OLYMPICS.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **199.443** euros.

▶ **Convenio de colaboración coa Fundación Tutelar Galega para Persoas con Discapacidade Intelectual SÁLVORA**

O obxecto deste convenio é contribuír ao financiamento por parte da Consellería da Xunta de Galicia das actuacións relacionadas coa tutela das persoas con discapacidade intelectual da Fundación Tutelar para Persoas con Discapacidade Intelectual SÁLVORA durante o ano 2019 entre as que se atopan entre outras: exercer o cargo de titor, curador ou outras figuras de garda das persoas con discapacidade intelectual encomendadas á Fundación; informar, orientar e asesorar as familias dando especial atención á muller con discapacidade embarazada e ás súas familias, organizar conferencias, xornadas, mesas redondas ou seminarios para o estudo e información dos múltiples aspectos da problemática das persoas con discapacidade intelectual.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **77.750** euros.

► **Convenio con FAXPG**

O obxecto deste convenio é contribuír por parte da Consellería ao financiamento do programa que a FAXPG (Federación de Asociacións de Xordos do País Galego) desenvolveu no ano 2019 entre os que destacan: o servizo de atención a persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva, servizo de intérpretes de Lingua de Signos Española, servizo integral para persoas xordas, xordocegas e persoas con discapacidade auditiva. Coa prestación destes servizos preténdese favorecer o desenvolvemento persoal e autónomo deste colectivo, a súa integración no ámbito social e familiar e favorecer a distribución equitativa dos recursos sociais destinados ás persoas xordas, xordocegas e con discapacidade auditiva.

- **Orzamento:** O orzamento destinado foi de **759.826** euros.

► **Convenio con FAXPG**

No ano 2019 asinouse un Convenio de colaboración coa Federación de Asociacións de Persoas Xordas de Galicia (FAXPG) para contribuír ao financiamento para a realización dun programa de mediación social e comunicativa con persoas xordas en risco de dependencia no medio rural e semiurbano da Comunidade Autónoma.

- **Orzamento:** O orzamento destinado foi de **79.000** euros.

► **Convenio de colaboración con FEAFES**

O obxecto deste convenio é a colaboración da Consellería con FEAFES (Federación de Asociacións de Familiares e Enfermos Mentais de Galicia) para o seu mantemento e para o desenvolvemento das actuacións de carácter social dirixidas a este colectivo como son: o asesoramento e apoio xurídico especializado, o fomento da autonomía persoal das persoas con discapacidade como consecuen-

cia de trastornos mentais e de atención a domicilio no rural, a coordinación do movemento asociativo e o programa de formación dirixido aos profesionais das entidades e dos centros que atenden as persoas en risco de exclusión social, coa finalidade de favorecer a adquisición de habilidades básicas na intervención con persoas con enfermidade mental e a coordinación dos recursos existentes.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **617.856** euros.

► **Convenio de colaboración con FEAFES**

No ano 2019 asinouse un novo convenio con esta Federación para o financiamento dun programa de apoio socioeducativo comunitario e prevención da situación de dependencia no medio rural a persoas con enfermidade mental residentes en Galicia.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **100.000** euros.

► **Convenio de colaboración con FEGEREC**

Este convenio asinado entre a Consellería e a Federación Galega de Enfermidades Raras e Crónicas (FEGEREC), ten por obxecto o desenvolvemento de actividades destinadas a mellorar a integración sociolaboral, a autonomía persoal e a calidade de vida das persoas afectadas por enfermidades raras e crónicas e as súas familias, no ámbito de actuación de FEGEREC, de acordo co seu proxecto de "Atención integral". Este proxecto pretende ofrecer unha rehabilitación integral ao colectivo de persoas que representa, informarlles dos servizos da federación fomentando o servizo de axuda para resolver dificultades de carácter sociosanitario e promover e potenciar as axudas e apoios para promoción da autonomía persoal destes colectivos de enfermos crónicos.

- **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **23.310** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Federación Galega de Dano Cerebral (FEGADACE)**

Asinouse este convenio para levar a cabo un programa de atención a persoas con dano cerebral e as súas familias e contribuir ao mantemento de FEGADACE e das súas entidades federadas e dos seguintes programas:

- Promoción da autonomía persoal e de recuperación funcional das persoas afectadas de dano cerebral adquirido en situación de dependencia e as súas familias a través de atención ambulatoria nas 7 grandes cidades e que implica o desenvolvemento de actividades nas áreas terapéutica, ocupacional e social.
- Programa de información e asesoramento a familias no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia dando especial atención á muller embarazada e ás súas familias.

► **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **222.087** euros.

► **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e CERMI Galicia**

O obxecto deste convenio é a colaboración no financiamento de CERMI Galicia, co fin de prestar servizos ás organizacións e entidades adicadas a atención das persoas con discapacidade e a organización do XV Congreso de Cermis autonómicos.

► **Orzamento:** A achega da Consellería a través deste convenio no ano 2019 foi de **43.860** euros.

► **Convenio de colaboración con AGAT**

Co obxecto de contribuír ao financiamento dun servizo social comunitario específico de atención temperá a nenos/as con discapacidade e as súas familias, asinouse un convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Galega de Atención Temperá (AGAT). As persoas beneficiarias deste convenio foron nenos e nenas, de 0 a 6 anos e as súas familias, das comarcas do Deza, do Salnés e de Bergantiños, con déficits que xeran alteracións de discapacidade ou con risco de padecelos.

Para o desenvolvemento das actuacións nas distintas fases (acolida, diagnóstico, orientación, coordinación, sesión de apoio, traballo en grupo de familias) cada unha das unidades conta con dous profesionais especialistas en desenvolvemento infantil e atención temperá, un logopeda e un auxiliar administrativo. As tres unidades contan coa supervisión dun coordinador especialista en desenvolvemento infantil e atención temperá.

► **Orzamento:** A Administración autonómica achegou unha contía de **315.000** euros.

► **Convenio de colaboración coa Asociación Por Eles TEA Ourense**

O obxecto deste convenio é a colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación “Por eles TEA Ourense” para o financiamento dun programa de intervención ocupacional e psicoeducativa infanto-xuvenil para persoas con trastornos do espectro autista.

Este programa pretende potenciar ao máximo as capacidades persoais e de participación sociocomunitaria das persoas con TEA, promover o seu desenvolvemento inte-

gral, levar a cabo plans individualizados de intervención psicoeducativa, coordinar os servizos sanitarios e educativos cara unha intervención conxunta.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado no ano 2019 foi de **15.000** euros.

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Párkinson Ferrol**

O obxecto deste convenio é contribuír o financiamento por parte da Consellería de Política Social do proxecto “Abordaxe multidisciplinar en persoas con enfermidade de Párkinson” desenvolvido no ano 2019 por Párkinson Ferrol, baseado nunha intervención multidisciplinar para acadar unha calidade de vida óptima para as persoas con enfermidade de Párkinson e os seus achegados.

- ▶ **Orzamento:** O orzamento destinado foi de **6.000** euros

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación Galega San Francisco (AGASFRA)**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do programa “Relevo xeracional nas familias con persoas con discapacidade intelectual”, que consiste en concienciar aos irmáns da persoa con discapacidade intelectual da necesidade de implicarse nunha atención compartida cos pais.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento xestionado foi de **50.000** euros

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e ASODIFISI**

O obxecto deste convenio é a colaboración por parte da Consellería de Política Social no financiamento do servizo de respiro da Asociación de dismuidos físicos e psíquicos de Mos (ASODIFISI).

- ▶ **Orzamento:** o orzamento xestionado foi de **20.000** euros

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Fundación para a protección dos Discapacitados Psíquicos da comarca de Verín**

O obxecto deste convenio de colaboración é contribuír o financiamento por parte da Consellería de Política Social das actuacións que esta Fundación levou a cabo durante o ano 2019 no centro ocupacional de Verín (Hidroterapia, Psicomotricidade, Hipoterapia...)

- ▶ **Orzamento:** o orzamento xestionado foi de **16.000** euros

▶ **Convenio de colaboración entre a Consellería de Política Social e a Asociación de Familiares de persoas con parálise cerebral (APAMP)**

O obxecto deste convenio de colaboración é contribuír o financiamento dun proxecto de promoción da autonomía persoal e social nas diferentes etapas da vida das persoas con parálise cerebral.

- ▶ **Orzamento:** o orzamento xestionado foi de **49.900** euros

4.6 FUNDACIÓN PÚBLICA GALEGA PARA A TUTELA DE PERSOAS ADULTAS (FUNGA)

A Fundación Pública Galega para a Tutela de Persoas Adultas (FUNGA) é unha entidade tutelar, constituída pola Xunta de Galicia no ano 1996, de interese galego, sen ánimo de lucro, con personalidade xurídica propia e que ten afectado de modo duradeiro o seu patrimonio á realización dos fins de interese xeral que se expoñen polo miúdo no artigo 6 dos seus estatutos. Figura inscrita no Rexistro de fundacións de interese galego co número 1996/14.

O seu obxectivo principal é a protección xurídica e social das persoas maiores de idade e en situación de desamparo que teñan a súa capacidade de obrar modificada xudicialmente ou que se atopen incurso no proceso xudicial de modificación desta capacidade de obrar, a través do exercicio da tutela, curadoría, defensa xudicial ou da administración de bens, e a prestación dun servizo de asesoramento nestas materias.

As persoas beneficiarias dos servizos da FUNGA deberán reunir as seguintes condicións:

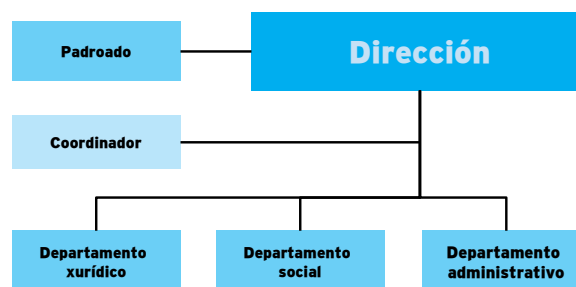
- Ser maior de idade.
- Residir na Comunidade Autónoma de Galicia
- Ter a capacidade de obrar modificada xudicialmente ou estar incurso nun procedemento xudicial de modificación da capacidade de obrar.
- Estar en situación de desamparo; isto é, carecer de persoa no seu contorno familiar e social ou institución para o exercicio dos apoios determinados xudicialmente ou, de existir, que a autoridade xudicial considere que non son idóneas para o desempeño destas funcións.

Ademais, poderán ser beneficiarias todas aquelas persoas que precisen recursos de información, orientación, apoio, intervención e asesoramento individual ou comunitario nas materias propias do ámbito da fundación.

<http://www.funga.org/index.php/es>

Os recursos persoais da FUNGA concréntanse en 23 persoas e a súa estrutura organizativa responde ao seguinte organigrama:

Actividade da FUNGA no exercizo 2019

Dentro das actividades executadas no 2019 podemos destacar as seguintes:

► Protección xurídica, patrimonial e social das persoas beneficiarias

O número de beneficiarios/as da fundación continúa incrementándose anualmente, debido fundamentalmente ao desarraigo familiar, ao envellecemento da poboación e ao aumento de persoas, cada día máis novas, diagnosticadas de padecementos mentais. Concretamente no ano 2018 tal incremento con respecto ao ano anterior cifrase en 213 persoas. No seguinte cadro ilústrase, de xeito anual, o incremento do número de beneficiarios/as da FUNGA nos últimos anos, diferenciándose polo tipo de apoio que se presta.

4.6 FUNDACIÓN PÚBLICA GALEGA PARA A TUTELA DE PERSOAS ADULTAS (FUNGA)

► Evolución das funcións protectoras

Funcións tutelares	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tutelas	1.016	1.114	1.198	1.358	1.516	1.678	1.790	1.776	1.844	1.946
Curatelas	122	140	177	204	232	259	294	332	369	416
D.xudicial	323	400	485	588	588	631	715	696	891	891
Adm. de bens	7	11	11	17	28	37	39	39	40	37
Pretutela	134	141	144	155	157	164	172	170	181	84
Falecidos	90	92	110	112	138	151	151	211	158	188
Baixas	75	68	87	116	116	113	88	127	136	288
Total	1.767	1.966	2.212	2.550	2.775	3.033	3.249	3.351	3.619	3.850

Conclusións

Un ano máis, o número de persoas beneficiarias do labor da FUNGA medrou de forma considerable. Pero non só nos referimos ao importante incremento do número de cargos tutelares e de apoio exercidos por esta fundación respecto ao ano 2018 (incremento que se cifra en 231 persoas) senón tamén ao importante número de persoas que, sen ser destinatarias directas do exercicio dos citados cargos, tamén foron neste período beneficiarias das actuacións levadas a cabo pola FUNGA. Así, debemos destacar:

- As persoas usuarias do servizo de asesoramento, tanto presencial como telefónico.
- As colaboracións levadas a cabo con diversas entidades e asociacións para a celebración e impartición de cursos e xornadas.

A FUNGA sitúase, deste xeito, como referente no eido da protección das persoas maiores de idade coa capacidade de obrar modificada, tanto mediante o exercicio directo dos cargos tutelares como a través dos servizos de formación, información e asesoramento que presta a todas aquelas persoas vencelladas a esta realidade, entre os que se atopan diversos profesionais e persoas físicas e xurídicas que exercen estes apoios de forma independente.

4.7 ACTIVIDADES FORMATIVAS E INFORMATIVAS

4.7.1 Actividades formativas

Durante o ano 2019 desenvolvéronse as seguintes accións formativas:

Curso da EGAP “Creatividade e comunicación para mellorar a atención os/as usuarios/as”

Este curso ten como obxectivo mellorar a atención ós/ás usuarios aplicando técnicas creativas innovadoras e traballar a comunicación non verbal como ferramenta básica nas relacións.

Dirixido a responsables e técnicos que traballen en centros sociocomunitarios ou de atención residencial de persoas maiores e/ou con discapacidade con atención directa aos usuarios/as dos centros.

Tivo unha duración de 24 horas e participaron 19 alumnos. O custo foi de 1.560 euros asumidos pola EGAP.

Curso de formación integral e/ou complementaria para profesionais da casa do maior (orde do 24 de agosto de 2018, art. 4.1)

Destinado aos promotores de Casas do maior, con unha duración de 30 horas lectivas abordou as seguintes materias: síndromes xeriatricas (tipoloxías, demencias, delirium, incontinencias, caídas, RCP Básica...) ,enfermaría (cambios debidos ao envellecemento, mobilizacións, infeccións, problemas clínicos, farmacoterapia...), coidados auxiliares (hixiene corporal, cambios posturais...), terapia ocupacional (concepto e obxectivos, técnicas de tratamento, actividades da vida diaria...), animación Sociocultural (técnicas de grupo e participación, propostas de actividades adaptadas...), alimentación adaptada (elaboración, composición e presentación de menús, boas prácticas de hixiene e conservación alimentaria, tipos de dietas...) e limpeza e goberno (lavado e procesado de roupa, limpeza de estadías e maquinaria, xestión de almacéns...).

Curso no marco do Pacto de Estado contra a violencia de Xénero “Violencia de xénero en centros de maiores e de discapacidade”

Destinado aos profesionais dos centros de atención a persoas maiores e con discapacidade, titularidade e xestión propia da Xunta de Galicia.

Este plan de formación dinámica e especializada, realizouse en 24 servizos de atención residencial de maiores e de persoas con discapacidade da rede da Xunta de Galicia, cunha duración de 40 horas lectivas cada acción formativa. Os cursos iniciáronse o día 12 de setembro e finalizaron o día 22 de novembro do ano 2019, integraron unha oferta formativa ampla e diversificada, cuxos obxectivos estratéxicos foron:

1. Achegar formación e actualización de coñecementos aos profesionais que prestan atención directa a mulleres maiores e mulleres con discapacidade nos servizos de atención residencial.
2. Facilitar formación básica e metodolóxica para a prevención, atención, asistencia e tratamento integral das situacións de violencia de xénero exercida contra as mulleres.
3. Dotar os profesionais do ámbito residencial de ferramentas de actuación que lles resulten de aplicación para a abordaxe de situacións de especial vulnerabilidade e/ou indefensión.
4. Implicar a estes/as profesionais na loita contra a violencia de xénero e reforzar competencias (persoais e profesionais) que lles permitan previr, detectar, e abordar adecuadamente as situacións distintivas que afectan as mulleres maiores ou mulleres adultas con discapacidade, tanto no sentido físico, mental ou psíquico, como tamén no sentido social; situación que implica unha maior vulnerabilidade e indefensión, que pode provocar que a persoa sexa vítima de violencia de xénero.

4.7.2 Información ao cidadán

4.7.2.1 Teléfono Social

(servizo incluído na central do 012 que presta información e atención ao cidadán)

Facilita información e orientación dos recursos existentes para cubrir inicialmente as distintas necesidades dos colectivos de persoas con dependencia, persoas maiores, menores e persoas con discapacidade, no ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia dirixindo as súas demandas, se procede, ao departamento e/ou Administración correspondente. Tamén informa dos programas desenvolvidos pola Xunta de Galicia dirixidos a estes colectivos.

En xeral, atende as persoas con graves carencias económicas, afectivas, en situación de exclusión social, situación de maltrato de maiores ou de persoas con discapacidade e ocúpase da prevención, detección e intervención en situación de maltrato ou abandono de calquera dos afectados, en función do protocolo establecido para estes efectos.

Trátase dun servizo de atención personalizada, cun horario ininterrompido de 24 horas de luns a domingo, permanente e gratuíto. As chamadas son atendidas por persoal con titulación no ámbito social e debidamente formado.

Prestacións básicas do Teléfono Social

- Atención personalizada
- Información e orientación sobre recursos sociais
- Intervención en casos de risco, maltrato ou abandono, mediante a remisión de petición de informe social aos servizos sociais do concello correspondente.
- Derivación e canalización, se é o caso.

► Orzamento

É un recurso dependente da Consellería de Política Social e integrado no contrato do servizo de atención e información ao cidadán na Xunta de Galicia a través do teléfono 012 e outros medios xestionado pola empresa CallCenter por un importe de **35.909** euros na área do Teléfono Social (maiores e discapacidade).

► Estatísticas das consultas

En 2019 o teléfono social recibiu un total de **1.720** chamadas coa seguinte distribución por áreas:

	Total de chamadas recibidas no Teléfono Social	% Total
Relacionadas	1.189	69,13 %
Non Relacionadas	531	30,87 %
Total	1.720	100%

	Total de chamadas recibidas no Teléfono Social	Dependencia
Chamadas relacionadas por área		
Maior	375	31,54 %
Discapacidade	244	20,52 %
Dependencia	570	47,94 %
TOTAL	1.189	100%

4.7.2.2 Servizo de xestión de citas telefónicas para a valoración do grao de Discapacidade O12

Comunicación aos/ás usuarios/as das citas programadas polas seccións de Cualificación e Valoración de Discapacidades para a valoración do grao de discapacidade dos expedientes xestionados por parte delas. Realización de chamadas para concertar citacións: dende o mes de febreiro de 2014, mes no que comezou a actuación deste servizo, o número de chamadas foi en progresivo aumento ao longo dos meses chegando ás 82.690 chamadas no ano 2019 para a realización de 33.050 citas de valoración do grao de discapacidade.

Atención de chamadas en demanda de información xeral en materia de Discapacidade e de información específica do procedemento de valoración e recoñecemento da situación de Discapacidade (BS611A).

► Volume de chamadas atendidas por tipoloxía das consultas

	nº	%
Información xeral	6.451	40,94 %
Estado do expediente	26	0,16 %
Citas	6.030	38,27 %
Queixas e Incidencias	35	0,22 %
Información particular e outros	1.096	6,95 %
Outras	2.122	13,46 %
Total	15.760	100%

4.7.2.3 Servizo de Atención á Dependencia. Servizo O12

A través deste Servizo de atención telefónica facilítase:

- Información concreta sobre o estado da tramitación dos expedientes de dependencia xestionados por parte das respectivas unidades dependentes dos servizos de Dependencia e Autonomía Persoal existentes nas Xefaturas territoriais da Consellería de Política Social, así como información xeral en materia de dependencia.
- Comunicación das citas programadas polas unidades citadas anteriormente para a tramitación dos expedientes de recoñecemento da situación de dependencia (BS210A). Durante o ano 2019 xestionáronse un total de 33.128 citas.

Durante o ano 2019 o total de chamadas que tiveron como motivo de consulta un tema relacionado co servizo ascendeu a 13.251 consultas.

► A clasificación das chamadas atendidas por tipoloxías

	nº	%
Información xeral	5.872	44,31 %
Estado do expediente	169	1,28 %
Xestión de citas	3.874	29,24 %
Queixas e incidencias	40	0,30 %
Chamadas valoradores en ruta	81	0,61 %
Información particular	1.085	8,19 %
Outras	2.130	16,07 %
Total	13.251	100%

4.7.2.4. Servizo do Centro de coordinación, control loxístico e de teleoperación que dá soporte á xestión da operativa do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal (O65)

Xestiona as demandas de desprazamento efectuadas polas persoas usuarias do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade Persoal para Persoas con Discapacidade e/ou Dependentes, así como o tratamento axeitado da demanda, comunicación e atención coas persoas usuarias e coas empresas xestoras do servizo de transporte nas diferentes áreas operativas.

No ano 2019 realizáronse aproximadamente 16.505 chamadas saíntes para confirmación de servizos, e enviáronse uns 6.477 correos electrónicos para dar cumprimento ás obrigas derivadas deste servizo. No ano 2019 recibíronse 23.821 chamadas e 8.083 correos electrónicos.

Mes	Chamadas saíntes	Chamadas entrantes	Correos recibidos	Correos enviados
Xaneiro	1.535	2.265	687	532
Febreiro	1.393	2.037	574	530
Marzo	1.425	2.113	590	493
Abril	1.430	2.048	580	516
Maio	1.577	2.058	699	611
Xuño	1.334	1.912	549	611
Xullo	1.396	1.786	684	542
Agosto	1.133	1.473	567	452
Setembro	1.430	2.158	582	543
Outubro	1.504	2.165	866	583
Novembro	1.140	1.870	888	514
Decembro	1.208	1.936	817	550
Total	16.505	23.821	8.083	6.477

A tipoloxía das chamadas recibidas foi a seguinte:

Tipoloxía da chamada	nº	%
Solicitude de servizo puntual	5.479	23,00 %
Solicitude de servizo periódico	382	1,60 %
Modificación de servizo	745	3,13 %
Cancelación de servizo	4.713	19,79 %
Suspensión de servizo	120	0,50 %
Solicitude de servizo fóra de prazo	239	1,00 %
Renovar solicitude	407	1,71 %
Consulta de horarios	4.270	17,93 %
Información xeral	1.294	5,43 %
Empresa de transporte concesionaria/condutor/monitor acompañante	752	3,16 %
Condutor/monitor acompañante	1.167	4,90 %
Outras consultas	1.053	4,42 %
Outras (erróneas, fallidas,...)	3.200	13,43 %
Total	23.821	100%

05

Xuventude e voluntariado

5 XUVENTUDE E VOLUNTARIADO

Introdución

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, como órgano superior da Consellería de Política Social desenvolve as súas funcións en coordinación coa Secretaría Xeral de Política Social realizando actuacións en materia de xuventude, participación e voluntariado.

Na Área de xuventude establécense e desenvólvense políticas xuvenís de carácter interdepartamental. Ademais, foméntase a participación da xuventude na vida social a través da elaboración e programación de distintas actividades que se realizan, ben directamente, ben en colaboración con outras institucións ou entidades.

Na Área de voluntariado, as accións desenvolvidas concrétanse na elaboración e seguimento do Plan galego de fomento e promoción da acción voluntaria, na xestión do sistema de rexistro autonómico das entidades de acción voluntaria e todas aquelas referenciadas segundo o disposto na Lei 10/2011, do 28 de novembro, de acción voluntaria.

No ano 2012 tivo lugar a aprobación da Lei 6/2012, de 19 de xuño, de xuventude de Galicia. Con ela creouse un novo marco legal que ordena a dispersión normativa que regulaba os diferentes instrumentos en materia de xuventude. A lei pivota sobre os seguintes eixos básicos:

- ▶ O reforzamento da transversalidade e a coordinación das políticas públicas en materia de xuventude, coa creación de dous instrumentos que farán posible a súa consecución: o Plan estratéxico de xuventude de Galicia e o Comité Galego de Políticas de Xuventude.
- ▶ A participación da mocidade na sociedade, xa sexa dun modo individual como a través de fórmulas asociativas e mediante grupos informais. Así, créase o Consello Asesor e Consultivo de Xuventude de Galicia e impúlsase a creación de consellos locais de xuventude.
- ▶ A información e formación continua da mocidade, como elementos imprescindibles para unha efectiva participación. Con este fin, regúlanse a Rede galega de información xuvenil, o Instituto da Xuventude de Galicia e a Escola Galega de Xuventude.
- ▶ A eficacia e eficiencia administrativa.

A información de toda a política levada a cabo pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado canalízase a través de:

► **Portal de xuventude (www.xuventude.xunta.es) e redes sociais**

a) O portal <https://xuventude.xunta.es> naceu no 2007 coa finalidade de facilitar á mocidade o acceso á información do seu interese e ser unha vía de comunicación entre a administración autonómica e a xuventude.

Durante o ano 2019, a páxina web de Xuventude recibiu a visita de 242.690 usuarios, que chegaron a realizar un total de 497.425 visitas a 1,5 millóns de páxinas.

As seccións máis visitadas son, por este orde, acción de verán, carné xove, quérote, campamentos, programas e as de novas e anuncios. Como cabe supoñer, máis do 70 por cento do tráfico procede de Galicia, sendo Madrid e Cataluña as seguintes comunidades con máis accesos. Entre os países estranxeiros que tamén visitan o portal destaca Estados Unidos, Portugal, Reino Unido, Francia, Alemaña e Italia.

En 2009 a Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado, dependente da Consellería de Política Social, apostou polo reforzo da internet como vehículo para a información e a interacción coa mocidade. Galicia foi unha das primeiras comunidades autónomas con presenza institucional do seu departamento de Xuventude nas redes sociais.

b) En canto ás redes sociais,

- Facebook é a que conta con máis seguidores con máis de 28.500 fans. Entre os 500 - 550 usuarios interactúan todas as semanas no perfil, ben premendo “me gusta”, ben comentando un estado ou compartindo os contidos. O 78% dos seguidores son mulleres, un 21% homes e o resto colectivos. Por idades, en torno ao 60 % dos seguidores que publican a súa data de nacemento teñen entre 18 e 34 anos.

<https://www.facebook.com/xuventude.net/?ref=ts&fref=ts>

<https://xuventude.xunta.es>

- O perfil de Twitter da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado conta con 9.840 seguidores, alcanzando unhas 45.000 - 50.000 impresións ao mes, que é a cantidade de veces que os tweets apareceron no timeline dalgunha persoa. O número de listas nas que foron incluídos os tweets da Xuventude supera as 250.

<https://twitter.com/xuventude>

- O perfil de Instagram supera os 6.000 seguidores. A media de interaccións (gústame, comentarios...) por cada publicación sitúase entre as 90-100 interaccións por cada unha que se publica.

<https://www.instagram.com/xuventudegalicia/>

- Así mesmo, tamén se conta cun canal de whatsapp para envío de información e para interactuar coa xente moza inscrita nel. Xa son máis de 1.000 mozos e mozas os que reciben novas do seu interese a través desta canle.

E a todas estas sumóuselle aquelas que coñeceron a nosa actividade grazas a todos os nosos seguidores que compartiron a información que emitimos na rede, o cal ten un efecto multiplicador inmediato.

www.voluntariadogalego.org

D Portal do Voluntariado (www.voluntariadogalego.org) e redes sociais

a) O portal www.voluntariadogalego.org permite un continuo fluxo de información e comunicación entre a Administración autonómica e as entidades de acción voluntaria para, deste xeito, lograr un contacto permanente entre ambas e poder dotar a estas últimas de ferramentas informativas actualizadas.

No ano 2019 tivo un total de 2.020.143 visitas.

As entidades rexistradas actualizan a súa propia sección dentro da rede mediante a introdución das iniciativas que van desenvolver, os cambios producidos e as novas salientables. Deste xeito aqueles cidadáns que estean interesados en realizar accións de voluntariado, poden chegar a coñecer a existencia das entidades, o seu funcionamento e características principais, así como o xeito de contactar.

Os particulares, pola súa banda, poden acceder a través do portal a toda a información relativa á programación en cada momento da Dirección Xeral en materia de voluntariado.

A través da web e do Teléfono Solidario 900 400 800 inscribíronse as persoas voluntarias nos distintos programas e cursos da xefatura de servizo desenvolvidos ao longo do 2019.

Así mesmo conta cunha sección que intenta ser un punto de encontro onde as entidades de acción voluntaria e os voluntarios/as poidan solicitar ou ofertar a súa colaboración. Pretende ser un lugar que canalice as demandas de voluntariado por parte das entidades para os seus programas e proxectos, e onde as persoas voluntarias que desexen colaborar poidan manifestar o seu interese e unirse a ditos programas e proxectos.

b) En canto ás redes sociais,

- Facebook Voluntariado galego

<https://www.facebook.com/pages/Voluntariado-Galego/211326048976970>

Ademais da nosa web dispoñemos dunha páxina en Facebook na que se informa diariamente de todo o relacionado coa Dirección Xeral e coas entidades de voluntariado que o solicitan.

Voluntariado galego é un punto de encontro para todo o movemento voluntario de Galicia que facilita a comunicación entre as entidades e os voluntarios.

Deste xeito, aqueles cidadáns que estean interesados en realizar accións de voluntariado, poden chegar a coñecer a existencia das entidades, o seu funcionamento e características principais, así como o xeito de contactar con elas. Contamos nestes momentos con máis de 13.626 seguidores.

- Twitter Voluntariado galego

<https://twitter.com/voluntariadogal>

Contamos nestes momentos con 2.010 seguidores.

5.1 Programas e actuacións no ámbito da xuventude

5.1.1 Plan de formación

5.1.1.1 Escolas de educación no tempo libre (ETL)

As escolas de educación no tempo libre constitúen centros de formación, perfeccionamento e especialización de educadores e educadoras, nas actividades e técnicas orientadas á promoción e adecuada utilización do lecer.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado asume, en relación coas escolas de educación no tempo libre, as seguintes competencias:

- ▶ Posta en funcionamento: no ano 2012 substitúese, mediante a entrada en vigor do Decreto 58/2012, do 12 de xaneiro, o sistema de recoñecemento oficial pola presentación dunha declaración responsable de inicio de actividade, co fin de simplificar trámites e favorecer o exercicio das actividades de servizos en cumprimento da directiva comunitaria 2006/123/CE.
- ▶ Ao longo do ano 2019 iniciaron a súa actividade 2 novas escolas de tempo libre: Aventeira e Concepción Arenal. No rexistro desta dirección xeral figuran inscritas a finais do ano 2019 un total de 81 escolas.
- ▶ Determinación das ensinanzas que se poden impartir nelas. As modalidades de ensino que poden impartir as escolas de tempo libre son:
 - Primeiro nivel: monitores/as de actividades de tempo libre. No ano 2019 as escolas impartiron 71 cursos deste tipo.
 - Segundo nivel: existen dúas modalidades:
 - Directores/as de actividades de tempo libre. No 2019 as escolas impartiron 5 cursos desta modalidade.
 - Directores/as de campos de traballo: durante o ano 2019 as escolas impartiron 1 curso desta modalidade.

- ▶ Aprobación dos seus programas de formación.
- ▶ Expedición dos títulos acreditativos das ensinanzas recibidas nas ditas escolas. Esta dirección xeral emitiu no ano 2019 un total de 1.337 títulos (1.283 de monitores/as de educación no tempo libre, 53 de directores/as de educación no tempo libre e 1 de directores/as de campos de traballo).
- ▶ Así mesmo, tamén lle corresponde a esta dirección xeral inspeccionar as actividades que desenvolvan as escolas de educación no tempo libre rexistradas.

5.1.1.2 Formación para educadores/as no tempo de lecer e persoas voluntarias

A aprendizaxe a as vivencias derivadas da participación nun campamento e actividades de educación no tempo libre dependen en grande medida de que as/os profesionais coñezan os recursos e estratexias que permitan dar resposta ás necesidades educativas dos nenos e nenas, empregando técnicas e recursos axeitados ás características das persoas. Sendo conscientes disto e para tratar de que todos os mozos e mozas que participan na Campaña de veráns da Xunta de Galicia poidan vivir a experiencia dos campamentos en igualdade de condicións e oportunidades, a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado convocou unhas accións formativas de carácter presencial dirixidas ás persoas profesionais do tempo libre, co fin de concienciar, reflexionar e formar sobre a importancia do ocio inclusivo e centrado nas persoas e así atender as necesidades formativas neste ámbito.

As accións formativas mencionadas foron:

- ▶ “Son un 1 monitor/a inclusivo/a?”, que se realizou no Albergue Xuvenil de Gandarío (Bergondo) do 15 ao 17 de novembro de 2019 e cunha duración de 19 horas.
- ▶ “Aplicacións prácticas do ocio inclusivo para persoas con TEA”, que se realizou no Albergue Xuvenil de As Sinas (Vilanova de Arousa) do 8 ao 10 de novembro de 2019 e cunha duración de 19 horas.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

- ▶ “A inclusión a través do xogo”, que se realizou no Centro de atención integral AMICOS (Boiro) os días 11, 18 e 25 de novembro, cunha duración de 20 horas.

Os cursos foron de carácter presencial, seguindo unha metodoloxía dinámica e participativa.

Estes cursos foron impartidos a 75 persoas (31 o curso de ocio inclusivo, 31 TEA e 13 inclusión a través do xogo), entre monitores, monitoras, directores e directoras de tempo libre e de campos de traballo, ou outros/as profesionais do tempo libre con interese en completar a súa formación neste ámbito.

Así mesmo, considerouse necesario tamén formar ás persoas voluntarias e aos axentes educativos no ámbito do lecer e tempo libre en materia de violencia de xénero co obxectivo de dotalos de ferramentas e habilidades para a prevención, a detección e a posible intervención ante situacións de violencia de xénero e acadar, de xeito indirecto, un achegamento desta mensaxe aos mozos e mozas que participen nas actividades de ocio e tempo libre. Con este fin desenvolvéronse, no marco do Pacto de Estado contra a Violencia de Xénero e en colaboración coa Secretaría Xeral de Igualdade da Vicepresidencia da Xunta de Galicia, cinco accións formativas para consolidar espazos libres de violencia.

Estas accións formativas desenvolvéronse na Coruña, Vigo, Ourense, Lugo e Vilagarcía de Arousa, cunha duración de 20 horas, ofertándose para cada un dos cursos, un total de 25 prazas.

5.1.2 Tipos de carnés

5.1.2.1 Carné xove

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-xove>

O carné xove é unha tarxeta personal á disposición dos mozos/as de 12 a 30 anos.

Para obtelo, precísase cubrir un impreso, presentar o DNI e pagar 6 euros. Conta cunha vixencia de 2 anos contados a partir da súa expedición ou ata que o seu titular cumpre os 31 anos de idade.

O carné xove pódese expedir como modelo clásico (só descontos) ou ben incorporar, de xeito opcional para os solicitantes, as prestacións dunha tarxeta financeira, no modelo combinado Carné xove/ tarxeta bancaria.

Permite aos titulares un acceso privilexiado a descontos en toda Galicia, no resto das comunidades autónomas e en 40 países europeos adheridos que abranguen ámbitos tan dispares como o cultural, deportivo, actividades lúdicas, espectáculos, servizos de aloxamento, transporte, comercial e outros. Así mesmo, conta cun seguro de balde que cobre o maior número de continxencias nos seus desprazamentos.

No ano 2019 emitíronse en Galicia un total de 19.590 carnés clásicos, chegando, a finais do ano, aos 43.449 carnés en vigor.

Así mesmo, no ano 2019 adheríronse 147 novos establecementos que se uniron aos máis de 1.000 existentes que xa ofertan descontos aos usuarios.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado efectuou descontos de ata un 25% aos posuidores do carné xove, en todos os seus programas e actividades.

Continúa o programa de sorteos para os usuarios do car-

né xove. Mediante formulario que se debe cubrir, os usuarios participan nos sorteos de diversos premios (produtos ou actividades interesantes para a mocidade).

Baixo o nome Promocións especiais temos a convocatoria dirixida a aqueles establecementos que queiran ofertar descontos temporais en bens e servizos para as persoas usuarias do carné xove. Deberá tratarse de ofertas de especial interese ou entidade para a mocidade galega. A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado comprometeuse á difusión da publicidade das ofertas do establecemento entre a mocidade galega a través da súa páxina web xuventude.net e das redes sociais.

5.1.2.2 Carné de alberguista

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-alberguista>

Poden adquirirse nos puntos de información xuvenís así como nos albergues xuvenís de Galicia.

Requisitos: achegar unha fotografía de tamaño carné e pagar a taxa que corresponde a cada categoría (dende 6 euros o de mozos/as ata 21 euros o familiar).

No 2019 expedíronse un total de 366 carnés de alberguista.

Carné de alberguista: tipos	Nº expedicións
Xove < 25 anos	172
Xove > 25 anos	109
Adulto/a	69
Familiar	11
Grupo	5

5.1.2.3 Outros carnés

Ofrece descontos en transportes, aloxamentos e servizos culturais de case todos os países.

- **Carné de estudante internacional** (ISIC= International Student Identity Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-estudiante-internacional>

Requisitos: ser estudante, achegar unha fotografía de tamaño carné e pagar unha taxa de 9 euros. Ten a validez dun ano natural.

Total de carné ISIC expedidos no 2019: 1.112.

- **Carné teacher ou de profesor/a** (ITIC= International Teacher Identity Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-de-profesor-internacional>

Equivale ao de estudante pero está especialmente pensado para os/as profesores/as.

Requisitos: achegar unha fotografía de tamaño carné, documento que acredite a condición de profesor e pagar a taxa de 9 euros.

Total de carné ITIC expedidos no 2019: 264.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE DO CAPÍTULO

- **Carné internacional para mozos e mozas viaxeiros/as** (IYTC, (International Youth Traveller Card).

<http://xuventude.xunta.es/carnes-para-a-mocidade/carne-internacional>

Está recoñecido internacionalmente e achega descontos á mocidade a nivel internacional, dende billetes de avión ata entradas de cine.

Requisitos: Ser menor de 31 anos, achegar unha fotografía de tamaño carné e certificar a idade, e pagar unha taxa de 9 euros.

Total de carné IYTC expedidos no 2019: 4.

- **O total de carnés ISIC+ITIC+IYTC que se expediron durante o ano 2019 foi de 1.380.**

Carnés internacionais	Nº expedicións
ISIC	1.112
ITIC	264
IYTC	4
Total	1.380

5.1.3 Actividades programadas

5.1.3.1 Acción de verán 2019

<http://xuventude.xunta.es/accion-de-veran>

A Campaña de Verán 2019 abrangue unha oferta de actividades de lecer e tempo libre para a xuventude galega durante os meses de xullo, agosto e setembro do ano 2019, incluíndo actividades tanto en Galicia como noutras comunidades autónomas.

A finalidade perseguida é ofertar un ocio saudable e comprometido coa natureza, a tolerancia, a solidariedade, a cultura e a igualdade, constituíndo unha oferta lúdica que complementa a educación regrada da mocidade.

Os programas ofertados foron os seguintes:

- 1 Programa de actividades en Galicia, para nenos/as de 9 a 17 anos:** actividades que inclúen aloxamento (en albergues, residencias ou campamentos xuvenís), material necesario para cada actividade, equipo técnico especializado, atención sanitaria e seguro de responsabilidade civil.

Organizáronse 79 campamentos de verán en 24 instalacións xuvenís, con accións relacionadas co mar, os deportes náuticos, campamentos de teatro, aventuras na natureza e outros. Ofertáronse un total de 6.335 prazas nos campamentos galegos.

2 Programa de intercambios bilaterais con outras comunidades autónomas:

É unha proposta que permite que os nosos rapaces e rapazas convivan con outros grupos e coñezan a realidade social e cultural das comunidades anfitriñas. No ano 2019 realizáronse intercambios con Araba, Castela e León, Extremadura, Madrid, Cantabria e A Rioxa.

Proporciona unha variedade de actividades de lecer e tempo libre baseadas en temáticas de multiaventura, náutica, rock e cómic distribuídas en 10 campamentos desas seis comunidades autónomas. Ofertáronse un total de 320 prazas para a xuventude galega con idades comprendidas entre os 12 e os 17 anos, ambos os dous inclusive. A ocupación foi de 318 prazas.

Como contrapartida, nas instalacións de Gandarío, Area e As Sinas, ofertáronse 340 prazas para participantes desas comunidades con idades comprendidas entre os 13 e os 15 anos. A ocupación foi de 340.

3 Actividades de 18 a 30: actividades de ocio e tempo libre, baixo o programa Conecta con Galicia, desenvolvidas nas provincias da Coruña, Lugo e Ourense, destinadas a mozos e mozas de idades comprendidas entre os 18 e os 30 anos, procedentes de Galicia, de comunidades galegas no exterior e doutras comunidades autónomas. Ofertáronse 240 prazas.

4 Campos de traballo 2019

Os campos de voluntariado son unha proposta para mozos e mozas de entre 18 e 30 anos que ao longo do verán, en períodos de dez ou quince días, coñecen outras realidades e vivencias a través da súa colaboración desinteresada en tarefas de índole diversa.

Son actividades encamiñadas a favorecer e fomentar a convivencia, a participación, a tolerancia e a solidariedade entre a mocidade e o seu contorno, a través da colaboración desinteresada e voluntaria en traballos diversos que se levan a cabo en todas as

comunidades autónomas e en distintos países, baixo o patrocinio, control ou organización de entidades e organismos oficiais, asociacións xuvenís, culturais, humanitarias, etc. Entre a oferta deste ano podemos atopar campos de traballo:

- Culturais e etnográficos (participación na organización de festas ou eventos culturais, recuperación de tradicións, utensilios antigos...).
- Ambientais (recuperación de camiños, espazos naturais...).
- Arqueolóxicos (recuperación, estudo ou conservación de xacementos ou monumentos).
- Do audiovisual (aproximación aos distintos aspectos formativos do mundo visual)
- De bioconstrución e autoconstrución
- Dinamización do Camiño de Santiago.

No ano 2019 a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ofertou 27 campos de traballo distribuídos en 30 quendas durante os meses de xullo e agosto, cun total de 643 prazas distribuídas do seguinte xeito: 196 prazas para voluntarios e voluntarias procedentes do estranxeiro, 20 prazas para mozos e mozas da Galicia exterior, 160 prazas para mozos e mozas de Galicia e 267 prazas repartidas entre as distintas comunidades autónomas.

Os voluntarios e voluntarias puideron asistir aos seguintes campos de voluntariado coas seguintes modalidades

Ambiental:

- **O Courel:** coñecer a historia do concello de Folgoso do Courel e dos lugares onde se vai traballar. Limpeza e acondicionamento da zona. Revisión e mellora das rutas. Limpeza e mantemento do Castro da Torre. Intervención arqueolóxica do Castro da Torre.

- ▶ **Monte de Espenuca:** limpeza de maleza e eliminación de especies alóctonas como acacias e eucaliptos. Coidado de exemplares de especies autóctonas presentes como castiñeiros ou carballos. Limpeza e acondicionamento de camiños, sendeiros e muros. Eliminación de maleza nas proximidades dunha estrutura arqueolóxica, como paso previo para unha futura escavación.
- ▶ **Ali-Xaz:** limpeza da maleza e dos restrollos da ruta entre o núcleo de Ponteceso e a praia de Valarés. Identificación de todo tipo de patrimonio da ruta. Sinalización da ruta. Limpeza de zonas de lecer. Recollida de lixo. Limpeza do areal. Pequenas reparacións. Participación na montaxe do festival con outros voluntarios. Os participantes recibiron asesoramento literario, histórico e ambiental no espazo do campo de traballo.
- ▶ **Horta do Muíño:** limpeza e acondicionamento exterior da Rota do Añón (sinalización, limpeza de vexetación, dinamización da ruta)
- ▶ **Castro de Montesclaros:** Acondicionamento do camiño de acceso. Limpeza de maleza e broza. Recollida de lixo. Eliminación dos rebrotes de arborado e matogueira. Poda das frondosas existentes. Limpeza manual e controlada da cuberta vexetal nos afloramentos rochosos con instrumental adecuado, evitando os elementos metálicos (paletas, cepillos de cerdas metálicas, etc). Limpeza manual de valados de pedra cortando a vexetación e evitando o arrinque de raíz. Labores de sinalización.
- ▶ **Parque Natural do Invernadoiro:** Acondicionamento do foxo do lobo (Chaguazoso). Acondicionamento dos curros de pastores. Reforestar con sementes de especies autóctonas unha zona afectada polo lume empregando o método do Nendo Dango, una semente envolta con arxila que a protexe ata o momento óptimo da xerminación. Construír refuxios para anfibios que permitan a súa conservación. Estudo dos indicios de fauna nos roteiros marcados no Parque e elaboración dun documento cun inventario de fauna baseado nos indicios que atopemos.
- ▶ **Illas Cíes:** traballo ambiental e de labores de mantemento da illa, vixilancia de incendios, labores de información e sensibilización do visitante e intervencións puntuais de mellora no parque, en colaboración co persoal do Servizo de Medioambiente.
- ▶ **Vilarbó:** recuperar e conservar as fragas en torno ao río Eume e divulgar as Fragas Atlánticas para que xeracións futuras poidan desfrutar dunha paisaxe e unha riqueza de biodiversidade a lo menos tan boa ou mellor que a que nós recollemos. É un dos fins principais.
- ▶ **Parque Natural do Xurés:** construción de barreiras antierosivas e a rexeneración en terreos queimados; construíronse refuxios e comedeiros para aves nas áreas afectadas polos incendios e para insectos polinizadores,
- ▶ **Riós, un mar de castiñeiros:** experiencia vivencial mediante a participación na recuperación do patrimonio e o coñecemento das tradicións da man das veciñas que levan transmitíndoas de maneira oral durante xeracións. Como eixe deste campo, intervíuse nun terreo queimado e na recuperación dun souto.
- ▶ **Fervenza do Pombar:** tivo como base o ambiente, a xeoconservación e a dinamización dunha zona da Galicia Interior, Quiroga.
- ▶ **Dunas de Corrubedo:** traballo ambiental que consistiu en labores de mantemento dos espazos naturais, na reconstrución e consolidación de sendeiros e na eliminación de especies alóctonas.
- ▶ **Manzaneda:** traballouse sobre o glaciar das Lamas, datado entre 13 e 16 mil anos de antigüidade, limpando os seus circos e anfiteatros.

- ▶ **Natureza e patrimonio xunta o mar:** traballos no mar coa recollida de todo tipo de vasoira e desperdicios mariños en kiaiak e táboa de paddlesurf (SUP).

Ambiental, cultural e patrimonial:

- ▶ **Via Xacobeá:** Vía da Prata: neste campo, último tramo da Vía da Prata, pretendeuse poñer en valor esta etapa do Camiño de Santiago ao seu paso polos concellos de Boqueixón e de Vedra. Desenvolvéronse actividades de intervención patrimonial e social a través da acción voluntaria. Foi o primeiro campo intermunicipal posto en marcha.
- ▶ **Rota do Románico:** limpeza e acondicionamento exterior da rota do Románico mediante a intervención dos seus monumentos (sinalización, limpeza de vexetación e dinamización da rota). Acondicionamento de diferentes espazos urbanos con murais ou graffittis. Posta en valor da Rota do Románico coa participación na organización das XXIX Xornadas da Rota Románica de Pantón. Visualización da rota románica coas novas tecnoloxías.

Festival:

- ▶ **Da Auga e da Pedra:** Acondicionamento previo dos lugares de celebración dos festivais mediante a limpeza de vexetación, retirada de refugallos e eliminación de especies exóticas invasoras. Montaxe das estruturas necesarias para o desenvolvemento dos festivais. Concienciación social nos participantes dos festivais respecto ao consumo de plástico e a súa reciclaxe posterior. Recollida de refugallos despois da celebración dos festivais e desmonte das estruturas existentes. Percorrer o concello na busca de especies exóticas invasoras para a súa identificación e xeolocalización mediante App´s e software libre.

- ▶ **Castro de San Lourenzo:** Labores de roza, retirada de restos bióticos e saneamento en xeral de xacemento arqueolóxico e os seus camiños de acceso; colaboración na produción e execución da Romaría de San Lourenzo, celebración tradicional que se perdera e foi recuperada hai uns anos no marco do proxecto arqueolóxico. A romaría ten lugar no propio castro o día 10 de agosto.
- ▶ **Pendellos de Agolada:** Formación e división do traballo: actividades preparatorias, de posta en común e división de tarefas, durante a primeira fin de semana. Actividades de investigación e creación artística xunto con 8 persoas xubiladas de Agolada, que exerceron diferentes profesións, provenientes de diferentes orixes e con capacidades artísticas diferentes. Tarefas de divulgación do festival e apoio á súa organización así como animación de rúa no contexto do Festival Internacional de Percusión, que tivo lugar do 28 ao 30 de xullo.

Mediambiental e Social

- ▶ **Actívate:** campo de voluntariado social e medioambiental no que se promoveu o activismo social e ambiental entre os xoves participantes e os cidadáns de Ourense, traballando xuntos por unha mocidade máis implicada polo cambio, cara unha sociedade pro-activa e solidaria.

Arqueolóxico

- ▶ **Casa da Neveira:** o traballo consistiu na limpeza dos arredores da neveira nun raio de 15 metros e no baleirado controlado do seu interior (pezas de cantería e depósitos de terra que ocupan o interior debido aos diferentes procesos de destrución e alteración sufridos polo paso do tempo). Documentación e topografía.
- ▶ **Castro de Socastro:** a intervención arqueolóxica consiste principalmente na escavación, prácticas de limpeza, siglaxe e debuxo arqueolóxico.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

- **Castromaior:** Limpeza de camiños e conservación do Castro. Escavación Arqueolóxica. Difusión turística aos peregrinos que pasan a carón do Camiño.

Audiovisual

- **Audiovisual galego:** coñecemento dos diversos aspectos formativos do audiovisual, dende a redacción do guión, ata, incluso, os principios da interpretación, pasando pola produción, a rodaxe, posprodución etc., dunha curta, dun documental, dun anuncio publicitario, animación por stop-motion etc..
- **Un rural de cine:** A muller é vida: produción dunha curtametraxe sobre a igualdade de xénero no rural (preparación, filmación, edición e promoción) co obxectivo de que as persoas voluntarias participen coas súas propias ideas deste proxecto, ao tempo que se afonda na cultura e no mundo do rural dende unha perspectiva diferente: equidade de xénero, feminismo,....

Etnográfico

- **Esgos:** tratouse de poñer en valor o Concello de Esgos a través da recompilación e a dixitalización de fotografías, historias e lendas do pasado de Esgos. Fíxose con este material unha exposición fotográfica "Esgos a través do Tempo" difundida a través dunha web e dunha publicación.

A ocupación de campos de traballo en Galicia foi de 549 prazas (un 85,3% das prazas ofertadas). Acudiron voluntarios e voluntarias de Galicia, de países como Rusia, Turquía, Francia, Cuba, Arxentina, Italia, República Checa, México, Corea do Sur, Uruguai, Venezuela, Brasil, Alemaña, China, Xapón, Serbia e de comunidades autónomas como Extremadura, A Rioxa, Asturias, Andalucía, Castela A Mancha, Comunidade Valenciana, País Vasco, Castela e León, Cantabria, Cataluña, Canarias, Madrid, Murcia, Ceuta, Melilla e Aragón.

Como contrapartida, os voluntarios e voluntarias de Galicia tiveron a posibilidade de acudir ao estranxeiro cunha oferta inicial de 219 prazas en total, das cales se cubriron 104,e ao resto de comunidades autónomas de España cunha oferta inicial de 117 prazas, das cales se cubriron 57:

Lugar	Nº Participantes
Andalucía	8
Aragón	1
A Rioxa	2
Canarias	3
Cantabria	7
Castela A Mancha	2
Castela e León	1
Cataluña	0
Ceuta	1
Valencia	9
Extremadura	10
Illas Baleares	6
Madrid	4
Melilla	0
Murcia	2
Navarra	0
País Vasco	1
Total	57

5 Oferta concertada: o obxecto foi facilitar á mocidade o acceso a instalacións xuvenís, das que é titular a Consellería de Política Social, para o desenvolvemento de programas de lecer e tempo libre.

Os destinatarios son:

- Asociacións xuvenís, entidades prestadoras de servizos á xuventude e escolas de tempo libre constituídas e legalizadas, os consellos locais e municipais de xuventude, as corporacións locais, as entidades públicas ou privadas que realicen actividades coa xuventude, os grupos de mozos e mozas galegos/as non asociados/as que organizan actividades de tempo libre sen ánimo de lucro e para os efectos de realización dun programa de actividades.

O servizos que se ofertaron son:

- auga, luz, electricidade e alimentación en réxime de pensión completa, material (excepto o correspondente ás actividades específicas) que, no caso dos campamentos, comprende tamén as tendas de campaña, colchóns e mantas; xerencia e persoal de servizo.

Na campaña do 2019 ofertáronse 1.255 prazas, distribuídas en 8 instalacións e 15 quendas.

- ▶ **O total das prazas ofertadas en todos os programas e actividades da campaña de verán 2019 acadaron as 9.834.**

5.1.3.2 Programa Xuventur

A Axencia Turismo de Galicia e a Consellería de Política Social a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado puxeron en marcha unha nova edición do programa “Xuventur”.

Trátase dun programa de actividades de educación non formal para desenvolver en aloxamentos turísticos de Galicia situados no medio rural, en estancias de fin de semana, que sirva tanto para a adquisición de competencias e habilidades por parte da mocidade como para fomentar o coñecemento da riqueza natural e patrimonial de Galicia, o coidado do medio e o ocio educativo.

Xuventur estivo dirixido á xente nova que tiña entre 18 e 35 anos no momento da solicitude. Ofertáronse un total de 576 prazas (18 por quenda) e o número de participantes foi de 507.

Ofrecéronse distintas alternativas de participación:

- ▶ **Programa 1: aventura e autodescubrimiento:** surf, actividades de aventura e de introspección, reflexión persoal e cooperación en Valdoviño (Ferrolterra-Eume, A Coruña). Aloxamento: Hotel A Roda, Lugar Praia do Río, Meirás (San Vicente), Valdoviño, 15552 Valdoviño.
- ▶ **Programa 2: natureza audiovisual e 3D:** actividades de creatividade e novas tecnoloxías no medio natural da contorna dos Ancares (Cervantes, Lugo). Aloxamento: Hotel Piornedo, Donís (San Fiz), Piornedo, 27664 Cervantes, Lugo.
- ▶ **Programa 3: multiaventura en Terra de Trives:** actividades de multiaventura e de inmersión e coñecemento do patrimonio natural e cultural na comarca de Terra de Trives, Ourense. Aloxamento: Hotel As Maceiras, San Lourenzo, 32788, A Pobra de Trives, Ourense.
- ▶ **Programa 4: a natureza que te coida:** Actividades de crecemento persoal e goce no medio rural no concello de Covelo (Baixo Miño, Pontevedra). Aloxamento: Lugar dos Devas, Cernadela 4, 36873 (Covelo, Pontevedra).

- ▶ **Programa 5: camiños naturais, camiños vitais:** Actividades de entramento de habilidades e ecoturismo pola Costa da Morte en Carnota, A Coruña. Aloxamento: Pensión o Prouso, Praza San Gregorio 5, 15293 Carnota, A Coruña.
- ▶ **Programa 6: aventura dende as emocións:** Actividades de achegamento á intelixencia emocional e de aventura na Estrada, Pontevedra. Aloxamento: Casa do Lagoeiro, Lugar de Villar, 17, 36680 A Estrada, Pontevedra.
- ▶ **Programa 7: descubrindo o xeoparque do Courel:** Actividades de turismo activo e de coñecemento dos paraxes naturais no Courel, Lugo. Aloxamento: Acampamento O Courel, Lugar de Esperante, 27325, Folgoso do Courel, Lugo.
- ▶ **Programa 8: naturalmente outono:** Actividades de inmersión no mundo natural no Parque Natural do Xurés, Ourense. Aloxamento: Aviva Proxectos Rurais, Tulla 59 Maus de Salas, 32880, Muíños, Ourense.

5.1.3.3 Lingua de namorar 2019

Lingua de namorar é un concurso en liña de mensaxes de amor en galego convocado pola Consellería de Política Social e a Consellería de Cultura e Turismo, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e da Secretaría Xeral de Política Lingüística, respectivamente.

O certame está dirixido á mocidade con idades comprendidas entre os 14 e os 35 anos, con dúas categorías: categoría A (de 14 a 35 anos) e categoría B (de 20 a 35 anos). Os seus obxectivos son dinamizar o uso da lingua galega entre a mocidade nas relacións interpersoais e nas novas tecnoloxías, nomeadamente na Internet e na mensaxería instantánea, e mais incrementar a percepción do galego como unha lingua que é útil para os momentos de lecer e de diversión.

No ano 2019 participaron no concurso 529 persoas, ben enviando algunha mensaxe ou ben só na fase de votación.

As 239 mensaxes que participaron en Lingua de namorar 2019 debían estar escritas en lingua galega e podíanse redactar en prosa ou en verso. Cada participante podía enviar un máximo de dúas mensaxes ao concurso, cuxa extensión máxima era de 350 caracteres.

Tras a deliberación do xurado, resultaron gañadoras da categoría A, de entre as 50 mensaxes que recibiron tres ou máis votacións dos usuarios e usuarias, as seguintes:

- 1º premio: “Máis que choiva”, de Nee Barros Fernández
- 2º premio: “Conto contigo”, de Irea Cendán Cadahía
- 3º premio: “Tan guapa”, de Yago Rubio Álvarez

Tras a deliberación do xurado, resultaron gañadoras da categoría B, de entre as 53 mensaxes que recibiron catro ou máis votacións dos usuarios e usuarias, as seguintes:

- 1º premio: “Este, para min”, de Navia Rivas de Castro
- 2º premio: “Amor diglósico”, de Darío Rodríguez González
- 3º premio: “A discusión: corazón vs. Cabeza”, de Cándido Paniagua Pousa

O xurado do certame decidiu conceder unha mención de honra, pola reflexión sociolingüística de superar a posición como neofalante, de vencer os complexos e decidir empregar a lingua, á mensaxe “Escoiteite”, de María Inmaculada Rodríguez Marqués.

O 28 de marzo tivo lugar o acto de entrega de premios no concello coruñés de Padrón.

5.1.4 Residencias xuvenís

As residencias xuvenís son un instrumento ao servizo da mocidade e, en particular, dos mozos/as estudantes durante o curso académico. Ofréceselles aloxamento e manutención, ademais dunha serie de actividades convivenciais e educativas, a través das que se intentan fomentar os valores sociais, culturais e deportivos da mocidade residente e de calquera que puidese beneficiarse do labor sociocultural nas actividades que se programan.

- 1 Orde pola que se convocan prazas nas residencias xuvenís dependentes da consellería de Política Social para o curso 2019/20 (DOG nº 92 do 15.05.2019)

Coa finalidade de facilitar o uso das residencias xuvenís ás mozas e aos mozos estudantes e/ou traballadores/as, esta consellería convocou a oferta de prazas nas ditas residencias dependentes da Consellería de Política Social para o curso académico 2019/20, no réxime de internado. Convocáronse 216 prazas para persoas residentes (de 16 a 30 anos):

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	74
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	55
Altamar (Vigo)	87
Total	216

Do total de prazas resérvase un 9% para mozos e mozas que desempeñen unha actividade estatutaria, funcionarial ou laboral, tanto se é por conta propia como allea, distribuídas do seguinte xeito:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	7
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	8

Así mesmo, do total de prazas resérvase tamén un 9% para o caso de mozas que sufran violencia de xénero ou

para mozos e mozas cuxas proxenitoras a sufrisen. A distribución de prazas é:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	7
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	8

As prazas ofértanse en réxime de internado (con aloxamento e manutención), durante unha estancia máxima de 11 meses e estará comprendido no período establecido para o curso académico 2019/20; exceptúanse os períodos vacacionais de Semana Santa e Nadal.

- 2 Orde pola que se convocan prazas de persoas colaboradoras-bolseiras para as residencias xuvenís dependentes da Consellería de Política Social para o curso 2019/20

É vontade da Consellería de Política Social favorecer o acceso ao ensino universitario dos/das estudantes con escasos recursos e, ao mesmo tempo, dotar de persoal de apoio no eido educativo e asistencial ás residencias xuvenís dependentes dela. Por iso, convoca prazas de persoas colaboradas-bolseiras, en réxime de concorrencia competitiva, para as residencias xuvenís dependentes da Consellería de Política Social, para o curso académico 2019/20 As prazas convocadas son:

Residencia	Número de prazas
Centro Residencial Xuvenil LUG (Lugo)	4
Florentino L. Cuevillas (Ourense)	5
Altamar (Vigo)	6
Total	15

Os destinatarios e destinatarias das bolsas son os/as estudantes españois/españolas, nacionais dun país membro da Unión Europea, ou estranxeiros/as residentes en España, con idades comprendidas entre os 18 anos e os 30 anos, que cursen estudos universitarios nunha facultade ou escola universitaria, estudos superiores en ensinanzas artísticas ou ciclo formativo de grao superior.

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

A concesión da bolsa implica, para as persoas beneficiarias, ademais do aloxamento e mantenza gratuítos na residencia xuvenil (durante unha estancia máxima de 11 meses de setembro a xullo, excluídos os períodos vacacionais de Semana Santa e Nadal), contar coa asistencia dun titor ou titora que coordine e dirixa as funcións que desenvolva como bolseiro/a na residencia, funcións que estarán relacionadas coa dinamización do centro, incluídas actividades de información xuvenil, biblioteca, informática e deporte, entre outras.

<http://xuventude.xunta.es/albergues-e-residencias>

5.1.5 Rede galega de dinamización xuvenil.

A Rede galega de dinamización xuvenil é un servizo de asesoramento e unha canle de difusión adecuados para todos os recursos que dende a Xunta de Galicia se poñen á disposición da poboación nova. Presta servizo aos actores clave no traballo cos mozos en todo o territorio autonómico: concellos, universidades, centros de ensino secundario, asociacións, etc. Así como a todos aqueles mozos que dunha forma independente soliciten información ou asesoramento en materia de mocidade.

- Obxectivos acadados:
 - Contribuír á dinamización da mocidade galega a partir da difusión da información do seu interese e da posta en marcha de actividades que respondan ás súas inquiredas e intereses.
 - Incrementar a participación activa dos mozos e mozas, creando espazos para o debate e a participación e traballando estratexias e recursos que lles

faciliten unha maior implicación.

- Contribuír a canalizar o protagonismo e capacidade de liderado dos mozos e mozas e xerar unha visión positiva da mocidade no seu ámbito territorial.
- Motivar a xuventude co obxecto de fomentar a súa participación na sociedade como cidadáns activos.
- Posibilitar un proceso máis favorable á emancipación e autonomía dos mozos e mozas a partir da información.
- Incidir na igualdade de oportunidades da xuventude a través do acceso á información.
- Organizar actividades a partir dos intereses e necesidades da mocidade.
- Crear unha canle de difusión, axeitada á xuventude, dos recursos e servizos xuvenís de que dispoñen.

5.1.5.1 Correspondentes Universitarios.

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coas universidades de Santiago de Compostela, Vigo e A Coruña, favorece a difusión da información xuvenil entre o alumnado dos campus universitarios a través do programa Correspondentes Universitarios/as. É un programa que aspira a fomentar a participación activa dos alumnos das tres universidades públicas galegas, na difusión e dinamización da información xuvenil entre os seus compañeiros de estudos.

Ao finalizar o ano 2019 estaban inscritos neste programa 72 mozos e mozas, dos cales 28 son da Universidade da Coruña, 25 da Universidade de Santiago (incorporada por primeira vez a este programa) e 19 da Universidade de Vigo.

5.1.5.2 Charlas e asesoramento de programas

Ferramenta de traballo enfocada a mozos e mozas que tivesen previsto presentar propostas no marco do pro-

grama Iniciativa Xove e buscasen mellorar as súas competencias e destrezas en canto á redacción e execución de proxectos. Obradoiros dirixidos a mozos e mozas, animadores xuvenís, técnicos locais de emprego, axentes de desenvolvemento local, concelleiros/as de xuventude, asociacións xuvenís, grupos informais de mozos e mozas, e en xeral a calquera colectivo interesado en programas de participación xuvenil, nomeadamente Iniciativa Xove e Galeuropa. Entre o mes de febreiro e abril realizáronse un total de 149 charlas de asesoramento e obradoiros.

5.1.5.3 En colaboración con centros educativos- Encontros sectoriais

Realización de charlas para difundir os diversos programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado. Colaboración cos centros de formación profesional das contornas dos Espazos Xoves para desenvolver xornadas de educación non formal relacionadas coa empregabilidade e denominadas “Encontros sectoriais”.

Encontros sectoriais realizados no 2019:

Data	Espazo Xove	Sector	Centro
12/11/20	Ourense	Audiovisual	CIFP A Farixa
12/11/20	Pontedeume	Gastronomía	IES Breamo
22/11/20	Vilagarcía de Arousa	Costrúe o teu futuro	CIFP A Xunqueira
22/11/20	Tui	Enerxías Nicho Laboral	IES Indalecio Pérez Tizón
29/11/20	Lalín	Innovación	IES Laxeiro
02/12/20	Betanzos	Emprego e deporte	IES As Mariñas
03/12/20	Curtis	Metodoloxías aplicables á empregabilidade	EFA Piñeiral
04/12/20	Carballo	Emprendemento agroalimentario	EFA Coristanco
18/12/20	Noia	Emprendemento xuvenil	IES Virxe do Mar
19/12/20	Chantada	Desenvolvemento rural	IES Val da Asma
28/12/20	Viveiro	Mantemento e emprendemento	IES María Sarmiento

5.1.5.4 Colaboración con oficinas municipais de Información xuvenil (OMIX)

Realízanse visitas a todas as Omix de Galicia.

5.1.5.5 FESTGALICIA- difusión información

Desde a Dirección xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado colaborouse coa marca Fest Galicia, marca creada pola Xunta de Galicia co obxectivo de promover o territorio galego como destino musical baixo criterios de calidade e sustentabilidade social. A marca acolle festivais que funcionan de xeito profesional e que achegan valores engadidos á experiencia musical a través da súa oferta de actividades e da súa xestión e organización. Deste xeito, difundíuse información relativa aos programas que a Xunta de Galicia ofrece á xuventude e animouse un punto a través dunha ruleta con preguntas e respostas sobre Galicia que permitía dar agasallos aos acertantes. Durante o verán de 2019, a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado estivo presente no espazo deste selo nos seguintes festivais:

- Festival Son do Camiño, 13,14 e 15 de xuño
- Festival Portoméica, 5 de xullo (Caldas de Reis)
- Festival Vivenigrán, 19 de xullo (Nigrán)
- Ribeira Sacara, 20 de xullo (Sober)
- Sinsal, 26 de xullo (Illa de San Simón-Redondela)
- Atlantic Fest, 27 de xullo (Illa de Arousa)
- Son Rias Baixas, 3 de agosto (Bueu)
- Revenidas, 10 de agosto (Vilagarcía de Arousa)
- Festival da Luz, 7 de setembro
- Caudal Fest, 21 de setembro (Lugo)

Ademais, e co fin de facilitar o acceso da xuventude aos recursos e programas da Xunta de Galicia, a carpa informativa da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado estivo presente nos seguintes eventos ao longo do ano 2019:

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

- Empregalia Vigo- Amei Vigo, 10 de maio
- 1-ª Feira da Xuventude A Estrada- Ocionautas, 11 de maio
- Actividade 25 aniversario no Espazo Xove de Carballo- Xornada de Skate , 11 de maio
- Festival da democracia-Asociación Xeración de Ferrol, 18 de maio
- Festival Son do Camiño, 13, 14 e 15 de xuño
- Festival o Marisquiño en Vigo, 11 de agosto
- Abanca Galicia Surf Pro en Pantín-Ferrol, 31 de agosto
- Asociación comerciantes de Lalín, 5 de setembro
- Xuventude Galicia Net en Silleda, 11 de outubro
- “Mocidade” en Santiago, 25,26 e 27 de outubro
- Festa da Xuventude en Mondoñedo, 30 de novembro
- Final Torneo LOL en Silleda, 21 e 22 de decembro
- Nadal Solidario en Vigo, 28 e 29 de decembro

5.1.5.6 Inauguración cursos académicos universitarios

Así mesmo, no ano 2019 tamén se instalou un stand informativo e carpa de Xuventude nas inauguracións académicas dos diferentes campus universitarios de Galicia. Nas ditas inauguracións tamén estiveron presentes asociacións de estudantes, servizos de voluntariado das universidades e outras entidades relacionadas directamente co estudantado.

Datas e lugares:

- Campus de Ourense, 4 de setembro
- Campus de Pontevedra, 5 de setembro
- Campus de Vigo, 6 de setembro
- Campus de Lugo, 10 de setembro
- Campus de Elviña A Coruña, 12 de setembro
- Campus Sur Santiago, 16 de setembro
- Campus Norte Santiago, 17 de setembro.

5.1.6 Difusión cultural

5.1.6.1 Xuventude Crea

<http://xuventude.xunta.es/xuventude-crea>

O programa Xuventude Crea iniciouse co obxecto de dar apoio á mocidade con inqedanzas artísticas e para incentivar a súa creatividade tanto individual como colectiva nas distintas actividades do programa. Participaron persoas mozas galegas ou residentes en Galicia. Na especialidade de teatro, admitíronse ademais, que as persoas compoñentes do grupo superasen os 30 anos ata un 25% ou tivesen entre os 14 e 16 anos. Tamén se permitiu a mesma porcentaxe na especialidade de música.

Na edición do 2019 o programa incluíu 13 especialidades: artes plásticas (pintura e escultura), banda deseñada, coñía, danza moderna, deseño de xoias, fotografía, graffiti, moda, música, poesía, relato breve, teatro e videocreación. A novidade nesta edición foi a inclusión dunha nova especialidade: danza moderna.

Presentáronse 306 proxectos dos que se premiaron un total de 53 obras, tanto en metálico -que foron de 3.000, 1.500 e 1.000 euros para o 1º, 2º e 3º premio respectivamente- como mencións de honra que carecen de dotación económica. As persoas galardoadas foron en total 94.

5.1.6.2 Parlamento Xove

<http://www.parlamentoxove.com/>

O proxecto Parlamento Xove fórmalo un conxunto de actividades que tiveron por obxecto fomentar entre a mocidade o diálogo como ferramenta para argumentar razoadamente as ideas propias. Potenciáronse habilidades individuais e en grupo entre as que destacaron o desenvolvemento da capacidade de selección de información, a expresión escrita, a expresión oral, a orixinalidade, a argumentación razoada, o traballo en equipo ou a convivencia. Asemade, fomentou a lectura, escritura, emprego das novas tecnoloxías con fins informativos e culturais e o respecto polas ideas dos demais.

Parlamento Xove estrutúrase en tres categorías: 3º e 4º de ESO; 1º e 2º de bacharelato; e Universidades. Como novidade no 2019 introduciuse a categoría de Universidades, destinada aos alumnos/as de grao dos sete campus universitarios galegos

As actividades do programa tiveron como fío común debater acerca dun tema formulado pola organización, a realización dun dossier de investigación do tema tratado e debates dialécticos. As xornadas preliminares desenvóléronse no mes de marzo. Os equipos da ESO e bacharelato debateron sobre o tema: Deberíamos unificar as políticas de acollida de persoas refuxiadas en todos os estados membros da Unión Europea?".

Na fase final, o tema a debater nas tres categorías ESO, bacharelato e universitaria foi: "Sería a democracia directa un mellor sistema que a democracia representativa?".

- O número de equipos participantes sumou un total de 51, 23 de bacharelato e 22 da ESO e 6 de universidades.
- O número de mozos e mozas que participaron foi de 199 en total.
- O número de profesores/as que participaron foi de 45 en total
- O número de xuíces que participaron nos debates foi de 20 en total.

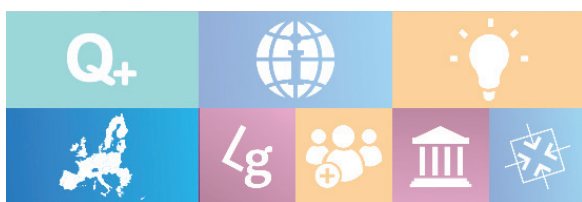
Os debates realizáronse en dúas fases: unha primeira clasificatoria os días 8 e 9 de marzo para os alumnos da ESO e o 15 e 16 de marzo para os de bacharelato, no Centro Residencial Docente da Coruña, no Concello de Culleredo, nos que xurdiron os oito equipos finalistas de bacharelato e os oito finalistas da ESO. Os equipos finalistas da ESO, bacharelato e universidades enfrontáronse na fase final que tivo lugar no salón de plenos do Parlamento de Galicia o día 4 de maio.

O CPR Plurilingüe Sagrada Familia de Vilagarcía foi o gañador na categoría da ESO e o IES Lucus Augusti de Lugo na categoría de bacharelato. O premio foi unha viaxe valorada en 5.000 euros nas dúas categorías.

Na categoría universitaria o equipo gañador procedía da Universidade de Santiago de Compostela . O premio foi unha viaxe valorada en 2.500 euros.

5.1.7 Programas europeos

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu>

5.1.7.1 Erasmus+ Xuventude en acción

<http://erasmusplus.injuve.es>

O programa europeo Erasmus+, programa da Unión Europea para a educación, a formación, a mocidade e o deporte, con vixencia 2014-2020, ten entre os seus obxectivos específicos mellorar o nivel de aptitudes e competencias dos mozos e mozas; promover a participación na vida democrática en Europa e no mercado de traballo; a cidadanía activa; o diálogo intercultural; a inclusión social e a solidariedade; posibilitar ás persoas que traballan no ámbito da xuventude e aos mozos e mozas maiores, oportunidades de mobilidade por motivos de aprendizaxe; potenciar a dimensión internacional das actividades xuvenís e o papel dos traballadores e organizacións no eido da xuventude como estruturas de apoio ás persoas mozas. O programa fomenta a mobilidade dentro e fóra dos límites da Unión Europea, a aprendizaxe non formal e o diálogo intercultural e tamén apoia a empregabilidade e a inclusión das persoas mozas independentemente do contexto social, educativo ou cultural ao que pertencen.

O programa diferencia tres liñas de acción:

Acción Clave 1. Mobilidade das persoas por motivos de aprendizaxe

Esta acción clave ofrece á mocidade e aos traballadores no ámbito da xuventude unha experiencia de aprendizaxe a través de actividades de educación non formal noutro país distinto ao seu país de residencia.

A acción estrutúrase en dous tipos de actividades:

- **Mobilidade dos mozos**, que inclúe as seguintes accións:

Intercambios xuvenís, que permiten aos mozos e mozas participantes desenvolver competencias, sensibilizarse sobre temas sociais, descubrir novas culturas, costumes e estilos de vida, consolidar valores como a solidariedade, a democracia, a amizade, etc. Hai que destacar que o proceso de aprendizaxe se realiza a través de métodos de educación non formal.

- **Mobilidade dos traballadores no ámbito da mocidade:** apoia o desenvolvemento profesional dos traballadores no ámbito da mocidade en forma de participación destes traballadores en seminarios, cursos de formación, actividades de posta en contacto, visitas de estudos, etc

Acción clave 2. Cooperación para a innovación e o intercambio de boas prácticas

Esta acción apoia as asociacións estratéxicas no ámbito da educación, a formación e a mocidade. Teñen por obxecto apoiar o desenvolvemento, a transferencia ou a implementación de prácticas innovadoras a escala organizativa, local, rexional, nacional ou europea.

Acción clave 3. Apoio á reforma de políticas

Baixo esta acción poden realizarse actividades de diálogo estruturado: reunións entre mozos e responsables da toma de decisións no ámbito da mocidade.

O programa está aberto á participación de calquera persoa de entre 13 e 30 anos. É liña prioritaria fomentar e

potenciar a participación dos mozos e mozas con menos oportunidades, ben sexa por razóns de índole xeográfica, cultural ou socioeconómica, ou ben sexa por seren persoas con discapacidade.

Os proxectos preséntanse a través dun formulario en liña, dentro de cada unha das tres convocatorias anuais establecidas. Avalíanse na Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e remítense á Axencia Nacional, que fai a proposta definitiva de aprobación. É a Comisión de Avaliación a que definitivamente aproba os proxectos.

A maioría dos proxectos presentados e aprobados no ano 2019 centráronse nos intercambios e nos proxectos de voluntariado.

Polo que respecta á participación, un total de 1.102 persoas mozas participaron neste tipo de proxectos, tanto mozos e mozas galegos como mozos e mozas pertencentes a diferentes países da Unión Europea e a países veciños.

Durante o ano 2019 aprobáronse un total de **59 proxectos** na nosa comunidade autónoma, cun importe total de subvencións de **981.021 euros** distribuídos da seguinte maneira:

- ▶ 21 Intercambios xuvenís onde participaron 640 mozos/as e cun importe de 410.487 euros
- ▶ 8 proxectos de mobilidade de traballadores no ámbito da mocidade onde participaron 201 traballadores xuvenís cun importe de 118.370 euros
- ▶ 1 proxecto de actividades combinadas onde participaron 58 mozos/as e cun importe de 32.264 euros.
- ▶ 1 proxecto de apoio á reforma das políticas onde participaron 100 mozos/as, cun importe de 10.149 euros.

5.1.7.2 Corpo Europeo de Solidariedade

https://europa.eu/youth/solidarity_es

O Corpo Europeo de Solidariedade é unha nova iniciativa da Unión Europea que ten como obxectivo crear oportunidades para que a mocidade traballe como voluntaria ou colabore en proxectos –nos seus propios países ou no estranxeiro– que beneficien a comunidade e a cidadanía de toda Europa.

O obxectivo do Corpo Europeo de Solidariedade é atraer a mocidade para xuntos construír unha sociedade máis integradora, apoiando ás persoas vulnerables e respondendo aos retos sociais. Ofrece unha experiencia estimulante e enriquecedora para a mocidade que desexe axudar, aprender e crecer.

As accións que abarca o Corpo Europeo de Solidariedade son as seguintes:

- ▶ Voluntariado (Asociacións de voluntariado, proxectos de voluntariado e equipos de voluntariado en áreas de alta prioridade)
- ▶ Proxectos solidarios
- ▶ Prácticas profesionais e emprego

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

O programa púxose en marcha en outubro de 2018 e no ano 2019, aprobáronse un total de **28 proxectos** na nosa comunidade autónoma, cun importe total de subvencións de **400.664 euros** distribuídos da seguinte maneira:

- ▶ 25 proxectos de voluntariado onde participan 62 mozos/as e cun importe de 382.258 euros
- ▶ 1 proxecto de prácticas e contratos onde participa 1 mozo/a e cun importe de 3.618 euros
- ▶ 2 proxectos de solidariedade onde participan 90 mozos/as e cun importe de 14.788 euros.

5.1.7.3 LIFE Evergreen with volunteer- LEWO

<http://xuventude.xunta.es/component/k2/item/17350-programa-de-voluntariado-xuvenil-en-espazos-naturais>

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, xunto coa Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia, están a desenvolver ata xuño de 2020 o proxecto LEWO, aprobado pola Comisión Europea a través da actual Dirección Xeral de Patrimonio Natural, ao abeiro do programa LIFE 2016 European Solidarity Corps. Conta cun orzamento de **800.162 euros** cofinanciado polo programa LIFE, dentro das accións do Corpo Europeo de Solidariedade (ESC). O proxecto ten como finalidade:

- Contribuír á redución do impacto que a acción humana ten sobre o patrimonio natural

- Facer sustentable o uso de recursos naturais
- Promover a educación ambiental e a participación cidadá no coidado da natureza.

O obxectivo final é potenciar o patrimonio natural de Galicia a través da creación dun grupo de mocidade voluntaria para que leven a cabo diferentes actividades dentro de 17 dos hábitats naturais da rede Natura 2000 e áreas especiais de protección de aves en Galicia.

Púxose en marcha cun modelo de participación axeitado para que os actores principais cheguen a sentirse vinculados co espazo que lles ofrece recursos para así contribuír á súa mellor conservación e tamén ao desenvolvemento socioeconómico das zonas nas que se actúa e, por extensión, en toda Galicia.

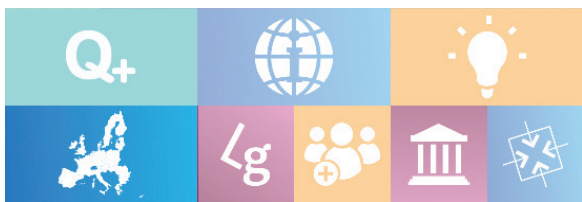
No 2019 o grupo de mozos e mozas voluntarias desenvolveu accións de protección, preservación, sensibilización e mantemento, encamiñadas fundamentalmente a posibilitar o gozo e garantir a supervivencia a longo prazo dos recursos naturais. Leváronse a cabo tarefas de limpeza, sinalización, catalogación de flora e fauna, loita contra especies exóticas prexudiciais para os hábitats xunto con obradoiros didácticos e de sensibilización e actividades de ocio e turismo nesas zonas.

Durante o ano 2019, ofertáronse 562 prazas e recibíronse máis de 1.400 solicitudes de participación.

Preto de 300 persoas voluntarias entre 18 e 30 anos coñeceron, recibiron formación e realizaron actividades ambientais en zonas do Courel, Parque Natural do Monte Aloia, Parque Natural da Baixa Limia-Serra do Xurés, Parque Natural da Serra da Enciña da Lastra, Complexo Dunar de Corrubedo, Ribeira Sacra- Canón do Sil, Reserva da Biosfera Río Eo, Oscos e Terras do Bourón, Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mondego, Reserva da Biosfera Terras do Miño, nos Ancares e nas Illas Sálvora, Cortegada e Ons.

5.1.7.4 Proxecto LIDERA

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu/lidera>

O proxecto “Catalizador de oportunidades de emprego e emprendemento xove transfronteirizo” (acrónimo LIDERA) foi aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP) e ten como obxectivo promover o desenvolvemento económico transfronteirizo a través das capacidades laborais e de emprendemento dos mozos e mozas do territorio.

Con este proxecto preténdese crear unha rede solidaria coa que consolidar procesos de participación comunitaria e liderado xuvenil, desde formación personalizada, orientación, emprendemento e innovación como resposta ás necesidades detectadas no territorio.

Son socios do proxecto: a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, a Cámara Oficial de Comercio, Industria, Servizos e Navegación de Santiago de Compostela, o Instituto Português do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federación Nacional de Asociaciones Juveniles Portuguesas (FNAJ) e a Comunidade Intermunicipal do Ave.

Os destinatarios de todas as actividades desenvolvidas no marco deste proxecto son mozos e mozas galegas e portuguesas con idades comprendidas entre os 18 e 30 anos.

No ano 2019 no marco do proxecto LIDERA, leváronse a cabo varias actividades:

► “Espazo Emprende”

Esta iniciativa ten como obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede, no que se involucren os diferentes actores do territorio a través da

xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia do proxecto. O partenariado fará evolucionar espazos públicos xa existentes no territorio (no caso da DXXPV os 12 Espazos Xove e a Oficina transfronteiriza de información xuvenil Chaves-Verín) cara espazos públicos innovadores, que a xuventude poderá empregar para a realización de actividades, asesoramento ou acción relativa á empregabilidade ou ao emprendemento, e á ampliación, mellora e mantemento de iniciativas empresariais no contorno de influencia das persoas participantes.

► Encontros sectoriais.

Nos meses de novembro e decembro do 2019 desenvóléronse encontros sectoriais a pequena escala onde os distintos actores do territorio puideron establecer unha dinámica de diálogo e coñecemento mutuo que impulsou a aparición de oportunidades de colaboración e *mentoring*.

Realizáronse nos Espazos Xove da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado nas seguintes localidades:

- Carballo, 4 de decembro: “O equino: un recurso no medio rural”
- Noia, 18 de decembro: “Historias de emprendemento”.
- Chantada, 19 de decembro: “Eu Quero o Rural: alternativas de emprendemento no rural”
- Lalín, 29 de novembro: “Innovación e creatividade”
- Tui, 22 de novembro . “Emprendemento e sustentabilidade”
- Viveiro, 29 de novembro. “Mantemento de equipos como nichos para a empregabilidade”
- Pontedeume, 29 de novembro: “Emprendemento no eido gastronómico”
- Curtis, 3 de decembro. “Mellorando a miña empregabilidade”
- Betanzos, 2 de decembro. “A importancia dos valores deportivos na mocidade”

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

- Ourense, 12 de novembro “Organización de eventos e mundo audiovisual”
- Vilagarcía de Arousa, 16 e 22 de novembro. “Orquestra o teu talento” e “Chaves para a inserción laboral- constrúe o teu futuro”.

Nos encontros sectoriais participaron un total de 486 persoas mozas, 178 mulleres e 308 homes, acollendo cada espazo xove o seguinte número de participantes:

Espazo Xove	homes	mulleres	Total
Pontedeume	13	25	38
Curtis	8	7	15
Viveiro	53	6	59
Tui	30	1	31
Ourense	41	18	59
Lalín	22	23	45
Vilagarcía	57	25	82
Carballo	17	23	40
Chantada	29	12	41
Noia	38	38	76
Totais	308	178	486

Esta iniciativa formativa ten como obxectivo provocar un coñecemento, proceso e contexto de traballo en rede, no que se involucren os distintos actores e reactivos do territorio a través da xeración de espazos de desenvolvemento local no ámbito de influencia do proxecto.

► **Fomento de emprego xuvenil feminino”:** **formación e prácticas non laborais en empresas**

Esta actividade realizouse en colaboración coa entidade Executivas de Galicia e tivo por finalidade favorecer e mellorar a empregabilidade das mulleres mozas menores de 30 anos, fomentar a mobilidade e inserción futura das participantes mediante a realización de prácticas formativas en empresas. Preténdese apoiar as mozas participantes na transición do ámbito educativo ao mercado laboral, favorecer o desenvolvemento de habilidades e competencias que mellore a súa empregabilidade e procura de emprego, e ao mesmo tempo dotalas de experiencia a través de prácticas formativas en empresas.

Desenvolveuse en dúas fases:

- 1) Fase de formación, centrada na realización dun itinerario integrado por dous talleres de formación teórico-práctico: taller formativo en habilidades e taller de ferramentas para o emprego.
- 2) Fase de prácticas, realización de prácticas non laborais en empresas durante 15 días.

Esta actividade desenvolveuse no mes de novembro de 2019 e participaron un total de 23 mozas.

► **Dúas accións de *coaching*:**

- a) “Crea o teu camiño profesional”

Esta actividade de coaching tivo como obxectivo mellorar, potenciar e impulsar a viabilidade dos proxectos e ideas da xuventude mediante a realización de actividades de titorización e asesoramento individualizado, formación especializada e coaching persoal.

As actividades desenvolvéronse nos distintos “espazos emprende” durante os meses de setembro a novembro de 2019, cun total de 16 participantes.

- b) “Elixe o teu futuro”: obradoiros teóricos prácticos de orientación profesional.

Estes obradoiros tiveron por obxectivo apoiar a xuventude no seu proceso de toma de decisións da súa traxectoria profesional, ao tempo que reforzou a súa formación en habilidades transversais que melloran as súas oportunidades de emprego e emprendemento.

Estes obradoiros de coaching desenvolvéronse o 13, 20 e 27 de novembro de 2019 nas residencias xuvenís Florentino López Cuevillas de Ourense, Complexo residencia LUG de Lugo e Casa do Deporte de Vigo. Ofertáronse 25 prazas por xornada.

► **Accións formativas personalizadas:**

- a) Masterclass musicais: acción formativa en interpretación de instrumentos de teclado.

Tratouse dunha actividade formativa no eido musical a través de clases maxistras para a interpretación de instrumentos de teclado, cubrindo períodos históricos moi amplos dende a música renacentista, medieval, barroca, clásica, contemporánea, tradicional, jazz ou moderna; unha actividade formativa que reforzou as sinerxías entre a cultura galega e portuguesa e permitiu descubrir o patrimonio cultural das dúas ribeiras do Miño entre Galicia e Portugal. Tivo lugar do 17 ao 21 de xullo nas vilas de Tui e Valença do Minho. Participaron un total de 19 mozos e mozas.

- b) Curso de vela adaptada

Esta acción formativa centrouse no desenvolvemento de mozos e mozas con discapacidade como ferramenta de apoio á mellora das súas capacidades e habilidades. Esta actividade teórico-práctica vinculada ao mundo mariño tivo por finalidade sensibilizar sobre o papel activo que as persoas con discapacidade poden desempeñar na sociedade, aproveitar o traballo de equipo para que as persoas participantes descubrisen as súas propias habilidades cara a súa inclusión e contribuír á sensibilización, concienciación e inclusión social.

Puideron participar persoas galegas e portuguesas cunha discapacidade igual ou superior ao 33%.

Desenvolvéronse dúas xornadas, o 12 e 13 de xullo no Club Náutico da Ría de Ares e ofertáronse un total de 12 prazas.

- c) Obradoiro “Habilidades para a cooperación e o desenvolvemento da competencia intercultural: a cultura endóxena como factor estratéxico”.

Acción formativa centrada nas habilidades para a cooperación e as competencias interculturais realizado o día 29 de decembro de 2019 no Espazo Xove de Ourense cun total de 25 participantes.

Esta acción personalizada tivo como obxectivo apoiara orientación vocacional e o recoñecemento de habilidades e competencias profesionais e ofertar ferramentas para a adquisición de coñecementos e para a formulación e desenvolvemento de proxectos que presenten a globalidade intercultural e a cooperación transfronteiriza, así como reforzar a cooperación transfronteiriza Galicia-Norte de Portugal e o desenvolvemento de competencias interculturais entre estas zonas e outras zonas do mundo.

► **“Mocidade”: Encontro da xuventude creativa e emprendedora Galicia-Norte de Portugal**

Santiago de Compostela acolleu do 25 ao 27 de outubro o encontro Mocidade, un espazo de formación, creatividade, emprendemento, cultura e lecer que permitiu establecer sinerxías, compartir experiencias, proxectos, ideas, e impulsar á xuventude no seu desenvolvemento persoal e profesional.

Este encontro tivo como obxectivo promover e estimular a creatividade e o espírito emprendedor da mocidade galega e portuguesa a través dun espazo aberto á participación, ao tempo que fortaleceu os lazos de cooperación transfronteiriza Galicia - Norte de Portugal, especialmente en temas que melloren a empregabilidade da xuventude. “Mocidade” busca asentarse como un evento de referencia para os mozos e mozas grazas a unha programación multidisciplinar, moderna e á vangarda das novas correntes e sectores emerxentes e á promoción do diálogo entre a mocidade participante galego-portuguesa.

O encontro contou cun abano amplo de actividades;

- a) Mesas redondas: “Emprendemento: da idea á realidade” na que participaron Carolina Lodeiro, de Wayna consultora; Pablo Ríos, creador de Woutick; Eva Soto, deseñadora de moda; Ricardo Viana de Portugal Active. “Claves para xerar futuro: actitude, aptitude e talento”, con Arkano e Abelo Valiss. “Novas profesións:

as oportunidades na industria do videoxogo”, na que participaron Luz Castro, Ceo Imaxin; Kiko Béjar de Benditos Videoxogos e Rodolfo 5Ynco de INYGON. “Comunidade TECH”, que contou coas relatoras Cora Novoa, Marta Verde e Lucía Míguez de Rysia.

- b) Charlas: “Como funciona un equipo de e-Sports” a cargo de Team Heretics e “Xuventude inquieta, xuventude creativa”, esta última a cargo de El Langui e coa realización dun graffiti en directo por parte do mozo Mon Devane, un grafitreiro galego de traxectoria internacional.
- c) Un showcooking no que participaron unha cocifeira galega (Lucía Freitas) e unha cocifeira portuguesa (Liliana Duarte)
- d) Festival musical coa presenza dos grupos Baiuca, Ortiga, Blanco Palamera, Triángulo de Amor Bizarro, Cora Novoa, Presumido e The Sunflowers.

Así mesmo, o encontro contou con outras actividades, tales como unha zona expositiva para entidades xuvenís galegas e portuguesas que facilitaron información e orientación aos asistentes sobre actividades e recursos para a mocidade; unha zona expositiva para os socios do proxecto Lidera, onde destaca un punto de recollida de currículums dos mozas e mozas participantes; exhibicións de e-Sports; zona de parkour; as fases finais das especialidades de graffiti, música e videocreación do programa Xuventude Crea; e o percorrido dun tramo do Camiño de Santiago dende o Monte do Gozo ata a Praza do Obradoiro en Santiago. No encontro tamén tivo presenza o stand Agresión Off dirixido á prevención de calquera violencia de xénero entre a xuventude.

No encontro participaron un total de 519 persoas, 436 galegas e 83 portuguesas.

5.1.7.5 Proxecto Eurocidade 2020

<https://www.poctep.eu/es/inicio-2014-2020>

Proxecto “A Eurocidade Chaves-Verín como ferramenta de aproximación de Europa 2020 aos cidadáns” (acrónimo Eurocidade 2020) aprobado ao abeiro do programa Interreg V A España Portugal 2014-2020 (POCTEP).

A entidade xefa de fila do proxecto é a Agrupación Europea de Cooperación Territorial (AECT) Eurocidade Chaves-Verín e como socios están a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, a Fundación Galicia Europa, o Instituto Portugués do Desporto e da Juventude (IPDJ), a Federación Nacional de Asociacións Juveniles Portuguesa (FNAJ), o Concello de Verín e a Cámara Municipal de Chaves.

O orzamento total do proxecto, cun financiamento dun 75% de fondos Feder, ascende á cantidade de 1.775.405, 17 euros e estenderá a súa vixencia ata o 2020.

O principal obxectivo deste proxecto é dar cumprimento, en proximidade, aos obxectivos da Estratexia Europa 2020, potenciando o historial da cooperación transfronteiriza como elemento xerador de crecemento intelixente, inclusivo e sustentable, a favor da mellora da calidade de vida dos cidadáns.

No marco deste proxecto, ao longo do ano 2019 destacan as seguintes iniciativas:

- Dinamización da Oficina de Información Xuvenil Transfronteriza Galicia Norte de Portugal e o Local de ensaio

A Oficina de Información Xuvenil Transfronteriza Galicia-Norte de Portugal, posta en marcha no ano 2011, actualmente forma parte das redes do resto de

oficinas de información xuvenil tanto galegas como portuguesas e ten como obxectivos fundamentais: servir de plataforma para promover e apoiar a mobilidade, a interacción e a colaboración entre a mocidade galega e portuguesa, contribuíndo así á integración cultural e social da Eurorexión Galicia-Norte de Portugal; e ser punto de referencia de información e de asesoramento sobre cuestións como emprego, emprendemento, formación, ocupación do tempo libre, cultura e ocio; asociacionismo, mobilidade, etc. mentres se reforza a idea de Europa como unha sola comunidade.

O local de ensaio preténdese que sexa un punto de encontro da actividade musical da Eurocidade e as zonas limítrofes. Está á disposición de todos aqueles mozos e mozas da zona afeccionados á música, para que poidan ensaiar, de xeito individual ou en grupo, ofrecendo, deste xeito, outra vía para canalizar as accións de promoción e difusión da creatividade musical da xuventude galega.

No ámbito do local de ensaio desenvolveuse o 20 de xullo de 2019 a xornada “ Un día ao redor da música” que contou coa mesa redonda “Factor Pitching: un encontro cos profesionais” e con actuacións de diferentes grupos musicais galegos e portugueses.. A xornada contou con máis de 30 participantes galegos e portugueses.

► Xornada formativa “ Medio e turismo sustentable” Eurocidade_2020

O obxectivo desta acción foi que as persoas mozas compartisen experiencias no sector do medio e do turismo sustentable, coa finalidade de promover e estimular o turismo sustentable na Eurorexión, así como apoiar os mozos e mozas a coñecer e valorar o territorio, para reforzar os seus sinais de identidade

e espertar o seu interese por asentarse profesionalmente neste e contribuír ao seu desenvolvemento e ao impulso e promoción de territorios rurais.

Esta actividade desenvolveuse na Eurocidade Chaves-Verín do día 25 ao 27 de setembro de 2019 e nela participaron un total de 30 mozos/as galegos e portugueses.

Xornadas de xuventude Eurocidade_2020 Chaves-Verín

Actividade de apoio ao emprendemento e ao emprego da mocidade, analizando áreas estratéxicas de intervención das asociacións xuvenís. Nun foro de discusión analizouse a participación dos mozos e mozas no desenvolvemento das eurorexións.

Esta iniciativa levouse a cabo os días 26 e 27 de xullo de 2019 en Chaves-Portugal. Participaron un total de 50 mozos/as: 20 galegas e 30 portugueses

► Campo de voluntariado transfronteirizo Eurocidade 2020

Tratouse dun campo de voluntariado para mozos e mozas baseado no servizo á comunidade co obxectivo de crear sinerxías entre mozos e mozas de Galicia e Norte de Portugal co fin de que xurdan novas oportunidades na zona transfronteiriza Chaves-Verín e apoiar o desenvolvemento da zona transfronteiriza e a súa dinamización a través da creación de programas con valor social.

Esta actividade facilitou a inmersión cultural e etnográfica da xuventude participante a través das novas tecnoloxías, do contacto estreito entre a persoa moza voluntaria e a Eurocidade e a cultura galega e portuguesa. Contou con 10 prazas para persoas mozas galegas e portuguesas de entre 18 e 30 anos e desenvolveuse na Eurocidade Chaves-Verín do 4 ao 9 de novembro de 2019.

5.1.8 Programas de mobilidade

5.1.8.1 Mobilidade transnacional xuvenil Galeuropa

<http://xuventude.xunta.es/programas-eu/galeuropa>

Este programa que vén realizando a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado no ano 2019 enmárcase dentro do Programa operativo de emprego xuvenil, cofinanciado pola Iniciativa de Emprego Xuvenil e o Fondo Social Europeo para o período 2014-2020. Medida 8.2.2.8. Programa de axudas para proxectos de mobilidade transnacional dirixido a mozos e mozas menores de 30 anos para a realización de prácticas formativas en empresas de países europeos, de modo que complementan a súa competencia profesional e persoal, incrementando así as súas posibilidades de inserción laboral. Concíbense polo tanto estas axudas como unha das medidas para a implantación do Sistema nacional de garantía xuvenil.

A finalidade do programa de mobilidade transnacional xuvenil é reforzar a empregabilidade e as competencias profesionais da mocidade non ocupada e non integrada nos sistemas de educación ou formación, contribuíndo á mellora da súa formación mediante a adquisición de experiencia profesional para a súa incorporación ao mercado de traballo, ao tempo que se apoia a adquisición de competencias en idiomas estranxeiros.

Preténdese promover e axudar a financiar a mobilidade da mocidade galega para que realice estadias de prácticas formativas non remuneradas en entidades/empresas públicas ou privadas de países europeos, ben directamente concedendo axudas individuais aos mozos e mozas participantes, ben mediante concesión de axudas a proxectos de mobilidade de entidades galegas, tanto entidades locais coma entidades sen ánimo de lucro.

Os mozos e mozas que participaron ben individualmente ou a través dun proxecto dalgunha das entidades sen ánimo de lucro, concellos ou agrupación deles realizaron de 2 a 3 meses de prácticas nalgún dos 27 países da UE en sectores como (administración, agroalimentario, electri-

cidade e enerxía, hostalaría e turismo, informática, márketing e comercio e outros).

As accións dos proxectos están encamiñadas á consecución dalgún dos seguintes obxectivos:

- ▶ Mellorar o nivel de aptitudes e competencias clave dos/as participantes.
- ▶ Reforzar a empregabilidade e as competencias profesionais das persoas mozas nos ocupadas e non integradas nos sistemas de educación ou formación, contribuíndo á mellora da súa formación mediante a adquisición de experiencia profesional para a súa incorporación ao mercado de traballo.
- ▶ Contribuír e facilitar aos mozos e mozas participantes o seu acceso ao mercado de traballo, reducir os obstáculos lingüísticos e fomentar a súa autonomía persoal mediante a mellora da súa empregabilidade.
- ▶ Potenciar os programas de educación non formal para que as persoas mozas adquiran coñecementos e habilidades que axuden a completar o seu desenvolvemento persoal e profesional.

Proxectos solicitados e beneficiarios/as do programa:

Proxectos solicitados	
Individuais	255
Entidades sen ánimo lucro	25
Concellos e agrupacións deles	4
Total	284

Beneficiarios	homes	mulleres	Total
Individuais	42	90	132
De entidades sen ánimo lucro	49	108	157
De concellos e agrupacións deles	11	33	44
Total	102	231	333

- ▶ O programa no 2019 contou cun orzamento de **1.945.311 euros**.

5.1.8.2 Proxecto “EMPRURAL: emprendemento xuvenil no rural”, edición 2019

<http://xuventude.xunta.es/component/k2/item/16714-proxecto-emprural-empredemenro-xuvenil-no-rural-edicion-2019>

O obxectivo deste proxecto é facilitar aos mozos e mozas a súa orientación profesional e futura inserción sociolaboral en comarcas locais, ofrecéndolles apoio e acompañamento profesionalizado no proceso de elaboración e materialización dos seus proxectos en tres eidos: profesional (emprego/empresa), persoal (motivación, habilidades sociais) e social (cooperación, voluntariado, reciprocidade). No medio rural tamén se erixen hoxe novas oportunidades e recursos susceptibles de seren valorados, tanto para a creación de novas empresas coma para empregos que acheguen valor engadido ás xa existentes. Para isto, é preciso por á disposición da xente nova mecanismos que lles axuden a descubrir estas oportunidades, impulsando os seus proxectos de inserción sociolaboral e converter deste xeito á xuventude no maior activo para o desenvolvemento local.

Preténdese axudar as persoas mozas a coñecer e valorar máis e mellor o territorio rural e descubrir as oportunidades que este lles ofrece no eido profesional e social. Ao mesmo tempo que se impulsa a aprendizaxe pola práctica, aplicando metodoloxía de alternancia e colaboración co tecido empresarial e se fomenta a innovación no marco dos itinerarios de inserción sociolaboral, fundamentalmente na aplicación das TIC na xestión empresarial, comercial e social.

O proxecto contou con 50 prazas, nas que participaron mozos e mozas de entre 16 e 30 anos, en fase de finalización de estudos, desempregados/as ou en situación de abandono escolar. Desenvolvéronse as seguintes actividades entre os meses de abril e novembro de 2019:

1 Safari de emprego nos territorios (de maio a xullo de 2019): analizáronse casos prácticos de éxito, traballouse con iniciativas emprendedoras, participaron

emprendedores presentando as súas experiencias, profesionais dos sectores de interese e realizáronse visitas técnicas a empresas de referencia.

- 2 Formación para inserción-grupo (de maio a xuño de 2019) adaptada ás necesidades das persoas participantes e ata un máximo de 24 sesións. Formación baseada na metodoloxía do “learning by doing”, aprendizaxe pola práctica, nas cales, as persoas asistentes poderán participar activamente no desenvolvemento delas (supostos prácticos, dinámicas,...)
- 3 Formación na empresa-individual (de maio a outubro de 2019), comprende un mínimo de 60 horas de prácticas e máximo de 360 horas. Son sesións de estadias profesionais en empresas do sector de interese de cada participante, fomentando a aprendizaxe pola práctica e o contacto continuo coa realidade empresarial.

5.1.8.3 Programa galego de mobilidade “Xuventude no mundo”

A “Xuventude no mundo” é un programa de mobilidade xuvenil organizado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, que pretende que os mozos e mozas de Galicia poidan desenvolver un programa de actividades de interese para a xuventude noutras partes do mundo. Pretende tamén facilitar o coñecemento doutras realidades socioculturais e lingüísticas para a comprensión da diversidade cultural e favorecer e potenciar a adquisición de habilidades e competencias non formais que faciliten o desenvolvemento persoal.

O programa foi destinado á mocidade residente en Galicia, que tivese entre 18 e 30 anos.

Os intercambios fixéronse nos seguintes países:

- Italia (Venecia) do 2 ao 9 de setembro de 2019 (ofertáronse 20 prazas).
- Xapón (Wakayama) do 19 ao 26 de agosto de 2019 (ofertáronse 15 prazas).

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

5.1.9 Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil

Desde o Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil prográmanse os distintos cursos e actividades para a formación tanto do persoal da Rede galega de información xuvenil (RGIX), como o das oficinas municipais de Información Xuvenil (OMIX) ou outro persoal das Administracións públicas (AAPP) e tamén para a formación da xuventude e outras persoas interesadas.

Durante o ano 2019 nas distintas modalidades de presencial e semipresencial, realizáronse os seguintes cursos, xornadas e encontros dende o centro coordinador e os Espazos Xoves:

Nome do curso, xornada ou encontro	Edicións	Nº prazas
Acreditación das competencias profesionais	4	39 (consultas)
Club de conversa en inglés	1	21
Políticas de Información Xuvenil	2	30
Encontros Autonómicos de correspondentes xuvenís de Galicia en Gandarío	2	600

5.1.9.1 Servizo de información xuvenil

No Centro Coordinador de Información Xuvenil aténdense consultas de forma presencial, telefónica e por correo electrónico e dáse información xeneralizada sobre temas de interese para a mocidade.

As consultas máis demandadas son sobre programas da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, así como bolsas, axudas, actividades, estudos, idiomas, cursos, voluntariado, oposicións, vivenda e outras consultas.

Atendéronse no ano 2019 a un total de 16.006 usuarios e 17.755 consultas coa seguinte distribución:

	Consultas
Presenciais	8.485
Telefónicas	5.475

Correo electrónico	3.795
Total	17.755

As porcentaxes das consultas realizadas, en 2019, no que se refire aos temas foron:

Información sobre os distintos programas que convoca a Dirección Xeral	36,02%
Bolsas	7,72 %
Cursos	3,97 %
Actividades	4,96 %
Axudas e subvencións	4,42 %
Carnés	23,60 %
Estudos	4,90 %
Oposicións	2,65 %
Vivenda	0,70%
Idiomas	4,90 %
Voluntariado	4,25 %
Outras consultas	1,91 %

As porcentaxes das consultas presenciais, en canto á súa distribución por sexo e idade foron: mulleres 53,13% e homes 46,87%:

Menores de 14 anos	3.75 %
14 a 18 anos	12,50 %
19 a 25 anos	29,05 %
26 a 30 anos	31,65 %
Máis de 30 anos	23,05 %

O número de consultas de informadores xuvenís foron un total de 3.657, sendo presencias 132, telefónicas 1.625 e por correo electrónico 1.900.

Elaboráronse un total de 131 dossier, sendo 84 propios e 47 en colaboración. O total de usuarios da sala de lectura foi de 510 e na sala de ordenadores 485. As consultas realizadas ao teléfono Xove 012, durante 2019, foron un total de 1.812.

Garantía Xuvenil

Así mesmo, o Centro Coordinador de Información e Documentación Xuvenil colabora na tramitación para a inscrición dos/as mozos/as no programa de Garantía xuvenil.

Garantía xuvenil é unha iniciativa europea que pretende facilitar o acceso dos mozos ao mercado de traballo. Ten como obxectivo garantir que os mozos entre 16 e 29 anos poidan recibir unha oferta de emprego, de educación continua ou un período de prácticas tras acabar a educación formal ou quedar desempregados.

Vai dirixido á mocidade de 16 anos ou menos de 30 anos no momento de solicitar a inscrición.

No ano 2019 atendeuse un total de 173 usuarios/as para a inscrición en Garantía xuvenil, sendo presenciais un total de 118, dos que 81 foron altas no programa e 37 consultas; e telefónicamente atendéronse a 55 persoas.

A asesoría de programas europeos tivo 290 consultas presenciais, 132 telefónicas e 99 por outros medios, facendo un total de 521 consultas.

5.1.9.2 Documentación

<http://xuventude.xunta.es/rede-galega-de-informacion-xuvenil>

O traballo de documentación que se fai no centro consiste en recoller aqueles documentos que poden ser de interese para as distintas unidades da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

Para iso repásanse boletíns, prensa e documentos co fin de facer un baleirado para a súa posterior catalogación e clasificación.

Durante o ano 2019 fíxose o baleirado, catalogación e clasificación dun total de 1.874 artigos de prensa escrita e dixital. Escaneáronse 1.892 artigos de prensa, manuais, revistas, folletos, DVD, dossiers, e outro material. Elaboráronse 219 dossiers, dos que 132 son de prensa e 87 de temas varios. Foron visualizados na páxina web por

24.659 usuarios; 20.672 visionados son dos dossiers de prensa e 3.987 de temas varios. Xestionáronse 364 correos electrónicos e realizáronse 757 buscas e descargas da internet sobre lexislación, manuais, información e documentación.

5.1.9.3 Correspondentes Xuvenís

O programa Correspondentes Xuvenís 3.0 é unha iniciativa da Xunta de Galicia que consiste nunha rede de mozos e mozas que voluntariamente difunden e informan, entre iguais, nos seus centros de ensino os programas da Dirección Xeral de Xuventude e doutros organismos que sexan de interese para a mocidade. Así cada centro participante conta cunha antena de información xuvenil atendida por dous ou máis mozos/as.

Estes correspondentes reciben gratuitamente o carné xove, o carné internacional e o carné de alberguista durante o ano escolar no que están como correspondentes. Ademais, recoñéceneselles, mediante un certificado expedido pola Administración autonómica, o tempo dedicado ás actividades como persoas voluntarias.

- ▶ Durante o curso 2019-2020 están participando 914 mozos/as.

5.1.9.4 Os Centros Quérote Máis

<http://xuventude.xunta.es/querote-mais>

Quérote+

Os centros Quérote+ son un servizo que dá resposta a un serio compromiso que a Administración pública adquire co benestar da mocidade galega, proporcionando un servizo profesional e de calidade aos mozos e mozas de Galicia.

Os centros responden a unha demanda social manifesta. Día a día o equipo de traballo de Quérote+ atendeu consultas referentes a dificultades, preocupacións ou curio-

5.1 PROGRAMAS E ACTUACIÓNS NO ÁMBITO DA XUVENTUDE

sidades que mozos e mozas teñen en relación coa sexualidade e a afectividade, a imaxe corporal e a autoestima, a convivencia e as relacións sociais no espazo físico e no virtual e en relación ao consumo de certas substancias.

Quérote+ traballou con base nuns piares fundamentais que fan que sexa un servizo de calidade e único: a atención global e integral, a interdisciplinariedade, as actuacións baseadas no criterio da construción persoal propia e o fomento da autonomía persoal, o mantemento da ética profesional, a igualdade, a atención de forma confidencial, anónima e gratuíta, as actuacións educativas e preventivas, a ética profesional e a coordinación cos demais servizos.

Os obxectivos que perseguíu o servizo son:

- ▶ Contribuír ao desenvolvemento integral de mozos e mozas, atendendo as súas necesidades, intervindo nos procesos de xeito preventivo
- ▶ Contribuír a que mulleres e homes aprendan a coñecerse, a aceptarse e a expresarse dun xeito satisfactorio e congruente
- ▶ Facilitar que os mozos e as mozas dispoñan do maior número de ferramentas e habilidades para poder construírse de xeito satisfactorio
- ▶ Dotar de habilidades e estratexias que contribúan a adquirir autonomía e liberdade.

Os centros contan cun equipo formado por traballadoras e traballadores sociais, educadores e educadoras sociais, e psicólogos e psicólogas.

Carta de servizos

1. Servizo de información e asesoramento especializado.

Atención presencial	2.808
Atención en liña	915
Atención telefónica	1.434

Atención Whatsapp/Telegram	751
Atención videochamada	2
Total asesoramento	5.910

2. Servizo formativo

Alumnado de secundaria (Obradoiros de convivencia, convivencia nas redes sociais, Imaxe corporal, Sexualidade e afectividade e Fenómeno do botellón)	7.391
Redes familiares: nais e pais	331
Casas da xuventude, OMI, e tecido asociativo xuvenil	246
Centros para persoas con diversidade funcional	145
Centros de menores en situación de exclusión ou con medidas xudiciais	75
Formación a profesionais	350
Campañas socioeducativas	360
Presentación do servizo en facultades e outras entidades	2.289
Outras actividades	50
Total persoas participantes nas formacións	11.237

- ▶ **Total persoas beneficiadas do servizo no ano 2019: 17.147**

3 Participación en eventos, foros e saídas promocionais I

Actividades divulgativas en xornadas para a mocidade, nos campus universitarios e nas festividades.

4 Realización de probas específicas: 330 probas rápidas de detección do VIH e 359 test de embarazo.

5 Servizo de prácticas formativas e profesionais: o equipo técnico de Quérote+ titoriza e recibe persoas que se atopan en período formativo na realización de prácticas profesionais. 7 estudantes.

6 Presenza nas redes sociais: 11.284 seguidores/as entre Twitter, Facebook e Instagram.

5.1.10 Ordes de subvencións no ámbito da xuventude

5.1.10.1 Axudas a entidades xuvenís e grupos informais: INICIATIVA XOVE

A Consellería de Política Social, a través da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, convocou e tramitou axudas dirixidas a grupos informais de mozos e mozas, asociacións xuvenís e entidades prestadoras de servizos á mocidade e ás súas respectivas federacións. Estas axudas tratan de apoiar proxectos nos que a mocidade participe de forma activa e directa en actividades concibidas por ela e das cales ela sexa a súa principal axente.

Neste senso, foi publicada no Diario Oficial de Galicia a Orde do 28 de decembro de 2018, pola que se establecen as bases que rexen as axudas enmarcadas no programa Iniciativa Xove durante o ano 2019 e se procede á súa convocatoria. (DOG nº. 24, do 04.02.2019).

O art. 4º establece, como un dos requisitos para poder acceder a estas axudas, a inscrición das asociacións xuvenís, entidades prestadoras de servizos á mocidade e as súas respectivas federacións, no censo oficial dependente organicamente da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.

No ano 2019 foron censadas un total de 13 asociacións novas, desagregándose do seguinte xeito: 10 asociacións foron censadas como prestadoras de servizos á xuventude e 3 como asociacións xuvenís.

Por outra banda, tamén se prevé a posibilidade de que poidan obter estas axudas os grupos informais de mozos e mozas que desexen realizar unha iniciativa xuvenil.

► Orzamento e nº de axudas 2019:

- O orzamento total para o financiamento destas axudas foi de **400.000 euros** para a realización dos proxectos de iniciativas xuvenís.
- O número total de axudas concedidas a entidades (de ámbito autonómico e provincial) foi de 61, 26

autonómicas e 37 provinciais. No relativo aos grupos informais foron 24 os proxectos concedidos.

- Total: 87 proxectos financiados e 435 mozos e mozas beneficiarios.

5.1.10.2 Convocatoria de subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

En relación co financiamento dos programas desenvolvidos polas entidades de iniciativa social, pódese sinalar que dende o ano 2017, a raíz dunha sentenza do Tribunal Constitucional, a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% do IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2019 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito da xuventude, nos que se financian actuacións de prevención de riscos contra a saúde da xente nova e promoción de hábitos de vida saudable neste colectivo, actuación de mellora da empregabilidade da mocidade e programas de educación non formal que faciliten a súa integración social.

► Orzamento e beneficiarios 2019.

- Concedéronse axudas a 8 entidades para realizar 22 programas no ámbito da xuventude, ao longo de 2020.
- O orzamento da orde, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 11.572.459 euros, dos que 585.068 euros corresponden a programas do ámbito competencial da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado.
- O orzamento concedido para os 22 programas de xuventude foi de 305.021 euros.

5.1.10.3 Axudas a entidades locais

A Consellería de Política Social considera que, para lograr unha verdadeira participación da xuventude nos diferentes ámbitos da sociedade actual, é fundamental promover actuacións e canles dirixidas a garantir o acceso a unha información ampla e actualizada dirixida á xuventude.

Para este fin, publicouse a Orde do 28 de decembro de 2018 pola que se aproban as bases que rexen as subvencións destinadas ás entidades locais de Galicia para a posta en marcha de iniciativas locais dirixidas á xuventude durante o ano 2019, e se procede á súa convocatoria. (DOG núm. 23 do 01.02.2019).

► Orzamento e beneficiarios 2019.

- O orzamento para o financiamento destas axudas foi de **500.000 euros**
- O número total de axudas concedidas ascendeu a 82 (78 individuais e 4 conxuntas).

5.2 VOLUNTARIADO E PARTICIPACIÓN

5.2.1 Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria

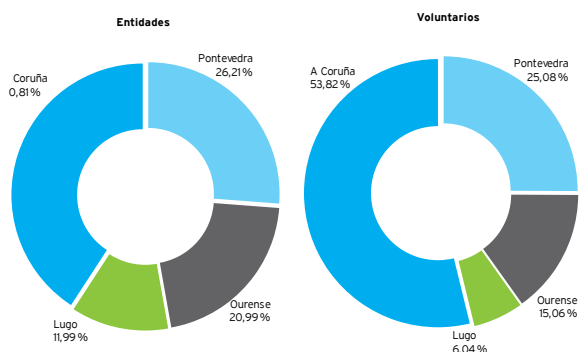
A finais de 2019 eran 1.034 as entidades de acción voluntaria (incluíndo ONG, entidades locais e de ámbito autonómico) inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria (EAV) da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado. Desde 2006 cabe destacar o incremento progresivo de entidades rexistradas que contan cun número estimado de 43.180 persoas voluntarias colaboradoras no 2019.

Total entidades de acción voluntaria (EAV)	
Asociacións ONL	773
Entidades locais	233
Autonómicas	28
Total	1.034

► Datos do Rexistro das Entidades de Acción Voluntaria (EAV)

O número de inscricións no rexistro EAV no ano 2019 foi de 53.

	Entidades	Voluntarios
A Coruña	422	23.241
Lugo	124	2.607
Ourense	217	6.502
Pontevedra	271	10.830
Total	1.034	43.180

5.2.2 Subvencións no ámbito do voluntariado

Estas subvencións destínanse a entidades de acción voluntaria e a entidades locais que realizan proxectos de voluntariado ao longo do ano. O obxectivo último é o de fortalecer a todas as entidades de acción voluntaria e promover a participación social.

A inscrición das entidades no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia constituíu requisito indispensable para poder solicitar as subvencións.

a) Voluntariado Xuvenil

- Orde do 24 de xuño de 2019 pola que se regulan as bases das subvencións para entidades de acción voluntaria e entidades locais enmarcadas no programa Servizo de voluntariado xuvenil, e se procede á súa convocatoria para o ano 2019. (DOG núm. 126, do 04.07.2019- Código de procedemento BS320A).

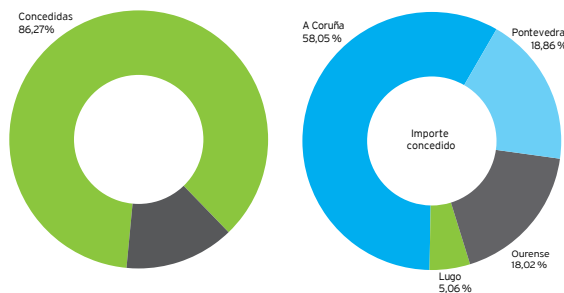
Esta orde tivo por obxecto incorporar ás entidades de acción voluntaria e ás entidades locais inscritas no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia, mozas/os galegas/os para a súa colaboración como persoas voluntarias na realización dos proxectos de voluntariado que se presenten ao abeiro desta convocatoria e dentro das áreas prioritarias que se formularan na Orde, tendo unha especial relevancia aquelas actuacións dirixidas a proxectos ou programas que desenvolveran as medidas establecidas no Pacto de Estado en materia de violencia de xénero.

- O importe destinado foi de 210.000 euros para entidades de acción voluntaria e de 195.000 euros para entidades locais, segundo o establecido na Lei 2/2018, do 26 de decembro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2019.

A distribución provincial dos importes concedidos son os seguintes:

Orde voluntariado xuvenil: entidades de acción voluntaria

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	29	24	99.770
Lugo	3	3	8.700
Ourense	10	8	30.970
Pontevedra	9	9	32.420
Total	51	44	171.860

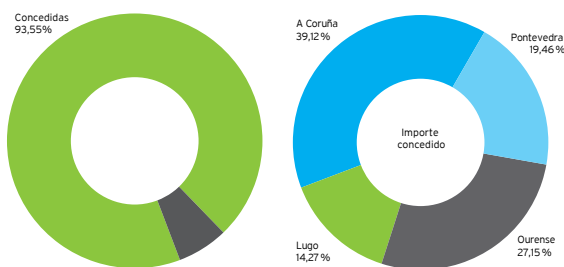
acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado e se procede á súa convocatoria para o ano 2019. (DOG núm 126, do 04.07.2019 Código de procedemento BS508B).

Esta orde tivo por obxecto establecer as bases reguladoras polas que se rexeron as subvencións dirixidas a entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado durante o ano 2019. Tiveron especial relevancia aquelas actuacións dirixidas a proxectos ou programas que desenvolveran as medidas establecidas no Pacto de Estado en materia de violencia de xénero.

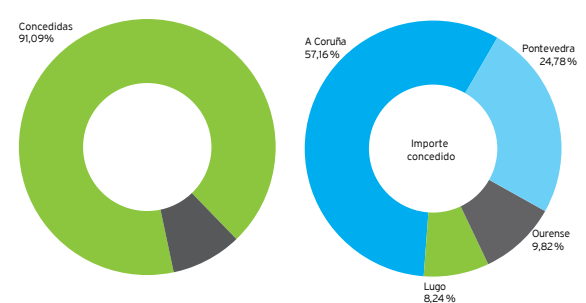
- O importe destinado foi de 215.540,32 euros, segundo o establecido na Lei 2/2018, do 26 de decembro, de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2019.

Orde voluntariado xuvenil: entidades locais

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	12	11	47.140
Lugo	5	5	17.200
Ourense	7	6	32.720
Pontevedra	7	7	23.450
Total	31	29	120.510

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	51	48	123.195,46
Lugo	10	9	17.749,07
Ourense	13	11	21.162,44
Pontevedra	27	24	53.415,70
Total	101	92	215.522,67

b) Subvencións para entidades de acción voluntaria de carácter privado para o fomento e a realización de actividades de voluntariado

- Orde do 24 de xuño de 2019 pola que se regulan as bases que rexerán as subvencións para entidades de

c) Voluntariado sénior

- Orde do 3 de xuño de 2019 pola que se regulan as bases das subvencións para entidades de acción voluntaria e entidades locais enmarcadas no Programa Voluntariado Sénior e se procede á súa convocatoria

para o ano 2019 (DOG núm 112, do 14.06.2019 código de procedemento BS508C).

Este programa, posto en marcha por primeira vez en 2019, tivo por obxecto incorporar ás entidades de acción voluntaria e ás entidades locais inscritas no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia, persoas maiores de 55 anos para a súa colaboración como persoas voluntarias na realización dos proxectos de voluntariado.

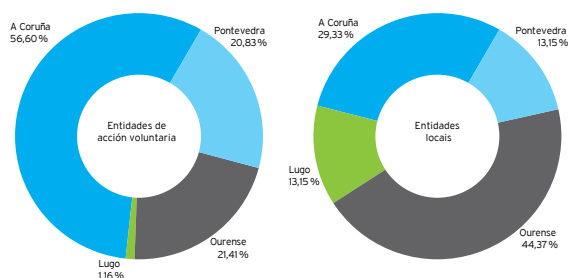
- ▶ O orzamento das axudas ascendeu a 55.000 euros para entidades locais e 65.000 euros para entidades de acción voluntaria.

Orde voluntariado sénior: entidades de acción voluntaria.

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	14	14	29.345
Lugo	2	1	600
Ourense	5	5	11.100
Pontevedra	5	5	10.800
Total	26	25	51.845

Orde voluntariado sénior: entidades locais.

	Nº solicitudes	Concedidas	Importe concedido
A Coruña	5	5	7.140
Lugo	2	2	3.200
Ourense	3	3	10.800
Pontevedra	2	2	3.200
Total	12	12	24.340

d) Subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF

Desde o ano 2017 a Comunidade Autónoma de Galicia encárgase de xestionar as subvencións destinadas á realización de programas de interese xeral con cargo á asignación tributaria do 0,7% IRPF, anteriormente de xestión estatal.

Nesta liña, a Consellería de Política Social tramitou en 2019 unha convocatoria de axudas destinada a financiar programas de moi diversos ámbitos, entre eles programas pertencentes ao ámbito do voluntariado, como son os programas de actuación de promoción da acción voluntaria, actuacións de formación das persoas voluntarias e de sensibilización en materia de voluntariado.

▶ Beneficiarios

Concedéronse axudas a 25 entidades para realizar 31 programas do ámbito do voluntariado, que se desenvolverán ao longo do 2020.

▶ Orzamento

O orzamento da orde destinada a actuacións do voluntariado, que se executou na súa totalidade, ascendeu a 322.971,74 euros.

5.2.3 Programas de voluntariado 2019

5.2.3.1 Programas desenvolvidos pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en materia de voluntariado

Programa Pasaporte Solidario

O Pasaporte Solidario é un proxecto desenvolvido pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, que arrincou en marzo de 2011. O curso académico 2018-2019 foi, pois, a oitava edición desa iniciativa nacida orixinarmente en Dinamarca. O obxectivo do Pasaporte Solidario é promover entre o alumnado de Primaria e ESO o seu espírito voluntario e solidario, sen impoñer límite de idade; se ben, cómpre que o estudante teña un bo nivel de lectura comprensiva. Para o anecdotario queda o feito de que algúns centros moi concretos solicitaron pasaportes para os pícaros, que plasmaron a súa concepción en sinxelos debuxos.

O Pasaporte Solidario é individual e propón xustamente varias actividades solidarias. Entrégase a cada neno -loxicamente titorizado-, que, se ben ten que plasmar a súa experiencia persoal, é posible vivir esta en grupo. En cada páxina había dúas actividades solidarias que o alumno debe realizar con liberdade, unha liberdade que ten tamén o centro. En efecto, nalgúns casos este fixo as súas achegas propias e mesmo cambiou algunha actividade por debuxo ou outra propia, sobre todo aqueles centros que xa teñen definida unha liña de traballo solidario (cunha celebración en concreto, cunha ONG, por exemplo).

A entrega é gratuíta, e así cada centro que o solicitou recibiu os exemplares cos que estaba disposto a traballar. Asemade, unha persoa enviada pola Dirección Xeral acudiu aos centros que solicitaron respaldo e asesoramento.

Preparouse na Dirección Xeral a relación de diplomas que se entregaron (un a cada alumno que cubriu o Pasaporte Solidario, e remitíuselles aos centros antes do remate do curso).

Os colexios participantes foron o CEIP Plurilingüe dos Blancos, CEIP. Plurilingüe Os Casais, CEIP Vilar de Barrio, CEIP Isaac Díaz Pardo, Colegio Carmelitas Ourense, IES David Buján, Colexio maristas - Cristo Rey- A Coruña , Colexio Fogar Santa Margarida , IES Pontepedriña, IES Monelos, CPI As Mirandas, CEIP Condese Fenosa, Colexio La Salle de Ferrol, CEIP Plurilingüe Eloísa Rivadulla, CEIP Plurilingüe Manuel Bermúdez Vouso, Colegio Plurilingüe Jorge Juan Perlío, CPR Colexio Labor , CEIP de Quiroga , CPR Plurilingüe La Inmaculada , CEIP Plurilingüe O Ruxidoiro , IES Oroso , CEIP O Bolo, CPR San Narciso , CEIP Rosalia de Castro, CIFP Frolterra, Colexio Maria Assumpta, CEIP Petelos, IES San Tomé de Freixeiro, CPI Atios, IES As Mariñas e o CPR Plurilingüe Divina Pastora.

- ▶ [No curso 2018-2019 solicitaron formar parte do Pasaporte Solidario 31 centros e participaron 1.359 alumnos.](#)

Programa SON voluntaria/o

Este programa foi posto en marcha por primeira vez no 2019 co fin de promover o voluntariado xuvenil nunha área de especial interese e implicación da mocidade como son os festivais de música. SON voluntario/a estivo destinado a mozos e mozas con idades comprendidas entre os 18 e os 30 anos que estivesen empadroados en Galicia. Esta iniciativa buscou promocionar o exercicio da acción voluntaria entre a xuventude, para que as persoas mozas coñezan o que significa ser voluntario e os beneficios que reporta tanto a nivel persoal como social.

As persoas voluntarias ofreceron información de interese sobre os servizos que ofrecía o festival (zona de comida, acampada, lugar dos aseos...), facilitaron a circulación de persoas dentro do recinto do festival, sobre todo naqueles puntos de maior concentración, ofrecendo información acerca doutras posibles solucións, e realizaron actividades de sensibilización medioambiental e de integración co territorio, co fin de promover entre o público

asistente a reciclaxe, así como unha consciencia sobre a necesidade de manter limpa a contorna.

- ▶ No 2019 participaron 58 persoas voluntarias en 6 festivais celebrados en Galicia.

Festival	Inscritos/as	Participantes/ prazas
O Son do Camiño	127	33
Festival Vive Nigrán	8	5
Festival 17ª Riveira Sacra	12	4
Festival Sonrías Baixas	15	6
Revenidas	11	7
Festival de la Luz	12	3
Total	185	58

Programa de Voluntariado ambiental no Parque Arqueolóxico da Arte Rupestre de Campo Lameiro

O día 5 de decembro, con motivo do Día Internacional do Voluntariado, levouse a cabo unha acción voluntaria no Parque Arqueolóxico da Arte Rupestre de Campo Lameiro onde as persoas voluntarias anotadas realizaron labores de limpeza de canalizacións da área arqueolóxica, de follas e restollos e de fontes.

Campaña de difusión do voluntariado: Autobús “Engánchate ao voluntariado”

Así mesmo, con motivo tamén do Día internacional do Voluntariado o 5 de decembro realizouse unha importante campaña de difusión dos diferentes programas autonómicos nesta materia por medio dun autobús itinerante que circulou polas catro provincias galegas.

Deste xeito, a través desta campaña ofreceuse información sobre os programas do Goberno galego nesta materia, a proxección dun vídeo coas testemuñas de persoas voluntarias que participaron en programas de acción voluntaria promovidos por esta dirección xeral e onde se repartiron, ademais dos folletos informativos, diverso

material promocional como bolsas de tea, chapas, cun-cas, libretas ou lapis.

O autobús estivo presente nos seguintes lugares:

- Campus Esteiro e Serantes en Ferrol, 26 de novembro
- Campus Elviña e Praza do Parro- te en A Coruña, 27 de novembro
- Campus Sur e Alameda en Santiago, 28 de novembro
- Campus Xunvueira en Pontevedra e Marín, 29 de novembro
- Ribeira e Noia, 30 de novembro
- Melide, 1 de decembro
- Lugo cidade e Campus, 2 de decembro
- Monforte e Ourense cidade, 3 de decembro
- Campus de Ourense e Celanova, 4 de decembro
- Campus de Vigo e Porriño, 5 de decembro
- Delegación da Xunta en Vigo, 6 de decembro.

Plan de formación do voluntariado

O Plan de formación do voluntariado leva a cabo actuacións en materia de formación continua, destinada principalmente a persoal técnico e voluntariado das entidades inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia, e calquera persoa que queira formar parte do voluntariado galego.

Co Plan de formación do voluntariado pretendeuse cumprir os obxectivos de mellorar, sistematizar e cualificar a formación das persoas voluntarias e persoal técnico das entidades de acción voluntaria; así como os de crear unha estrutura de información, formación e sensibilización do voluntariado, tal e como se establece na Estratexia de acción voluntaria 2016-2018.

No ano 2019 ofertáronse un total de 34 cursos, 22 presencial e 12 en liña. Estes cursos tiveron como destinatarios preferentes ao persoal técnico e voluntarios das

entidades inscritas no Rexistro de Entidades de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia.

As solicitudes e a súa tramitación realizáronse a través do portal www.voluntariadogalego.org,

Cursos	Inscritos/as	Aprobados/as
Presenciais	202	102
En liña	2.519	1.055
Total	2.721	1.157

5.2.3.2 Programas con colaboración interadministrativa

Programa Rede de centros escolares solidarios

O programa Rede de centros escolares solidarios é unha iniciativa da Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado que pretende descubrir o voluntariado ao alumnado de educación secundaria, bacharelato, formación profesional e de adultos de Galicia e animalos a comprometerse.

O principal obxectivo do programa é promover valores de solidariedade, participación, compromiso social e voluntariado entre a comunidade educativa (pais, nais, profesorado e alumnado), e favorecer que os e as escolares se comprometan como voluntarios e voluntarias, a través dunha metodoloxía activa e participativa que fomente o traballo en equipo e achegue ao alumnado á realidade do voluntariado.

Cada centro escolar podía desenvolver con liberdade o seu proxecto solidario ou programa propio de voluntariado, na dobre modalidade:

- Proxecto único que repercute no mesmo centro ou no seu alumnado,...
- Proxecto realizado en colaboración cunha entidade inscrita no Rexistro de Acción Voluntaria de Galicia.

► Datos xerais curso 2018-2019

- Número de centros de ensino participantes na RCES (2018-2019): 7 centros
- Número total de alumnado participante: 930

Centro	Localidade	Alumnas	Alumnos	Alumnado total
CPR San Miguel	Vigo	127	146	273
CPR Plurilingüe Divina Pastora	Ourense	105	113	218
IES A Sardiñeira	A Coruña	25	13	38
IES A Pontepedriña	Santiago	119	111	230
CPR Plurilingüe Abrente	Sanxenxo	50	53	103
CPI do Toural	Vilaboa	19	27	46
CIFP Ferrolterra	Ferrol	0	22	22
Total		445	485	930

Voluntariado Educación Primaria “Voluntariado Miúdo”

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado puxo en marcha, por cuarto ano consecutivo un programa de voluntariado na educación primaria. O proxecto “Voluntariado Miúdo” pretende ser un instrumento para a formación integral do alumnado de educación primaria ao redor dos valores asociados ao voluntariado e á solidariedade.

Os obxectivos principais do programa son:

- A inmersión nos valores solidarios e na acción voluntaria dende o comezo da etapa educativa obrigatoria.
- O traballo dos valores solidarios dende un contexto lúdico empregando a música como un mecanismo motivacional.

Co fin de acadar os obxectivos propostos deseñouse un proxecto en base á canción “Móvete” de Paco Nogueiras, canción que se empregará como instrumento didáctico inspirador dunha parte do proxecto, e que servirá de reforzo aos nenos e nenas implicados.

► Datos xerais curso 2018-2019

- Número de centros de ensino participantes (2018-2019): 12 centros
- Número total de alumnado participante: 1.324

Centro	Localidade	Alumnas	Alumnos	Alumnado total
CEIP Emilia Pardo Bazán	A Coruña	23	24	47
CRA Ribadumia	San Xoán de Leiro	28	31	59
CEIP Plurilingüe San Marcos Abegondo	Abegondo	45	54	99
CEIP Plurilingüe Divina Pastora	Ourense	24	26	50
CEIP Juan Fernández LaTorre A Coruña	A Coruña	150	150	300
CEIP Os Casais	Fene	24	20	44
CEIP Laureano Prieto	A Gudiña	15	23	38
CPR Virxe da Cela	Monfero	49	53	102
CPI Padres Somascos	A Guarda	68	63	131
CEIP San Tomé	Cambados	88	101	189
CPR Plurilingüe Landro	Viveiro	65	76	141
CEIP San Isidro Parga Pondal	Oleiros	58	66	124
Total		637	687	1.324

Programa de Voluntariado dixital

O Programa de Voluntariado Dixital impulsado pola AMTEGA e a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado tivo como obxectivo principal, un ano máis, favorecer a inclusión dixital de toda a cidadanía, especialmente entre os colectivos en risco de exclusión dixital.

Dende 2016, esta iniciativa constitúese como un dos principais instrumentos da Estratexia de inclusión dixital do Goberno galego no marco do Plan de inclusión dixital de Galicia 2020 e da Axenda Dixital de Galicia 2020.

Este programa persegue incorporar as tecnoloxías da información e a comunicación na vida cotiá a través da formación en alfabetización, capacitación dixital, innovación social e o acompañamento dixital mediante o que as persoas voluntarias comparten os seus coñecementos, guían na aprendizaxe e melloran as habilidades e capacidades no uso habitual das tecnoloxías, promovendo a divulgación dos servizos e beneficios da Sociedade da Información.

Ao longo do ano 2019, esta iniciativa acadou as seguintes cifras:

- ▶ **Máis de 570 persoas voluntarias sumaron esforzos para por en marcha actuacións concretas de apoio á alfabetización dixital, capacitación dixital e innovación social dixital.**
- ▶ **Os axentes colaboradores suman un total de 142, dos cales 103 son entidades de acción voluntaria, 13 organismos colaboradores e 26 mecenas dixitais.**
- ▶ **A execución dos apoios dixitais (presenciais e virtuais) demandados polas entidades colaboradoras contaron con máis de 77 persoas beneficiarias.**

- ▶ **Atendeuse a distintos colectivos en risco de exclusión, con especial atención a persoas maiores, xuventude e persoas desempregadas en xeral, ofrecendo un amplo catálogo de actividades formativas. Exemplo destas son:**

Actividades postas en marcha	Colectivo beneficiario
Colectivo beneficiario Envellecemento activo coas TIC	Persoas maiores
Ferramentas 2.0 para a busca de emprego Robótica e Impresión	Persoas desempregadas Xuventude

Ao longo deste ano desenvolvéronse un total de 9 accións formativas a través dos apoios solicitados polas entidades colaboradoras ata finais de ano trazando o itinerario marcado polos eixes do Plan de inclusión dixital de Galicia como por exemplo:

- ▶ **Alfabetización dixital:** Alfabetización Informática do Concello de Mos e Plataforma É-Saúde do Concello de Ribadumia.
- ▶ **Capacitación dixital avanzada:** Programación e deseño do plan formativo de novas tecnoloxías e márketing dixital, Certificación Microsoft Office Specialist e Microsoft Office Specialist e Expert do Concello de Mos e Deseño gráfico do Concello de Allariz.

Establecéronse, ademais, mecanismos de compensación e incentivos ás persoas voluntarias do Programa a través do asentamento das actuacións no Rexistro de Experiencia Voluntaria da Xunta e a emisión de 6 diplomas de experiencia voluntaria.

Programa de intercambio xuvenil internacional REAJ

Este é un programa de intercambios xuvenís impulsado pola Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Rede española de albergues xuvenís e redes de albergues de diversos países de Europa. Mediante o desenvolvemento deste programa, quíxose dar aos mozos/as socios/as da Rede española de albergues xuvenís unha oportunidade única de experimentar, vivir e colaborar nos albergues doutro país co obxectivo de mellorar os seus coñecementos nun ambiente internacional.

O obxectivo principal do programa foi potenciar o desenvolvemento profesional dos mozos/as, facilitándolles así a súa formación nas distintas actividades que se realizaron nas instalacións dos albergues. Así mesmo, adquirir un coñecemento intercultural durante a súa estancia no país de acollida, impulsando a aprendizaxe de idiomas, o respecto por outras culturas e formas de vida, e a súa influencia nas distintas ramas profesionais. O programa foi dirixido a mozos e mozas de 18 a 30 anos, que reuniron as seguintes características:

- Ter inqedanzas profesionais, especialmente no mundo do alberguismo.
- Ser voluntario/a dalgunha entidade de acción voluntaria, ou ter colaborado con algunha nalgún momento anterior
- Posuír o carné de alberguista en vigor durante o desenvolvemento do programa.
- Ter un coñecemento fluído do idioma principal do país de destino (nivel mínimo esixido de inglés: B1).

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Asociación Española de Albergues (REAJ) elixiron aos participantes do conxunto de candidaturas recibidas na web www.voluntariadogalego.org a partir do mes de maio de 2019, tendo en conta os requisitos ou calquera outro tipo de indicacións determinadas pola asociación nacional de destino ou dos albergues.

- ▶ Anotáronse 151 persoas de España e participaron 24, das cales 11 eran galegas.

Pais	Participantes
Croacia	3
Eslovenia	2
Escocia	7
Inglaterra	0
Portugal	2
República Checa	10
Total	24

Programa de voluntariado nos Espazos Xove

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado ten o programa de voluntariado nos Espazos Xove da Rede galega de centros xuvenís para persoas maiores de 18 anos. Con este programa preténdese fomentar a participación e solidariedade entre a poboación, adquirir unha formación non formal no ámbito das actividades formativas e lúdicas que se realizan nos Espazos Xove e servir de plataforma para o desenvolvemento dunha cidadanía dinámica, participativa, solidaria e comprometida.

- ▶ Anotáronse un total de 116 persoas nos distintos Espazo Xoves dende a posta en marcha deste programa. Foron un total de 6 persoas as anotadas no 2019.

Programa de voluntariado para persoas con alzhéimer

No Ano Galego do Alzhéimer (2012), a Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Secretaría Xeral de Política Social puxeron en marcha esta iniciativa co obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas que padecen a enfermidade de alzhéimer e das súas familias e cuidadores. Este ano foi o sétimo ano de existencia deste programa.

Este programa xurdiu coa idea de fomentar que os cidadáns teñan un maior coñecemento e solidariedade cara ás persoas que padecen esta demencia e contribúan a garantir unha vida digna a estes enfermos, na súa maioría persoas maiores.

O apoio de persoas voluntarias na atención dos enfermos de alzhéimer permítelles gozar da compañía doutras persoas e axúdalles a mellorar o seu estado de ánimo. Para as familias e persoas cuidadoras tamén é unha axuda de gran valor.

As persoas voluntarias realizan nestes centros fundamentalmente funcións de acompañamento que están dirixidas por un profesional ou responsable do centro. Ademais, contribúen a que os usuarios participen nas diversas actividades que se desenvolven no centro, apoien aos maiores na súa mobilidade, lles axuden a realizar as actividades da súa vida cotiá e a ocupar o seu tempo libre.

Os centros dependentes da Consellería de Política Social onde prestan accións de voluntariado con este colectivo son os seguintes:

- Centros de día de Alzhéimer de A Coruña: A Coruña, Ferrol (AFAL), Ribeira (AGADEA), Santiago de Compostela (AGADEA) e Volta do Castro.
- Centros de día de Alzhéimer de Lugo: Burela, Lugo (AFALU) e Celeiro (Viveiro).
- Centros de día de Alzhéimer de Pontevedra: Lalín (Geriatros), Moaña e Vigo.
- Residencias de Maiores da Coruña: Laraxe (Cabanas), Concepción Arenal, Torrente Ballester, Caranza (Ferrol), Oleiros, Ribeira, Volta do Castro
- (Santiago de Compostela) e Fundación José Otero-Carmela Martínez (Santiago de Compostela).
- Residencias de Maiores de Lugo: Castro Riberas do Lea (Castro de Rei), Centro Asimédica Virgen de la Luz (Monforte), Asimédica de Monforte, As Gándaras (Lugo) e Quiroga.

- Residencias de Maiores de Ourense: Bande, Nosa Señora dos Miragres (Barbadás) e Larouco.
- Residencias de Maiores de Pontevedra: Meixoeiro (Vigo) e Monte Arieiro (Vigo).
- Asociacións de familiares de enfermos de Alzhéimer: AFAOR (Ourense), AFAGA (Vigo), AFAL e AFAMO

- ▶ En total, anotáronse ao programa 282 persoas voluntarias dende a posta en marcha deste programa. No 2019 anotáronse 21 persoas voluntarias.

Voluntariado Cultural: voluntariado nas bibliotecas

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado e a Secretaría Xeral de Cultura, a través da Subdirección Xeral de Bibliotecas, puxeron en marcha, fai xa 7 anos, esta iniciativa co obxectivo de responder a unha demanda social e incorporar voluntarios/as á rede de bibliotecas nodais de Galicia.

A pretensión deste programa foi que as bibliotecas nodais puidesen prestar con máis eficacia a súa función de formar, de informar, e de permitir o acceso á cultura e ao lecer dos cidadáns, en igualdade de oportunidades e por medio de procesos áxiles e innovadores capaces de brindar servizos de calidade que se acomodasen ás necesidades dos usuarios e da comunidade á que serven.

Os voluntarios realizaron fundamentalmente as seguintes tarefas:

- Apoio á difusión e promoción das bibliotecas públicas
- Apoio na formación en competencias informacionais
- Apoio na posta en práctica de proxectos e animación lectora e sociocultural
- Apoio na realización de actividades culturais ou artísticas
- Apoio á aprendizaxe doutras linguas

Total de anotados dende que comezou o programa:

Biblioteca	Voluntarios
Biblioteca Pública de Santiago Ánxel Casal	170
Biblioteca Nodal da Coruña	140
Biblioteca Nodal de Lugo	79
Biblioteca Nodal de Ourense	68
Biblioteca Nodal de Pontevedra	72
Biblioteca Nodal de Vigo	84
Total	613

▶ No ano 2019 anotáronse 64 persoas voluntarias.

Voluntariado Gold Eoxi Lugo, Cervo e Monforte

A Consellería de Sanidade e a extinta Consellería de Traballo a Benestar puxeron en marcha o “Programa de voluntariado Gold” Eoxi Lugo, Cervo e Monforte en xaneiro do 2015.

O proxecto de voluntariado do EOXI Lugo, Cervo e Monforte naceu dentro do seu Plan de humanización co obxectivo xeral de establecer unha cultura que terá a misión de ser a forza que impulse a organización cara a excelencia na atención de cada ser humano como usuario dun establecemento de saúde.

O voluntariado Gold é unha aposta pola participación das persoas, sanitarias ou non sanitarias, en situación laboral activa ou desempregada; estudantes, xubilados,...., en definitiva, calquera persoa que estea interesada en compartir o seu tempo cos demais.

Os obxectivos do programa son:

- Sumar calidade humana á calidade técnica.
- Contribuír á mellora da satisfacción das necesidades dos usuarios.
- Dar prioridade á calidade de trato aos doentes.
- Proporcionar información e comunicación o máis claras e comprensibles posible.

- Imprimir unha maior seguridade, confianza e respecto.
- Reforzar os apartados de confortabilidade e accesibilidade no centro hospitalario.
- Contribuír á mellora das condicións e calidade de vida das persoas durante a súa estancia hospitalaria.
- Incidir no cumprimento dos principios de solidariedade, implicación e participación da cidadanía na consecución dos intereses públicos previstos no artigo 4 da Lei de acción voluntaria.

Poderá ser voluntaria/o calquera persoa maior de idade que desexe doar parte do seu tempo, ou calquera entidade, organismo ou institución pública ou privada que queira contribuír ao desenvolvemento do voluntariado.

▶ O número total de persoas anotadas a este programa é de 78.

Xuntos polo Nadal

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado colaborou, por oitavo ano consecutivo, coa Dirección Xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade no programa “Xuntos polo Nadal” que organizou esta última.

O obxectivo deste programa é que as persoas maiores que vivan soas poidan pasar acompañadas as festas do Nadal. Con esta finalidade ofértanse 105 prazas na Residencia de Tempo Libre do Carballiño (Ourense) e 105 na de Panxón en Nigrán (Pontevedra) e 50 no Complexo Residencial Lug II (Lugo)

Este programa desenvolveuse nas datas comprendidas entre o 23 de decembro de 2019 e o 7 de xaneiro de 2020, e as persoas maiores tiveron aloxamento e manutención en réxime de pensión completa durante os 16 días que durou o programa.

“Xuntos polo Nadal” é unha iniciativa de ambos departamentos que se pon en marcha coa pretensión de que todo aquel/a que así o desexe poida acudir a estas residencias como voluntario/a, e prestar o seu apoio e colaboración nas

actividades que nelas se organicen nesas datas, así como ofrecer a súa compañía aos maiores que alí se atopen.

Os voluntarios/as proporcionaron apoio e acompañamento aos maiores e colaboración na organización das actividades lúdicas que tiveron lugar en ambas residencias.

- ▶ [A este programa anotáronse 8 persoas e colaboraron 2 en Carballiño e 1 en Panxón.](#)

Programa de Bibliotecas Escolares Solidarias

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado en colaboración coa Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos da, entón Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional colaboran na realización do programa Bibliotecas escolares solidarias, integrado no Plan LIA (Lectura, Información e Aprendizaxe) de bibliotecas escolares, da Consellería desta consellería.

As accións incluídas neste programa, en colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado, van destinadas aos centros públicos, de nivel non universitario e de titularidade da consellería. O Plan LIA de bibliotecas escolares presenta entre os seus obxectivos o de “incentivar o uso das bibliotecas escolares por parte das comunidades educativas, aproveitando os seus recursos para unha mellor atención da diversidade, e unha máis óptima atención á multiculturalidade, ás necesidades educativas específicas e ao plurilingüismo”, así como o de “estimular a experiencia lectora entre os distintos sectores da comunidade educativa”. Unha das liñas estratéxicas deste plan é a de “acadar maiores cotas de implicación das familias na formación dos novos lectores”.

Por outra parte, unha das funcións da biblioteca escolar é a de axudar a paliar as desigualdades no acceso aos recursos culturais e de acceso ao coñecemento, poñendo á disposición de todo o alumnado, independentemente da súa situación socioeconómica, todas as ferramentas pre-

cisas para avanzar na súa formación como lector crítico e como usuario e produtor de información, competencias claves na actual sociedade da información.

Con este fin créase o programa Bibliotecas escolares solidarias dentro do cal se engloban unha serie de iniciativas tales como:

1 Concesión do Selo “Biblioteca Escolar Solidaria”

A finalidade desta iniciativa é a de recoñecer a bibliotecas nas que se traballa de forma salientable a compensación de desigualdades. Foméntase así o voluntariado cultural entre os integrantes da comunidade escolar.

As características específicas son:

- Convocatoria específica por curso escolar.
- Presentación de memorias por parte dos centros interesados.
- Concesión dos selos (15 por curso escolar). 2 Voluntariado na biblioteca Escolar

2 Voluntariado na biblioteca Escolar

Neste caso a finalidade é o recoñecemento de horas de voluntariado na biblioteca escolar, para o alumnado colaborador, mediante a emisión de certificado ou diploma acreditativo do traballo realizado.

As características son:

- Destinado a alumnado de ESO, bacharelato, formación profesional ou ensinanzas de réxime especial.
 - As bibliotecas escolares deberán adherirse ao programa, no momento que se estipule e levar rexistro das actividades do alumnado
- ▶ [No curso 2018-2019 participaron no programa 1.244 alumnos de 95 centros.](#)

Voluntariado de Lectura-A

O obxectivo desta acción é estimular o voluntariado cultural en relación coa lectura entre o alumnado dos centros de titularidade da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, que matriculan alumnado de 5º e 6º cursos de ensino primario.

Esta iniciativa pretende favorecer a formación de actitudes de colaboración e de solidariedade entre o alumnado galego, especialmente no ámbito cultural, que poderá materializarse en actividades de colaboración na biblioteca escolar ou a través de actividades de lectura compartida organizadas pola biblioteca, dentro ou fóra do centro, e nas que poderán participar, así mesmo, outros sectores da comunidade educativa.

Estas actividades deberán contribuír a educar ao alumnado para a solidariedade.

- ▶ No curso 2018-2019 participaron no programa 2.464 alumnos de 79 centros.

Tapóns para unha nova vida

A Dirección Xeral de Xuventude, Participación e Voluntariado colabora coa Fundación Seur no proxecto "Tapóns para unha nova vida". Para iso colocou en diversos lugares adscritos á propia Dirección Xeral puntos de recollida de tapóns de plástico.

O obxectivo do proxecto é axudar a nenos sen recursos a acceder a un tratamento médico ou a aparatos ortopédicos non regulados no sistema sanitario co fin de mellorar a súa calidade de vida e sensibilizar a toda a sociedade sobre a necesidade de comprometerse con causas sociais e ambientais, mediante un sinxelo xesto como é a recollida de tapóns de plástico. Dende o comezo da andaina deste proxecto (2013) e ata finais de 2019 xa son 161 os nenos e nenas axudados.

5.2 VOLUNTARIADO E PARTICIPACIÓN

